

YAKIN DOGU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OSMAN TÜRKA Y'IN HÜRSÖZ GAZETESİNDEKİ
KÖŞE YAZILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
(23 OCAK 1951 - 24 TEMMUZ 1951)

Dilek YILDIZBAŞ

Prof. Dr. İsmail PARLATIR

Lefkoşa
Ekim 2010

YAKINDOÖÜ ÜNİVERSİTESİ
~OSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Türk Dili ve Edebiyatı Ana bilim Dalı
Yeni Türk Edebiyatı Yüksek Lisans Programı
Yüksek Lisans Tez Savunması

Tezin Adı:

Osman Türkay'ın Hürsöz Gazetesindeki Köşe Yazılarının Değerlendirilmesi
(23 Ocak 1951-24Temniuz 1951)

Hazırlayan:Dilek Yıldızbaş

Tez 22/10/2010 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Prof.Dr. İsmail Parlatur

Jüri Başkanı,(Tez Danışmanı)
Yakın Doğu Üniversitesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Öğretim Üyesi

Doç.Dr.Saadetin Yıldız

Jüri Üyesi,
Gime Amerikan Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı
Bölüm Başkanı

Doç.Dr.Enver Töre

Yakın Doğu Üniversitesi:
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Öğretim Üyesi

Prof.Dr.Aykut Polatoğlu
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZ

Bu çalışmada Osman Türkay'ın 1951 yılında Hürsöz gazetesinde "Akisler" başlığı altındaki köşe yazıları değerlendirilmiştir. Osman Türkay "Akisler" başlığı altında yazı yazmaya 23 Ocak 1951 tarihinde başlamış, 24 Temmuz 1951 tarihinde ise son vermiştir. Osman Türkay, bu tarihler arasında *Hürsöz* gazetesinde 137 köşe yazısı yazmıştır. 4 sayfa olarak çıkan gazetenin birinci sayfasında Osman Türkay'ın yazıları günlük olarak çıkmaktaydı. Ancak yazı yazmadığı bazı günler de oluyordu.

Çalışmamız öz, abstract, içindekiler, önsöz, Osman Türkay'ın hayatı, köşe yazılarının değerlendirmeleri; metinlerle kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır. Önsözde Kıbrıs Türk basınına gereken önemin verilmediğinden, 1952 yılına kadar çıkan gazetelerden ayrıca *Hürsöz* gazetesinden bahsettim. Giriş kısmında Osman Türkay'ın hayatından İngiltere'ye gitmeden önceki düşüncelerinden ve İngiltere'ye gittikten sonraki düşüncelerinden, vermiş olduğu sanat eserlerinden, sanatsal kişiliğinden söz ettim.

Köşe yazılarının değerlendirilmesi bölümünde çalışmamı beş ana bölüme ayırdım. Birinci bölümde; Kıbrıs Türk halkının sosyal hayatını, ikinci bölümde; siyasi hayatını, üçüncü bölümde; dil ve edebiyatı, dördüncü bölümde; Kıbrıs coğrafyasını, beşinci bölümde; Osman Türkay'ın gazeteden ayrılmasını inceledim. Bu bölümde "Osman Türkay Aramızdan Ayrılırken!" başlıklı yazı Osman Türkay'a ait değildir, gazete sahibi tarafından yazılmıştır. Bu değerlendirme kısmında gerekli gördüğüm kimi yazıları tek tek kimilerini ise birleştirerek inceledim.

Sonuç bölümünde ise yaptığım çalışmanın bölüm bölüm genel bir değerlendirmesini yaptım.

ABSTRACT

In this workout, the columns under the titles of "*Akisler*" of Osman Türkay within the body of newspaper of *Hürsöz* on 1951 were evaluated. Osman Türkay startede to write under the titles of "*Akisler*" on 23 January 1951 and finished on 24 July 1951. Osman Türkay wrote 138 columns between that dates within the body of newspaper of *Hürsöz*. The writings of Osman Türkay took part in the first page of newspaper of which was published as 4 pages. However, he sometimes did not write.

Our workout is composed of content, abstract, introductory, the life of Osman Türkay, evaluations of his columns, texts and bibliography parts. In the introductory part, I mentioned aboutnot having necessary importance of Cyprus Turkish Media, the newspapers published till 1952 and also the newspaper of *Hürsöz*. In the introduction part, I mentioned about the life of Osman Türkay, the thoughts of him before going to England and the thoughts of him after going to England, productions and art personality of him.

I divided my workout into seven parts fort he evaluation part of columns. I researched the social life of Cyprus Turkish citizens in the first part; nationalism in the second part; corrimunisin in the third part, Rum and Greek matter in the fourth part, language and literature in the fifth part, geography of Cyorus in the sixth part and Osman Türkay' s leaving from the newspaper. In this evaluation part, I observed some of necessary writings one by one and I observed some ofthem by uniting.

In the conclusion part, I evaluated my workout generally part by part.

ÖNSÖZ

Osman Türkay, denemeleri, tiyatro oyunları, köşe yazılarıyla tanınmasına karşın asıl kimliğini şair olarak göstermiştir. Ultra-modernizmin yaratıcısı, "uzay çağı şairi" olarak adlandırılan Osman Türkay, 1958 yılında İngiltere'den döndükten sonra şiir alanında kendini daha çok geliştirmiştir. Her fırsatta barışı, kardeşliği, evrensel sevgiyi vurgulayan Osman Türkay, bu duyguların hakim olduğu, teknolojik gelişmelere ayak uydurmuş, medeni ve ileri düzeyde bir dünya hayal etmiş ve insanların bir gün uzaya çıkacağına inanmıştır. İnsanlar bir gün uzaya çıkacaktır ve oraya da barışı, kardeşliği, evrensel sevgiyi götürecektir. Bu duygularını şiirlerinde kimi zaman gezegenler arasında dolaşarak, kimi zaman kıtalar arasında dolaşarak kimi zaman uzaya çıktığını hayal ederek anlatmaya çalışmıştır. Bu yüksek lisans çalışmamızda Osman Türkay'ın şair yönünü değil İngiltere'ye gitmeden önce 1951 yılında *Hürsöz* Gazetesinde "Akisler" başlığı altında yazdığı köşe yazılarını topladık ve değerlendirdik.

Hürsöz gazetesi 21. 08. 1946 yılında sahibi ve başyazarı da olan Fevzi Ali Rıza Tevfik tarafından çıkarılmaya başlanmıştır. *Hürsöz* gazetesi yaklaşık on iki yıl kadar yayın hayatına devam etmiştir. 1950 sonrasında Türkçe gazetelerin sayısının fazlalığından gazetenin okuyucusu azalınca 1958 yılında Fevzi Ali Rıza Tevfik tarafından kapatılmıştır.

Hürsöz gazetesi günlük ve 4 sayfa olarak basılmaktaydı. Osman Türkay, *Hürsöz* gazetesindeki yazılarına 23 Ocak 1951 yılında başlamış ve 24 Temmuz 1951 yılında ise gazeteye yazı yazmayı bırakmıştır. Osman Türkay, *Hürsöz* gazetesine günlük yazı yazmasına rağmen bazı günler gazetede yazı yazmadığı da oluyordu. Osman Türkay'ın "Akisler" başlığı altındaki köşe yazıları *Hürsöz* gazetesinin 1. sayfasında yayınlanmaktaydı. Osman Türkay gazeteden ayrıldıktan sonra "Akisler" köşesi, "Günün Akisleri" başlığı altında gazete çalışanları tarafından devam ettirilmiştir.

Osman Türkay'ın hiçbir kitaba girmemiş şiirleri daha önce Şevket Öznur tarafından toplandı ve *Osman Türkay İlk Şiirleri Üzerine Bir Araştırma* adı altında bir kitap haline getirildi.¹ Osman Türkay'ın *Hürsöz'deki* yazılarının gazete köşelerinde kalmasının Kıbrıs Türk kültür, dil ve edebiyatı açısından büyük bir kayıp olacağını düşündüğümüzden, bu yazıları bir araya getirmek amacıyla bu çalışmayı yapmaya karar verdik.

¹ Öznur, Şevket, Osman Türkay İlk Şiirleri Üzerine Bir Araştırma, (Kıbrıs: Gökada Yayınları, 2002).

Osman Türkay'ın, *Hürsâz* gazetesindeki şiirleri gibi köşe yazıları da onun olgunluğa erişmeden önceki yazılarıdır. O zamanlar yirmi yaşlarında bir gençtir. İngiltere'ye gidip geldikten sonra hem. şiir hem de düz yazı alanında kendini çok geliştirmiş ve mükemmel çalışmalar yapmıştır. Osman Türkay, Kıbn's'ta çıkan *Hürsâz*; *Bozkurt*, *Gençlik*, *Kıbrıs Türk Sesi*, *Savaş*, *Yeniğün* gazetelerine ve Türkiye'de çıkan *Varlık*, *Varlık Yıllığı*, *Cep Dergisi*, *Türk Dili*, *Yeditepe*, *Yelken*, *Denge* ve *Sesimiz* gazetelerine de pek çok edebi- yazılar yazmıştır.

Çalışmamı beş bölüme ayırdım:

1. Bölüm: Sosyal Hayatla İlgili Değerlendirmelerin olduğu bölümdür. Sosyal Hayat bölümünü kendi içerisinde on iki alt başlığa ayırdım: Geleceğe Yönelik Öneriler, İşsizlik Kıbrıs Türk Köylüsü, Yardımseverlik, Türk Kadını, Resmi ve Milli Bayramlar, Ahlak, Dünyada Olanlar, Savunma Araçları, Müzik, Spor, Trafik Kazaları.

2. bölüm Siyasi Hayat İle İlgili Değerlendirmelerin olduğu bölümdür. Bu bölümü kendi içerisinde 3 alt başlığa ayırdım. Birinci bölüm Milliyetçilikle İlgili Değerlendirmelerin olduğu bölümdür. Bu bölümü de kendi içerisinde iki alt başlığa ayırdım: Milli Sorunlar ve Milli Duygular, Türk Askeri. 2. bölüm Komünizmle İlgili Değerlendirmeler bölümüdür. Kendi içerisinde iki alt başlığa ayırdım: Komünistlerin Faaliyetleri ve Kominform. 3. bölüm Rum ve Yunan Sorunuyla İlgili Değerlendirmelerin olduğu bölümdür. Kendi içerisinde altı alt başlığa ayırdım: Plesibit Hakkında Görüşler, Ethnos Gazetesindeki Yazılar Üzerine, Yunan Başbakanı Venizelos'un Açıklamaları Üzerine Düşünceler ve İlhak Meselesi, İlhak Konusunda Makarios'un Açıklamaları, Yunan Kralının İlhak Konusuna Teması Üzerine, Diğer Konular.

3. bölüm Dil ve Edebiyatla İlgili Değerlendirmelerin olduğu bölümdür. Bu bölümü de kendi içerisinde altı alt başlığa ayırdım: Özker Yaşın'ınla Dil Münakaşası, Edebiyat ve Sanat Olayları Üzerine, Basın ve Yayın, Fikir Adamları, Eğitim, Kişisel Eleştiri.

4. bölüm Kıbrıs Coğrafyasının anlatıldığı bölümdür. Kendi içinde üç alt başlığa ayırdım: Kıbrıs Coğrafyası, Turizm, Yabancıların Düşünceleri.

5. bölüm Osman Türkay'ın gazeteden ayrılışının anlatıldığı bölümdür. Bu bölümde "Osman Türkay Aramızdan Ayrılırken" başlıklı yazı Osman Türkay'a ait değildir. Osman Türkay'ın gazeteden ayrıldığını bildirmek için gazete sahibi tarafından yazılmıştır.

Kaynaklara ulaşmamda bana çok yardımcı olan sayın hocam Şevket Öznur'a ve çalışmam sırasında desteğini ve ilgisini hiçbir zaman esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. Bülent Yorulmaz'a, danışman değişikliğinden sonra yazdıklarımı özenle okuyup inceleyen yeni tez danışmanım sayın hocam Prof. Dr. İsmail Parlatır'a teşekkürlerimi sunuyorum.

DİLEK YILDIZBAŞ

17 MAYIS 2010

İÇİNDEKİLER

Öz	i
Abstract.	ii
Önsöz	iii
İçindekiler	iv

GİRİŞ	1
OSMAN TÜRKA Y'IN HAYATI.....	7

I.SOSYAL HAYAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	13
1.1. Geleceğe Yönelik Öneriler.....	13
1.2. İşsizlik Hakkında Değerlendirmeler.....	17
1.3.Kıbrıs Türk Köylüsü Hakkında Değerlendirmeler.....	19
1.4. Yardımseverlik ile İlgili Değerlendirmeler.....	21
1.5. Türk Kadını ile İlgili Değerlendirmeler.....	23
1.6. Resmi ve Milli Bayramlarla İlgili Değerlendirme.....	24
1.7. Ahlak ile İlgili Değerlendirmeler.....	24
1.8. Dünyada Olanlar ile İlgili Değerlendirmeler.....	25
1.9. Savunma Araçları ile İlgili Değerlendirmeler.....	27
1.10. Müzik ile İlgili Değerlendirmeler.....	27
1.11. Spor ile İlgili Değerlendirmeler.....	28
1.12. Trafik Kazaları ile İlgili Değerlendirmeler.....	28

2. SİYASİ HAYAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	29
2.1. MİLLİYETÇİ DÜŞÜNCEYLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	29
2.1.1. MİLLİ SORUNLAR VE MİLLİ DUYGULAR.....	29
2.1.1.1 "İbret Levhası".....	29
2.1.1.2. "Büyük Davacılar Selam".....	30
2,1.1.3. "Milyonlarca".....	30

2.1.1.4. "Bozkurtlara Sesleniş"	30
2.1.1.5. "Anadoludan Sesler"	30
2.1.1.6. "Dostluk Böyle Olursa"	31
2.1.1.7. "~illiHaklarımız"	32
2.1.1.8. "Londra'daki Kıbrıslı Türkler"	32
2.1.1.9. "Güzel Bir Haber"	33
2.1.1.10. "Durumumuz Tehlikelidir"	33
2.1.1.11. "Bir Gencin Şikayetleri"	33
2.1.1.12. "Herkes Gider Mersine Biz Gideriz Tersine"	34
2.1.1.13. "Nedir Bu Çile?"	34
2.1.1.14: "Duygularımızla Başbaşa"	35
2.1.1.15. "Gençlikteki Atatürk Sevgisi"	35
2.1.1.16. "EğenceKafi Değildir"	35
2.1.1.17. "Endişeye Lüzum Var Mı?"	36
2.1.2. TÜRK ASKERİ.	36
2.1.2.1. "Nankörlük Ediyorlar"	37
2.1.2.2. "Türk'ün Kahramanlığı"	37

2.2. KOMÜNİZMLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....37

2.2.1. KOMÜNİSTLERİN FAALİYETLERİ.	37
2.2.1.2. " Bukalemun"	37
2.2.1.3. "Barışa Davet İmiş"	38
2.2.1.4. "Bir Karar Münasebetiyle"	38
2.2.1.5. "Kıbrıs ve 200.000 Göçmen"	38
2.2.1.6. "Volga Türküleri ve İlhak"	39
2.2.2. KOMİNFÖRM	39
2.2.2.1. "Kızılların Manevraları"	39
2.2.2.2. "Kızılların Barış Komedyası"	40

2.3. RUM VE YUNAN SORUNU İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....40

2.3.1. PLESİBİT HAKKINDAKİ GÖRÜŞLER40

2.3.1.1. "Bir Başka Komedyâ"40

2.3.1.2. "Hakikaten Çok Tuhaf"41

2.3.2. ETHNOS GAZETESİNDEKİ YAZILAR ÜZERİNE41

2.3.2.1. "Kardeş KanıMedeniyeti"41

2.3.2.2. "Ethnos Bilmelidir Ki. ..".....42

2.3.2.3. "Hürriyetin Anlamı ve Ethnos"42

2.3.3. YUNAN BAŞBAKANI VENİZELOS'UN AÇIKLAMALARI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER VE İLHAK MESELESİ.....A3

2.3.3.1. "Ateşle Oynamıyor"44

2.3.3.2. "Ham Hayalcilere"43

2.3.3.3. "Venizelos'a Verilen Cevap"44

2.3.3.4. "Hayal ve Hülyadan Sonra"44

2.3.4. İLHAK KONUSUNDA MAKARİOUS'UN AÇIKLAMALARI.....45

2.3.4.1. "Acele Ediyorlar!"45

2.3.4.2. "Realiteye Davet Ediyoruz";...45

2.3.5. YUNAN KRALININ İLHAK KONUSUNA TEMASI ÜZERİNE45

2.3.5.1. "Hep Aynı Rüya"46

2.3.6. DİĞ-ER KONULAR46

2.3.6.1. "Dikkatli Olalım"46

2.3.6.2. "Dedikodu Fırtınası"47

2.3.6.3. "Yeni Kanu~Layihaları"47

2.3.6.4. "Kore Zaferinin Aydınlığında"48

2.3.6.5. "İmha Siyaseti"48

2.3.6.6. "Okurlarımızın Hassasiyeti"49

3. DİL VE EDEBİYAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....50

3.1. ÖZKER YAŞINLA DİL MÜNAKAŞASI.....50

3.1.1. "Amiyane Kelimeler"50

3.1.2. "Destan Yazıyormuş"	50
3.1.3. "Bir Münakaşanın Bilançosu"	51
3.2. EDEBİYAT VE SANAT OLAYLARI ÜZERİNE	52
3.2.1. TİYATRO	52
3.2.1.1. "Sanat Susuzluğumuz"	52
3.2.1.2. "Kültürel Aydınlik Bahsinde"	52
3.2.2. ŞİİR.....	53
3.2.2.1. "Güzel Fikirdi, Lakin ..."	53
3.2.2.2. "Sanatkarlar ve Halkımız"	53
3.2.2.3. "Üçlerin İkincisi de..."	54
3.2.2.4. "Güzel Bir Teklif"	54
3.2.2.5. "Şiir Gecesine Dair"	55
3.2.2.6. "Şiir Gecesi"	55
3.2.2.7. "Bir Eser baha"	55
3.3. BASIN VE YAYIN	56
3.3.1. GENÇLİK DERGİSİ..	56
3.3.1.1. "Kıymetli Bir Dergi"	56
3.3.1.2. "Gençlik Dergisi"	56
3.3.2. VTKUDERGİSİ..	56
3.3.2.1. "Utku"	56
3.3.3. YEŞİLADADERGİSİ..	57
3.3.3.1. "Bir Ülkü Dergisi"	57
3.3.3.2. "Yeşilada Dergisi"	57
3.3.4. KIBRIS MÜCADELESİ DERGİSİ..	58
3.3.4.1. "Kıbrıs Mücadelesi"	58
3.3.5. RADYO	58
3.3.5.1. "İhmal Mi Ediliyor?"	58
3.4. FİKİR ADAMLARI	59

3.4.1. NAMIK KEMAL'İN BÜSTÜ	59
3.4.1.1. "Takdir Olunur"	59
3.4.2. MK ERNESTBEVİN'İN ÖLÜMÜ	59
3.4.2.1. "Beyin ve İnsan Hakları"	59
3.4.3.MÜMTAZ FAİK FENİK HAKKINDA	59
3.4.3.1. "Hak Sahibi Kimdir?"	59
3.4.4. İMZASIZ MEKTUPLAR HAKKINDA	60
3.4.4.1. "İmzasız Mektuplar"	60
3.5. EĞİTİM	60
3.5.1. LİSE MÜDÜRÜ YAVUZ KONNULU	60
3.5.1.1. "Bir Mülakattan Yankılar"	60
3.5.1.2. "Lüzumsuz Bir İmtihan"	61
3.6. KİŞİSEL ELEŞTİRİ.1.....	61
3.6.1. "Hodbinlik"	61
3.6.2. "Kötüleme Hastalığı"	61
3.6.3. "Fikre Hürmet"	62
3.6.4. "Takdir Bolluğu"	62
4. KIBRIS İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	63
4.1. Kıbrıs Coğrafyası.....	63
4.1.1. "İkinci Hatay"	63
4.1.2. "Kül Olan Servetler".....	63
4.2. TURİZM.....	63
4.2.1. "Kıbrıs ve Turizm".....	63
4.2.2. "Seyahat Mevsimi".....	64
4.3. YABANCILARIN DÜŞÜNCELERİ.....	64
4.3.1. "Manalı Sözler".....	64
4.3.2. "Cennet İmiş".....	65

5. OSMAN TÜRKAY ARAMIZDAN AYRILIRKEN.....	66
6. METİNLER.....	67
6.1. İnsani Vazife.....	67
6.2. Bir Başka Komedi!.....	68
6.3. Dikkatli Olalım.....	68
6.4. Fikren Kalkınma.....	69
6.5. Yeni Kanun Layihaları.....	70
6.6. Takdir Olunur.....	71
6.7. Kıymetli Bir Dergi.....	72
6.8. Türk'ün Kahramanlığı.....	73
6.9. Düşkünlere Yardım.....	74
6.10. İhmal mi Ediliyor?.....	75
6.11. İyeye ve Güzele Doğru.....	76
6.12. Asil Türk Kadını.....	77
6.13. Portakal Rengi Şuallar.....	78
6.14. Milyonlarca.....	79
6.15. Yol Kazaları.....	80
6.16. Milli Ekonomi.....	81
6.17. Hayırlı Başlangıç.....	82
6.18. Bukalemun.....	83
6.19. Şüphe ve Zan.....	84
6.20. İntibaldan Akisler.....	85
6.21. Çalışma Zevki.....	86
6.22. Manalı Sözler.....	87
6.23. Ham Hayalcilere.....	88
6.24. Ahlak ve Karakter.....	90
6.25. Köy Davamız.....	91
6.26. Kardeş Kanı Medeniyeti.....	92

6.27. Bir Cihan Doğuyor	93
6.28. Bir Mülakattan Yankılar	94
6.29. Okullar arası Dergilerimiz Utku	95
6.30. Bozkurtlara Sesleniş	96
6.31. İşsizlik ve Pahalılık	97
6.32. Ne Samimi Tenkit!	98
6.33. Kızıkların Manevraları	100
6.34. Cennet İmiş!	101
6.35. Tavsiye Mektupları.	102
6.36. Cemaat İhmal Ediliyor	103
6.37. Amiyane Kelimeler	104
6.38. Vicdanımızı Dinleyelim	105
6.39. Destan Yazıyormuş!	106
6.40. Zevk ve Kıymet Buhranı.	107
6.41. Bir Münakaşanın Bilançosu	109
6.42. İbret Levhası.	110
6.43. Venizelos'a Verilen Cevap	111
6.44. Birlikten KuvvetDoğar	112
6.45. Başdespotun Seyahati Münasebetiyle	113
6.46. Fikre Hürmet	114
6.47. Herkes Gider Mersine Biz Gideriz Tersine!	115
6.48. İşsizlik Felakettir.	116
6.49. Realiteye Davet Ediyoruz	117
6.50. Ateşle Oynanıyor	119
6.51. Okurlarımızın Hassasiyeti	120
6.52. Şiir Gecesi.	121
6.53. Yeşilada Dergisi	122
6.54. İmzasız Mektuplar.	123
6.55. Üç Tehlike	124

6.56. Darüelhan Yaşamalıdır.	125
6.57. Londra'daki Kıbrıslı Türkler	126
6.58. Anadoludan Sesler	127
6.59. İmha Siyaseti	128
6.60. Dostluk Böyle Olursa	129
6.61. İnkılap Düşmanlığı.	130
6.62. Asrımızda Kuvvet	131
6.63. Rezalet Edebiyatı.....	132
6.64. Haksızlıklar Mahşeri	133
6.65. Dikkatli Olmak Lazım	134
6.66. "Ethnos" Bilmelidir Ki.....	135
6.67. İkinci Hatay	136
6.68.Nereye Gidiyoruz?	137
6.69. Hodbinlik	138
6.70. Bevin ve insan Hakları	139
6.71. İnanmak ve Mücadele Etmek	140
6.72. Kötüleme Hastalığı.	141
6.73. Kıbrıs ve 200.000 Göçmen	142
6.74. Kıbrıs'ın Kalkınmasına Dair	143
6.75. "Şiir Gecesi"ne Dair	144
6.76. Yavrularımızı Dinlerken	145
6.77. Gençlik Dergisi	146
6.78.Büyük Davacılar Selam	147
6.79. Kore Zaferinin Aydınlığında	148
6.80. Rençperlerin Hazin Durumu	149
6.81. Volga Türkleri ve İlhak.....	150
6.82. On İkiye Daha Meydan Var.....	151
6.83. Gençlikteki Atatürk Sevgisi	152
6.84. Bir Köyün Şikayetleri	153

6.85. Gençlik Davamız	154
6.86. Uzaktan Uzağa	155
6.87. Bir Ülkü Dergisi	156
6.88. Muhaceret Önlenmelidir	157
6.89. Meskenet BunaDerler!	158
6.90. Milli Haklarımız	159
6.91. Hak Sahibi Kimdir?	160
6.92. Teşkilatsız bir Memleket	161
6.93. Hayal ve Hülyadan Sonra	162
6.94. Sanat Susuzluğumuz	163
6.95. Kültürel Aydınlik Bahsinde	164
6.96. Barışa Davet İmiş!	165
6.97. Kızılların Barış Komedyası	166
6.98. Güzel Fikirdi, Lakin	167
6.99. Sanatkarlar ve Halkımız	168
6.100. Güzel Bir Haber	169
6.101. Eğlence Kafi Değildir	170
6.102. Endişeye Lüzum Var mı?	171
6.103. Mübarek Ramazan Ayı.	172
6.104. Kıbrıs Mücadelesi.	173
6.105. Özleyen İnsanlık.....	174
6.106. Bir Karar Münasebetiyle.....	175
6.107. Kıbrıs'a Gelen Paraşütçüler ve Hayat Pahalılığı Meselesi.....	176
6.108. Acele Ediyorlar.....	177
6.109. Kül Olan Servetler.....	178
6.110. Mezunlar Kurumları.....	179
6.111. Kıbrıs ve Turizm.....	180
6.112. Şanlı Spor Zaferimiz.....	181
6.113. Beşer Hayrına Çalışanlar.....	182

6.114. Buhranlı Anlar	183
6.115. Batı Siyasetinde Egoizm	184
6.116. Dedikodu Fırtınası	185
6.117. Üçlerin İkincisi de.....	186
6.118. Bir Yıl Dönümü.....	187
6.119. Sulh Perisi, Neredesin?	188
6.120. İlgililere Bir Sual..	189
6.121. Hep Aynı Rüya!	190
6.122. Seyahat Mevsimi	191
6.123. Ne Umduk Ne Bulduk	192
6.124. Lüzumsuz Bir İmtihan	193
6.125. Hürriyet Anlamı ve Ethnos	194
6.126. Ramazan Bayramı.	195
6.127. Takdir Bolluğu	196
6.128. Nankörlük Ediyorlar	197
6.129. Bir Eser Daha	198
6.130. Duygularımızla Başbaşa	199
6.131. Zamanın Adamı	199
6.132. Durumumuz Tehlikelidir	200
6.133. Güzel Bir Teklif	201
6.134. Nedir Bu Çile?	202
6.135. Bir Gencin Şikayetleri	203
6.136. Suikastler	205
6.137. Hakikaten ÇokTuhaf	206
6.138. Osman Türkay Aramızdan Ayrılırken	207
7. :SONUÇ.....	209
8. :KAYNAKÇA	208

GİRİŞ

Kıbrıs'ta Osmanlı döneminde (1571-1878), Türk ve Rum halkının yayımladığı Türkçe ve Rumca hiçbir gazete yoktu. 1860'tan sonra "gazetede makale veya şiir yayımlamayı arzu eden Kıbrıslı Türkler, bunları İstanbul'da çıkmakta olan gazetelerden birine göndererek yayımlatırlardı."¹

Bazı kaynaklarda Kıbrıs Türk'ünün ilk gazetesi *Saded* olarak geçerken, bazı kaynaklarda ise *Ümid* gazetesinin adı yer alıyordu. Salahi Sonyel, "Bir Düzeltme: Kıbrıs'ta Yayımlanan İlk Türkçe Gazete" adlı yazısında "Adada yayımlanan ilk Türkçe gazete *Ümid* gazetesidir. ve İngilizlerin adaya gelişinin ertesi yılı olan 1879 yılında yayınlanmaya başlamıştır."² diye yazar. Dr. Servet Sami Dedeçay *Kıbrıs Türk Basını* adlı eserinde şu cümleleriyle Kıbrıs Türk'ünün ilk gazetesinin *Saded* olduğunu söylemiştir: "Kıbrıslı Türkler, gazete yayınlamaya 1889'da *Sadedadlı* haftalık bir gazete ile "debute" ederler."³

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Demiryürek "Kıbrıs Türk Basını ve Türkiye Hükümetleri 1 (Osmanlı Dönemi, 1878-1910)" adlı makalesinde *Ümid* gazetesinin Kıbrıs Türklerinin ilk gazetesi olduğunu, Salahi Sonyel'in İngiliz arşivlerinden elde ettiği bilgilerden ve kendilerinin İstanbul'daki Başbakanlık arşivlerinden buldukları bir belgeden yola çıkarak, savunmuştur. Mehmet Demiryürek, yazısında gazetenin, Aleksan Sarrafyan tarafından yayınlandığı ve gazetenin Osmanlı hükümetini eleştiren yazılar yayınlanmasından dolayı Osmanlı hükümeti tarafından kapatıldığı hakkında bilgiler de vermiştir.

1889 yılında Kıbrıs Türklerine ait bir matbaa olmadığından Rum matbaalarında basılan ve haftalık çıkan *Saded* gazetesi sadece 16 sayı çıkmıştır. *Ümid* ve *Saded* gazetelerinin herhangi bir nüshası mevcut değildir. Kıbrıs Türkleri arasında o zamanlar, okuma yazma oranı çok düşük olduğundan, Türkçe yayımlanan bu gazeteye de fazla ilgi gösterilememiştir.

1891 yılında Kıbrıs'ta ilk Türk matbaası olan "Kıraathane-i Osmani" kurulmuştur. Ne var ki, Kıbrıs Türklerine ait bir matbaa kurulması da durumu pek değiştirmemiştir.. Çünkü halkın okuma yazma seviyesi çok düşüktü, köylerde okuma yazma bilen çok az insan vardı, büyük yerleşim yerleri hariç, gazeteler köylere gönderilemiyordu.

"Kıraathane-i Osmani"de basılan ilk gazete 1891 yılında haftalık yayınlanmaya başlayan *Zaman'dır*. Bu gazetenin haricinde 1951 yılına kadar *Yeni Zaman*, *Kokonoz*, *Kıbrıs*, *Akbaba*, *Feryat*, *Mirat-ı Zaman*, *İslam*, *Sünihat*, *Seyf*, *Vatan*, *Doğru Yol*, *Ankebut*,

¹ Servet Sami Dedeçay, *Kıbrıs Türk Basını*, (Kıbrıs: Ortam Ofset Matbaası, 1989), s.19.

² Salahi Sonyel, *Bir Düzeltme: Kıbrıs'ta Yayımlanan İlk Türkçe Gazete*, Yeni Kıbrıs, Aralık 1985, 16.

³ "Debut" Fransızca bir kelimedir; "başlama, ilk adım" anlamındadır.(D.Y.)

⁴ Servet Sami Dedeçay, *Kıbrıs Türk Basını*, (Kıbrıs: Ortam Ofset Matbaası, 1989), s.19.

Söz, Davul, Hakikat, Birlik, Masum Millet, Haber, Ses, Vakit, Yankı, İnkılap, Halkın Sesi, Hürsöz, Ateş, İstiklal, Memleket, Milliyet, Bozkurt gazeteleri çıkmıştır.⁵

1889'dan 1915 yılına kadar Kıbrıs Türk basınında; sömürge hükümetinin yaptığı haksızlıklar, Enosis'e karşı mücadele etmek, Kıbrıslı Türklerin din değiştirmesi olaylarının önüne geçmeye çalışmak, Kıbrıslı Türklerin adadaki varlıklarının devamını sağlamak, Evkafla İngiliz yönetimi arasındaki dengeyi kurmak, Türkiye'den Kıbrıs'taki Türk okullarına Türk hocaların gelmesini sağlamak, okullarda kız erkek ayrımı yapmadan eşit seviyede eğitim görmek, Kıbrıs Türklerine milli ekonomiyi aşlamak, çiftçinin, köylünün, yoksulun haklarını ilgilendirmek gibi konular yer almıştı. Bu konular İngiliz hükümetinde tepki yaratmayacak şekilde hazırlanmaktaydı.

1915 yılından itibaren Kıbrıs Türk basınında; Birinci Dünya Savaşı sonrasında çekilen sıkıntılar, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılması, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması, Atatürk'ün devrimleri, yenilikleri, ekonomik kalkınma planları (gibi konular yer almıştır. 1930 yılından itibaren basın yasasındaki aksak yönler, 1931 yılında Enosisçilerin çıkardıkları işyanlar, İkinci Dünya Savaşı yıllarında savaşın getirdiği sıkıntılar, yaşattığı üzüntüler gündemde yer almıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise hızlanan Enosis faaliyetlerinden ve 1950'li yıllarda Türkiye'nin Kıbrıs Türk toplumuyla daha yakından ilgilenmeye başlamasından genel olarak söz edilmiştir. -

1950 yılına kadar kapalı bir toplum halinde yaşayan ada dışıyla, dünyayla çok fazla bir münasebeti olmayan Kıbrıs Türkleri, gazete yıllarca gereken önemi ve değeri verememiştir. Bunda hem Kıbrıs Türk halkının gazete okumanın önemini henüz kavrayamamış olması hem okuma yazma seviyesinin düşük olması hem de hükümetin basın hayatına yaptığı baskısının etkisi çok büyüktür. Ayrıca o günlerde Kıbrıs'ta gazete basmak masraflı bir iştir. Tecrübe isteyen bir alan da olduğundan, bu alanda deneyimli eleman bulunmayışından gazetelere gereken önem verilememiştir.

21 Temmuz 1950 yılında yürürlüğe giren basın kanunuyla hükümetin basın üzerindeki baskısı hemen hemen kaldırılmıştır. Çıkarılan basın kanunu liberal bir kanundur. Bu dönemde önceki yıllarda olduğu gibi düşüncelerinden dolayı tutuklanan gazeteciler yoktur. Artık hükümetle gazeteciler arasında ılımlı bir hava oluşmuştur. Fakat Kıbrıs'ta gerçek anlamda tarafsız gazete yayıncılığı yoktu. Hemen hemen her gazete siyasi görüşleri doğrultusunda yayın yapıyordu. Türkçe gazetelerin yanında adada Rumca ve İngilizce yayınlanan gazeteler de vardı.

Kıbrıs Türk basınında 1892'den 1951 yılına kadar yayınlanmış gazeteleri şu bilgileri verebiliriz:

⁵ Age, 21.

Yeni Zaman., 22 Ağustos 1892 yılında 'yayına başlamış ve 22 Şubat 1893 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Küfızade Asaf tarafından haftalık olarak çıkarılmakta olan gazete, padişah taraftarı yazılar yayınlamaktaydı.

Kıbrıs, 6 Mart 1893 yılında yayına başlamış ve 31 Ekim 1898 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Küfızade Asaf tarafından haftalık olarak çıkarılmaktaydı. Yeni Zaman gazetesinin kapanmasından sonra yayınlanmaya başlayan Kıbrıs gazetesinde önce padişah taraftan yazılar yayınlanırken daha sonra Jön Türk taraftarı yazılar yayınlanmışlardır.

Kokonoz, 27 Eylül 1897 yılında basıma başlamış ve 17 Ekim 1897 yılında kapanmıştır. Sahibi ve baş yazarı AhmedTevfik tarafından iki haftada bir çıkartılıyordu. Padişahçı bir görüşe sahip olan Kokonoz, Kıbrıs Türk basınının ilk mizahi gazetesidir. Bu gazete kapandıktan bir ay sonra yine Jön Türk yanlısı olarak *Akbaba* ismi altında yayınlanmaya devam etmiştir.

Feryat, 15 Aralık 1899 yılında basım hayatına başlamış ve 31 Ocak 1900 yılında kapanmıştır. Sahibi ve baş yazarı Hocazade Osman Enveri tarafından iki haftada bir çıkarılan Jön Türk yanlısı bir gazeteydi.

Mirat-ı Zaman, Kokonoz'un kapanmasından iki sene sonra 3 Mart 1900 yılında Ahmed Tevfik tarafında çıkarılmaya başlanmış ve 24 Mart 1900 yılında kapanmıştır. Haftalık olarak yayınlanan, Jön Türk yanlısı bir gazeteydi.

Sünihat, 1 Ekim 1906 yılında yayın hayatına başlamış ve 3 Kasım 1912 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Hacı Mehmet Arif tarafından haftalık olarak yayınlanan gazete önce padişahçı daha sonra İttihat ve Terakki yanlısı yayınlar yapmıştır.

İslam, 18 Nisan 1907 yılında yayın hayatına başlamış ve 28 Mart 1909 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Dr. Hafız Cemal tarafından haftalık olarak önce padişahçı daha sonra meşrutiyet yanlısı yayın yapmıştır.

Vatan, 26 Haziran 1911 yılında yayın hayatına başlamış ve 19 Ağustos 1912 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Şevket Bodamyalızade tarafından haftalık olarak yayınlanan gazete meşrutiyetçi ve evkaf yanlısı yayın yapmıştır.

Sey!, 2 Mart 1912 yılında yayın hayatına başlamış ve 15 Haziran 1914 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Bodamyalızade Mehmet Münir tarafından haftalık olarak yayınlanan gazete evkafçılara muhalif, fakat İttihat Terakki yanlısı yayınlar yapmıştır.

Kıbrıs, 2 Haziran 1913 yılında yayın hayatına başlamış ve 2 Haziran 1916 yılında kapanmıştır. Mehmet Derviş. tarafından 15 günde bir çıkarılan gazete Meşrutiyet yanlısı yayınlar yapmıştır.

Doğru Yol; 9 Eylül 1919 yılında yayın hayatına başlamış ve 9 Haziran 1920 yılında kapanmıştır. Sahibi Ahmet Raşit başyazarı ise Remzi Mehmet Okandır. Haftalık olarak çıkarılan gazete Evkafçılara muhalif bir görüşle yayın yapmıştır.

Ankebut, 31 Temmuz 1920 yılında yayın hayatına başlamış ve 22 Ocak 1923 yılında kapanmıştır. Sahibi Derviş Ali Remmal, başyazarı ise Mehmet Fikri tarafından haftalık olarak yayınlanan bağımsız bir gazetedir.

Söz, 8 Eylül 1920 yılında yayın hayatına başlamış ve 22 Ocak 1942 yılında kapatılmıştır. Sahibi Mehmet Remzi Okan tarafından önce haftalık olarak yayınlanmaya başlamış daha sonra günlük olarak yayınlanmıştır. Harf devriminden sonra Kıbrıs'ta yeni hadlerle Türkçe olarak yayınlanan ilkgazetedir.

Vatan, 1920 yılının Nisan ayında çıkmaya başlamış ve 1925 yılında kapanmıştır. Sahibi Hüseyin Hüsnü Cengiz ve başyazarı Avukat Hüsnü Cemal tarafından bağımsız olarak yayınlanan bir gazetedir.

Davul, 1922 yılında yayın hayatına başlamış ve 1923 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Mehmet İhsan Uzman tarafından çıkarılan mizahi bir gazetedir.

Hakikat, 1923 - 1932 yılları arasında çıkmıştır. Sahibi Derviş Ali Remmal, başyazarı Mehmet Fikri tarafından haftalık olarak yayınlanmaktaydı. Bu gazetede İngilizce makaleler de yayınlanmaktaydı.

Birlik, 1924 - 1929 yılları arasında haftalık olarak yayınlanan bir gazeteydi. Sahibi ve başyazarı Hacı Bulgurluzâde Ahmet Hulusi tarafından yayınlanan gazete önce Şeriatçı daha sonra Evkafçı ve Atatürkçü yayın yapmıştır.

Masum Millet, 1 Nisan 1931 yılında yayınlanmaya başlamış ve 29 Ağustos 1934 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Cengiz Mehmet Rifat tarafından haftalık olarak yayınlanan gazete Evkaf aleyhinde yazılar yayınlanmıştır.

Haber, 20 Ekim 1934 yılında yayınlanmaya başlamış ve 31 Ekim 1935 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Mehmet Fikri tarafından haftada iki kere yayınlanmaktaydı.

Ses, 29 Nisan 1935 yılında yayın hayatına başlamış ve 21 Haziran 1938 yılında kapanmıştır. Türkiye'ye bağlılığıyla bilinen bir gazetedir.

Vakit, 28 Ekim 1938 yılında yayın hayatına başlamış ve 1941 yılında kapanmıştır. Sahibi başyazarı Hakkı Süleyman Sonder'dir.

Halkın Sesi, 14 Mart 1942'den beri yayınlanan bir gazetedir. Sahibi ve başyazarı Dr. Fazıl Küçük tarafından önceleri haftalık sonra hafta da üç, daha sonra haftada beş ve en

sonunda günlük olarak yayınlanmaya başlamıştır. Kıbrıslı Türk'ün haklarını savunan ve Ersois'e karşı çıkan bir gazetedir.

Yankı, 1 Ocak 1945 yılında yayın hayatına başlamış ve 1945 yılının sonunda kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Fadıl Niyazi Korkut tarafından haftalık olarak çıkarılmaktaydı.

Hürsâz, 21 Ağustos 1946 yılında çıkmaya başlamış ve 1958 yılında kapanmıştır. Sahibi ve başyazarı Fevzi Ali Rıza tarafından günlük olarak çıkarılan gazete yazılarında sömürge idaresine karşı ılımlı tavır sergilemiştir.

İnkılap, 1946 - 1947 yılları arasında sahibi Ahmed Esad ve Hikmet Afif Mopalar ve başyazarı Ahmed H. A. Mopalar tarafından haftalık yayınlanmıştır, Sol görüşe sahip olmasına karşın bağımsız bir gazetedir.

Türk Sözü, 1948 yılının Nisan ayında yayınlanmaya başlamıştır ve 1948 yılının sonunda kapanmıştır. Sahibi Muzaffer Gürkan tarafından günlük olarak yayınlanan, işçinin haklarını arayan bağımsız bir gazetedir.

Kıbrıs, II•Nisan 1949 yılın?a yayınlanmaya başlamıştır ve 1950 yılında kapanmıştır. ~bi ve başyazarı M. Akiftarafındanhaftalık olarak yayınlanan bir gazetedir.

Sabah, sahibi ve başyazarı İrfan Hüseyin tarafından 1949 yılının Temmuz ve Kasım l~larında günlük olarak yayınlanan bir gazetedir

İstiklal, 28 Ekim 1949 yılında yayın hayatına başlamış ve 1953 yılında kapanmıştır. l~bi ve başyazarı Necati Özkan tarafından günlük olarak yayınlanmaktaydı. İstiklal lfrisinin yayın organıdır.

Memleket, 13 Aralık 1949 yılında yayınlanmaya başlamış ve 1951 yılında ~panmıştır. Sahibi Hikmet Afif Mopalar tarafından önce günlük olarak çıkarılırken daha !@lra haftalık olarak çıkarılmıştır.

Milliyet, 14 Temmuz 1950 yılında yayınlanmaya başlamış ve 1951 yılında ~;panmıştır. Sahibi ve başyazarı' M. Zeki Milyalızade tarafından haftada beş gün basılan ve ~l görüşü savunan bir gazetedir.

Ateş, 27 Eylül 1951 yılında yayın hayatına başlamış ve 1951 yılında kapanmıştır. ;hlübi ve başyazarı Kemal Deniz tarafından yayınlanan ve sol görüşlü yayınlar yapan bir ;~etedir.

Bozkurt, 26 Ekim 1951 yılında yayın hayatına başlamış ve 13 Ağustos 1988 yılında ~panmıştır. Sahibi ve başyazarı Cemal Togan günlük olarak yayınlanan bir gazeteydi.

Kıbrıs Türk basını, Türkiye'deki basım, Rum basımın ve İngiltere'deki basım örnek yordu. Gazeteler şekil olarak tamamıyla bu üç basında yayınlanan gazetelerin aynısıydı. l>ğu zaman.gazetelerin isimleri de İstanbul'da yayınlanan gazetelerin isimleriyle aynıydı. men her gazete ismi, gazete sahibinin politik bir görüşünü temsil ediyordu.

re Osman Türkay'ın gazeteyle tanışması yirmili yaşlarına denk gelir. Önce yerel etelerde yazdığı şiirler yayınlanmıştır. Gerçek anlamda gazetecilik hayatına 1974 yılında 8tsöz gazetesinde başlamıştır. Osman Türkay kendisiyle yapılan bir röportajda gazeteciliği ında şunları söylemiştir: "O sıralarda Fevzi Ali Rıza'mın çıkarmakta olduğu Hürsöz tesinde yayın yönetmeni olarak çalışıyor, henüz yirmisinde genç bir delikanlı olmama şın; gazetenin ön sayfasında, sağ köşede "Akisler" başlığı altında bir günlük fıkra sütunum ltd. 1. Bu arada, her Cuma günü bir "Edebiyat ve Sanat Sayfası" hazırlıyordum..." Osman l(rkay, Kıbns'taki, Londra'daki, Türkiye'deki birçok gazeteyle yazılar yazmıştır. Yazılarında l bir j~oloj.iye bağlı kalmaktan daima uzak d~uştur '. Çünkü i~e~lojileri~ edebiyatı ~!zlaştırdığına inanmaktadır. Bu konuda Osman Türkay şöyle demiştir: " Eger sanatçı lçinen kişide siyasi bir yetenek varsa ve bu yetenek sanatçı kişiliğinden üstünse, Geothe'nin ~iği gibi, gitsin bir. siyasi partiye yazılsın, siyasete atılsın. ideolojiler, siyasi akımlar ı~i9idir, yıkılıp giderler, ama sanat kalıcıdır.t"

ff

OSMAN TÜRKA Y'IN HAYATI

Osman Türkay, Gime yakınlarında küçük bir kasaba olan Kazafana (Ozanköy)'da 16 Şubat 1927 tarihinde dünyaya gelmiştir. 1939 yılında Ozanköy İlkokulu'nu, 1942 yılında ~fkoşa Türk Erkek Lisesi Orta kısmını, 1946 yılında da Girne'deki İngiliz Yüksek Okulu'nu bitirmiştir.

1947-1951 yılları arasında *Hürsöz* gazetesinde çalışmıştır. 1951 yılının Temmuz ayında gazetecilik alanında kendini daha da geliştirebilmek için Erzurum ve Adana'ya gitmiştir. Gazetecilik öğrenimi için Türkiye'ye geldiği dönemde Modern ve Klasik Türk edebiyatı alanlarında eğitim görmüş; YunusEmre, Mevlana Celaleddin-i Rumi, Fuzuli ve ~bigibi şahsiyetleri incelemiştir.

1953 yılında Londra'ya giden Osman Türkay Modern Diller Okulu'nun (School of Modern Languages) Gazetecilik bölümüne kaydolar ve bu bölümü 1955 yılında bitirir. Daha sonra Londra'daki Ekonomik Bilimler Okulu'nun Felsefe Bölümüne kayıt olur ve buradan da 1957 yılında mezun olur.

1958 yılında Cemal Toğan'ın teklifi üzerine *Bozkurt* gazetesinin siyaset ve kültür-at bölümlerini yönetmek için Kıbrıs'a dönmüştür. 1959 yılında Fuat Veziroğlu ve Kutlu Kalay ile *Beşparmak* ve *Uyarı* dergilerini çıkarmışlardır. Osman Türkay diğer taraftan da *Edip Dergi*'sinin yazılarını gönderir; İstanbul'da yayımlanan *Yedigöller* dergisine de Japon şiirini eleştiren bir yazı gönderir.

1959 yılında ilk şiir kitabı olan *7. Telli'yi* çıkarır. 1961 yılının sonlarına doğru İstanbul'dan ayrılır ve Londra'ya gider. Londra'da 1961-1962 yıllarında *Kıbrıs Türk Sesi* gazetesini yayımlar. Bir yandan da Türkiye'deki *Varlık*, *Varlık Yıllığı*, *Cep Dergisi*, *Türk Dili*, *Yedigöller*, *Yelken*, *Denge* ve *Sesimiz* gibi aylık dergi ve gazetelere edebi yazılar göndermektedir. Londra'da yayımlanan *Kıbrıs Türk Sesi* gazetesi kapandıktan sonra İngiltere'de *Yeni Dünya* gazetesinin başyazarı ve yayım müdürü olur. 1968 yılında Kıbrıs'taki *Savaş* gazetesine yazılar gönderir.

1971 yılında İngiltere'deki Kıbrıs Türk Birliği'nin genel sekreteri olur. Burada çalışırken 1974 yılında Kıbrıs Türk Birliği yayıncılığını kurmuş ve İngiltere'de yayımlanan *Toplumun Sesi* gazetesinin yayın yönetmeni olur. Hindistan'da yayımlanan *Poet* şiir

dergisinin (Orta Doğunun aylık şiir dergisi) yayın müdürlüğünü, Ankara Haber Ajansına bağlı Pan News International'ın 1972-1980 yıllarında Londra Yayın Müdürlüğünü yapar. 1979 yılında Poet şiir dergisinin Orta Doğu Editörlüğünü de yapar. 1990 yılında Yenigün gazetesinde Düşünceler başlığı altında siyasi yazılar yazdı.

Osman Türkay, hem İngilizce'yi hem de Türkçe'yi çok iyi bildiği için, Türkçe yazmış olduğu bir şiiri İngilizce'ye, İngilizce yazmış olduğu bir şiiri de kolaylıkla Türkçe'ye çevirebiliyordu. Ayrıca, İngilizce'den Türkçe'ye, Türkçe'den İngilizce'ye çevrilerek yayınlanmış birçok eseri bulunan, eserleri otuzdan fazla dile çevrilen Osman Türkay, 1988 ve 1990 yıllarında iki kez Nobel Edebiyat Ödülüne aday gösterilmiştir.

2000 yılında Londra'da hastalanan Osman Türkay, 30 Ekim 2000 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla 14 Kasım 2000 yılında Ahmet Tolgay'ın yardımlarıyla devlet tarafından İngiltere'den Türkiye'ye getirilir.⁸ Ölümüne kadar Girne Akçiçek Hastanesi'nde özel bir odada tedavi görmüş. 22 Ocak 2001 Sabah 07.00'de Girne Akçiçek Hastanesi'nde hayata geçişlerini ebedi olarak kapamıştır. Osman Türkay hastanede ölmeden önce şu iki kelimeyi söylemiştir: "Yine geleceğim". Vasiyeti üzerine doğum yeri olan Ozanköy mezarlığına defnedilmiştir.

Uzay şairi olarak tanınan ve daha çok şiir yazan Osman Türkay'ın 6 şiir kitabı vardır:

1959 yılında ilk şiir kitabı olan 7 Telli basılmıştır. Bu kitapta yer alan Şengül'ün D'İnyası ve Atomium" şiirleri Osman Türkay'a "Uzay Çağı Şairi" unvanını kazandırmıştır. Bu kitapta insanların geçmişte yaptıkları/hataları bulur, bunlardan ders çıkarılmasını ister ve onları gelecekte bekleyen sorunlara değinir. 1999 yılını hayal ederek geleceğin şiirini yazmaya çalışıp, evrensel sevgiyi vurgular.

İkinci şiir kitabı 1969'da yayınlanan Uyurgezer'dir. Osman Türkay bu kitapta dünyadaki açlıktan, sefaletten insanların duyarsızlığından, atom savaşlarının yarattığı

⁸ Ahmet Tolgay, Osman Türkay'ın Kıbrıs'a getirilmesinde çok yardımcı olmuştur. Açtıkları kampanyaların başarılı sonuç vermesi ve Osman Türkay'ın başarılı bir şekilde Kıbrıs'a getirilmesi onu çok mutlu etmiştir. Kıbrıs Gazetesi'nde "Osman Türkay'ın 'Üstüne Açıklamalar 2' yazısında bu mutluluğunu dile getirmiştir. "Mutlu Ölüm" başlıklı yazısında ise 25 Ocak 2001'de dünyaya gözlerini kapayan Osman Türkay'ın tüm sevenlerini yasa boğduğunu yazmıştır. Ahmet Tolgay, "güle güle Osman Türkay" diye acısını dile getirirken, Osman Türkay'ın doğup büyüdüğü yıllarca hasretiyle yapıp tuttuğu köy olan Ozanköy'e (Kazafana) defnedilmesi oru mutlu etmiştir. Osman Türkay için duyduğu mutluluğu "bak Kazafana toprağı açmış seni sarmaya hazırlanıyor. O harup, pekmez, yasemin, limon, portakal ve adaçayı kokan toprağı özlemin artık sonsuza dek bitiyor. Sen mutlu olmayacaksın da, kim olacak? Yaşamın boyunca senden uzak duran mutluluğu, ölümle birlikte yakaladın" cümleleriyle anlatmıştır. (Şevket Öznur, Tuncay Özdoğanolu, Uzay Çağı Ozanı Osman Türkay, (Kıbrıs: Gökada ve Osman Türkay Vakfı Yayınları, 2003), s. 32-35.)

dehşetten yakınır ve bu unsurların altında modem çağ insanının portresini çizmeye çalışır. Açlığa, sefalet, duyarsızlıklara, savaşımlara karşı umutludur. Çünkü, insanların umursamazlığını, bu açlığı, sefaleti, atom savaşlarını yok edecek olan onun yarattığı uzay çocuklarıdır.

Gezinir evreni renk renk, ışık ışık, ses ses

Düşlerden gerçeğe fırlayan uzay çocukları

Şimdi dağ çocukları, deniz çocukları da bizimle

Uluslar uluslarla, ülkeler ülkelerle

Toplu düşüncelerle

Omuz omuza, kucak kucağa, el ele

de:yişlerindebu çocuk dünyasını buluruz.

Üçüncü kitabı *Beethoven'de Aydınlığa Uyanmak*'tır. 1970 yılında İngilizce olarak Londra'da yayınlanmıştır. Bu eserinde Beethoven'dan çok etkilenmiştir. Bunu şu cümlelerle ifade eder:

"Devinir kendi uzayında çekimi simgeleyen her yıldız.

Beethoven tüm uzaylarda çekim ya da uzaylar arasında korkunç bir anıt. Yaşam ve tinsel tellerde aşan bir titreşim".¹⁰

Dördüncü şiir kitabı *Evrenin ,Düşünde Gezin'*dir. 1972 yılında yayınlanmıştır. Osman Türkay, Asya'dan başlar ve Afrika, Amerika, Avrupa kıtaları arasında dolaşır. Osman Türkay bu kitabında genel olarak evrensel sevgiyi vurgular ve geleceğin daha güzel olacağına inanır. Amerika'yı şiirlerinde anlatırken bir şiirinde şu dize geçer:

"Su ver bana, yaşam ver, evrensel sevgi"¹¹

⁹ Türkay, Osman. Uyurgezer, (İstanbul:Yeditepe Yayınları, 1969), s.19.

¹⁰ Türkay, Osman. Beethoven'de Aydınlığa Uyanmak, (İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1970), s.21.

¹¹ Türkay, Osman. Evrenin Düşünde Gezin, (İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1971), s.62.

Beşinci kitabı *Kıyamet Günü Gözlemcileri'dir*. Bu kitap sayesinde Osman Türkay, 1975 yılında Türkiye'de bulunan Pans New Agency ve This Week'in beraber aldıkları kararla yılın en iyi şairi seçilmiştir. Eserde 2500 yılında dünyanın sonu gelmiş ve kıyamet günü anlatılmaktadır.

Son şiir kitabı ise *Seçme Şiirleri'dir*. 1990 yılında yayınlanmıştır. Sadece kitabın son kışrında Osman Türkay'ın yeni yazdığı şiirleri yer almaktadır. Bu bölümde kendisini "uzaylı" olarak gördüğünü açıkça ifade eder:

Kim demiş ki

Biz hepimiz

Uzaylılar değiliz...

Uzayda doğmuşuz

Uzaylıyız

Kainatta tüm varlıklar

Uzaylıdır, uzaylıdır ,

Gider gider döneriz biz

Mavi dünyamızı severiz biz.¹²

Osman Türkay sanat anlayışım' Aristo, Bacon, Descartes, T.8.Eliot'ın eserlerini incele~yerek geliştirmiş, Giorgi Lukacs, Gramsci, Goldman, T.Eagelton gibi kuramcılardan öğre~ndikleriyle de sanat anlayışı olgunluğa erişmiştir.

Edebiyatı, "dili araç olarak kullanıp bir şey anlatan, anlattığı şeyi de güzel anlatan san~ttır" diye tanımlayan Osman Türkay'a göre sanatta üç temel özgürlük vardır:

1. Sanatın, sanat olarak özgürlüğü: Amaç ve erek. Yani nesnel özgürlük.
2. Sanatçının, sanatçı olarak yaratma özgürlüğü: Öznel özgürlük,
3. Okuyucunun seçme ve okuma özgürlüğü.¹³

¹² Türkay, Osman. Seçme Şiirler, (Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları 1262, Türk Dünyası Edebiyat Dizisi 3, 1990), s.364.

Şiirlerinde sürekli "uzay çağı"ndan bahseder. Kendisini bir uzaylı olarak düşünen ve
nyayı da uzay gemisine benzeten Osman Türkay, kendisiyle bir söyleşide uzay çağı
çlında şunları söylemiştir:

"Bu çağ(ı) nükleer savaş tehlikesi, açlık, nüfus patlamaları, çevre kirlenmeleri, tedhiş-
gün.ün birinde nükleer tedhişe dönüşebilir- doğal kaynakların tükenişi para ve ruh
nal.ınları gibi görkemli sorunları vardır. Bunların bilincine vardıktan sonra, bir uzay çağı
~igibi yazmaya düşünmeye başladım. Bu mistizm yani gizemcilik, bazen merkeze
#am.büzenmerkezden.uzaklaşan bu insan gücü, insan yapısı teknoloji ile fethedilebilir ve
litenebilir bir duruma gelmekte olan evrenin üzerimize zorladığı kısıtlamaların üstünden
~zı sağlamaktadır. Geçmişte sayısız büyük Asya gizemcileri vardı. Benim kanımca
lin geleceği gizemcilikten başka birşey olmayacaktır."

Osman Türkay, ister Hintli olsun, ister Çinli olsun, ister Maçin olsun herkesi kardeşi
li görür ve herkesi evrensel sevgiyle kucaklamaya çalışır. Mevlana gibi. ...

<Osman Türkay, kendisiyle yapılan bir röportajda 14 yaşında şiir yazmaya başladığını
lemiştir. İlk şiirlerinde sembolist ve modernist akımların etkisinde kalmıştır. Şairlik
yatının ilk dönemlerinde Ahmet Haşim, Yahya Kemal Beyatlı gibi şairlerden etkilenmiştir.
51<:Yılında Türkiye'ye geldiğinde Farabi, Fuzuli, Yunus Emre, Mevlana'nın eserlerini
lemiştir.

Osman Türkay'ın şiirleri hep geleceği anlatan şiirlerdir. Geçmişin yanlışlarını ele alıp
nlar dan ders çıkarılmasını ister ve geleceğe de umutla bakar. Osman Türkay, uzay çağında
anan açlığı, sefaleti, insanların duyarsızlığını görmektedir ve bu durum karşısında
n(isini bir kurtarıcı olarak Spartaküs gibi görmektedir. Osman Türkay, bütün şiirlerinde
cc,ğe umutla bakan bir şair olmuştur.

Osman Türkay, bir Türk şairinin kendi milletine olduğu kadar diğer milletlere de
denmesi. gerektiğine inanır. "Türkler onu okudukları zaman kendilerinden bir parça
luginu sezmeli, diğer milletler ise okudukları zaman onun Türk olduğunu ve bununla

Türkay, Osman. Edebiyat, Eleştiri ve Düşünceler, (Kıbrıs: KKTC Milli Eğitim ve
Bakanlığı Yayını, 1993), s.65.

Ul, Şevket, Tuncay, Özdanoglu. Uzay Çağı Ozanı Osman Türkay, (Kıbrıs: Gökada ve Osman Türkay
Yayıncılık, 2003), s.113.

"Her kendi duygu ve düşüncelerini dile getirdiğini hissetmelidirler." Osman Türkay, bu de kalıcı olunabileceğine ve evrenselliğin yakalanabileceğine inanır.

Şiirlerinde teknik kelimeler çok fazla yer alır. Ona göre "sürat, makine, atom ve feza u ve bu çağ içindeki modern adamın durumunu işleyen şiirde teknik kelimeler nmasından sakınmak imkansızdır. İyisi mi o şiiri yazmaktan vazgeçmek gerekir. Şair bir yol tuttuğunda dolu dizgin gelen ilhamları öldürmek, bunun sonucu olarak hem ini hem de hizmet ettiği edebiyatı bir eser ya da eserlerden yoksun bırakmak zorunda :aktır. Şairin herhangi bir kelimeyi yerinde kullanmak hususundaki titiz davranışlarından önemlidir. Yerinde kullanılan her kelime şiire girebilir. Yeter ki fanteziye ve yapmacığa masın."16

Osman Türkay, T.S.Eliot'tan yaptığı çevirilerle de ünlüdür. Osman Türkay, "iyi bir men şiirin aslına bağlı kalmalıdır. Ayrıca geniş bir kelime hazinesine sahip olmalı ve diği dilin yapısına; inceliğine egemen olmalıdır" diye düşünür.

Osman Türkay'a göre şiir "Ruhi ve akli deneylerimizin; aydınlanma durumlarımızın ek seviyede düzenlenmesi, bir disiplin içine sokulmasıdır."17

Osman Türkay ölümsüz olabilmek için şiirde felsefenin baskın olması gerektiğine f: İvtevlana veya Dante çağlarını aşan düşünürlerdir. Onların hayatlarındaki felsefe müjize kadar gelmiştir. Osman Türkay bir söyleşisinde bu konu hakkında şunları tmiştir:

"Nasıl bir ağaç yaşayabilmek, büyüebilmek için ışığa toprağa, suya muhtaçtır, sanat en de büyük düşüncelere, büyük felsefi kuramlara ve kaynaklara ihtiyaç duyarlar, ~üzlüğe ulaşmak için."18

Prof. Dr. İnci Enginün, Osman Türkay'ın üslubu için "Osman Türkay bütün zamanları ekanları uzayın. sonsuzluğunda yakalamak ister. Şiirdeki sonsuz dağılıp birleşmeler, bol una. ~ist üslup şiirlerini özelliklerindendir. Sonsuzluk içinde somut sahneler, okuyucuyu ~r,zapteder" demiştir.¹⁹

103.

~.Şevket, Tuncay, Özdanoglu. Uzak Çağı Ozan Osman Türkay, (Kıbrıs: Gökada ve Osman Türkay Yayınları, 2003), s. 104.

~.J17.

~.124.

~.İnci. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, (İstanbul: Dergah Yayınları, 2001), s.119.

1. GELECEĞE YÖNELİK ÖNERİLERİN DEĞERLENDİRMELERİ

20.yüzyılakıl çağı, ilim çağıdır. İnsanlar, demokratik ve hür düşüncelerin aydınlığında yaşamaktadırlar. Osnian Türkay, 20. yüzyılı atom devri olarak adlandırır. Osman Türkay, hür düşüncenin, makinenin hakim olduğu bir devirde hâla orta çağ köhne fikirlerinin yaşanmasını karşılamaktadır. Çünkü atom devri kalkınabilmek için, geleceğe sağlam adımlar atılmak için en mükemmel devirdir. Bu devirde köhne zihniyetlerin düşünceleriyle yaşamak yerine Kıbrıs Türk toplumunun içinde yaşadığı çağa ayak uydurması, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda yenilikler yapması ve Kıbrıs Türk. toplumunun çağdaş med.elliyet seviyesine ulaşması için çalışması gerekmektedir.

Daima birlik ve beraberlikten yana olan Osman Türkay'a göre adayı kalkındırabilmek için kadın erkek, çocuk yetişkin tüm Kıbrıs halkının, birlik ve beraberlik içinde hareket etmesi gerekmektedir. Osman Türkay öncelikle adanın maddi açıdan kalkındırılmasını ister. Milli bir ekonomiye sahip olmayan bir millet; sömürge olmaktan kurtulamaz. Nitekim, Kıbrıs Türk toplumu ekonomik açıdan Rumlara muhtaç durumdadır. Kıbrıs Türk toplumunun bütün ihtiyaçlarını karşılayacak ticarethane ve sanat atölyeleri varken, ekonomik açıdan Rumlara el atmasını doğru bulmayan Osman Türkay, çözüm yolu olarak; ticaret ve sanat adamlarını bulup, onların ürettiği ve sattığı ürünleri satın alınması gerektiğini gösterir.

Osman Türkay, Kıbrıs Türklerinin bu ada üzerinde ebedi olarak yaşamak arzu ve beklentileri varsa, üzerlerindeki uyuşukluğu ve miskinliği atıp milli bir ekonomiye sahip olmak için birlik ve beraberlik içerisinde çalışmalarını gerektiğini her fırsatta dile getirir.

Birlik ve beraberlik içerisinde çalışabilmek için köylüyle şehirliyi birbirinden ayırmamak gerekir. Fakat Kıbrıs'ta, Türkiye'de de olduğu gibi köylü yıllarca ihmal edilmiş, dikkatlenmemiştir. Osman Türkay, köylünün de şehirlinin seviyesine gelebilmesi birlik ve beraberlik içerisinde hareket edebilmesi için köylünün fikren kalkındırılması gerektiğine inanır. Türkiye'den Kıbrıs Türk halkını bilinçlendirmek için fikir adamları gelmiş, konferanslar düzenleyerek. Halkla bire bir temasa geçmişlerdir. Osman Türkay, halkın

Kıbrıs'ta konferanslar lise öğretmenlerinden Bay Reşat Ebeoğlu tarafından Girne Halkevinde 11 Şubat 1951 tarihinde düzenlenmiştir.

halkındırılması açısından bunun çok güzel bir adım olduğunu düşünmektedir. Ayrıca, bu toplantıların daha da artırılıp, adanın en ücra köşelerindeki Türk köylerinde de yapılması gerektiğini belirtir.

<Yapılan bu konferansların Kıbrıs Türk köylüsü için hayırlı bir başlangıç olmasını umut eder. Yapılan bu toplantılar, Kıbrıs Türk köylüsü tarafından biraz tereddütle karşılanmıştır. Çünkü halkın kalbinde başta bulunanlara karşı şüphe vardır. Halk baştakilere karşı güvenini vermemiştir. Çünkü başta bulunanlar hep başları dara geldiğinde halkı hatırlamışlardır. Bu yüzden halk baştakilere ve bu düzenlenen konferanslara şüpheyile bakmaktadır. Osman Türkay başta bulunan liderlerin halkın kalbindeki ve zihnindeki şüpheleri yok etmeden birlik ve beraberlik içerisinde hareket edilemeyeceğine inanır. Unutmamak gerekir ki ortada halkınabilmek için milli bir dava vardır ve bu milli davada Türk köylüsünün desteği gerekmektedir.

1950 yılından itibaren Kıbrıs Türk halkı daha yeni yeni milli haklarına kavuşmaya başlamıştır. Liselerin başına Türkiye'den Türk bir müdür gelmiş, en yüksek din müessesesinin başına muhterem bir din reisi getirilmiş, halk medeni kanunlarına ve Türkaile mahkemelerine kavuşmuştur. Fakat kısa bir süre sonra başta bulunanların şahsi çıkarları ve kaprisleri yüzünden Kıbrıs halkının elde ettiği birçok hak yok edilmeye çalışılmıştır. Kıbrıs Türk toplumu, her açıdan teşkilatlanmış ve zengin bir toplum karşısında bulunmaktadır. Onlarınavg~arı Rum halkının ve yabancıların ekmeğine yağ sürmektedir. Osman Türkay başta bulunanların bu toplumda tek başına yaşamadıklarını, halka karşı sorumlu olduklarını sert bir dille ifade eder. Canla başla girilen bu mücadele eğer hüsrana uğratılırsa halkın şimdi eğil~e bile elbet bir gün hesap soracağım ima eder. Böyle olayların yaşanmaması için de her Türk vatandaşının sorumluluklarını yerine getirip vicdanının hür sesini dinlemesi gerektiğini savunur.

20. yüzyıl demokratik hür düşüncenin hakim olduğu bir devirdir. İnsanlar rahatlıkla düşüncelerini dile getirip eleştiri yapma hakkına sahiptirler.

Osman Türkay bu eleştirileri yapıcı ve yıkıcı olmak üzere ikiye ayırır. Yapıcı tenkidi bir ~seri övmek, yıkıcı tenkiti ise samimi duygularla yapılan çalışmayı yok. etmeye çalışan tenkit olarak adlandırırken, her açıdan iyileştirmeye muhtaç olan Kıbrıs Türk toplumundaki müesseselerin ve şahısların kötü niyetli eleştirmenler tarafından tenkit edildiğini dile

füekten de kendini alamaz.

1/tiViktorya Kız Okulu'nun öğretmenleri yıllarca Kıbrıs'ta Türk kızlarını yetiştirmiş ve
~a, kazandırmıştır. Viktorya Kız Okulu'nun hocaları ve öğrencileri çalışmalarını,
'arını - yayınlayıp insanlara faydalı olabilmek için "Utku" adlı bir dergi çıkarmışlardır.
lti);derginin basılmasından kısa bir süre sonra hem dergi hem de Viktorya Kız Okulu
r, v
~
eleştirilere maruz kalmış ve baltalanmaya çalışılmıştır. Düzenlediği konferanslar,
l:ı:ıtlar, geceler ve eğlencelerle Kıbrıs Türk toplumuna yararlı olmuş bir kurumun haksız
~lf.
i,suçlanınası ve başarılı bir dergi olan Utku'nun bir münekkit tarafından basite
ig
~en,nesi Osman Türkay'ı sinirlendirmiştir.

d',;lbeite yapıcı tenkitler olacağı gibi yıkıcı tenkitler de olacaktır. Fakat bunların haksız
-~eKıbrıs Türk halkının düştüğü girdaptan kurtulmak için mücadele ettiği bir dönemde
laması gerekmektedir.

It(
Adada iki tane Türk lisesi vardır. Biri Viktorya Kız Okulu²¹, diğeri ise Lise Mezunlar
umlarıdır²². Yapı olarak farklı olmalarına karşın amaçları ve fikirleri bakımından birdirler.
nın bütün okulları gibi bu binalar da yıkık döküktür.

Tevfik Fikret gibi.geleceğe sağlam adımlar atacak olanların gençler olduğuna inanan
nan Türkay, gençlik davasının yaratılması gerektiğine inanır. Genç beyinlere hizmet veren
umların modem bilgilerle donatılması ve kültürlü insanlar tarafından yetiştirilmesi
ektir.ğinisavunur. Kıbrıs'ta eğer ebedi olarak Kıbrıs Türk toplumunun varlığı sürdürülmek
niy(>rsa okullara ve burada eğitim gören gençlere destek olunmalıdır. Çünkü Kıbrıs Türk
luminun terbiyeli, dürüst karakterli, namuslu, mücadelecı ruhlu bir gençliğe ihtiyacı
dır.]-uğenç zihinlerin yardımıyla Kıbrıs Türk toplumu geleceğe sağlam.adımlar atacak ve
ada üzerinde bekalarını sağlayacaktır. Son olarak da Osman Türkay gençlerin eğitilmesi
usunda hiçbir fedakarlık.tançekinmemek gerektiğini vurgular.

İnsana yaptığı işi severek, candan isteyerek yaparsa ondan bambaşka bir zevk alır.
çinin tarlayı isteyerek sürmesi, sanatkarın tezgahında harikalar yaratması, tüccarın
ijthanesinde severek çalışması gibi. Osman Türkay, Kıbrıs halkı yaptığı işi severek, değer

Kıbrıs'ta İngilizlere ait bir okuldur. (D.Y.)

Kıbrıs'ta Türkler'e ait bir okuldur. (D.Y.)

Ererek. yaparsa ancak o zaman eksikliklerini giderebilecek ve hak ettiği seviyeye gelebilecektir diye düşünür.

Ezanın Arapça mı Türkçe mi okunması gerektiği tartışmaları Türkiye'de büyük bir umut yaratmış ve köhne zihniyete sahip insanları yeniden faaliyete geçirmiştir. Osman Türkay'a göre İslam âlemini batılların sömürgesi haline getiren sosyal, kültürel ve ekonomik gerici Türkiye'yi geride bırakan bu köhne zihniyete sahip insanlar, yani kara taassuptur. İnkılab ve İslam âleminin içinde bulunduğu karışık durum yabancıların ekmeğine yağ ekmekte ve dünyayı ele geçirmeye çalışan komünizm fayda sağlamaktadır. Türkiye'deki hareketleri, düşman devletler ve komünizm için ne kadar fayda sağlıyorsa, Kıbrıs' ta da insanlara yarar sağlamaktadır.

Türkiye çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmaya çalışırken yapılan bu irticai saldırıları Osman Türkay, cinayet olarak adlandırır ve gün gelir bu kara taassup yüzünden kara çarşafa, se ve Arap harflerine dönülürse Türk milletinin halinin ne olacağını düşünmekten de edini alamaz.

İnkılab bir ruha sahip olan Osman Türkay, yıllarca Türkmilletini geride bırakan bu köhne zihniyetlerin, Atatürk'ün yaptığı inkılaplara saldırımlarına hiçbir zaman mahal vermeyeceğini bunu Türkiye'deki ve buradaki softaların iyice kafalarına yerleştirmeleri gerektiğini sert bir dille tüm Kıbrıs Türk halkı adına söylemiştir.

Son yıllarda yaşanan olaylar Kıbrıs Türk toplumunun ruhunda derin-yaralar açmıştır. Kıbrıs Türk toplumu Osman Türkay'ın en kötü hastalıklardan biri olarak adlandırdığı zevk ve yılmabunalımına yakalanmıştır. Savaşın, korkudan ve üzmekten bitkin düşen ruhlar basit bir yağ, gelip geçici şeylerden hoşlanmaya başlamış ve klasik değerlerine sırt dönmüşlerdir.

Osman Türkay zamanın adamının, yani çağın insanının yaptığı evhamlardan, kuruntulardan artık kurtulduğunu, kadercilik anlayışını pek de umursamadığını söyler. Çünkü devir Yaratma devridir, Hz. İsa'nın birisi suratınıza tokat attığında diğer yanağınızı da çevirin. İdevir değildir. Devir hakkını arama, hesap sorma devridir. Osman Türkay, bu devirde insanların atom ışıkları kadar enerjik olması gerektiğini düşünür. Çünkü insan bu şekilde ayakta kalabilir ve ancak bu şekilde çağa ayak uydurabilir.

Savaş karşıtı düşünceleriyle bilinen Osman Türkay 20.yüzyılın insanlık için hak:etlerle geçtiğini yazar. Maddeye hakim olan insanlık sanata değer vermediği için manayı kaybetmiştir. Halbuki insan dolayısıyla insanlığı yüceltecek olan duygular sanatta gelişecektir, Osman Türkay barışın olduğu bir dünya özlemektedir. Bundan yıllar önce Osman Türkay'ın hayalini kurduğu dünya ne yazık ki günümüzde 21. yüzyılın başlarında küreselleşen ve daha fazla medenileşen dünya da bedevviyet günlerini artacak düzeyde bile gerçekleşmemiştir.

Osman Türkay ideolojilere karşı olan sulh perisinin hakim olduğu dünyada, insanları aralad, köle yapan ve de istediği gibi kullanan ideolojilere asla yer yoktur.

2. İŞSİZLİK HAKKINDA DEĞERLENDİRMELER

Osman Türkay'ın, Kıbrıs halkının en büyük sorunlarından biri olan işsizlik ve hayat kalitesi konusuna önemle eğildiği görülmektedir. 2. Dünya Savaşı sonrası Kıbrıs halkı bir türlü kendini toplayamamıştır. Kore harbinin yaşanması, Türkiye'nin yönünü Kore'ye çevirmesi ve Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgilenmemesi, daha sonra İngiltere ve İran'ın aralarında yaşadığı petrol anlaşmazlığı yaşaması ve bu anlaşmazlıktan dolayı askeri birlik olarak adaya 10. paraşütçünün gelmesi Kıbrıs halkının ekonomisini alt üst etmiştir.

<Her.gün evinden iş bulmak için çıkan insanlar akşam evlerine elleri boş dönmektedir. Adada sayıları beş bini bulan işsiz, her gün biraz daha artmakta ve bu durum ada ekonomisini çökmüş etkilemiştir. Osman Türkay, bu duruma hükümetin dur demesini ister.

Çektikleri sıkıntılardan dolayı birlik halinde hareket etmeye karar veren Kıbrıs halkı 1945 yılında Kıbrıs Türk İşçi Birliğini kurmuşlardır. Halka sesini daha iyi duyurabilecek bir yayın organı yoktu, bunun için de 1947 yılında 'İşçinin Yolu Şaşmaz' diye bir dergi yayınlamışlardır.

Osman Türkay, Kıbrıs halkının geleceğinin tehlikede olduğuna inanır. Bu hayat kalitesi durdurulmalı ve işsizliğin önüne geçilmelidir. Dikelya'daki²³ elektrik santrali etrafında ve askeri kışla projelerinde fakir insanlara iş verilmelidir. Osman Türkay, Kıbrıs

²³Dikelya Rum tarafında bulunan bir askeri üstür.(D.Y.)

halkına yapılan vaatlerin, verilen sözlerin bir an önce fiiliyata geçirilmesini ister. Halkın geleceklerini de garanti altına almak için İngiltere' deki gibi devlet tarafından desteklenen "İşçi Bulma Kurumları" ²⁴ açılması gerektiğine inanır. Ekmeğin gramını dışardan getirmek yerine yerli lüks tüketim mallarına daha fazla gümrük vergisi uygulanmasını ister. Sonuçlar aynıdır. Kalkınma programları sadece sözde kalmakta halk ikinci plana atılmaktadır. Osman Türkay işsizlik konusunda son olarak umduğumuz ne idi ne bulduk der sıkıntısını dile getirir.

Bu işsizlik ve pahalılığa kuraklık da eklenince tam bir kaos ortamı oluşmuştur. Dört tarafı suyla çevrili bir ada fakat suya hasret olan bir ada...

Kıbrıs'ta su sorunu çok uzun yıllardan beri var olmakta ve hala da devam etmektedir. Adada bol akarsu kaynaklarının olmayışı ve düzensiz yağan yağmurlar toprağı kurutmaktadır ve doğal olarak da çiftçiyi mağdur etmektedir. Osman Türkay, yazısında Kıbrıs Türk çiftçisinin çektiği su sıkıntısı dile getirir ve artık çiftçinin çareyi elinde bulundurmakta olan yağmurdan beklemesi gerektiğini söyleyerek, çiftçinin durumunun ne kadar vahim olduğunu belirtir.

>Kıbrıs'tan, binlerce genç her yıl iş bulmak ve geleceklerini garanti altına almak için yurtdışının çeşitli yerlerine göç etmektedirler. Osman Türkay bu gençlerin göç etmesinin sebeplerinin nüfusunun yoğunluğu mu, toprağın tarıma elverişsizliği mi yoksa gençlerin yurtdışında arayışından mı kaynaklandığını yazısında kendi kendine sorar ve cevaplarını yine kendi kendine verir.

Ona göre ada nüfusu fazla değildir. İrva ve İska Dairesinin (Su İşleri Dairesi) hazırladığı raporda su kaynakları arama işlevleri olumlu sonuçlar vermiştir ve bu su kaynakları bulunduğu takdirde ada halkı rahat bir şekilde bu ada üzerinde hayatlarını devam ettirebileceklerdir.

Gençlerin tam olarak bu sebeplerden dolayı göç etmediğini, ağırlıklı olarak hükümet tarafından kurulan teşkilatlı sendikaların olmadığından ve insanların geleceklerinin tehlikede olduğundan dolayı göç ettiklerini söyler.

²⁴ İşçi Bulma Kurumları vardır, fakat bu kurumlar devlet tarafından desteklenmemektedir.

Osman Türkay, göç konusunda yetenekli gençlerin adada tahsillerini yapamadıklarını tahsil görmüş gençlerinde iş bulamadığını söyler. Çözüm olarak da Kıbrıs' ta bir versitenin açılması gerektiğini savunur. Ayrıca Kıbrıs'tan elde edilen madenlerin Kıbrıs'ta immesi gerekmektedir. Bunun için de adanın endüstrileştirilmelidir.

Osman Türkay, bunlar yapıldığı takdirde Kıbrıs halkının sorunları çözülecek ve sadece de önlenecektir diye düşünür. Öyle ki Bulgaristan'dan göç ettirilen insanların bile topraklar üzerinde mutlu, mesut bir şekilde yaşayacaktır.

Osman Türkay'ın işsizlik konusunda değindiği diğer bir nokta da hatalı memur dır. Bir şahsın zekasına, kültürüne bakmadan elindeki tavsiye mektubuna göre binlerce rı şealınmaktadır. Yapılan bu yanlış sadece Kıbrıs'ta değil dünyanın dört köşesinde rır. Osman Türkay, yıllarca okuyup didinen gençler yerine elinde bir tavsiye mektubuna p bilgisiz, beceriksiz, yeteneksiz insanların işe alınmalarını haksızlık olarak görür. Devir bilimdevridir, Osman Türkay'ın dediği gibi iltimas devri değildir. En kısa zamanda bu m memur alımının önüne geçilmelidir.

KIBRIS TÜRK KÖYLÜSÜ HAKKINDA DEĞERLENDİRMELER

Yıllarca ihmal edilmiş olan Kıbrıs Türk köylüsünün hükümet tarafından hatırlanması lili yıllara denk gelir. Siyasi rekabetler gündeme gelmiş ve bu siyasi rekabetlerde ün lü de desteği gerekmektedir. Bundan dolayı da Atatürk'ün "memleketin efendisi" diye endiği Türk köylüsünü "memleketin kölesi" yapanlar şimdi kendi çıkarları için köylüyü isiz etmektedir.

1. hükümet ve Evkaf dairesinin ilgisizliği yüzünden Türk köylüsünün topraklarının undan fazlası Rumlara satılmıştır. Elinde avucunda satacak bir şeyi kalmayan zavallı k köylüsü, ekonomik açıdan Rumların eline bakar hale gelmiştir. İpleri istediği yöne çeken alar, ekonomik baskılar ve kilisenin telkinleriyle Türk köylüsünü çıkmaza sokmuştur. alar Kıbrıs Türk'üne iş vermek için din değiştirmelerini şart koşuyordu. Bir çıkış yolu an ama bulamayan Türk köylüsü de, hükümetin ilgisizliğini görünce din değiştirmek unda kalmıştır. Baf ve Karpaz köylerindeki birçok Türk, kurtuluşun din değiştirmek un aınanmıştır.

Etraftan duyulan din değıştirme olayları her insanı etkilediği gibi Osman Türkay'ı da ilenmiştir. Osman Türkay Türk köylüsünü sürüklediği bu uçurumdan kurtarabilmek için köy!davasıyaratmak gerektiğini söyler. Osman Türkay'ın bahsettiği köy davası, köylünün lerini araştırmak, onları dinlemek, çözüm yolları bulmak, gerekli bilgilerle onları ılatmak kısacası Kıbrıs Türk köylüsünü maddi ve manevi açıdan refaha ulaştırmaktır. an Türkay, milli bir vazife gibi köy davasını yaratacak ve yaşatacak olanların da gençler ıgu@ınanır. Bu konuda gençlere çok büyük görevler düşmektedir.

(Osman Türkay'ın Kıbrıs Türk köylüsünden bahsederken değindiği diğer bir nokta da ns.Türk Çiftçi Birliğidir. Bu birlik 1943 yılında kurulmuştur. Kurulduğu günden beri ns'.fıırköylüsünün dertlerine, sorunlarına üyeleriyle birlikte çareler aramaya çalışmıştır eslerini duyurabilmek için Ateş gazetesini¹¹ yayın organı olarak seçmişlerdir.

Birlik ve beraberlik içerisinde yol almaya çalışan çiftçiler bazen beraber hareket ekten vazgeçmiş ve K.T.Ç. Birliği kulüplerinin bazılarını kapatmışlardır. Osman Türkay, ns Türk halkının her bakımdan teşkilatlanmış olan Rum çiftçileriyle hayat mücadelesinde ölçüşebilmesi için birliğe ve beraberliğe önem verilmesi gerektiğine inanırken, K.T.Ç. iği kulüplerinin kapatılması onu çok üzmüştür yine de kalkınma yolundaki umudunu me.11iştir. Köylerdeki Spor ve Kültür dernekleri; Çiftçiler Birliği kulüpleriyle birleşmiştir. an'.Türkay, bu birleşme sonucu Kıbrıs Türk köylülerinin de Rumlar gibi teşkilatlı ağıpa.ve hükümetin gözünde daha geniş alanlara sahip olacaklarına inanmaktadır.

1950 yılında Rumlar, Osman Türkay'ın deyimiyle yıllarca ağızlarında sakız gibi edikleri ilhak davası için 'Enosis isteriz' diye imza toplama girişiminde bulunmuşlardır. imza toplama kampanyasında Türk'lerin de Kıbrıs'ın Rumlara bırakılması istediklerini ıllarak için Kıbrıs Türk köylüsüne gidilmiş ve Kıbrıs Türk köylüsünü kandırmaya ıllar ak Rum teşkilatlarına katılmaları için Kıbrıs Türk köylüsüne baskı yapılmıştır. Öyle ki n işverenler ilhak davalarını desteklediği takdirde Türk çalışanlara iş vermektedirler. an Türkay Rumların sergiledikleri davranışlar karşısında Türk kardeşlerinin uyanık asını ve sabretmelerini tavsiye eder.

¹¹Eylül1946 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Adadaki üçüncü Türkçe gazetedir. Dönemin diğer eleri gibi I yaprak yani iki sayfadır. Gazetenin imtiyaz sahibi, müdürü ve başyazarı Mehmet Kemal ıdır.

Rum teşkilatlarına üye olmak demek cetlerinin döktüğü kanları, ninelerinin içine
gözyaşlarını hiçe sayıp Rum varlığını kabul etmek demektir. İlhak hiçbir zaman
amıştır ve olmayacaktır da. Türk milleti kendi kendine yeten bir millettir. Enosis naraları
Rum Çiftçi Birliğinden ayrılıp Kıbrıs Türk'ünün kendi çiftçi birliğini kurması en güzel
kaderlerinden bir tanesidir.

~ime'nin en büyük Türk köyü Kazafana (Ozanköy)'dir. Nüfusunun çoğu Türk'tür.
Kazafana köyünün Sıhhiye Komisyonunun başına Gime Komiserliği tarafından bir Rum
atılmıştır. Bunu sorgulayan Osman Türkay, şöyle yazıyor:

f~fusunun 5'te 3'ü Türklerin teşkil ettiği bu köyde, muhtarın cehaleti ve kayıtsızlığı
Sıhhiye Komisyonu Başkanlığı ve posta idaresi Rumların eline geçerse; Rum
kaları tamir, Türk mahallelerindeki sokaklar harap edilirse; Rum halkı muntazam bir halde
anLyeşmelerinden tertemiz pınar suyu içerken, Türkler hayvanların pislediği, insanların
yüzünü yıkadığı çirkef gibi mikroplu ark suyu içerse, bu köyün arz edeceği felaket
zarası, herhalde tasavvur edilenden de korkunçtur!f~

(:)fkesini bu cümlelerle dile getiren Osman Türkay, kendisini halkın temsilci olarak
ve yazısında yapılan haksızlığın sebebini Lefkoşa ve Gime İngiliz Komiserinden sorar.
hyetçi duyguları kabaran Osman Türkay bir Rum'un yapabileceği her şeyi Türk'ünde
cağırtıta inanır. Kıbrıs Türk'ü küçümsenecek bir millet değildir.

Gime'de tabiat vaktinden evvel uyanmış ve can bulmuştur. Osman Türkay'a göre
Kıbrıs Türk halkı da böyledir: Artık üzerlerindeki o miskinliği atmışlardır. Ebedi olarak bu
kılar üzerinde yaşamak istiyorlarsa, halkın ve köylünün fikren kalkındırılması
kışının farkına varmışlardır. Halkı bilinçlendirmek için konferanslar düzenlenmeye
anılmıştır. Bunların ilki lise öğretmeni olan ReşatS. Ebeoğlu tarafından Gime Halkevinde
ılmıştır. Konferansa en ücra köylerden bile gelenler olmuştur. Verilen bu konferansın daha
gün.den böylesine fazla bir katılım olması Osman Türkay'ı çok mutlu etmiştir.

YARDIMSEVERLİK İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

İnsanlar birbirleriyle sürekli etkileşim ve alışveriş içerisinde dirler. Kişiler bu etkileşim alışveriş esnasında birbirlerinin hayatlarını kolaylaştıracak, sosyal dengeyi sağlayacak şekilde maddi ve manevi bir takım yardımlar alır ve yaparlar.

İnsanların birbirlerine olan bu yardımı vicdani ferahlamanın yanı sıra görev ve sorumluluklarının en önemlisi insan olmanın getirmiş olduğu yükümlülüklerin ve görevlerini yerine getirilmesine vesile olmaktadır.

Örneğin, düşkünlere, gazilere, yaşlılara kısacası yardıma muhtaç herkese yardım etmek her insanın bir borç hem de yüce dinimiz İslam'ın bize emridir. Osman Türkay, şefkat dolu bir kişiyle yoksullara yardım edilmesi gerektiğini söyler. Yoksullara ve muhtaç olan insanlara yardım ettikleri zaman mutluluğa erişeceğine ve insani vazifesini yerine getireceğine inanır.

Geçmişte yapılan ve çağımıza kadar ulaşan sayısız mimari eserler bugün insanlık tarafından kullanılmaktadır. Zamanında birilerinin yaptığı ve günümüzde pek çok kişinin yararlandığı bu eserlerin sahipleri yeterince bilinmiyor ve onlara yeterince sahip çıkılmıyor. İnsanlar her ne kadar birbirleriyle etkileşim halinde ve birbirlerinin yararına çalışıyorlarsa da bunun çok da farkında olmayıp, hayatın koşuşturmacası içinde hayatlarını kolaylaştırmak ve hatta kurtaran insanları bilmiyor, bilse de hatırlanmıyor. Ne yazık ki, kişinin hayatı öldükten sonra anlaşıyor.

Kıbrıs'ta malarya hastalığı 127 binlerce insanın hayatına son vermiştir. Sıhhiye Müfettişi Mehmet Aziz, 1948 yılında Kıbrıs'ta malarya parazitlerinin taşıyıcısı olan Anophelis sineğinin tümüyle yok edilmesini sağlamıştır. Mehmet Aziz insanlığa yaptığı bu büyük hizmetle binlerce hayat kurtarmıştır.

Gösterdiği başarıdan dolayı Dr. Shelley, Mehmet Aziz'in büstünün Larnaka'ya Zeno' bulunduğu mahalleye dikilmesini istemiştir. Bir Rum mahallesine bir Türk'ün büstünün dikilmesi istenmesi Rum basınını ve Ta Neo gazetesini ayaklandırmıştır. Rumlar nasıl

malarya hastalığının diğer adı "sıtma"dır.

İstanbul'un yanına bir Türk'ün büstünün dikilmesini istemezse, Osman Türkay da bir Rum'un İstanbul/Türk büstünün dikilmesini Kıbrıs Türk halkı adına istemez. Milliyetçi duyguları göz önüne alan Osman Türkay'a göre bu büstün dikileceği yer Kıbrıs'ın en güzel meydanlarından biri olmalıdır. Bir Rum'un yanı değildir.

Sovyetlerin başı çektiği komünizm birçok ülkeyi etkisi altına almış, .kasıp
 ırm.uştur. Kardeşi kardeşe vurdurmuş, taraflı tarafsız herkesin olumsuz etkilenmesine yol
 ıuş, 'ii.lkelerinmanevi yaraların yanında maddi anlamda da sıkıntıya düşmelerine neden
 ıuştur. Bunun sonucunda pek çok insan hayatını kaybetmiş, pek çoğu da yer ve
 larından olarak kızılıların zulmünden kaçıp ana yurda sığınmak zorunda kalmıştır.
 aris,un'dan zorla göç ettirilen binlerce Türk vatandaşı gibi.

Csınan: Türkiye, Kore'deki savaşın, Yunanistan'daki kardeş kavgalarının da **komünizmden** kaynaklandığını savunur. Ayrıca komünist sistem yüzünden kışın ortasında aç **bir** şekilde yurtlarından koparılan soydaşlarının çektiği eziyetleri düşünerek kızıl **komünizmi lanetler.**

ÜRK>KADINI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

Biri milyona yakın Bulgar Türkü vatan bellediği Bulgar topraklarından zorla Türkiye'ye göç ettirilmiştir. Sefil ve perişan halde olan göçmenlere her yerden yardım eli uzanmıştır.

Yatırı için savaşı erkeğini hiçbir zaman bırakmayan Türk kadını yeri geldiğinde mermi taşımış, yeri geldiğinde cephede erkeğiyle omuz omuza düşmanlarla savaşmıştır; Anaç bir yapıya sahip olan Türk kadını şimdi de göç davasını milli dava olarak göçmenleri şefkatli kolları arasına almıştır.

Kıbrıs Türk halkı da bu olaya tarafsız kalmamıştır. Göçmenlere yardım etmek için "Kız Okulu ve Mezunlar Kurumu" tarafından toplantılar düzenlenmiş ve "Varlık" bülteni" bayanları da bu konuda her türlü desteği göstermiştir. Osman Türkay, tarih boyunca Kıbrıs'ta yardımını eksik etmeye~ Türk kadının, bu konuda da asilliğini koruyup yardım için çabaladığını belirterek Türk kadını övmüştür.

K-RESMİ VEMİLLİ BAYRAMLAR İLE İLGİLİ DEGERLENDİRMELER

Ellerinde bayraklar, yüreklerinde vatan sevgisi, dillerinde "23 Nisan kutlu olsun" diyen her yıl olduğu gibi 1951 yılında da Kıbrıslı Türk çocukları bayramlarını kutlamışlardır.

Rum baskısı altında okullarda milli marşlarını bile okunamadığı bu dönemlerde, "Vatanım, milletim" diye okunan şiirler halkın içini titrettiği gibi Osman Türkay'ında içini titretmiştir. Osman Türkay'a göre bu minicik yavrular yarının şahlanıp köpürecek pınarların çağlayacak sesidir.

+On bir ayın sultanı olarak adlandırılan mübarek ramazan ayında tüm kalpler huzur ve sükunet içinde arınır, tutulan oruçlarla nefisler terbiye edilir ve yapılan ibadetlerle gönüller Allah'a daha da yaklaşır. Milyonlarca Müslüman tek yürek olur..

Osman Türkay, ramazan ayında minarelerde çınlayan ezan seslerinin yarattığı o ruhani havadan bahseder ve bu mübarek günde yoksul insanları düşünür. Onları bu mübarek günlerde daha fazla hatırlanması gerektiğine ve onlara her fırsatta yardım edilmesi gerektiğini sözlerinde dile getirir. Ayrıca din kardeşlerine seslenerek, onlara içki kumar gibi kötü alışkanlıklardan uzaklaşıp, ruhlarını Allah sevgisiyle doldurmalarını tavsiye eder ve tüm Müslümanların bayramını kutlar.

Z-AHLAK İLE İLGİLİ DEGERLENDİRMELER

Osman Türkay, mükemmel insanı sağlam ahlak ve dürüst karaktere sahip insan olarak tanımlar. Bu özelliklere sahip insanlar hayatlarının her alanında başarıya ulaşmış, vatanına ve milletine faydalı olmuştur.

'Osman Türkay'a göre zihni ve ahlaki yönden olgunlaşmış olan milletler, tarih boyunca yollarına çıkan her zorluğun üstesinden gelmişler ve başka milletlerin sömürgesi olmaktan kurtulup, savaş meydanlarının zafer simgesi olmuşlardır. Osman Türkay bu noktada ahlak ve karakterin hafife alınmaması gerektiğine inanır. Çünkü sağlam ahlaklı ve dürüst karakterli olan milletlerin nesli hala yaşamaktadır.

Herhangi bir şeye inanmak ve onun uğrunda mücadele etmek insanın doğasında olan bir şeydir. İnanmak yemek ve içmek gibi bir elzem birşeydir. Tek başına inanmak yeterli değildir; inandığın uğruna mücadele içerisinde olmak gerekir. Osman Türkay'a göre inanan insan hayata sınıksız bağlanır ve inancı için durmadan mücadele eder. Kimse onu yolundan bir zaman geri çeviremez.

DÜNYADA OLANLAR İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

İran petrol endüstrisini İngilizler işletiyordu. Musaddık petrol endüstrisini işletileştirmek isteyince İngiltere ve İran arasında müzakereler başlamıştır. İran Hükümeti İran'ın %75'ini talep etmesi sonucu müzakereler kesilmiş ve askeri hazırlıklar dönemi başlamıştır. İngiltere İran'a paraşütçü göndereceğini basında açıkça söyler. İngiltere'nin bu tutumunu karşısında Ruslar da kendi çıkarları için İran'a yardım eli uzatmıştır ve etrafta İran'ın İran hududuna paraşütçü birlikleri yetiştireceği söylentileri dolaşmaktadır. Osman Türkay her ortalıkta dolaşan söylentiler doğruysa üçüncü cihan harbinin çok yakın olduğunu basında dile getirir.

İkinci Dünya Savaşından sonra komünistliğin evrensel temsilcisi olan Sovyet Rusya her yerde kendi bayrağını dalgalandırmak ister ve milletler arası bir kominform oluşturur. Kominform sayesinde bütün dünyayı kapsayacak bir Sovyet Rusya Cumhuriyeti kurmayı hedeflemektedirler.

Osman Türkay, özgür dünyanın yanında yer alıp, Kore'de çarpışan Türkiye'nin Batı'dan fazla önemsenmediğini düşünür ve buna kanıt olarak da Türkiye'nin hala Atlantik Paktı'na yani Nato'ya hâlâ alınmadığını gösterir.

Sosyal demokrasinin en güzel şekilde uygulandığı İskandinavya Devletleri ve İngiltere'nin kıvılcık komünizm karşısında sadece Batı Avrupa'yı düşünmeleri ve bencilce tutumları İngilizlerin "bir Türkiye için Batı dünyası harbe giremez" demeleri Osman Türkay'ı sinirlendirmiştir. Osman Türkay, Türkiye'nin yaptıkları karşısında Batılıların bencilce tutumlarını söyler.

25 Haziran 1950 yılında komünist Kuzey Koreliler, Güney Kore'ye saldırmasıyla Kore harbi başlamıştır.

Savaşa Birleşmiş Milletler de katılmıştır. Birleşmiş Milletlerin baskıları sonucu komünist Çinliler de savaş meydanında yerlerini almışlardır. Yazısında Kore savaşının isimleri hakkında bilgi veren Osman Türkay, savaşa katılan bir Türk tugayının da 80.000 lik Amerikan ordusunu, Çin taarruzundan nasıl kurtardığını anlatmadan da geçemez.

Kore savaşı sırasında komünistler tarafından barış yapılması istenmiştir. Bir sene önce ilan eden komünistlerin bir sene sonra barış istemesini acayip bulan Osman Türkay, komünistlerin bu istekleri karşısında samimi olup olmadıkları, samimiyse bunların emellerinin neler olduğunu merak eder.

Pakistan, zamanında Osmanlı ve Selçukluların yapmaya çalışıp fiiliyata geçirdikleri ve büyük ölçüde başarı sağladıkları cihat düşüncesinin bir benzeri olan Pan-İslamizm prensibini hayata geçirmeye çalışmıştır. Bu görüş İslam ülkelerinin birbirlerine destek olması hususuna önem vermektedir.

Son günlerde yaşanan üzücü olaylardan sonra böyle bir çalışmanın gündeme gelmesi gibi Osman Türkay'ı da sevindirmiştir. Sevinç uyandıracak olaylara hasret olunan bu dönemde Osman Türkay, kardeş kavgalarının son bulmasını, Şark'ın gelişmesine daima engel kadercilik anlayışının yok olmasını ve insanların üstlerindeki miskinliği bir kuyuya atmasını ister ve yeni güzel olaylarla, bilinçli girişimlere kardeşleriyle beraber yola çıkıp aynı günün ideallerle, aynı dünyanın içinde mutlu bir şekilde yaşamak ister.

Osman Türkay, Müslüman olmayan fakat dünyanın sevgisini kazanmış olan Makatına Muhammed'in komünistler tarafından öldürülmesinden sonra Arap memleketlerinde yaşayan, İslam dinine mensup, yüksek mevkiye sahip kişilerin bir bir öldürüldüğünü söyler. Albay Zaim Zaim, Albay Çiçekli daha sonra da İran başbakanı öldürülmüştür. Şimdi ise Ürdün başbakanı iki İslam büyüğü öldürülmüştür. Biri Lübnan başbakanı Ziad El Sulh diğeri ise Emir Abdullah'tır.

Cuma namazını kılmak için camiye giderken öldürülen, İslam dünyasının tanınmış, İslamı ve Türk dostu olan Emir Abdullah'ın ölümü herkesi üzmüştür. Osman Türkay, Türk dostu olan Emir Abdullah'ı Türk milletinin asla unutmayacağını hep kalbinde tutacağını söyler.

Ayrıca Osman Türkay, İslam aleminin karıştığı bu sıralarda Batılıların çıkarıcı uygulamalarıyla hareket edip İslam aleminin barış ve huzurunu kaçıracığından korkar ve İslam aleminin yabancıların şerrinden korunması için dua eder.

9. SİYASETİN ARAÇLARI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

Amerika'da deneme yapmak için atom silahları patlatılmıştır. Amerika'dan alınan raporlara göre atom silahlarının denemeleri Nevada'da 5000 mil uzakta boş bir sahada yapılmıştır. Fakat sonuçları saklanmaktadır. 1945 yılında Japonya'da Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarına benzemediği ve daha güçlü olduğu söylenmektedir.

Osman Türkay, yeni yapılan silahların gücünün daha ağır veya daha hafif olmasının bir ıstılamı olmadığını, çünkü silahlar yüzünden kardeşi kardeşle, baba oğulla savaşmakta, kolcılar birbirleriyle çarpışmakta ve insanlar mutsuz olmaktadır diye düşünür.

Osman Türkay bu korkunç silahların güçleri karşısında kendisini teselli eden bir ilah bulur. O da bu silahların insanlık için önemli olan değerlerin savunulmasında kullanılacağıdır. Fakat karşı tarafında aynı silaha sahip olması gibi bir dünyanın ahirete neye geçişinin de farkındadır. O yüzden bu atom silahlarının patlatıldığında etrafa yayılan o toz, ebedi olarak barışı getirmesini temenni eder.

10. MÜZİK İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

Osman Türkay müzik bölümündeki yazısında Darüelhan'ın uzun zamandan beri hayatta bulunmadığından şikayet eder. Osman Türkay binlerce insanın kan döktüğü bu dünyada ebedi bir hayat sürmek isteniliyorsa geleneğiyle, göreneğiyle, kültürüyle de bu dünyaya sahip çıkılması gerektiğini düşünür. Darüelhan gibi kurumların da bu konularda başarılı olacağına inanır.

Cemiyetin faaliyet göstermemesinin sebebi genç amatörlerin çekinmesi ve bu yüzden hayata çıkmamasıdır. Bu nedenlerden dolayı Darüelhan gibi bir kurumun yok olmaya başlaması Osman Türkay'ı çok kızdırmıştır. Osman Türkay, yok olmaya yüz tutan bu cemiyetin tekrardan canlanması için sn. Kenan Bey'den yardımını esirgememesini ister ve en yakın zamanda Darüelhan'ın yeniden canlandırılacağını umut eder.

ESPOR İLE İLGİLİ DEGERLENDİRMELER

Ael-Anortosis futbol maçında Anortosis'in yenilmesiyle Çetinkaya Türk Spor Birliği 1951 yılının futbol şampiyonu olmuştur.

OsmanTürkay Rumlar karşısında başımızı eğdirmeyen futbolculara teşekkür eder ve gelecek senelerde de şampiyonluğu devam ettirmelerini güzel temennileriyle umut eder.

TRAFİK KAZALARI İLE İLGİLİ DEGERLENDİRMELER

Kıbrıs sokakların dar olması, dönemeçlerin keskin olması, yolların bakımsızlığı ve insanların dikkatsizliği yüzünden Kıbrıs'ta trafik kazaları gün geçtikçe artmaktadır. Osman Türkay ister sürücü olsun ister yaya olsun hepsinin dikkatli davranmasını, trafik kurallarına uymalarını ister.

SİYASİ HAYAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

1. MİLLİYETÇİ DÜŞÜNCEYLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

1.1} MİLLİ SORUNLAR VE MİLLİ DUYGULAR

1.1.1. "İbret Levhası"

Bulgaristan'dan zorla göç ettirilen 30.000 kişinin Kıbrıs'ın Leymosun bölgesine yerleştirilmek istenmesi haberleri Kıbrıs hasmını son günlerde çok fazla işgal etmiştir.

İstanbul'da çıkan Cumhuriyet gazetesinde 30.000 göçmenin Kıbrıs'a yerleştirilmesi İngiltere ve Amerika'nın müzakerelerde bulunduğu dair açıklama yapılmıştır. Bu açıklama karşısında Rumlar ayaklanmışlardır. Sağcı Rumların gazetesi olan Elefteria'da Kıbrıs muhacir yerleştirme yeri olamaz; ilhakin gerçekleşmemesi için mücadele edenler, "Her şeyi hazmederek yumurtalarına oturmalıdırlar" diye yazılar yazmışlar ve Türklere "Emin olun, bu ektinilerdir. Osman Türkay Rumların bu davranışları karşısında eskiyi hatırlar ve üzülür.

Osman Türkay, 1942-1943 yıllarında Gime İngiliz Okulunda öğrenci iken her sabah okula gidip, İkinci Dünya Savaşında yenilgiye uğrayan Yunanlıların Türk bayrağının dalgalanlığı gemilerle aç, sefil bir şekilde Kıbrıs'a göç ettiği gözünün önünde canlanır. Fakat Rumlar "Türk bayrağı altında buraya geleceğinize daha iyi batıp gideydiniz" diyerek Türklere "Nankörlük" etmişlerdir. Osman Türkay bu sözleri söyleyen insanlardan ne beklenir diye düşünür.

Türk bayrağı altında adaya gelen Yunanlıların gelmesini istemeyen bir millet, Yunanlıların gelmesini de doğal olarak istemez. Osman Türkay, yüz binlerce Türk'ün kanıyla yazılmış olan ve İngiltere'ye mal edilmiş olan bu ada üzerinde hiçbir Rum'un söz söylemeye hakkı olmadığını açıkça söyler. Bu yüzden Rumların yaptıkları iğrenç yayınları, nankörlük ve yazıların umursanmaması gerektiğini vurgular. Ayrıca Osman Türkay Rumların bu davranışlarının Türkleri daha da yücelttiğine inanır. Çünkü Türkler karanlık günlerde marifetlerinin bile koruyucusudur.

1.2. ""Büyük Davacılara Selam"

İlhak davalarında haklı olduklarını düşünen Rumlar her türlü çığırtkanlığa varmışlardır. Türkiye'deki Türkler de bu çığırtkanlıklara seyirci kalmamış. Türkiye'nin çok yerinde mitingler düzenlemişlerdir. Bu mitinglerin bir tanesi de Kayseri'de düzenlenmiştir. Kıbrıs için düzenlenen miting Osman Türkay'ı da çok etkilemiş ve milli duygularını kabartmıştır.

Osman Türkay, geleneğiyle, göreneğiyle, bağıyla, pınarıyla, özüyle, sözüyle Türkiye'deki Türklerle Kıbrıs' daki Türklerin kan kardeşi olduğunu söyler. Cetlerinin kanıyla sulanan bu toprakları megalo idea isteyen Rum ve Yunan cücelerine, bu adayı asla bırakmayacağım, böyle bir hak iddia edenleri Türklerin çelik yumruğuyla susturulacağını söyler.

Kıbrıs davası, Türkiye'nin de davasıdır. Osman Türkay bu dava için mücadele eden büyük Davacılara ve bütün Türk gençliğine selam gönderir ve "Kıbrıs Türk'tür ve ebediyen Türk kalacaktır" diye haykırır. Bu haykırışın bütün dünyaya yayılmasını canı gönülden ister.

1.3. "Milyonlarca"

Osman Türkay Bulgaristan'dan zorla göç ettirilen binlerce insanın Kıbrıs'a getirilmesi için başlatılan "göçmen davası" için milyonlarca insanın tek yürek olduklarını belirtir. Aç, sefil bir şekilde göç ettirilen Bulgar Türklerine yardım etmek için Kıbrıs'ın en köşelerinden bağışlar yapılmaktadır ve zorla göç ettirilen insanların acılarını dindirmeye çalışılmaktadır.

Osman Türkay milyonlarca insanın bir olup aynı amaç etrafında toplandığı göçmen davasının nêlumlulu sonuçlar vereceğini umut etmektedir.

1.4. "Bozkurtlara Sesleniş"

İlhak karşıtı mitingler Ankara'da da düzenlenmiştir. Osman Türkay Kıbrıs Türklerinin yanında, Kıbrıs halkını yalnız bırakmayan yaptıkları mitinglerle Kıbrıs Türk halkına destek çıkan Türk ulusuyla gurur duyar. Tarihte önüne çıkan her engeli yerle bir eden, bütün dünyayı gücünü gösteren Türk milleti, şimdi dedelerinin kanlarıyla sulanmış bu toprakları kurtarması tüm Kıbrıs Türk halkını sevindirmiştir.

Osman Türkay, haklı davalarında Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmayacağını, Kıbrıs halkının komünizmin asla oyuncağı olmayacağını 20 milyon Türk halkı ve 85 bin Kıbrıs Türkü'nün bir olup tüm dünyaya duyurana kadar haykırmak ister.

15. "Anadolu'dan Sesler"

Osman Türkay Anadolu'nun bağrından kopmuş gelmiş aşık şairlerini çok sever. "Küçümler Türk milletinin milli ruhunu, milli imanım, milli tarihini ve milli kültürünü kâh kâh tek başına ıssız dağlarda kimi zaman şiirini yazarak kimi zaman şarkısını söyleyerek dile getirmiştir.

Viktorya ve Lise Mezunlar Kurumunun verdiği limonata partisinde Aşık Ali İzzet ve Osman (Revani)²⁸ okudukları şiirleriyle, çaldıkları sazlarıyla tüm davetlileri eğlendirmişlerdir. Aşık Ali Kıbrıs'ı daha görmeden Ankara'da yapılan mitingden ilham alarak Kıbrıs adasına "Seher Yeli" adlı bir şiir yazmışlar ve partide de şiiri seslendirmişlerdir. Bu şiir tüm duygulandırdığı gibi Osman Türkay'ı da duygulandırmıştır. Osman Türkay Anadolu'dan Anadolu'ya sevgi getiren sanatkarlar ile tüm Türk gençliğine de Kıbrıs halkı adına selam getirmiştir.

16. "Dostluk Böyle Olursa"

"Türk - Yunan dost olduğundan bahseden Yunanlılar, bir Yunan gazetesinde²⁹ Yunan medeni haklar kaidesi mucibince sahibine iade edilmesi gereken İstanbul'un fethinin 50. yılını kutlamak için hazırlıklar yapılmaya başlanmıştır. Yunanistan Atatürk Türkiye'siyle dostuz yoksa Sultanlar Türkiye'siyle mi dostuz" diye yazmışlardır.

²⁸ Ali İzzet (Aşık): İzzet mahlasını da kullandı. Kurtuluş savaşı sırasında Antep savunmasında görev yaptı. Çalılıp koşmalarını okuyarak yurdun dört bir yanını dolaştı. Plağa da okuduğu "Mühür Gözlüm" şiiriyle ünlendi. Bazı şiirleri Ülkü dergisinde yayımlandı. İ. Başgöz onun üzerine bir inceleme kitabı yazdı. Ustası Sivaslı Aşık Sabri'dir. (Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi (2001). Özkan, Ali. Silt 2. İstanbul: Yapı-Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık.)

²⁹ Osman Cevlani (Aşık Cevlani): 1990 yılında Kars ilimizin Oluklu köyünde dünyaya geldi. dört çocuk sahibi. Bir süre Ankara radyosunun "Yurttan Sesler" programında çalıştı. Ankara belediyesinde memuriyet yaptı. 1966'da 6 yıl boyunca başlatılan Türkiye Aşıklar Bayramında başlangıç yılında katılan aşıklarımızdandır. Şiir, saz dallarında çok başarılı olan Aşık Cevlani, 1966 yılında yarışmalarda Türkü dalında Çobanoğlu, Aşık Ali ile birlikte birincilik ödülünü paylaşmışlardır. Dursun Cevlani Karanlı halk şairlerimiz arasında eski edebiyatı ile çağdaş halk şiiri arasında köprü görevi yapmış bir ozanımızdır. Yöresinin hikayeli türkü, efsane ve şiirlerle tamamen aşinaydı. Aşıklık geleneğinin tüm inceliklerine vakıf, önder ve öğretici aşıklarımızın başında gelirdi. Dursun Cevlani Türk Halk Edebiyatına şiir dalında çok sayıda kalıcı güzellikte şiirler bırakarak geleceğe vârisi göçtü. (Feyzi, Halıcı. Aşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeşte, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1992, 82-83.)

³⁰ (D.Y.) gazetesinin ismi belirtilmemiştir.

(Osman Türkay, Yunan dostluğuna karşılık İstanbul'u istemelerini ahmakça bir istek olarak görür. Osman Türkay, Yunanlıların söz ettikleri Türk - Yunan dostluğunun Kıbrıs'ı ele almak için acemice oynadıkları bir oyun olarak görür ve artık ilhak davasının ağızlarında edilecek hiçbir farkı olmadığına vurgular.

Osman Türkay Türk - Yunan dostluğunu zavallı bir hale düşürenlere seslenir ve bu da realist olmasını ister. Burası Sultanlar Türkiye'si değil Atatürk Türk iyesidir, bunu herkes bilmelidir.

7. "Milli Haklarımız"

Osman Türkay bu ada üzerinde ebedi olarak yaşamak isteniyorsa Kıbrıs Türk halkının milli haklarını koruması ve korunması gerektiğine vurgular. Zavallı köylünün hakları korumak ve Kıbrıs Türk halkı birkaç kişinin şahsi kaprislerine ve koltuk kavgalarına alet olmamalıdır der. Kıbrıs Türk halkı, milli haklarını çok kıymetli bir varlık gibi ellerinin altında tutmaları gerekmektedir. Zira Osman Türkay, Kıbrıs Türk halkının milli haklarını koruyan insanlardan koruduğu sürece Kıbrıs Türk halkı ancak geleceğe sağlam adımlarla atacağına inanır.

3. "Londra'daki Kıbrıslı Türkler"

İstanbul iş bulmak için, geleceklerini garanti altına almak için binlerce Kıbrıs Türkü Londra'nın çeşitli yerlerine göç etmişlerdir. Göç eden Kıbrıslılar kendi özlüklerini hiçbir zaman unutmamışlar, geleneklerini, göreneklerini yaşatmaya çalışmışlardır.

Londra'nın en ünlü semtlerinden birinde Kıbrıslı Türkler tarafından Kıbrıs Türk Kulübü açılmıştır. Kıbrıs'tan binlerce kilometre uzakta Kıbrıs Türk kültürünün tanıtılması, geliştirilmesi herkesi sevince boğduğu gibi Osman Türkay'ı da sevince boğmuştur.

Kıbrıs Türk Kulübü Bulgaristan'dan zorla göç ettirilen göçmenler için yardım faaliyetleri düzenleyerek ilk faaliyetlerini başlatmışlardır. Her nerede olursa olsun Kıbrıs Türklerinin vatanını, milletini unutmadığını ve her yerde baş tacı yapması Osman Türkay'ı çok sevindirmiştir.

1.9. "Güzel Bir Haber"

(Osman Türkay, Türk hükümetinin yıllarca hatırlamadığı, ilgilenmediği Kıbrıs Türk milletvekilinin her Kıbrıs Türkünü sevindirdiği gibi Osman Türkay'ı da sevindirmiştir.

1949 yılını Haziran ayında Türk Hava Kuvvetlerine ait bir filo Kıbrıs'ı ziyaret etmiş, Türkiye'den en önemli tiyatro artistleri Kıbrıs'a gelmiştir. 10 Haziran Pazar günü de 22 milletvekilinin özel bit uçakla Kıbrıs'a geleceği haberi halkı sevindirmiş ve halkın Türkiye'ye milli güvenini, gururunu daha da arttırmıştır.

Osman Türkay yazısında Kıbrıs Türk halkının bu 22 milletvekilini sabırsızlıkla beklediğini yazar.

1.10. "Durumumuz Tehlikelidir"

Osman Türkay, Rumların Kıbrıs Türklerine yaptıkları saldırılardan hareketle Rumların siyaseti izlediğini düşünür. Bazen bir Türk çalışanı, bazen bir Türk müessesesi her geçen biraz daha haksızlığa uğruyor ve biraz daha kendini savunamaz hale geliyor. Rumlar her açıdan üstün olabilirler fakat unuttukları bir şey vardır. Halk açısından üstün olan her şeydir.

Osman Türkay ağır baskı altında bulunan Türklerin rahatlaması için artık İngiltere hükümetinin gerekli tedbirleri alması gerektiğini vurgular. Bunu sadece kendi adına dilemez, Türk işçisi, Türk esnafı, Türk memuru yani tüm Kıbrıs Türk halkı adına söyler. Kıbrıs Türk toplumunun ileri gelenleri de yaşanan bu haksızlığa bir çözüm bulmalıdır. Zira, Kıbrıs Türk halkının durumu tehlikelidir.

1.11. "Bir Gencin Şikayetleri"

Osman Türkay hükümetin iş konusunda yaptığı haksızlıklara örnek olarak çok samimi arkadaşının hayatını örnek olarak gösterir. İsmi söylemediği bu arkadaş İngiltere hükümeti sınavlarını geçmiş, elindeki 4 tane diplomayla birçok kapıyı aşındırmış, maddi durumu iyi olmamasına karşın iş bulabilmek için yüklü miktarda para harcamış, fakat bütün çabalarına rağmen iş bulamamıştır,

Bu gencin kardeşi Yunanistan'da Nazilere karşı savaşırken öldürülmüştür. Kardeşinin ölümünden sonra ona maaş bağlanmıştır fakat o da şimdi kesilmiştir. Aç sefil bir şekilde hayatı sürdürmeye çalışmaktadır.

Osman Türkay bu arkadaşının hayatından yola çıkarak hükümet tarafından haksızlığa uğrayan daha kaç tane Türk gencinin işsiz kaldığını düşünmekten ve düşündürmekten kendini vaz.

1.12. "Herkes Gider Mersine Biz Gideriz Tersine"

Çışınan Türkay maziye biraz düşündüğü zaman Kıbrıs Türk halkının çekememezlik ve binlik yüzünden ne acı sahnelere şahit olduğunu hatırlar.

Kıbrıs'ta sayı olarak, kültür olarak ve maddi olarak yüksek olan Rum cemaati yetlerini her geçen gün daha da arttırmıştır. Siyasi baskının yanında iktisadi baskılar da maJtlaşmışlardır. Bir gün bir Türk şehidinin mezarı kaldırılıyor, diğer gün ise sokak larındaki Türkçe isimler silinip, Rumca isimler yazılıyor. Bunun en basit örneği; RumcttlarÇarşısı" yazısını kaldırıp yerine "Odos Krisohu!" yazmalarıdır. Osman Türkay na olay karşısında Kıbrıs Türk halkının hfila birbirlerini çekiştirmesi, ispiyonlaması, z yere birbirlerinin ayaklarını kaydırmak istemeleri gibi basit ve bayağı şeylerle şmalanna üzüldür; Osman Türkay derdini şu mısralarla ifade eder:

Herkes gider Mersin'e

Biz gideriz tersine.

1.13. "Nedir Bu Çile?"

Demokratik hür bir hükümetin hakim olduğu Kıbrıs'ta Türk halkı günden güne daha zilmekte ve haksızlığa uğramaktadır.

Devlet dairelerinde Türklerinde işe alınması istenmiş fakat umursanmamıştır, llerin yoğunlukta olduğu köylerde Sıhhiye Komisyonunun başına Türk getirilmesi lmiş ama bu istekte dikkate alınmamıştır. Osman Türkay mevkilerinin yüksekliğine nip Türk halkına zulmetmeye çalışan insanlara Ortaçağda yaşanılmadığını hatırlatır. Türkler bunun da üstesinden gelecektir. Çünkü Türk demek mücadele, inanç, iman ktir.

Lefkoşa Merkezi Hapishanede Türk mahkumları, Rum doktorlar tarafından kötü muameleye maruz kalarak muayene edilmektedir. Hatta bu muameleye maruz kalan futbolcu ara teşebbüs etmiştir. Camilere haftada iki kez imam gelmektedir ve namaz sırasında kullar tarafın top oyunu oynanmaktadır.

Osman Türkay hapishanede bile Türklere yapılan bu haksızlık ve zulümün son bulmasını dile getirir ve bir an evvel ilgili makamların yapılan bu haksızlıkların önüne geçmelerini ister.

14. "Duygularımızla Baş Başa"

Türkiye'den, üniversiteli gençler¹ adayı ziyarete gelmişlerdir ve 10 gün boyunca kalmışlardır. Kıbrıs Türk halkının yıllardır uğraştığı milli davasını, bütün Türk diasporasına mal eden Türk toplumunu temsilen gelen bu gençlerle 10 gün içerisinde Kıbrıs Türk yürek olup aynı duyguları paylaşmışlardır.

Tek yürek olmuş bu insanların kalplerinde on günün sonunda sevincin yerini hüzn almıştır. Osman Türkay bu üzüntünün kısa süreceğini ve ebedi güneşin altında yaşayan Türkiye'deki Türkler gibi bir gün Kıbrıs'ta da o ebedi güneşin doğacağına inanır.

15. "Gençlikteki Atatürk Sevgisi"

Osman Türkay için Atatürk, insanüstü insan sıfatını taşımaktadır. Osman Türkay Atatürk'ün büyüklüğünden, demokratik düşüncelerinden, inkılaplarından söz eder. "İnkılapların kötüleyen, küçük gören insanları softa ve sütü bozuk insanlar olduğuna inanır. Atatürk'ün heykel ve büstlerine yapılan saldırıların ise alçaklıktan başka bir şey değildi"na söyler. Osman Türkay'a göre bu gibi sorunları yok edecek olan gençlerdir. "Gençlikteki Atatürk sevgisini sönmeyen bir meşale gibi sonsuza dek yaşayacağına inanır."

¹ Üniversiteli gençler Kıbrıs'a 2 Temmuz 1951'da gelmişlerdir.

1.1. "Eğlence Kafi Değildir"

Lefkoşa Belediyesi son günlerde şehrin yapısını ön planda tutmaya başlamıştır. Halkın ve Çağlayan Bar karşısına bir park ve yolun kaldırımları yapılmaya başlanmıştır. Osman Türkay bu çalışmalardan ötürü Lefkoşa Belediyesine teşekkür eder. Parklarda şehrin yapısı için fakat bu biraz işin eğlence, keyfiyet kısmına düşmektedir. Fakat önemli olan yolların yapılmasıdır. 70.000 sterlin borç para alınmıştır Osman Türkay bu parayla yolların yapılmasının ön planda tutulmasını ister.

1.17. "Endişeye Lüzum Var Mı?"

Yerli gazetelerde 3500 kişiden oluşan paraşütçü tugayının Kıbrıs'a geleceği haberinin alınması tüm Kıbrıs halkını endişeye düşürmüştür. Ortada Kıbrıs'ın askeri bir üs olmayacağı çalışıldığı, Dikelya'daki askeri kışlalarda çeşitli faaliyetlerde bulunulduğu haberleri yayılmaktadır. Osman Türkay yapılan bütün hazırlıklarla İngiltere ve Rusya arasındaki sınırları yakın olduğuna işaret etmediğini söyler. Fakat İngiltere'nin, İran petrollerini kontrol etmesi için elinden geleni yapacağına da inanır. Bu durum karşısında Kıbrıs Türk halkının boşuna endişeye kapılmasına gerek olmadığını söyler.

TÜRK ASKERİ

1.1. "Nankörlük Ediyorlar"

Venediklilerin elinden kurtulduktan sonra yavaş yavaş gelişen Rumlar, her fırsatta isyan etmişlerdir. Kurtarıcıları olan Türkfatihlerine meydan okumuşlardır. Papazlar, Rumları, halkı kışkırtıp Türk halkının üstüne göndermişlerdir. Bu durum karşısında daha güçlü olan padişah, 9 Temmuzda³¹ Küçük Mehmet'i istediği her yetkiye sahip olarak Rumlar'a yollamıştır. Fakat Küçük Mehmet merhametinden dolayı Rumlara acımış, birkaç Rumu öldürmekten başka kimsenin canına dokunmamıştır.

Bu gün yaşanan bu olayın yıl dönümüdür. Rumlar, her yerde Türklerin barbarlığından, Rumların den bahsetmektedir: Bu durum karşısında Osman Türkay, Rumların ezelden beri Rum halkına nankörlük ettiğini söyler. Osman Türkay'a göre bugün isyan etmek yerine,

³¹9 Temmuz 1821 yaşanmıştır.

bar canı diye bağırarak yerine Küçük Mehmet'e teşekkür etmeleri gerekmektedir, çünkü gürhayatta iseler nefes alabiliyorlarsa Küçük Mehmet'in sayesinde.

2.2. "Türk'ün Kahramanlığı"

Osman Türkay Mehmetçiklerin şanlı tarihini Malazgirt, Muhaç, Haçova, Kosova, me, Anafartalar, İnönü, Sakarya ve Dumlupınar'da kazandıkları zaferlerden gururla eder.

Kazanılan bu zaferlerden sonra Türk ordusu şimdide Kore'de çarpışmaktadır. 25 ktan itibaren Kore'de ön safta çarpışmaya başlayan Türk ordusu gösterdiği başarılarla rikan yarbayım bile kendisine hayran bırakmıştır. Kumyang'da dillere destan bir zafer na flürk ordusunu Osman Türkay canı gönülden kutlar.

KOMÜNİZMLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

KOMÜNİSTLERİN FAALİYETLERİ

1.1. "Bukalemun"

Osman Türkay komünizme karşı düşünceleriyle bilinmektedir. Her fırsatta nizm lanetler yağdırmaktan ve "Allahsız komünizm" diye haykırmaktan kendini arz.

Osman Türkay komünizmi bukalemuna benzetir. Komünistlerin ortalığı karıştırmak ile zaman "sulh" diye bağırıklarını, insanların beyinlerini, vicdanlarını esir almak klerinde "hürriyet"ten bahsettiklerini, insanların haklarını çiğnedikleri zamanda ise et"ten söz etmeye çalıştıklarını söyler.

Ş~kilden şekle ve renkten renge giren komünizm şimdi de hedeflerine ulaşmak için ya bulaşmıştır. Osman Türkay çıkarları ve hedefleri doğrultusunda renkten renge giren nizm'in kendi kendisini bir akrep gibi sokup yok etmesini tüm insanlık adına temenni ed.k. Osman Türkay Türk gençliğinin komünizmin bu çalışmalarına son verip, onlara ni üldireceğinden de son derece emindir.

1.2. "Barışa Davet İniş!"

Kıbrıs'ta komünistler, "Barışa Davet" başlıklı Kıbrıs Barış Komitesi Heyeti imzası olan beyannameler dağıtmışlardır. Bu beyannamede İran müftüsü Ayetullah Bürki'nin imzası da vardır ve Kremlin'in ağzından Türkleri kandırmak için uzunca bir yazı yazılmıştır. Komünistlerin yaptıkları bu davranış karşısında Osman Türkay çok sinirlenir. Komünistlerin yapmak istediğini anlamayan hiçbir Türk kalmamıştır. Bu oyunlarınızla hiçbir Türkü kandıramazsınız. Ne Ayetullah Bürki'yi tanırız ne de Kıbrıs Barış Komitesini tanırız diye yazısında haykırmıştır; Atatürk'ün "komünizm bir yılanıdır, görüldüğü yerde ezilmeli" sözünü savunan Osman Türkay bu gibi oyunlara kanmayacaklarını sadece Ankara'dan gelen seslere kulak vereceklerini söyler. Bu yüzden Kıbrıs Türklerinden komünist Rusya ile kimsenin imza toplamasını istemez.

1.3. "Bir Karar Münasebetiyle"

Adada barış ve huzurun, kundakçılığın önlenmesi için bazı kanunlar yürürlüğe konmuş ve Vali tarafından ilhak hakkında yayın yapan bir Yunan dergisinin de Kıbrıs'a çıkışı yasaklamıştır. Bu olayı tüm Kıbrıs Türk halkı sevinçle karşılamıştır. Osman Türkay bu huzurunun, güvenliğinin sağlanması için önemli bir adım olduğunu dile getirir.

Sovyet Rusya'nın ve doğrudan Kızıl komünizmin propagandasını yapan kitaplar, dergiler Kıbrıs'a sokulmaktadır. Hatta Bulgaristan'da basılmış komünist dergiler de Kıbrıs'a gönderilmektedir. Osman Türkay, komünizmin kanun dışı olmadığını belirtir, fakat demokrasi ve hürriyet anlayışına düşman olan, halkın huzurunun sağlanmasına sebep olan komünizmin bu faaliyetlerinin durdurulması gerektiğine inanır.

1.4. "Kıbrıs ve 200.000 Göçmen"

Bulgaristan'dan 250 bin Türk zorla göç ettirilmiştir. Fakat bu sayı sadece 250 binden fazla değildir. Bir milyona yakın insan göç tehlikesi karşı karşıya kalmıştır. Komünistlerin amacı Türkiye'yi güçsüz zayıf bir hale düşürmektir.

Osman Türkay bir milyona yakın göçmenin hepsinin Türkiye'ye yerleştirilmesinin mümkün olduğunu düşünür. Bu göçmenlerin bir kısmının Kıbrıs'a yerleştirilmesi fikrini öne

er; Osman Türkay gibi Vatan gazetesi yazarı Necmeddin Deliorman' da bu konuyu ele
miş ve 200.000 göçmenin Kıbrıs'a yerleştirilmesi fikrini desteklediğini söylemiştir. Osman
Türkay, Türkiye hükümetinin göçmen davasında bulduğu çözümü İngiltere ve Amerika'ya
masını ve onların da bu görüşü desteklemesi gerektiğini Kıbrıs Türk halkının en tabi hakkı
rak saymaktadır.

2.1.5. "Volga Türküleri ve İlhak"

İlütün dünyada olduğu gibi Kıbrıs'ta da 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlanmıştır. Kıbrıs'ın
yerine Lenin ve Stalin'in resimleri asılmış, sokaklar Rus bayrakları ile donatılmış ve
Volga türküleri söylenmiştir. "İlhak isteriz", "Yaşasın Stalin" diye yürüyüşler yapılmıştır.

Osman Türkay, Yunanlıların ne yapmaya çalıştığını anlayamaz. İlhak ilhak diye
mepler koparan Yunanlılar ve Rumlar yapılan bu törende Rusların bayraklarını taşıyıp,
nın türkülerini söylemişlerdir. Osman Türkay, Rumların sergiledikleri davranışlar
nın (la acaba ilhak istemekle Kıbrıs'ın Rusya'ya bırakılmasını mı kastediyorlar diye
anlamaktan kendini alamaz. Çünkü bir tarafta sağcı Rumlar ve kilisenin başı ilhak için
madan dua ediyor, diğer tarafta ise komünistler Osman Türkay'ın deyimiyle "Allahsızlar
Stalin"eyalvarıp ondan medet umuyorlardır.

KOMİNFÖRM

2.1. "Kızılların Manevraları"

Kömünizm, sinsi faaliyetlerini yaymak ve gerçekleştirmek için artık barış politikası
lamaya başlamıştır. Bir müddet önce kominformu³² hayata geçirebilmek için "Stockholm
Be:Yannamesi" yayınlanmış fakat istenilen sonuç alınamadığı için şimdi de " Varşova
Beyannamesi" için imza toplamaya başlanmıştır. Kominform için Kıbrıs Türklerinin de
na:gidilmiş ve bin bir dalavereyle imza istenmiştir.

psman Türkay, komünistlerin yaptığı bütün oyunların farkında olduklarını ve hakiki

³²de son, ulus Birliğinin girişimiyle kurulan ve 1956'ya değin etkinlik gösteren uluslararası örgüttür. (Ana
mca. (2004). Kominform. Cilt 13 İstanbul: Ana Yayıncılık A. Ş., 477.)

Artık kanıtaşyan birinin o kağıt müsveddesine asla imza atmayacağım söyler. Komünistlere
müfkesini yazısında "kahrolsun kızıl komünizm" sözleriyle dile getirir.

2.2. "Kızılların Barış Komedyası"

Kıbrıs'taki komünistler kominform için barış beyannameleri dağıtmışlar, ev ev, sokak
sokak doluşup imza istemişlerdir. Bu paçavra kağıtlarım imzalaması için Osman Türkay'a da
göstermişiydi. Osman Türkay sergilenen davranışı küstahlık sayar.

İkinci dünya savaşından sonra birçok barış konferansı düzenlenmiştir. Bunların
hepsi, engel olan komünistlerdir, Türkiye'den Kars, Ardahan ve Boğazları isteyen
komünistlerdir; Bulgarları zorla göç ettiren komünistlerdir, Kore'de savaşı başlatan
komünistlerdir. Bunları bilenler bu barış oyunlarının iç yüzünü elbette anlarlar. Osman
Türkay bütün bunlar göz önündeyken nasıl barıştan bahsedilebildiklerini anlayamaz. Artık
Artık ta. Drveren bu oyunlara bir son verilmesi gerekmektedir.

RUM VE YUNAN SORUNU İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

1. PLESİBİT HAKKINDAKİ GÖRÜŞLER

1.1. "Bir Başka Komedya"

Kıbrıs Rum halkının yarısından fazlası komünisttir. Kıbrıs'taki var olan bu komünist
halk, komünizmin kurucusu Lenin'in 27. Ölüm yıl dönümü sebebiyle anma törenleri
düzenlemişler, Kıbrıs sokaklarına Rus bayrakları asıp, Rus milli marşları söylenmişlerdir.

Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması için bir plesibit düzenlenmiştir. Bu düzenlenen
plesibit, Rumların% 95'inin ilhak davası için imza attığı söylemi ortalıkta dolaşmaktadır.
Osman Türkay düzenlenen plesibitte bir düzenbazlık olduğunu düşünür ve yazısında plesibitte
at:111.Rumların kaçta kaçının Yunanistan'ı istediğini açıkça sorar. Çünkü Rum halkının
hepsi komünisttir. Osman Türkay, Atina'da Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhaki için sağcılarının
düzenlediği mitingi ve Kıbrıs'ta düzenlenen komünist Lenin için solcu Rumların düzenlediği anma
törenini örnek göstererek yapılan oylamanın adil olmadığını ispat etmeye çalışmıştır.

Osman Türkay. Rumların daha içlerindeki düşmanları yok edemedi Atinalara kadar
'Kıbrıs'ı isteriz' diye miting yapmalarını da bir komedi oyunundan farksız olarak görür.

12. "Hakikaten Çok Tuhaf"

New York Times gazetesinin Atina muhabiri Mr. A. Sandwick, "The Leader" başlıklı
soru hakkında Amerikan mecmuasında kilisenin bir plesibit³³ düzenlediğini bu
bitin kabul edilmemesi gibi bir durumda Rumların gizli oy yöntemiyle bir plesibit daha
leyeceğine ve Türklerin de bu plesibite oy vereceklerini yazar.

Osman Türkay Mr. Sandwick'in bu yazısı karşısında şaşkınlığını ve sinirini
yer ez: Bu yazıyı bir cehalet ve gaflet örneği sayar. Kilise tarafından bir plesibit
lenmiştir, fakat Türkler hiçbir zaman Rumlara oy verip de kendilerini imha etmek gibi
maçları olmamıştır. Osman Türkay Mr. A. Sandwick'in ilhak konusunda yeteri kadar
olmadığını ve bu yüzden ilhak konusuna bumunu sokmaya çalıştığını söyler. Ayrıca
s Türklerinin ilhak davası için giriştikleri çetin mücadeleyi bilmediği için de muhabiri
bir² insan olarak görür.

ETHNOS GAZETESİNDEKİ YAZILAR ÜZERİNE

1. "İ(ardeş Kanı Medeniyeti"

Ethnos gazetesinde "Türkler" başlıklı bir yazı yayınlanır. Bu yazıda Türkleri, bir
glunun düşünemeyeceği kadar saçma sapan iftiralarla suçlamışlardır. Öyle ki, Türklerin
medeniyetinin yabancısı olduğu bir ırka mensup olduğunu ileri sürülmüştür. "Türkler"
ı yazı karşısında Osman Türkay, Ethnos başyazarını Türklerin efsanevi tarihini
mes: jniister ve onu gördüğü rüyadan uyanıp realiteye davet eder.

Türle milleti, Girit'teki, Selanik'teki, İzmir'deki katliamları göz ardı ederek, Yunan
larında yardım ederken, Yunan komünistleri Yunan çocuklarını dağlara kaçırıp,
anlarına satıyorlardı. Osman Türkay Türk'lerin medeniliğine dil uzatan Ethnos gazetesi

it, hall oylaması demektir. Rumlar tarafından 1950 yılının 15 Ocak Pazar günü Rumlar kilisede açılan
left~rlerine "enosis isteriz" diye imza atmışlardır, (Gazioğlu, Ahmet. Enosis Çemberinden Kıbrıs
riy~tine; Kıbrıs: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, 2000, 458.)

Osman Türkay bunları ne çabuk unuttunuz diye hesap sorar. Osman Türkay göre Yunanlıların hırsı, yakıp yıkan kardeşi kardeşe öldürten bir kardeş kanı medeniyetidir.

2.2. "Ethnos Bilmelidir Ki..."

<İlelediyeler, Türk. mahallelerine çocuk bahçesi yaptırmışlardır. Kıbrıs Türk halkı belediyelerin bu hizmetinden dolayı Türk basınına memnuniyetlerini ifade eden açıklamalar yapmışlardır. Bunun üzerine Ethnos gazetesi yazarı belediyenin kendilerine haksızlık yaptığını düşünen Türklerin şimdi belediyenin haklı olduğunu düşünmeye başladıklarını, bu da ilhak davasına karşı çıkmakla ne kadar büyük bir haksızlık yaptıklarını açıklar. Ayrıca Türklerin yabancıların sözlerine kandıklarını ve ilhak beklerse Kıbrıs Türklerinin de hürriyet ve insan haklarına sahip olacaklarından yazısında bahsetmiştir.

Bu yazı Osman Türkay'ı çok sinirlendirmiştir. Osman Türkay, Türk milletinin hiçbir zaman kimsenin sözüne kanmadığını, tarih boyunca idealleri uğruna kanının son damlasına kadar savaştığını, Yunanlılar gibi hiçbir zaman hayaller peşinde koşmadığını ve hürriyet ve insan haklarını aciz bir durumda olan Yunanistan'dan beklemediğini yazısında adeta belirtmiştir. Ayrıca bir çocuk bahçesi yapıldı diye belediyelerin Türklere yaptığı haksızlıkları da belirtmeyeceğini yazar.

3. "Hürriyet Anlamı ve Ethnos"

3 Haziran Amerika'nın kurtuluş bayramıdır. Ethnos gazetesi bu kurtuluş günü sebebiyle Amerikalıların İngilizlerden daha hürriyetperver olduklarını, İngilizlerin yarım yüzyıl önce Yunanlıyı esaret altında tuttuklarını yazmıştır. Osman Türkay bu görüşleri desteklemektedir.

Osman Türkay, Kıbrıs Yunanistan'a ilhak edildiğinde yarım milyon insan yok olacaksa, adanın asıl sahibi olan yüz bine yakın Türk milleti ne olacak diye sormaktan çekinmez.

Osman Türkay, eğer adada hürriyet diye bir şey varsa hürriyetin daha anlamını

neyen, resmi ve idari işlerde bile Türklere haksız davranan Rumlar, Yunanlılar değil
nın asıl sahibi olan Türklere verilmelidir diye düşünür. O yüzden Osman Türkay, Ethnos
sesi yazarlarının kötü olasılıklarla dolu olan hürriyete tanık olacağına kendilerini
dirması gerekmektedir der.

YUNAN BAŞBAKANI VENİZELOS'UN AÇIKLAMALARI ÜZERİNE SÜNCELER VE İLHAK MESELESİ

3.1r"Ateşle Oynanıyor"

~tina'da yapılan mitingde, ilhak davası tüm Yunanistan'a mal edilmiş ve ilhak
sında Yunanistan'ın Başbakanı Venizelos başkanlığında tüm partilerin birlik halinde
ket etmeleri kararı alınmıştır.

Osman Türkay Yunan devlet adamlarının ateşle oynadıklarını söyler. Çünkü Rumların
kemünistlerden oluşmaktadır ve Rusya'ya hizmet etmektedirler. Kendi içlerindeki
nanları yok etmeden ilhak emelleri peşinde koşmaları onlar için tehlike arz etmektedir.

Osman Türkay bir hayal uğruna yapılan bunca gösteri ve yayınlardan Türkiye'nin ve
s'ın zara görmesini istemez. Fakat Yunanlıların, Akdeniz ve Ortadoğu'nun güvenliğini
it çpici hareketlerden vazgeçtiğine dair tek bir belirti olmaması Osman Türkay'ı
velendirmektedir. Osman Türkay, Türkiye hükümetinin Kıbrıs'ın durumunun vahim
gun'ın artık farkına varıp kafalarındaki 'ortada Kıbrıs davası diye bir şey yoktur'
ncesini atarak, bir an önce Türk halkının güvenliğini sağlayacak önlemler alması
dığine inanmaktadır.

2. "Ham Hayalcilere"

YGwı~stan Başbakanı Mı' Sofokles Venizelos Kıbns'ın Yunanistan'a ilhakını açık
(a)it etmesi üzerine Rum halkı yeniden hareketlenmiş ve yapılan gösterileri daha da
mış' pr.

B~durum karşısında sinirlenen Osman Türkay, Yunan devlet adamlarına seslenir ve
K~ bir son verilmesini istet. İlms Türk'tür ve her zaman Tildekalacaktır. İlhak
lyie uğraşmak yerine Yunan bayraklarını daimi olarak tutmaya çalışmalıdırlar. Eğer
l>ir bayrak gerekiyorsa adada 1571 yılından beri dalgalanan Türk bayrağı yeterlidir.

3.3.3. "Venizelos'a Verilen Cevap"

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak ettirilmesi çalışmalarına Yunan hükümeti de katılmış ve yay resmi bir hava kazanmıştır. Yunanistan'ın Başbakanı Venizelos, Cumhuriyet gazetesi bünyesinde birine açık açık ilhak istediklerini belirten bir konuşma yapmıştır.

İlhak naraları karşısında daha fazla dayanamayan Türkiye'deki Türkler ayaklanmış. Osman sevgisiyle bağırان gençlerin sesleri tüm dünyayı sarmıştır. Ayrıca Venizelos'un konuşmasına tepki olarak yapılan mitinge destek olarak Cihad Baban'da³⁴ "Son Saat" gazetesinde bir yazı yazmıştır. Bu yazıda 'Kıbrıs da dahil, Midilli, Sakız, Sısam ve Rodos adalarının Türkiye'ye ilhak edilmesi gerektiğini yazar. Osman Türkay Cihad Baban'ın yazısındaki görüşe katılarak, Rumların artık ilhak naralarından vazgeçmelerini, Kıbrıs'ın Türklerle ait olduğu gerçeğini anlamalarını istemiştir. Buranın ebedi sahibi Türklerdir ve Türk olacaktır.

3.4. "Hayal ve Hülyadan Sonra"

Yunanistan'ın Başbakanı ve Dışişleri Bakanı Mr. Venizelos Türk gazetelerine Kıbrıs hakkında yaptığı bir röportajda 'Bizim Kıbrıs için isteğimiz ve ısrarımız yoktur, ne İngiltere ile ne de Türkiye hükümeti ile aramız açılsın' demiştir.

Osman Türkay Yunan Başbakanının yaptığı bu konuşmayla artık hayal aleminden çıkıp geleceğe aleme döndüğünü düşünür. Rumlar Yunan Başbakanının yaptığı açıklamadan sonra çılgına dönünüşlerdir. Rum basını, öfke nefret dolu yayınlar yapmışlar, öyle ki Yunan Başbakanı küfretmekten bile çekinmemişlerdir.

³⁴ Cihad Baban: (1911 İstanbul- 28 Eylül 1984 Ankara) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. (1934). İlhakçılık yaptıktan sonra Vakıf'te gazeteciliğe başladı. Ardından Son Posta (Erzurum), Yeni Sabah, Cumhuriyet, Son Havadis, Ulus gibi gazetelerde yazar, yazı işleri ve müdürü ve baş yazar olarak çalıştı. Ziyadettin İzzet Paşa ile birlikte Son Saat gazetesini kurdu; 1957'de Tercüman'ın kurucu ortakları ve yazarları arasında yer aldı. Demokratik Parti listesinden 1946'da İstanbul, 1950 ve 1954'te İzmir milletvekili seçildi. 1956'da DP'den ayrılıp Hürriyet Partisine geçti. 27 Mayıs 1960'dan sonra Cumhuriyet Halk Partisi üyesi olarak Kurucu Meclis üyeliğiyle 1960-1961 arasında basın-yayın ve turizm bakanlığı yaptı. CHP'den 1965'te İstanbul ve Çarşamba milletvekili seçildi; 12 Eylül 1980'den sonra kurulan Bülend Ulusu kabinesinde de kültür bakanı olarak görev aldı. 1933'te Hitler ve Nasyonal Sosyalizm adlı bir kitap yayımlayan Baban, 2. Dünya Savaşında Nasyonal Sosyalizm yanlısı yazılar yazdı. Politika Galerisi (1970) adlı kitabında tanıdığı siyasetçilerin portrelerini çizdi. (Ana Britannica. (2004). Cihad Baban. Cilt 3. İstanbul: Ana Yayıncılık A.Ş.,

Osman Türkay, Rumların bu halleri karşısında sevincini gizleyemez ve bir kez daha Kıbrıs'ın Anadolu'nun kopmaz bir parçası olduğunu söyler ve yapılan bütün çalışmaların işuna olduğunu vurgular.

3.4. İLHAK KONUSUNDA MAKARİOS'UN AÇIKLAMALARI

3.4.1. "Acele Ediyorlar!"

Kıbrıs Başdespotu Makarios, Londra'da yayınlanan 'Daily Express' gazetesi muhabiri Seften Dehner ile Rumların vazgeçilmez ilhak davası üzerine bir röportaj yapmıştır. Makariôs'un yaptığı bu açıklama üzerine Rum basım karışmış ve tartışmalar başlamıştır. Bu tartışmalara son vermek için Makarios konuşmasının anlaşılmayan bir beyanname yayınlamıştır. Bu beyannamede Kıbrıs meselesinde İngiltere'den vaat alınmasına gerek olmadığına, bir an önce Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması gerektiğine, Yunan idaresinde açılacak dahi bu dava uğruna mücadele etmekten vazgeçmeyeceklerini söylemiştir.

Ayrıca Osman Türkay Kore harbi ve petrol anlaşmazlıklarının tüm dünyayı sardığı bu illerde Başdespotun ilhak konusunda demeçler vermesini gülünç bulur. Osman Türkay Rumların bu kadar acele etmelerine gerek olmadığını düşünür. Elbet Kore savaşı, petrol anlaşmazlığı bitecek, komünizm de yok olacak, o zaman asil Türk evladı Mehmetçik, kılıcım ile ilhak davasına son verecektir. Osman Türkay, Başdespot Makarios'a 'acele etmeyiniz' diye seslenir.

3.4.2. "Realiteye Davet Ediyoruz"

Kıbrıs Başdespotu Makarios, Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması düşüncesini hayata geçirmek için Atina'ya gitmiştir. Makarios'un Atina'ya gelmesiyle Atina üniversitesi öğrencileri ilhak naraları atan mitingler düzenlemişlerdir. Başdespot Atina'da Yunan devlet yetkilileriyle görüşmüş ve kendi aralarında ilhak konusunun Birleşmiş Milletlere bildirilmesi kararlaştırılmıştır. Osman Türkay, ilhak davasında her zamanki gibi tepkisini koyar ve Rumların bütün çalışmaların hayal olduğunu, hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini söyler.

~um basım ilhak konusunda o kadar ileriye gider ki Elefteria gazetesinde Türkiye'yi destekleyerek Kıbrıs davasının Yunanistan'la İngiltere arasında olduğu yazarlar.

Osman Türkay, Rum basın yazdığı yazıları çocukluk olarak görür. Osman Türkay, Türkler bu ada için binlerce insanla savaştı, can verdi. Bu ada için bir tek Yunan askeri imanıdır. Nasıl olur da bu ada üzerine hak iddia ediyorlar diye kızar. Osman Türkay, Makarios istediği kadar nutuk çeksin Rum basını istediği kadar yayın yapsın adanın asıl sahibi inkışa zamanda bütün dünyaya sesini duyuracaktır der.

3.5<YUNANKRALI'NIN İLHAK KONUSUNA TEMASI ÜZERİNE

3.5.1~ "Hep Aynı Rüya"

Yunan kralı Kitium Mitropoliti Kr. Antimos'u ağırlanmış ve bu ağırlama sırasında man/kralı Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşeceğini kesin bir dille söylemiştir. Bu açıklama şisinde Osman Türkay, Yunan halkının hayal aleminde yaşadığım. hepsinin hayalperest luğunu söyler, Nitekim büyük sanatkarlar ve heykeltıraşlarda Yunanistan'dan çıkmıştır at hayal aleminin, askeri ve siyasi hayatta hiçbir yeri yoktur. İzmir'de denize lüklerini ne çabuk unutmuşlardır. Şimdi ise ne hakla, ne cesaretle Kıbrıs'ı mektedirler, Pan-Elenizm yani megalo idea isteklerinden vazgeçmeyen Yunanlılar rıs'ın. İzmir kadar Afyon kadar Türk olduğunun farkında değil midirler diye öfke dolu leri söylemekten kendini alamaz.

iOsman Türkay Yunan Kralının hayal aleminin biraz daha geniş olması durumunda mbul'ile bile isteyeceğini düşünür. Kıbrıs gençlerinin her fırsatta haykırdığı "KIBRIS RK~[ÜR EBEDİYEN TÜRK KALACAKTIR" sloganım yazısında yazdıktan sonra hayal minde dolaşan megalo ideacılara hala aynı rüyayı görmekte devam edecek misiniz diye mlara açıkça meydan okur.

4. DİĞER KONULAR

4.1. "Dikkatli Olalım"

Köy İnkişaf Bölgesi seçimleri yapılmıştır. Komikebir'de (Büyük Konak) 143 Türk er(d.tm 71 seçmen oy kullanmıştır. Yorgoz'da yapılan seçimlerde ise Türk seçmenlerin en hemen hepsi seçime katılmıştır. Osman Türkay Kıbrıs köylülerinin milli davalarına inceilgi göstermediğinden dert yakınır. Kıbrıs Türk köylülerinin bu ilgisizliği Rumların

işine yaramaktadır. Zaten ilhak davalarını fiiliyata dökebilmek için her fırsatı değerlendirilmeye çalışıp, bilinçsizce davranışlarda ve gösterilerde bulunmaktadır. (pkümetin koyduğu yasaklara bile uymayıp çığırkanlıklarını her tarafta göstermeye çalışmaktadırlar. Kıbrıs Türk köylülerinin yapılan seçimlere ilgisiz olması, oy kullanmaması onların ekmeğine daha da yağ sürmektedir.

Osman Türkay, Kıbrıs Türk köylülerinin Rumların oyunlarına alet olmamak için dikkatli davranmaları gerektiğini vurgular. Osman Türkay'a göre Kıbrıs'ı refaha çıkartacak olan Kıbrıs Türk'ünün tedbirli ve şuurlu iradesidir.

3.6.2. "Dedikodu Fırtınası"

İngiltere ile İran'm petrol anlaşmazlıkları müzakere dönemini kapanmış ve askeri önemi başlamıştır. İngiltere adaya 4000 paraşütçü getirmiştir.

Etrafta savaş çıkacağına dair söylentiler başını alıp gitmiştir. Osman Türkay Kıbrıs Türk halkının bir nebze olsun üzerlerindeki korkuyu atmak, çıkan dedikodulara bir son vermek için Kıbrıs Türk halkının telaş ve korkularını bir köşeye bırakıp, serin kanlı serin kanlı davranmaları gerektiğini söyler.

3.6.3. "Yeni Kanun Layihaları"

24 Ocak 1951 tarihli Resmi gazetede "halkın huzurunu bozan, hükümetin aleyhinde propaganda yapanlara karşı şiddet uygulanacaktır" diye yeni bir kanun tasarısı yayınlanmıştır. yayınlanan yeni kanun tasarısı Rum ilhakçıları ve Rum komünistleri durultacağı yerde daha da dırmıştır. Rum gazetelerinde "halkın hürriyetine saldırı yapılmaktadır" diye yazılar yayınlanmıştır.

Osman Türkay, yeni kanun tasarısıyla yıllarca boş bir emel uğruna mücadele eden Rumların azgınlıklarına bir son verilmesini ister ve Kıbrıs halkının en kısa zamanda yeniden huzursun sağlanmasını ümit eder. Ayrıca 'Kahrolsun İngiliz Emperyalizmi' diye gösteri yapan(Rumların bu gösterilerinin en kısa zamanda son bulmasını ve Kıbrıs'taki komin formlarının da en kısa zamanda kapatılmasını ister. Çünkü bir memlekette olması gereken en emli vasıf huzur ve emniyettir.

16.4. "Kore Zaferinin Aydınlığında"

Rum basını ilhak mücadelelerinde haklı olduklarını göstermek için her fırsatı değerlendirilmişler ve yalan yanlış yayınlar yapıp, yazılar yazmışlardır.

Sözde Türkiye'yi Nazi istilasından koruyan Yunanistan'mış, Türkiye hükümeti Rumlarına sadakat göstermiyormuş, Kıbrıs Yunanistan'ın bir parçasıymış. Bu sözler arasında sinirlenen Osman Türkay, Rumların uygulamaya çalıştıkları demagojiyle Rumlara girseler dünyada birincisi olurlar diye işi espiye dökmekten de kendini alamaz.

Osman Türkay, Türkiye hükümetinin Yunan dostluğuna sadakat göstermese nedenleşmiş Milletlerin ilkelerine uyarak Kore'ye asker göndersin ki diye düşünür. Türklerin gönderme yapacakları yerde kendi hallerini düşünmeleri gerekmektedir.

Yunanlılar Naziler karşısında çorap söküğü gibi çözülüp, Almanlar da Girit adasına kadar uzanmışlardır, Türkiye'yi batıdan çevreleyen Alman ordularını ise sınırlarda Türkler tutmuş ve Kore savaşında Türkler zafer simgesi olmuşlardır. Osman Türkay, Yunanlıların bunları ne çabuk unuttuklarını Rum basınına sorar.

15. "İmha Siyaseti"

Rumların Türkleri adadan yok etmek için imha siyaseti takip ettikleri artık açıkça ortadadır. Devlet dairelerinde çalışan Türk memurları işten çıkarılmaya çalışılmakta, Türkler istifaya mecbur edilmektedir. Osman Türkay, Türklerin haklarına karşı en ağır saldırı ise adadan Türkçeyi söküp atmak olduğunu düşünür. Devlet dairelerinde Rum memurler-resmi dil olan Türkçeyi söküp atmak istemektedirler, sokaklardaki tabelalara Rumca yazılacak yazı yazmaktadırlar.

Osman Türkay bu durum karşısında çok sinirlenir. Çünkü adada Rumlar çoğunluktadır bu adada Türklerin kan hakkı kılıncı hakkı vardır. Bu adanın her tarafı ecdat kanıyla kanlanmıştır. Osman Türkay, uygulanmaya çalışılan imha siyasetine hükümetin artık durması gerektiğini vurgular. Aksi takdirde 1931 isyanında nasıl İngiliz bayrakları çiğnenmişse şimdi Türklerin hakları çiğnenecektir diye düşünür.

6.6. "Okurlarımızın Hassasiyeti"

Rum ve Yunan devlet adamlarının birlik halinde hareket ettiği son günlerde Osmanlı, Kıbrıs Türk toplumunun da birlik halinde hareket etmesini ister. Ortada dolaşan kötü, yanlış yayınlar, yazılar, protestolar Türk halkını etkilememelidir. Osmanlı, tüm halkından sadece ve sadece Kıbrıs davası için tek vücut olmalarını ister.

ÖZKER YAŞIN'LA "DİL" MUNAKAŞASI

1. "Amiyane Kelimeler"

(Osman Türkay, zaman zaman Özker Yaşın'la edebiyat konusunda tartışmaya girişmiş ve tartışmalar gazete sütunlarında yer almıştır. Osman Türkay "amiyane kelimeler" başlığıyla Özker Yaşın'ın şiirinde kullandığı kaba ve sıradan kelimelerin şiire hiçbir şey katmadığını, aksine şiiri bayağılaştırdığını ve Türkçeye zarar verdiğini anlatmaya çalışmıştır.

Osman Türkay, yazısındaki düşüncelerine okuyucularından da destek bekler. Okuyucularına kendi şiirinde "vur bre davulcu vur" gibi bir mısra kullanmış olsa şiirinin gerisi ne mükemmel olsa bile içinde bu kelimelerin geçtiği şiiri beğenmeyeceksiniz değil mi diye sorar.

Osman Türkay, okuyucularının da kendisiyle aynı görüşte olduğuna inanır ve Özker Yaşın'ın bu kaba ve sıradan kelimelerden arındırmadığı sürece yazılarının yayınlandığı yayında hiçbir etki yaratmayacağını açıkça söyler.

2. "Desfan Yazıyormuş"

Osman Türkay'ın Türkçeye ve özellikle şiir diline kaba ve anlamsız kelimelerin kullanılması gerektiğini anlatan amiyane kelimeler başlıklı yazısı üzerine Özker Yaşın, Osman Türkay'a birçok şairin isimlerini sıralamış ve bu şahıslarında bu kelimeleri kullanarak şiir yazdığını ve Osman Türkay'ın bu kişilerden habersiz olduğunu iddia eder. Hatta daha da ileri giderek Anadolu'yu her anlamıyla şiirlerinde yaşatan Faruk Nafiz Özlü'den başlayarak geçmiş gibi basit ifadeler kullanmıştır.

Osman Türkay, Özker Yaşın'ın bu kadar ileri gitmesine tahammül edemez ama yine de özker Yaşın'ın elinden bırakmaz, tüm hakaretlere rağmen Özker Yaşın'a "aziz arkadaşım" diye hitap eder.

Özker Yaşın'a cevap vermek için Cahit Kulebi'nin "hikaye" adlı şiirinde sevgilisine yazdığı "Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin" diye kullandığı mısrayı örnek verir.

Osman Türkay, bu örnekten hareketle bu mısradaki Özker Yaşın'ın şiirlerinde kullandığı ahenksiz ve bayağı kelimelerden hiçbirinin olmadığını söyler ve Özker Yaşın'ın istediği gibi kullanabileceğini söylediği "orospu" ve "bre" kelimelerini kullanmakla bu mısranın ne geleceğini okuyucularından düşünmesini ister.

Özker Yaşın "vur" ve "bre" kelimelerinin şiire destani bir ahenk vermek için yazdığını düşünse de Osman Türkay buna inanmaz. Çünkü bir çok şair bu kelimeleri kullanmadan mükemmel şiirler yazmışlardır. Söylediklerine kanıt olarak da içinde "vur" kelimesinin bulunduğu Yahya Kemal'in "İstanbul'u Alan Yeniçeriye Gazel"³⁵ şiirini örnek vermiştir.

3. "Bir Münakaşanın Bilançosu"

Osman Türkay, Özker Yaşın'la aralarında geçen tartışmalardan bahseder. Özker Yaşın'ın yazdığı yazılara cevap vermenin gereksiz olduğunu, tartışmalarla gazete sütunlarının dolmasının boş olduğunu dile getirir. Fakat Özker Yaşın, Osman Türkay'ın kendisine cevap vermesini kendisinden korktuğuna delalet sayar ve "hodri meydan " diyerek Osman Türkay'ı duelloya davet eder. Özker Yaşın'ın sergilediği bu gibi davranışlarını Osman Türkay pek önemsememiştir. Fakat konu dil meselesine gelince Osman Türkay kendini savunmuştur. Çünkü Osman Türkay, dil konusunda çok hassastır. Dile dahil edilmeye çalışılan kaba ve ahenksiz kelimeleri hiçbir zaman istemez. Halk arasında bile ayıp karşılanan kelimelerin şiir dilinde işinin olmadığını savunur. Osman Türkay, tüm Kıbrıs Türk halkı için Türkçede bir küfür ve kurbağa dili edebiyatı yaratılmasına asla izin vermeyeceğini açık olarak vurgular.

Osman Türkay, Yahya Kemal'in "İstanbul'u Fetheden Yeniçeriye Gazel" şiirini "İstanbul'u Alan Yeniçeriye Gazel" olarak yazmıştır. (D.Y.)

EDEBİYAT VE SANAT OLAYLARI ÜZERİNE

1. TİYATRO

1.1. "Sanat Susuzluğumuz"

Osman Türkay, Kıbrıs Türk halkının güzel sanatlara karşı çok ilgili olduğunu; roman, kitap, dergi açlıklarım uzun zamandan beri Türkiye'den tedarik ettiklerini söyler. Kıbrıs Türk halkı tiyatroya olan hasretlerini giderme hususunda roman, şiir, dergi gibi başarılı olamamıştır. Daha yeni yeni Türkiye'den devlet tiyatrosu sanatçıları gösteri yapmak için gelmiş³ ve Kıbrıs Türk halkının tiyatroya olan açlığını gidermişlerdir.

Osman Türkay, yazısında son zamanlarda Türk edebiyatında olgun tiyatro eserleri bulunduğunu vurgular. "Paydos" oyunu yabancı dillere çevrildiğini, oyunun Atina'da oynandığını, yabancı dillerden Türkçe'ye oyunlar tercüme edildiğini, bu tercümelerin tiyatroya ayarlandığını (fareler ve insanlar gibi) söyler.

Osman Türkay, Kıbrıs Türklerinin tiyatroya karşı duyduğu susuzluğu gideren Devlet tiyatrosu-sanatkarlarına minnet ve şükranlarım iletir.

1.2. "Kültürel Aydınlik Bahsinde"

Osman Türkay, Ankara Devlet Konservatuvarının Atatürk'ün aracılığıyla 1951 yılından önce kurulduğunu ve bu kurumun Türkiye'yi kültürel bakımdan büyük kapılar açtığını, bu kurum sayesinde büyük sanatkarlar kazandığını gururla yazısında yazar.

Ayrıca devlet tiyatrosunun da üç sene evvel kurulduğunu, yaptığı gösterilerle halkın kültür seviyesini yükselttiğini hakkında da bilgi verir.

Devlet tiyatrosu, son yıllarda yurt dışına turneler düzenlemiş ve ilk sırada Kıbrıs'ı ziyaret etmiştir. Kültürel açıdan aynlığa kavuşmaya çalışan Kıbrıs Türk halkına gösterilen ilgi ve destek Osman Türkay'ı gururlandırmıştır.

³Devlet tiyatrosu sanatçıları Kıbrıs'a 22 Mayıs 1951 yılında gelmişlerdir.

2.ŞİİR

2.1. "Güzel Fikirdi, Lakin..."

Osman Türkay, insanlık adına ne kadar büyük işler yapılmışsa hepsinin samimiyet ve enliki~ yapıldığına inanır. Fakat kendi ülkesinde tam tersi bir durumun söz konusu olması Osman Türkay'ı çok üzmemektedir.

Osman Türkay'ın sanat çevresinden bir arkadaşı şiir gecesi düzenlenmesi ve Kıbn's'ta man edebiyatçılar arasında kültürel bir cemiyet kurulmasını önermiştir. Kıbrıs'ta şiir esi ilk defa yapılacaktır. Bunun için çalışmalara başlanmıştır. Hatta Mezunlar umundan destek bile gelmiştir. Osman Türkay şiir gecesi için edebiyat camiasından bir yle/üç kez görüşmüş fakat sonuç hüsrana olmuştur. Bu kişi³⁷ Osman Türkay'ın şahsım led]gen sonra yazılarının "Ulus" gazetesinden çalıntı olduğunu iddia etmiştir.

Osman Türkay, maruz kaldığı saldırıların haksız yere yapıldığını düşünür. Çünkü Kıbn's'ta bir edebiyatçılar cemiyetini kurulmasını isteyenler onlardır ve yine bu düşüncüyü meye çalışan, bu düşünce için çabalayanları hakarete boğan yine onlardır. Osman kay, haksızlığa uğradığı konusunda okuyucularının da kendisine destek çıkmasını bekler.

2.2. ~sanatkarlarve Halkımız"

Türkiye hükümetinin Kıbrıs'la önce siyasi sonra da kültürel açıdan ilgilenmesi ve her da yardımlarını esirgememesi tüm Kıbrıs Türk halkını sevindirdiği gibi Osman Türkay'ı ok mutlu etmiştir.

Bir haftadan fazla Devlet Tiyatrosu sanatkarları Kıbn's'tadır ve gösteri yapmaktadırlar. Devlet Tiyatrosu sanatkarlarının sergiledikleri oyunlara yeterince ilgi gösterilmemiştir. leri fuaddi durumlarının iyi olmadığından dolayı gidemediklerini, kimileri ise oyunların olmadıklarından dolayı gitmediklerini söylemiştir.

Osman Türkay, maddi durumları kötü olanlara bir şey söylemeyeceğini fakat bu lerin milli olmadıklarını söyleyenlerin düşüncelerinde yanlışlıklarını söyler. Çünkü

2.1. türkay, bu kişi veya kişilerin ismini belirtmemiştir. (D.Y.)

İlenen "Pembe Evin Kederi"³⁸ adlı oyun bir Türk genci tarafından yazılmıştır. Tercüme en eserler de halkın milli yapısına, ruhuna göre uyarlanmıştır.

Osman Türkay, Kıbrıs halkının bu gibi düşünceleri zihninden çıkarıp Devlet Tiyatrosu sanatkarlarına gereken ilgiyi göstermeleri gerektiğini düşünür. Zira, onlar sıradan sanatkarlar 1. Türkiye hükümetinin yetiştirdiği sanatkarlardır.

23. "Üçlerin İkincisi de..."

Osman Türkay Sabahattin Ali, Nazım Hikmet Ran ve Necip Fazıl'ın sanatkar eriri. övdükten sonra komünizmi yaymaya çalışan, Atatürk aleyhtarı, inkılap düşmanı bu sanatkarları kınamıştır.

Osman Türkay dünyayı yok etmeye çalışan bir ideolojiye hizmet eden hiçbir şairi dediğini milli duyguları sağlam olan Fazıl Hüsnü Dağlarca gibi şairlerin Türk milletine regını söyler.

24. "Güzel Bir Teklif"

Dr, Hafız Cemal'in düzenlenmiş olan şiir gecesinde okunan şiirlerin bir kitapta am,ısı fikri tüm sanat çevresinde duyulmuştur. Lefke edebiyat öğretmeni İbrahim.Zeki Burdurlu bu haber üzerine yapılacak olan kitabı daha da güzel bir şekle sokmayı teklif r. Burdurlu hazırlanacak olan esere Kıbrıs'taki tüm şairleri alıp bir antoloji hazırlamayı r. Hafız Cemal'e bu şekilde hazırlanmış bir eser sunmayı düşünmüştür.

(!)sınan Türkay artık Kıbrıs Türk toplumunun da övünebileceği bir eseri daha gından dolayı çok mutludur. Osman Türkay'a ve Kıbrıs Türk toplumuna bu mutluluğu an'7pr. Hafız Cemal ve İbrahim Zeki Burdurluya Osman Türkay teşekkür etmeyi bir borç e~belirtmeden geçemez.

25. "Şiir Gecesine Dair"

Düzenlenecek şiir gecesine için şair ve edebiyat çevresinden herkese şiir gecesine katılıp mayacaklarına dair birer mektup göndermiştir. Gönderilen bu mektuplara 20 ye yakın kişi p vermiştir, Ayrıca şiir gecesini daha da güzel bir hale getirmek için Mezunlar Kurumu

38 Pembe Evin Kederi Turgut Özakman tarafından yazılmıştır. Eserde aynı evde yaşayan 3 neslin celeriideki çatışmalar anlatılmıştır. (D.Y.)

reteriyle görüşlmüş, böyle güzel bir çalışmaya elbette destek vermek istediklerini fakat çalışmaların yoğunluğundan dolayı biraz zaman istediklerini söylemişlerdir. Yapılan bu görüşmelerden sonra şiir gecesinin 19 Mayıs³⁹veya bu tarihe yakın günlerde düzenleneceği kararı alınmıştır.

;Osman Türkay, Kıbrıs'ta düzenlenecek ilk şiir gecesinde başarılı olmak için sanat çevresindeki arkadaşlarının ve halkın her türlü yardımı yapmasını ümit etmektedir.

2.6. "Şiir Gecesi"

Osman Türkay İstanbul ve Ankara'daki halk evlerinde düzenlenen şiir ve bu şiir eleini içeriğinden bahsederek .düzenlenen edebi gecelerin topluma ne kadar fayda ladi"ğundan söz eden.r.Osman Türkay, Ankara'daki halk evlerinde düzenlenen edebi slJinKıbrıs'ta da yapılmasını ister.

Osman Türkay adadaki kültür dernekleri, Viktorya ve Lise Mezunlar Kurumu veya deş Ocağı yardımıyla şiir gecesinin düzenleneceğini, bu kurumların desteğinin olmasa bile t çevresinin desteğiyle de güzel bir şiir gecesi düzenlenebileceğini düşünür.

2.7. "Bir Eser Daha"

Düzenlenen şiir gecesinden sonra Osman Türkay Lokman Hekim diye adlandırılan Dr. ~;Cemal ile görüşmüş ve Dr. Hafız Cemal bu gecede okunan şiirlerin bir kitap haline lesi fikrini önermiştir.

1.i)sp:ıan Türkay böyle bir çalışmanın Kıbrıs Türk halkına çok faydalı olacağına inanır. I, , rıs T!lrk Ed. e.biyatı bir antolojiye sahip olacaktır. Ayrıca Türkiye'deki insanlar (I) şairlerden haberdar olacaklardır.

fi Ösman Türkay şair arkadaşlarından 28 Temmuz'a kadar daktiloyla yazılmış şiirleri ve işlerini bir fotoğrafla Hürsöz idare evine göndermelerini ister.

~3 Nisan 1951 yılında Hürsöz gazetesinde yayınlanmıştır. (D.Y.)

1. "GENÇLİK DERGİSİ"

1.1. "Kıymetli Bir Dergi"

Gençlik dergisi, Kıbrıs Türk Lisesi Mezunlar Kurumu tarafından yayınlanmaya başlamıştır. Osman Türkay Gençlik dergisinin biraz içeriğinden bahsettikten sonra mükemmel bir okuyadlandırabileceği, gençliğin kültür meşalesi olarak gördüğü bu dergiyi her Türk vatandaşının sahip olması gerektiğini söyler.

1.2. "Gençlik Dergisi"

Kıbrıs Türk Lisesi Mezunlar Kurumunun her üç ayda bir çıkarmış olduğu toplumsal ve kültürel, "Gençlik" dergisinin ikinci sayısı 23 Nisan'da 1951 tarihinde çıkmıştır. Osman Türkay bu sayının 2, sayısının önceki sayıya göre daha güzel olduğunu daha da geliştiğini söylemiştir.

Bu sayıda birçok önemli isim Kıbrıs toplumunun önemli sosyal ve edebi konularına değinmiştir. Fakat dergi içindeki "Kıbrıs Kooperatifçiliği" gibi bir yazının yer alması Osman Türkay'ı hoşuna gitmemiştir. Çünkü bu dergi sosyal ve kültürel bir dergidir. İş meselelerinin konuşulacağı bir dergi değildir.

2. "UTKU DERGİSİ"

2.1. "Utku"

Utku dergisi Viktorya Kız Okulu öğrencileri tarafından yayınlanmaktadır. Daha okul hayatında, dayken böylesine güzel yazı ve şiir yazan gençlerin olması Osman Türkay'ı çok sevindirmiştir. Viktorya Kız Okulunun öğrencilerini halkın iftihar kaynağı olarak görür.

Osman Türkay derginin içeriğinden ve Viktorya Kız Okulunun başarılarından söz eder. Dergide çıkan "Kore Şehitlerine" başlıklı duygu yüklü şiirin dört mısrasını yazısına alır. Bu şiirin zor günler geçirdiği zamanlarda öğrencilerin bu kadar hassas ve ince düşünmesi Osman Türkay'ı çok etkilemiştir.

"Kore Şehitlerine" başlıklı şiirin dört mısrası, Hürsöz gazetesinde 25 Şubat 1951 yılında yayınlanmıştır. (D.Y.)

3.1. "YEŞİLADA DERGİSİ"

3.1.1. "Bir Ülkü Dergisi"

Yeşilada dergisi, H. Nevzat Karagil, Doç, Dr. Derviş Manizade, Avukat Teki Gül Berliğinde çıkan bir dergidir.

Osman Türkay bu derginin Kıbrıs Türklerinin tanınmasında, haklı davalarının tanınmasında çok büyük bir yeri olduğuna inanır.

Dergi gerek Rum basınının gerekse Yunan gazetelerinin ağır hücumlarına uğramıştır. Yeşilada dergisinde sadece Türkçe yazılar değil ara sıra da İngilizce yazılar da bulunmaktadır. Dergi sadece Kıbrıs Türk'ünün duygu ve düşüncelerini anlatmaz, Irak'tan İranistan'a tüm dünyadaki Türk soydaşların duygu ve düşüncelerini de dile getirir. Osman Türkay derginin bu özelliklerinden dolayı Yeşilada dergisiyle iftihar ettiğini söyler.

Osman Türkay Kıbrıs halkının candan savunduğu milli davasına öncülük eden Yeşilada dergisini" okuyucularına gönülden tavsiye eder.

3.2. "Yeşilada Dergisi"

Yeşilada dergisinin on. altıncı sayısı çıkmıştır. Osman Türkay, yazısında Kıbrıs Türk'ünün hür sesini duyurmaya çalışan Yeşilada dergisinin içeriğinden on altıncı sayıda yazılardan ve bu dergide yazı yazan kişilerden söz eder. Ayrıca derginin kapağındaki Açık resmi Osman Türkay'ın milli duygularını çok etkilemiştir.

4. "KIBRIS MÜCADELESİ DERGİSİ"

4.1. "Kıbrıs Mücadelesi"

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak edilmesi konusunda gerek Rumlar gerek Yunanlılar gösterilerin yaptıkları yayınların dozunu aşmışlar ve İngiltere'ye Amerika'ya kadar

mişlerdir. Yapılan propagandalar Kıbrıs halkına daha da zarar vermiş, siyasi kargaşalar yaşanmasına halkın sosyal açıdan düzenin bozulmasına sebep olmuştur.

Yıllardır bitmek bilmeyen bu mücadeleyi Osman Türkay, uzun ve korkunç bir rüya olarak tasvir eder. Adanın huzurunu sağlamak için Vali Atina'da yayınlanan "Kıbrıs Mecaddesi" dergisini Kıbrıs'a sokulmasını yasaklamıştır. Osman Türkay Valinin bu davranışından sonra çıkırından çıkmış olan Kıbrıs mücadelesinde artık bir son verilmesini ister.

5. RADYO

5.1; "İhmal mi Ediliyor?"

Osman Türkay, basın. ve yayın araçlarıyla yapılan çalışmaların Kıbrıs halkına her an fayda sağladığını düşünmektedir,

Lakodamya radyosunda Rumca yayın yapılırken, Rum Yüksek Ziraat memurları Rum çiftçilere faydalı olacak konuşmalar yapılmaktadır. Osman Türkay aslında bu görünüşten dolayı bu durumdan Türk çiftçilerinin ihmal edildiğini düşünür. Ziraat Dairesi Rum çiftçilere teknik bilgi verirken Türk çiftçilerine neden bu bilgileri vermediklerini düşünür. Zira, Ziraat Dairesinde bu tarz konuşmaları başarıyla yapabilecek Türkler de vardır, bu bilgilerden Türkler de yararlanmalıdır. Bu yüzden Osman Türkay, yapılan bu haksızlıkta her yerde eşitlik ilkesinin hakim olması gerektiğini savunur.

FİKİR ADAMLARI

1. NAMIK KEMAL'İN BÜSTÜ

2. "Takdir Olunur"

Osman Türkay, Namık Kemal'in vatan ve hürriyet aşkını ve bu vatan ve hürriyetinden dolayı ne gibi sıkıntılar yaşadığına ne acılar çektiğine kısaca yazısında değinmiştir. Namık Kemal'in anısına Mağusa Türk Gücü Kulübü Mağusa'ya Namık Kemal'in büstünü 1971 yılının Şubat ayı içerisinde törenle dikmeye karar vermiştir. Osman Türkay, Mağusa Türk Gücü Kulübünün sergilediği bu davranışın ne kadar onur verici olduğunu söylerken,

faik halinde hareket eden bir tek kulübün bile neler yapabileceğini de belirtmeden geçemez.

2. MR. ERNEST BEVIN'İN ÖLÜMÜ

2.1. "Beyin ve İnsan Hakları"

Osman Türkay, Mr. Ernest Bevin'in geçen cumartesi günü öldüğünü okuyucularıyla paylaşır. Mr. Bevinsefalet içinde büyümüş çok zor bir hayat sürmüştü ve 1945 yılında İngiliz Başbakanlığına Dışişleri Bakanı olmuştur. Mr. Bevin işçilerin de diğer insanlar gibi eşit haklara sahip olmaları gerektiğini, sosyal adalet çerçevesi içerisinde yer almaları gerektiğini savunur. Mr. Bevin işçilere yapılan haksızlıkları; kötü iş ve hayat şartlarını, verilen maaşın yetersizliğini, maaşların yetmediğini görmüş ve Mr. Bevin, günlerce konferans verip, her zaman hakları yanında olmuş, onların haklarını savunmuştur.

Osman Türkay, İngiliz işçilerinin hakları için mücadele eden Bevin'i tüm dünyadaki hakların savunucusu biri olarak görür ve ölüm haberi karşısında çok üzüldüğünü söyler.

3. MÜMTAZ FAİK FENİK'İN HAKKINDA

3.1. "Hak Sahibi Kimdir?"

.Zafer gazetesini 4 Nisan 1951 tarihli sayısında Mümtaz Faik Fenik, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı konusunda eğer Kıbrıs bir yere ilhak edilecekse burası Türkiye'dir, hem coğrafya hem hukuk hem de Kıbrıs'taki Türklerin durumu bakımından adanın asıl sahipleri Türklerdir demiştir.

Osman Türkay, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı konusunda en keskin cevabı Mümtaz Faik Fenik'in verdiğini düşünür ve söylediklerinin gerçekliğine katılır. Hak iddia edenlerin meselenin gerçek taraflarını inceledikleri zaman adanın asıl sahibinin kim olduğunu aydınlayacaklardır. Osman Türkay, yazısında ilhak davalarını savunanlara meydan okumak için "Türk erkek sesiyle bir kez daha haykırır "Kıbrıs Türk'tür ve ebediyen Türk kalacaktır".

Ayrıca Mümtaz Faik Fenik'in eşinin kısa bir süreliğine Kıbrıs'ta bulunması Osman Türkay'ı mutlu etmiştir. Bunu yazısında belirtmeden geçemez.

4. İMZASIZ MEKTUPLAR HAKKINDA

4.1. "İmzasız Mektuplar"

Osman Türkay her sınıfa mensup hemen her insanın akla gelmedik küfür ve tehdit imzasız mektuplar aldığından ve bu mektupların sayısının son zamanlarda sayısının daha arttığından söz eder. Osman Türkay, bu imzasız iğrenç denilebilecek mektuplar birçok üst namuslu vatandaşın şerefini, haysiyetini lekelediğini düşünmektedir.

{()sınan Türkay böylesine hayasızca mektup yazarların, bu mektuplara ahlak ve karakterini yansıttığını düşünür ve iğrenç bir şekilde yazılan bu mektupların her satırını kendi kendini tükürmekten alamadığını dile getirir.

EĞİTİM

1. "Bir Mülakattan Yankılar"

Yıllarca yabancı bir şahsın müdürlüğü altında olan lisenin başına Yavuz Konnolu bir Türk kibir müdür gelmiştir. Kendi kanından kendi canından bir müdürün gelmesi tüm öğrencileri boğmuştur. Fakat kısa bir süre sonra müdürün öğrencilerini sebepsiz yere kovduğu haberi duyulmuştur. Yavuz Konnolu bu durum karşısında Türk basınına haber vermiş ve okuldan ayrılan çocuklardan birininkendi isteğiyle okuldan ayrıldığını söylemiştir. Oysa disiplin kurallarına karşı geldiği ve yapılan uyanlara uymadığı için sene sonuna okuldan uzaklaştırıldığını söylemiştir.

Osınan Türkay müdürün yaptığı davranışı takdir eder. Çünkü Kıbrıs Türk halkının disiplinli, terbiyeli, çalışkan bir gençliğe ihtiyacı vardır, böyle haylazlık terbiyesizlik öğrencilere ihtiyacı olmadığını yoktur.

"Lüzumsuz Bir İmtihan"

Osınan Türkay yazısında ilkokulu ve ortaokulu bitiren öğrencilerin ortaokulda ve üniversiteye eğitim görebilmek için girmek mecburiyetinde oldukları duhul yani giriş sınavlarının zor olduğunu söz eder.

/Bu sınavlar yüzünden birçok genç Lise, .Viktorya ve ortaokullara girememektedir. Bu nedenle bir çok öğrenci ya okulu bırakmakta ya da yabancı okullara yönelmektedir.

Osman Türkay, giriş sınavlarıyla kısıtlama koyacaklarına okulları genişletmelerini ve okuHar açmalarını önerir. Ayrıca bir an önce de gereksiz olarak gördüğü giriş sınavlarının çaresine bakılmasını ister.

KİŞİSEL ELEŞTİRİ

“Hodbinlik”

Osman Türkay, hodbinliği samimiyet ve iyi niyetle girilen bütün girişimlerin bir düşmanı olduğunu savunur. Dünyada birçok ruh ve fikir hastalıklarının tedavisi için. Osman Türkay hodbinliği de bu hastalıklardan biri olarak görür.

1950'li yıllara kadar Kıbrıs Türk toplumu birçok şeyden geri kalmıştır. Ne vakit biri bir fikir ortaya atsa, güzel bir hamle yapmaya çalışsa kendini bilmez egoist kişiler onu baltalamaya yok etmeye çalışmışlardır, Hemen o kurban seçtikleri kişinin şahsını meyip, geçmişi hakkında olmadık yalanlar söyleyip, alaycı iftiralar atarlar. Osman Türkay, insanların kendilerini bataklıkta oldukları halde kendilerini gökte zannettiklerini ve yine tükürdüğünde ise zamansız yağmur yağdı diye Allah'a şükrettiklerini söyler.

“Kötüleme Hastalığı”

Hastalık dendiği zaman insanın aklına tifo, sara, verem, malarma gibi öldürücü hastalıklar gelmektedir. Osman Türkay bu hastalıklardan daha da tehlikelileri kıskançlık, kinli\ kundaçılık, çekememezlik olduğunu bunların bütün halka zarar verdiğini söyler. Kötüleme hastalığı mikroplarını birçok yere saçmış birçok yuvayı yıkmış, düşünceleri sekteye getirmiştir. Osman Türkay bu kötüleme hastalığına tutulan insanları halkın bünyesin kemiren tehlikeli mikroplar olarak görür.

“Fikre Hürmet”

Osman Türkay bir insanın siyasi ve kültürel bakımdan olgun bir insan olduğunu

Ölümünün fikrine görüşüne gösterdiği saygıyla anlaşılacağı savunur. Bir tartışma sırasında kendi fikrini savunurken karşısındakinin fikrine hürmet edilmesi gerekmektedir. Çünkü gerçek sanılan bir düşünce gerçek olmayabilir, gerçek olmadığı sanılan bir düşünce de gerçek olabilir. Ayrıca Osman Türkay buradaki gerçekçilik konusunu zaman zaman tanık olduğu küfür edebiyatı ve çekiştiricilik sanatından farklı olduğunu söyleyerek Özker Yaşın'a atıfta bulunarak savunur.

Osman Türkay, bir insanın fikrine hürmet etmekle onun düşüncesini kabul ettiğini söylemez. Aksine fikre fikirle eşlik ettiği için, cemiyeti olgunlaştırır ve güzel bir fikir doğmasına yardımcı olacağını savunur. Kıbrıs'ta herkesin düşüncelerine kıymet verilmesi gerekmektedir.

4. "Takdir Bolluğu"

Osman Türkay gerekli gereksiz her şeyin takdire layık görüldüğünden yakınır. Bir insanın vatanına, milletine faydası dokunmayan insanların takdire layık görülmesi Osman Türkay'a göre doğru değildir. Böyle insanlara takdirde bulunmak, içtenliğiyle çalışıp, bir amacı olan insanlara karşı haksızlıktan başka bir şey değildir.

Osman Türkay göz boyamak için boş yere takdir dağıtıldığı takdirde hiçbir zaman insanın sağlanamayacağını aksine halkın daima kandırılacağını; maddi ve manevi zararların ardı arkasının kesilmeyeceğini savunur. Eğer takdir gösterilmesi gerekiyorsa bu çalışıp, mücadele eden insanlara gösterilmelidir. Kaldı ki devir, sözde değil özde insanlara muhtaçtır.

KIBRIS

KIBRIS COGRAFYASI

1. "İkinci Hatay"

Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgilenmeye başlanması, Kıbrıs'a sahip çıkması her Kıbrıs Küne gurur ve cesaret verdiği gibi Osman Türkay'a da gurur ve cesaret vermiştir.

Osman Türkay yazısında ilhak naraları atan Rumların kendilerine artık kendilerine düzen vermeleri gerektiğini, Yunan devlet adamlarını kendi vatanlarının güvenliğini düşünerek, açlıktan sokakta ölen halkına çare aramaları gerektiğini söyler. Kıbrıs Hatay'dan bir parçadır ve Türkiye'ye aittir. Artık Türk ulusu Kıbrıs'ı yaban ellere bırakmayacak bunun için gerekirse savaşacaktır. Osman Türkay yazısında söylediği bu sözlerle Rumların Yunanlıların gözlerini korkutmaya çalışmıştır. Ayrıca Ankara'dan alınan son haberde Kiyethükümetinin Birleşmiş Milletlere Kıbrıs davası için müracaat edeceği düşüncesidir.

2. "Kül Olan Servetler"

[Osman Türkay Kıbrıs'a cennet havası veren ormanların yok edilmesine çok üzülür. Kıbrıs'ta orman yangınları ya dikkatsizlik yüzünden ya da kasti olarak çıkmaktadır. Osman Türkay, Kıbrıs hükümetinin ormanlara gereken önemi vermediğini ve insanların bu konuda ne kadar hassas olmadığından yakınır. Binlerce liranın bir sigara izmaritinin ucundaki bir kuru yaprak? veya kasti olarak yakılıp yok edilmesini hazmedemez, bu davranışı sergileyen kişileri kınar.

TURİZM

1. "Kıbrıs ve Turizm"

Yaz mevsimi artık gelmiş ve adaya birçok turisttatile gelmiştir. Osman Türkay adada yaz turizmi, turizm endüstrisi kurulmasını ve hükümetin bu konuda daha fazla faaliyette bulunması gerektiğini düşünür. Kıbrıs'ta seyahatler düzenlemek ve turistlere kolaylık yapmak için Turist İnkişaf Dairesi kurulmuştur. Bu dairenin turizm konusunda çok fazla yardımı vardır. Fakat bu dairede çalışan tek bir Türk yoktur. Osman Türkay bu dairede Türklerin ne kadar az olduğunu, neden ihtiyaç hissedilmediğini sormaktan kendini alamaz.

Osman Türkay, adada sistemli bir şekilde çalışma yapıldığı takdirde turizmin en gözdelerinden biri olacağına, memlekete her yıl milyonlarca lira kazandıracağını düşünür. fakat Kıbrıs Türk halkı yararlanamazsa, bu kadar çalışmanın bu kadar paranın hiçbir anlamı olmayacağını da söylemekten kendini alamaz.

2. “Seyahat Mevsimi”

Osman Türkay yaz mevsiminde insanın içi içine sığmadığını seyahat etmek istediğini söyler. Ayrıca taşıma araçlarının geliştiği yirminci asırda seyahat etmenin tadının bir başka keyfine inanır.

{Yaz mevsiminden yazın güzelliğinden, seyahat etmenin rahatlığından bahseden Osman Türkay, Kıbrıs'a tatile gelenlerin eğlenmek için Kıbrıs'tan gidenlerin ise işsizlik nedeniyle en, hayatlarını devam ettirebilmek için gittiklerini vurgulamadan da geçemez.

YABANCILARIN DÜŞÜNCELERİ

1. “Manalı Sözler”

Türkiye'den gelen gazetelerde, Avrupa İktisadi İşbirliği idarecilerinden Mr. Paul Hoffman Amerika'da bir demeç verdiğini ve bu demeçte eğer yabancı bir memlekette çalışmış olsaydı Türkiye'de çalışmak isteyeceğini, çünkü Türkiye'nin tarihin en hayırlı olaylarına sahne olduğunu ve Türkiye'de bulunup bu olayları yakından izlemek istediğini anlatan düşünceleri açıklanmıştır.

Osman Türkay, Mr. Paul Hoffinan'ın bu görüşlerinden cesaret alarak Türkiye'nin geleceğinin, daha da yükselmekte olduğunu, Atatürk'ün yaptığı inkılaplarla muassır medeniyetler seviyesine ulaştığını, 1950 seçimlerinden sonra bir hukuk devleti olduğunu ve bu durumun hayranlığını kazandığını, Birleşmiş Milletler prensiplerine bağlı bütün hür milletlerin Türkiye'nin Orta Doğunun çelikten kalesi gözüyle baktığını, Mehmetçiğin savaş kahramanlarının zafer simgesi olduğunu yazısında gururla yazmıştır.

Dönemin güzel olaylara, güzel haberlere ihtiyacı vardır. Osman Türkay, Paul Hoffman'ın da anlatmak istediği gibi bu güzel haberler, bu güzel olaylar Türkiye'nin şanlı tarihinden yükseleceğini umut eder.

2. “Cennet İmiş”

Kıbn's'a Avrupa ve Amerika'dan gelen turistler Kıbn's'ın mükemmel manzarası içinde hayranlıklarını gizleyemezler ve burayı küçük bir cennet olarak görürler.

Osman Türkay, cennet diye adlandırılan adanın içinde yaşayanların cennetteki huriler sevgili kullar gibi rahat yaşamadığını dile getirir. Her yıl binlerce insan hayatlarını kurtarmak için İngiltere, Avustralya, Afrika ve Amerika'ya göç etmektedir. Okumuş, kültürlü insanlar iş bulamamaktadır. Osman Türkay, durumu iyi olan insanların ise hükümet işlerinde çalıştığını ve okumuş tahsilli işsiz gençler varken devlet dairelerine kadınların tercih edildiğini vurgular. Bu işsizliğin, göçün oluşmasına sebep hükümetin takip ettiği iş politikası ve bürokrasinin düzenlenmesidir.

İşsizlik durumu böyle gittikçe binlerce genç çalışmak için adadan ayrılacaktır. Osman Türkay Amerikalılar Kıbrıs'a cennete girer gibi girerken Kıbrıs halkı cehennemden kaçır gibi yaşamaktadır der.

OSMAN TÜRKAY ARAMIZDAN AYRILIRKEN

Üç yıla yakın bir süreden beri Hürsöz gazetesinde çalışan Osman Türkay kendini daha geliştirmek, yeni ufuklar bulmak için gazeteden ayrılıp, Türkiye'ye gitmeye karar vermiştir.

Gazete çalışanları Osman Türkay'ın aralarından ayrılmasına çok üzölmüşlerdir. Türkay'a minnet borçlarını ilettikten sonra Osman Türkay'ın "Akisler" başlığı altında yazılan "Günün Akisleri" başlığı altından devam edileceğini haber verirler.

İNANILAR

İNSANİ VAZİFE

'İnsanlığın ahlaki meziyetlerini tehdit eden Allahsız komünizm, dünyanın başına yeni kargaşalar çıkarmak, hür milletlerin dahili huzurunu bozmak için elinden geldiği kadar çalışmaktadır, Pençesine takmış olduğu kukla fertleri ve milletleri muhteris emellerine alet eden bu kızıl canavar, İnsan Haklarını ve Birleşmiş Milletler idealini hiçe sayarak, arzın ve isteklerin birbirine geçirmekten çekinmemektedir.

[Avrupa memleketlerinde. çevirdiği siyasi entrikaların; Yunanistan'daki kardeş milletleri ve Kore'deki kanlı boğuşmaların failleri kimlerdir? Hürriyet düşmanlığı ile zulme müşterek cephe almış bulunan her dünya milletlerini harp sahalarında mağlup edeceğini kavrayan kızıl rejim; şuurlu milletleri dâhili kargaşalık ve huzursuzluklarla tutmak emeliyle her türlü gayri insani teşebbüslere tevessül etmektedir. Kışın bu karlı ve karanlık günlerinde Bulgaristan'dan 250,000 soydaşımızın aç biilaç kovulması, komünizmin insanî faaliyetlerinden bir kısmının teşkil etmiyor mu?

Birleşmiş Milletler ideali uğruna savaşan Türk milleti, komünizm karşısındaılmaz bir kale gibidir. Bu kaleyi dahili müşkilatla zayıflatmaya çalışan kızıl rejim, bir mesabesinde bulunan Bulgaristan'a, Bulgar vatandaşı yüz binlerce Türk'ü muhacerete mahkûm etmiştir. Bulgar da bu emri yerine getirmek için yüz binlerce insanımızı tehcire zorlamışlardır.

Göçmenlerin Türkiye'ye hangi şartlar altında akın ettiklerini bir an için düşününüz. Bu bir halde, evlerinden, yerlerinden atılan bu ırkdaşlarımızın hazine durumu taş kalpleri anlayacak mahiyettedir. Asırlarca at oynattığımız, kılıncı şakırdattığımız topraklardan bu insanımızın hüznü ve elemi büyüktür. Bir zamanlar Tuna boylarında akından akına zaferanları söyleyerek koşan yiğit ecdadımızın ruhlarının da, Kızıl Bulgarların bu gayri insani faaliyetlerine bizler kadar üzüldüğüne eminiz.⁴¹

⁴¹ İsmail Tırkay, "İnsani Vazifeler", Hürsöz Gazetesi, 23 Ocak 1951, 1.

BİR BAŞKA KOMEDYA!

Geçen Pazar günü cereyan eden iki garip hadise, Rum vatandaşlarımızın yıllarıdır **ında** mücadele ettikleri ilhak davasının komedi tarafını bütün çıplaklığıyla ortaya **maktadır**. Birinci hadise ilhak için, Kıbrıs'ı Yunanistan'a İlhak Ettirme Cemiyetinin **da** tertip ettiği miting. İkinci olay ise, komünizmin banisi Lenin 'in 27.. Ölüm **önümü** münasebetiyle, Kıbrıs Rum cemaatinin yarısından fazlasını teşkil eden solcuların **kasabadatertip** ettikleri anma törenleridir.

Bir tarafta, Yunan başkenti Atina'da ilhak naraları ayyuka yükselirken; diğer tarafta, **ns'taki** komünist Rum vatandaşlarımız muazzam törenler organize ederek, çevrelerini **anı,**~şa,Rus bayraklarıyla donatmışlar, Stalin ve Lenin'in resimlerini en yüksek yerlere **şlardır**.

Bit tarafta, Kıbrıs'tan binlerce mil uzakta ilhak feryatları koparılıp ateşli nutuklar **ırken**; diğer tarafta, adanın hemen her köşesinde binlerce Rum vatandaşımız Volga **ileri**Söylemiş ve Rus Milli Marşını terennüm etmiştir.

Bir tarafta, Yunanistan Başpiskoposu milli davalarını (!) Birleşmiş Milletlere arz **egini** kemali ciddiyetiyle belirtirken; diğer tarafta, bahis konusu olan cemaat fertleri İnsan **larına** meydan okuyan Kremlinin kuklası olarak, kızıl sahnede kızıl komedyalarına devam **şlerdir**.

İlfûk komedyasının kısa bir şekilde anahtarlarını çizdikten sonra, Kıbrıs'ın **istan'a** ilhakı için tertip edilen plebisite Kıbrıs Rumlarının %95 inin imza attığını iddia **Rum** hatip ve gazetecilerine soruyoruz; acaba bu imza atan Rum vatandaşlarımızın kaçta **Yun.**anistan'ı istemektedir? Şüphesiz bu suale verilecek gerçek ve samimi cevap ilhak **edyasının** facia tarafını ortaya koyacaktır. Değil mi?⁴²

DİKKATLİ OLALIM

Rum vatandaşlarımızın, mahut ilhak emelleri konusunda her türlü şoursuz hareketlere **ngellemelere** tevessül ettikleri hepimizce bilinmektedir. Hükümetin iyi niyetle giriştiği **büsleri** akamete uğratmak gayesiyle mücadele eden Rum cemaati; Köy İnkişaf Bölgesi **lerinde** iştirak etmemekte ve müşkil bir durum yaratmak istemektedirler.

an Türkay, "Bir Başka Komedyası", Hürsöz Gazetesi, 24 Ocak 1951, I.

"Enosis'te Kıbrıs Rumlarının istedikleri gibi hareket etmekte serbest olmadığını kim iddia edebilir. Zaten, başımızda bulunan hükümet dahi, onların bu hareketlerine mani olamadıktan sonra biz ne yapabiliriz?

Köy İnkişaf Bölgesi seçimlerinde bizi üzen nokta; bazı köylülerimizin, muhtemel Rum/Rum vatandaşlarımızın entrikalarına kurban gitmeleri ve seçimlere gereği kadar ilgi göstermemeleridir. Geçen gün KOMİKEBİR' de yapılan seçimlerde 143 Türk seçmenden 71 kişinin oylarını kullanması, mim menfaatlerimiz bakımından hayırlı bir hareket olarak görülebilir. Halbuki, aynı gün Yorgoz'da yapılan seçime Türk seçmenlerinin hemen hepsinin iştirak etmesi, bu köylü kardeşlerimizin uzak görüşlülüğünü ispat etmiyor.

Kemikebir' deki seçimlerde, Komikebirli Sayın Türk kardeşlerimizin alakasızlığını gösteren Rum basını; Kıbrıs Türk köylülerinin de ilhak taraftarı olduğunu iddia edecek iddiaları gitmişlerdir. Hatta, solcu Neos Demokratik gazetesini dün yayınlamış olduğu bir yazıda, Türk köylülerinin bu hareketini alkışladıktan sonra Türklerle Rumların ilhak ile ilk işbirliğini! Komikebir' de yaptıklarını!!! belirtmiştir.

Sayın köylü kardeş! Kıbrıs'taki varlığımızı her an tehdit etmek cüretini gösteren komünistlerin bilerek veya bilmeyerek emellerine alet olmaktan sakınmak için temkinli ol. Onların şüursuz hareketlerine alet olmak şöyle dursun, milli iradimize ve Kıbrıs'taki bekamıza suikast için komplo hazırlayan ilhak cücelerine ve çılgınlıklarına istifade imkanı verme!

Kıbrıs Türk'ünün şuur ve iradesi; temkin ve vakarı, zamanla Yeşiladayı aydın ufuklara çıkaracaktır.⁴³

FİKREN KALKINMA

Bir millet veya cemaatin her bakımdan iyiye, doğruya ve güzele yönelebilmesi için bir veya cemaati vücuda getiren fertlerin fikren kalkınmaları lüzumludur. Hayatta karşılaşılan bütün müşküller, imkansızlıklar ve her nevi dalavere ile entrikalar; iyi görüş ve fikirler karşısında mağlup olmaya mahkumdurlar.

~ Türkay, "Dikkatli Olalım", Hürsöz Gazetesi, 25 Ocak 1951, I.

Kısa insan ömrü, sürekli bir mücadele manzumesinden başka ne olabilir? Bu mücadelelerde, fikren kalkınmamış olan insan toplulukları diğerleri tarafından aldatılmakta ve iftihar edilmektedirler.

Kıbrıs Türk Cemaati, bugün kendisinden kat kat üstün: zengin, kültürlü entrikacı bir cemaatle politik ve ekonomik bakımdan uğraşma ve didinme halindedir. Bu politikacı! Ve entrikacı-topluluk; tarihin bile inkar edemediği milli haklarımızı inkar ederek, ecdat yadigarı ve bütümükaddes toprakları, kızıl kuklaların pandomima sahnesine benzetmek istiyorlar!

Kıbrıs Türk. Cemaati münevverleri ilk dava olarak köylüyü fikren kalkındırma misyonu ele almalıdırlar. Köy öğretmenlerimiz, bu kutsal vazifede en büyük şeref payı hakkı mevkidedirler. Kurumlarımız da köylü kardeşlerimizi aydınlatma konusunda mesuliyet etmelidirler.

Köy öğretmenlerimiz ve aydın gençlik köylülerimize ellerinden geldiği, dillerinin gücü kadar milli kültür ve milli ekonomiyi anlatmalı ve Yeşil adadaki becamızı tehdit ülcüretini gösteren yabancı siyasi entrikalarının mahiyetini izah etmelidirler.

[f]tdeal bir cemaat olarak, ideal bir dava peşinde koşmamız için, köylüyü fikren kalkındırmaya çalışmalıyız.⁴⁴

YENİ KANUN LAYİHALARI

Dahili huzur ve emniyet, bir memleketin en büyük refah ve saadet kaynağıdır. Çeşitli politik oyunlarının cereyan ettiği ve ideoloji çatışmalarının hüküm sürdüğü memleketlerde; hükümetler, birçok hallerde, pek tabii olarak şiddet ölçüleri kullanmak emriyetinde kalıyorlar.

Halk arasında husumet yaratacak neşriyat ve faaliyetlerin; hükümet aleyhtarlığı güden propagandaların; umumun rahatlığını ihlal edecek, memlekettin huzur ve asayişini bozacak hareketlerin zamanında önlenmesi hükümetlerce elzem görülmektedir.

24 Ocak 1951 tarihli Resmi Gazetede intişar eden dört kanun layihasında; konuşma, hareket ve hareketleriyle umumun huzurunu ihlal edecek olanlara veya Kıbrıs Hükümetine karşı çıkacak kimselere şiddet ölçüleri kullanılacağı belirtilmektedir. Bu layihalar, yeni kanun olmayıp halihazırda yürürlükte bulunan kanunların tadil edilmiş formlarıdır.

44: Türkiye, "Fikren Kalkınma", Hürsöz Gazetesi, 26 Ocak 1951, 1.

Resmi Gazetede intişar eden u dört layiha, fesatçılara ve kundakçılara karşı kullanılan hukuk ölçülerini şiddetlendirmektedir. Yıllardır, mahut bir emel uğruna bazı taşkınca gazetelerden çekinmeyen ve bu arada önemli bir kısmı komünistlerden müteşekkil bulunan Rum cemaatinin organları; şüphesiz bu yeni kanun layihalarına karşı şiddetli neşriyatta bulunmaktadırlar.

Bazı Rum gazeteleri şimdiden bu kanun layihalarını, halk topluluklarının hürriyetine karşı bir "tecavüz" olarak vasıflandırmaktadır. Yapılan menfi neşriyat ne olursa olsun, Rumların bu kritik zamanda lüzumlu gördüğü bu kanunların, Kıbrıs halkının refah, saadet ve huzuruna yardım edeceğini ümit etmekteyiz.

Demokrasini hakiki timsali olan İngiltere hükümetine "Kahrolsun İngiliz imperyalizmi" şeklinde daha birçok kötü ifade kullanan sağcı ve solcu Rum gazetelerimizden huzur ve salah isteriz. Bilhassa komin formun Kıbrıs'taki organları artık susturulmalıdır!

<fiahili huzur ve emniyet, memleketimizin en mümeyyiz vasfı olmalıdır.⁴⁵

TAKDİR OLUNUR

Namık Kemal dendiği zaman aklımıza her şeyden evvel, ulu Türk milletinin Vatan ve Hürriyet taşı gelmektedir. Hakikaten, bu Türkoğlu Türk, insanüstü insan şair, yarım asırlık bu rejimin büyük bir kısmını, zalim ve müstebit bir rejime karşı şerefli hürriyet fedakârlarıyla geçirmiştir.

İnsanlık için önemli olan hürriyet mefhumu, Namık Kemal'in gür ve erkek sesiyle gökleri çınlatmış, devirleri dize getirmiş ve asil Türk milletinin maşeri ruhuna nüfuz etmiştir. Namık Kemal Türk milletinin vatan ve hürriyet sevgisinin ebedi ve muhteşem sembolü olduğu kadar, bütün dünyanın iman ve kudret sembolüdür de...

Namık Kemal, hürriyet uğrunda girişmiş olduğu cihan şumul mücadelede hiçbir şiddet kullanmamış; tehdit ve takipten yılmamış ve daima Türkün erkek sesiyle "Merkez-i hâke bizi, Kürreyi arzı pıtlatır çıkarız" demiştir.

⁴⁵ T.Ütkay, "Yeni Kanun Layihaları", Hürsöz Gazetesi, 27 Ocak 1951, 1.

Büyük vatan ve hürriyet şairimiz, girişmiş olduğu mücadelede, sarayın ve padişahın zabma uğramış, zindanlara atılmış, sürgün edilmiştir. Yazmış olduğu " Vatan Yahutistre" piyesinin temsili sırasında halkın yaptığı büyük tezahürat ve gösterdiği heyecan, padişahı endişeye düşürmüştü. Bunun üzerine Mağusa'ya sürgün edilen büyük Namık Kemal, ay Mağusa kalesinde zindanda yatmıştır.

Gazetemizin geçmiş nüshalarında da belirtilmiş olduğu veçhile, Mağusa Türk Gücü Kulübü Namık Kemal'in hatırasına hürmeten, Mağusa'ya bu büyük şairimizin büstünü me.ye. karar vermiştir. Türk Talebe Birliğinin bütün gayretleriyle Mağusa Türk Gücü Kulübü'nün sipariş edilen heykel, Türkiye'nin tanınmış heykeltıraşlarından Bay Bürhanettin Toprak tarafından hazırlanmıştır. Heykel, şubat ayı zarfında Mağusa'ya törenle gelecektir.

Büyük Namık Kemal'in aziz ruhuna ve tabiatüstü şahsiyetine karşı Mağusa Türk Gücü Kulübü'nün (in bu kadirşinaslığını takdir ve hayranlıkla anarken, birlik halinde bir tek kulübümüzün başarılabileceğini belirtmek isteriz.

Mağusa Türk Gücünün, Mağusanın vatan kokan havasında Namık Kemal ismiyle buluşması, bizler için ne büyük iftihar kaynağıdır.⁴⁶

KIYMETLİ BİR DERGİ

Kıbrıs Türk Lisesi Mezunlar Kurumu tarafından yayınlanmaya başlayan "Gençlik" dergisinin ilk sayısı geçen Pazar günü intişar etmiş bulunmaktadır. Renkli bir kapak içerisinde "Gençlik" dergisi Kıbrıs Türk gençliğinin hakiki sesi, sanat ve kültür meşalesidir.

Derginin kapağını Ebedi Şefimiz Kemal Atatürk'ün şu güzel vecizesi süslemektedir: "Kıbrıs, 9 gün, çalış, güven". Kapakta Büyük Atatürk'ün mezkur vecizesini tasvir eden güzel bir resim yayınlanmıştır.

Kıbrıs Türk gençliğinin sanat ve kültür yönünde yaptığı enerjik hamlelerin bir meyvesi "Gençlik" dergisinde, tanınmış bir çok yazarlarımızın imzalarına tesadüf olunmaktadır.

Dergi yazı itibariyle her okuyucuyu tatmin edecek zenginlikte ve olgunluktur. Derginin önsözünde; Lise Mezunlar Kurumu Sekreteri tarafından, Gençlik'in

Manan Türkay, "Takdir Olunur", HürsözGazetesi, 28 Ocak 1951, I.

Yıllanmasıadaki gaye ve hedefin mahiyeti belirtilmiş ve yaratıcı Türk gençliğinden beklenen yardım ve alakaya temas edilmiştir.

Münderecatıoldukça zengin olan "Gençlik" te içtimai ve iktisadikonulara temas eden gerçekyazılarla hikayeler ve etütler de yayınlanmıştır. Kültürel kalkınma sahasında büyük bir başarısluğu doldurduğuna inandığımız bu güzel derginin, gelecek sayılarını daha mükemmel bir seviyeye çıkaracağını ümit etmekle kıvanç duyuyoruz. Gençliği intişar sabasına koyan müteşebbisleri bu vesile ile tebrik ederiz.

Her şeyiyle "mükemmel" olarak vasıflandırabileceğiniz "Gençlik" dergisi aydın ve ilerletici fikir ve kültür meşalesidir. O'nu her Türk vatandaşı himaye etmelidir.⁴⁷

TÜRK.ÜNK AHRAMANLIGI

Cihan tarihi, kahraman Türk askerinin, her devirde yarattığı muazzam destanlarla zenginleşmektedir. Zira, ulu Türk milleti ve onun şanlı bayrağının namus ve şerefini her zaman üstün tutan Mehmetçik; milli iman ve askerlik dehası sayesinde, savaş alanlarından daima muzafferiyetle çıkmıştır.

Çihan askerlik tarihinin şan ve şerefle kaydettiği Malazgirt, Muhaç, Haçova, Kosova, Çanakkale, Anafartalar, İnönü, Sakarya ve Dumlupınar destanları; kahraman Mehmetçiğin dünya tarihinde yarattığı yıldırımli sarsıntılardan başka ne olabilir?

Daha dün; Cihan sulhu ile Birleşmiş Milletler idealini savunmak maksadıyla evini, ailesini, aile ocağını, aziz vatanını bırakarak Kore'ye koşan ve Kunuri'de yakın tarihin en büyük zaferini yaratan yine o tunç yüzlü, arslan yeleli yağız Mehmetçik değil midir?..

Dün Kunuri'de hür dünyanın gıpta ve hayranlığını kazanan zaferleriyle kemiyetli bir tarumar eden Mehmetçik; bugün yine Kore'de Kumyang şah namesini askerlik tarihinde inalettiği bulunmaktadır. O'nun bu muazzam zaferine bizzat gözleriyle şahit olan askerler, yarbay, hudutsuz hayranlığını gizleyememiştir.

Kore'den alınan son haberler, Türk askerlerinin ezeli ve ebedi cesaret ve hamaset hikayeleriyle doludur. Kahramanlarımız, 25 Ocaktan itibaren ön safta çalışmaya

slamışlardır. Mehmetçiklerin Kumyang'da kazandıkları eşsiz zafer yine dillere destan
miş, bütün dünya yine onlardan bahsetmektedir.

İİ Tarihle beraber doğmuş, tarihle yaşayacak olan asil Türk milleti ve onun kahraman
letçiği! zaferlerin kutlu, gazan mübarek olsun 48

DÜŞKÜNLERE YARDIM

İnsanlar, cemiyet içerisinde birçok vazife ve mesuliyetlere mükellef bulunmaktadır.
vazife ve mesuliyetlerin en önemlisi, hiç şüphe yok ki, düşkünlere yardım, kimsesizleri
meye etmektir.

!cemiyetimizin birer uzvu olan yoksul kardeşlerimize maddi ve manevi her türlü
lim esirgememekle milli ve insani borcumuzu ödemiş sayılırız. Ancak bu sayede vicdani
huzur ve sükun duyar, iç rahatlığı hissederiz.

İnsan, muhtaçların ihtiyaçlarını tatmin, muzdariplerin ıstıraplarını teskin ettiği ve
sullara kimsesiz olduğunu hissettirmemeye çalıştığı nispette saadete kavuşur ve cemiyet
acchesindekl en hayırlı vazifesini yapmış addedilir.

Evet, yoksul ve düşkünlere, seve seve cam gönülden yardım edelim, onların yaralarına
nem, olalım. Çünkü hayat baştan başa garip cilveler, korkunç akıbetlerle dolu kısa bir
ayış devresidir.

Bugün yardıma muhtaç olan bedbaht hemşerimiz HASAN MEMED de bizim öz
deşimiz, fakir bir soydaşımızdır. On beş sen hastanede yatmış, her iki ayağı da
etmiş bulunmaktadır. Hastaneden çıkacak olan talihsiz kardeşimiz Hasan Memed'e
ettiği ayaklarının yerine bir arabacık satın alması icap etmektedir. Arabacığı almak için
zunJu parayı temin etmek maksadıyla bugün öğleden sonra 6 ve 9 da Lefkoşa Beliş Paşa
masında Türkçe bir film gösterilecektir.

Sayın Türk kardeş! " Yinem i menfaate" diyerek bir bilet almayı ihmal etme! Zira,
in senin yardımına muhtaç olan Hasan Memet genç yaşta ayaklarını kaybetmiş bir
ataşındır. Behemehal bir bilet almayı unutma.

İJ: düşkünlere yardım etmek Türk'ün en büyük hasletidir.49

an Türkay, "Türk'ün Kahramanlığı", Hürsöz Gazetesi, 31 Ocak 1951, 1.
an Türkay, "Düşkünlere Yardım", Hürsöz Gazetesi, 1 Şubat 1951, 1.

İHMAL Mİ EDİLİYOR?

Basın ve yayın vasıtaları, bir memleket genel efkarının hakiki makesi olduğu gibi,atta birçok bilgileri öğreten pratik okul vazifesi de görmektedir. Kültürel ve mesleki ler öğrenmek konusunda, bu vasıtalarından, asrımızda büyük istifadeler sağlanmaktadır.

/ En önemli yayın vasıtası sayılan radyolar, programlarına aldıkları faydalı konuşmalar, derslerle özel eğitim sistemleri takip etmektedirler. Radyolardan çeşitli konularda,tsahib.i olanlar, lisan öğrenenler herhalde eksik değildir.

Kıbrıs'ta Kıbrıslılar için muayyen gün ve saatte haber ve müzik yayınlayan adamy radyosu vasıtasıyla hemen hemen her Pazar günü, Rumca neşriyatı sırasında, Jük.sek Ziraat Memurları tarafından rençperlere hitaben istifadeli konuşmalar lmaktadır.. Her hafta ayrı ayrı konulara temas eden bu konuşmaların adadaki Rum lernefaydalı olduğu şüphesizdir.

Vaziyet bu merkezde iken, bu pek basit ve ehemmiyetsiz görünen meselede de Türk lerinin ihmal olunduğuna şahit oluyoruz. Rum çiftçilerine her hafta teknik bilgi rke:µ.,Ziraat Dairesinin, Türk rençperlerinin düşünmemiş olmasının sebebi acaba ne lirl/I<.anaatimizce, Ziraat Dairesinde bu gibi konuşma ve konferansları muvaffakiyetle ilecek Türk elemanlar mevcuttur.

~uidurum karşısında hatırıma şu iki sual gelmektedir: Acaba Ziraat Dairesi, Türk le:iyle Rumlar kadar alakadar olmak istemiyor mu? Yoksa Türk memurları meseleye kaJ.ehemmiyeti vermeyerek istirahatlarını mı arıyorlar? Bu iki suale verilecek cevap, her ursa 9lsun, ortada bir hakikat varsa, o da Lakadamy Radyosundan devamlı surette Rum leri ile neşriyat yapıldığı halde, Türk rençperlerinin atlatılmış olmalarıdır.

Müsavi ölçü, müsavi tartı bütün hükümet daireleriyle birlikte Ziraat Dairesinin de bi olmalıdır.⁵⁰

an,T:prkay, "İhmal mi Ediliyor?", Hürsöz Gazetesi, 2 Şubat 1951, 1.

İYİYE VE GÜZELE DOGRU

Atom devri olarak vasıflandırılan asrımız; gerçek anlamıyla bir tefekkür, makine ve sanat asrıdır. İnsan topluluklarını, muasır medeniyetler seviyesine yükselten ilmi ve kültürel başarılar, teknik ve endüstriyel reformlar yaratmaktan da geri kalmıyor. Endüstri ve tefekkür alanlarında geri kalmış millet ve cemiyetler, daima başkaları tarafından sömürülmektedir.

İnsan toplulukları, iyiye ve güzele yönelmek için devamlı hamleler yapmak mecburiyetindedir. Hamle; insanlığın yararına olan eserleri itmam ettiği gibi, cemiyet ve milletlerin iç ve dış bünyesini kemiren, sosyal inkişafını sekteye uğratan meskenet ve gerilik unsurlarını da ortadan kaldırır.

Cemiyetlerin, sosyal hayatlarında yaratılan büyük inkılaplar iyiye ve güzele yönelme hareketinin en güzel semeresidir. Asrımızın medeni ihtiyaçları karşısında, yeni gelişme ufukları yaratılması lazımdır. Ortaçağın örümcekli fikirlerine müstenit sosyal ölçülerin, hala bu devirde savunulması acayip değil midir?

Kıbrıs Türk cemaati, sosyal bir reforma kavuşmak üzere olduğu bugünlerde, iyiye ve güzele daha seri hamleler yapmak mecburiyetindedir. Cemiyetimiz sosyal alanda olduğu gibi, ekonomik ve kültürel kalkınmaya da büyük önem vermelidir. Bu konuda, aydın gençliğin her zaman geldiği kadar gayret sarf edeceğini ümit etmekle huzur duymaktayız.

Bizim için, bu zamanda endüstriyel kalkınma bahis mevzu olmayabilir. Lakin sosyal, ekonomik ve kültürel alanda reforma muhtacız. Kıbrıs'ta ideal bir varlık olarak kabul edilebilmemiz için, köylü ve şehirli her Türk vatandaş, gönül birliği ve samimiyetle aydın fikirlerle yönelmeliyiz. Ekonomik sahada kalkındığımız, fikren olgunlaştığımız ve sosyal hayatımızda inkılaplar yarattığımız zaman; bizler için ilk hedef olan "iyiye ve güzele" ulaşmış olacağız.

Samimiyet ve iyi niyet, bütün çalışma ve faaliyetlerimizin ilham kaynağı olmalıdır.⁵¹

ASİL TÜRK KADINI

Büyük Türk milleti, dünyada her türlü kıymet ölçülerini aşacak değerde olan vefakar, vakar ve asil Türk kadınıyla pek haklı olarak iftihar ve gurur duymaktadır. Vatani ve milleti onur konusunu olduğu zaman, ateş hattında dövüşen Türk kadını; kucağında mermi taşıyan annesi; gelinliklerinden zafer bayrakları işleyen Türk kızları asaletin ve vefakarlığın en anlamlı sembolüdür.

Bir elinde mini mini yavrusu, diğer elinde cephedeki Mehmetçiğe ulaşturmaya çalıştığı mermi olduğu halde, mermere yontulmuş Abide, (*) herhangi bir sanatkarın elinden çıkmış bir mahsulü rastgele bir eser değildir. Zira, Türk kadını, bütün tarih boyunca hayatı ehemmiyeti olan dava, mücadele ve savaşlarda erkeğini yalnız bırakmamıştır. Türkiye'de yaşadığımız en son ve en büyük sarsıntılardan biri olan İstiklal savaşında; Türk kadınının yarattığı mucize, tarihimizin en parlak destanlarını teşkil etmektedir.

Kahraman Türk milleti bugün yine büyük bir milli mücadele karşısındadır. Yüzlerce soydaşımız, asırlarca yaşadıkları topraklardan, bağlı bulundukları köklerden koparılıp göçmen ve perişan bir halde tehciye mecbur edilmektedir. Bu hazine durum karşısında, göçmen sorunlarımızın ihtiyaçlarını tatmin, ıstıraplarını teskin maksadıyla en büyüğümüzden en küçüğüne kadar seferber olmuş bulunuyoruz. Türk kadını bu şerefli vatan hizmetinde de görevine düşen vazifeyi hakkıyla başarmaktadır.

"Ankara'dan alınan haberlerde belirtildiğine göre, Göçmenlere Yardım Kurumu Kadınlar Branşı; Sayın Bn. Reşide Bayar'ın başkanlığında toplanarak, Kadınlar Branşının her ilde birer şubesini açmayı kararlaştırmıştır. Bu haber, her Türk'ün göğsünü iftiharla doldurduğu gibi, göçmen davasında da kadınlarımıza " Şerefli Vazife" ye layıkıyla atıldıklarını göstermektedirler.

Türk'ü de bugün aynı milli mücadele safında bulunmaktadır. Kadınlarımızın da aktif gibi faaliyete geçerek, göçmen davasına atılmak üzere olduklarını öğrenmiş

Ada Türklüğünün gözbebeği, kültür, lü kızlarımızın sinesinde toplayan Viktorya Kadınlar Kurumu üyeler Göçmenlere yardım faaliyetlerine iştirak etme meselesine büyük gayesiyle önümüzdeki Çarşamba günü kendi binalarında bir toplantı yapmışlardır. "Varlık" kulübü bayanlarının da harekete geçtiğini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz. Geç olmakla beraber, bayanlarımızın bu güzel teşebbüslerini samimiyetle

~Z.

Savaşta da, barışta da milletçe girişilen büyük teşebbüslerde ve şahlanışlarda zıfesi layıkıyla başaran Türk kadını; dünya kadılığı arasında şefkat ve asaletin en mteşemabidesi olarak yükselmektedir.

(*) Ankara' da Ulus Meydanındaki abides2

PORTAKALRENGİ ŞUALAR

Dünya ufuklarını bürüyen kara bulutlar, geçen hafta Amerika'da, tecrübe için atılan yeni atom silahlarının portakal rengi şualarıyla, dehşetini bin kat daha arttırmıştır. Havafta, esrarı ve tahrip kudreti henüz tamamıyla meçhul olan bu ölümse! silahların şüphe, niye dehşeti hakim olmaktadır.

Ajans muhabirlerinin Amerika'dan verdikleri haberlerde belirtildiğine göre, yeni atom silahlarının denemeleri, Nevada'da 5;000 mil murabbai boş bir saha dahilinde yapılmış ve eler yetkili atom alimleri tarafından gizli tutulmaktadır. İnfilak esnasında etrafa portakal şualar yayıldığı, Las Vegas.ve o havalideki pencerelerdeki camlarının kırıldığı, kapıların lığı ve müthiş bir deprem hasil. olduğu verilen haberlere ilave olunmaktadır.

Asıl~' tecrübe maksadıyla patlatılan yeni atom silahları, 1945 yılında Japonya' da Hiroşima il, izaki'ye atılan atom bombalarına. benzemiyorlar. Bu gerçeği, beyanatta bulunan bazı alimleri ortaya koymuşlardır. Yeni silahların daha küçük, lakin daha tesirli olduğu_ gayri olarak belirtilmektedir. İnfilak esnasında, neşrolan portakal rengi şualar, 300 mil an g9rılmış olduğu verilen haberlere ilave edilmektedir.

Yeni atom silahlarının tahrip kudreti, ister daha korkunç; ister daha hafif olsun; ortada bir hakikat varsa, O da, dünyamızın büyük bir kaos, misilsiz bir hercümerç içerisinde masıdır. Savaş meydanlarında en modem silahlar, kafalar arasında ideolojiler sm!aktadırKardeş kardeş ile baba evladiyla amansız bir mücadeleye girişmiş bulunuyor. ni ve şüphe, heyecan ve endişe insanları şaşkına döndürmüş olacak; ilim adamları bile ha.yana çalışmaktan adeta vazgeçmişler. Bu mücadele, madde ile ruhun, Doğu ile an, hürriyet ve esaretin mücadelesidir. Demokrasi tarafı, hakkı müdafaa ettiği için,

sızlıkla savaşmakta, sulhu koruduğu niçin, harbe hazırlanmaktadır. Eski İngiliz Başbakanı Churchill'in dediği gibi, Batı dünyasının en büyük savunma silahı atom bombasıdır.

Geçen hafta Nevada ufuklarından yükselen portakal renkli şualar; şüphesiz insanların aslında büyük bir rol oynayacaktır. Yalnız, bu dehşetli silahların muazzam tahrip kudretleri Sında insanı teselli eden nokta; bunun yine insanlık için mukaddes sayılan kıymetlerin umulmasında kullanılacağıdır. Karşı taraf da aynı derecede, bu silaha malik olduğu firda, pek yakında dünyanın ahirete inkılap etmemesi için hiç bir sebep yoktur!

Temennimiz, etrafa dehşet saçan portakal renkli cehennemi atom şualarının ebedi ılgı etirmesive insanlığın yolunu aydınlatmasıdır.⁵³

MİLYONLARCA...

Dfulyanın endişe ve şüphe, dehşet ve heyecan, korku ve kararsızlık ummanlarında alandığı bu kritik günlerde, Türklük alemi, asil bir dava uğrunda gönlünü birleştirerek, el vermiş bulunmaktadır. Milyonlarca göz, aynı ufuklara dikilmiş, aynı istikbale bakmakta; milyonlarca gönül, aynı kutsal ateşle tutmakta, aynı iman potasında yuğrulmaktadır.

Milyonlarca kalp, aynı ıstırap, aynı heyecanla çarpmakta; milyonlarca el, aynı tarlanın tohumunu ekmekte, aynı davanın hamurunu yoğurmaktadır; milyonlarca adım, aynı mefkurede koşmakta, aynı ufuklara ilerlemektedir.

Ergenekon'dan bu yana, bütün tarih boyunca, karşılaştığı en büyük müşkilatları aşılabildiğini bilen; savaş meydanlarında zafer tanrısı, barış ülkelerinde kültür ve medeniyet harmanı olan Türk milleti, bugün yine, tarih karşısında en büyük imtihanı vermektedir. Bu imtihanımızdan yetmişimize kadar peşinden koştuğumuz göçmen davasıdır.

Ebedi Şefimiz Büyük Atatürk bir vecizesinde "Birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için" diye uyarı vermişlerdir. Bugün bütün Türklük dünyasının, aynı vecizenin altın çerçevesi içinde birleştiğini görmek heyecanını tadıyoruz. Kadın erkek, genç ihtiyar, köylü şehirli Türk; göçmen davası etrafında toplanmış bulunmaktadır. Gaddar bir rejimin baskısı altında...

İstanbul'da Türkiye'ye muhacerete mecbur kalan ırkdaşlarımızı yerleştirme probleminin, idarecilerimizin azimli çalışma ve gayretleriyle halledileceğinden şüphe edilmemektedir.

Gerek anavatanımız Türkiye'nin, gerek yavru vatanımız Kıbrıs'ın en ücra köy ve kasabalarından alınan haberlerde, komünizmin kahrına uğramış göçmen kardeşlerimize yapılan bağışların devam etmekte olduğu belirtilmektedir.

Milyonlarca insan, haksızlığa uğrayan Bulgaristanlı kardeşlerimizin ıstıraplarını gidermek için çırpınmakta ve çalışmaktadır.

Evet, milyonlarca gönül aynı kutsal ateşle tutuşmakta; milyonlarca kalp, aynı heyecanla çarpmakta; milyon adım aynı istikamette ilerlemektedir.⁵⁴

YOL KAZALARI

Motorlu nakil vasıtalarına muvazi olarak, memleketimizde yol kazaları da günden güne artmaktadır. Hele Lefkoşa'nın dar sokaklarında, keskin dönemeçlerinde küçük bir dikkatsizlik, ehemmiyetsiz bir ihmalkarlık, sizi diğer dünyaya en kestirme yoldan taşıyabilmektedir!

Polis Trafik Branşının çalışma ve gayretlerine rağmen, yol kazalarının gittikçe artması her yıl yüzlerce vatandaşımızı öldürmesi ve sakatlaması hakikaten üzerinde ehemmiyetle incelenecek bir problemdir. Dikkatsizlik ve ihmalkarlık yüzünden, her hafta birçok sürücülerin hayatını kaybetmekte olduklarını İstihbarat Dairesi tarafından gazetelere gönderilen bültenlerden öğrenmekteyiz.

Yol kazalarında kazalarında, bazen yaya yürüyenler kabahatli bulunmakta ise de, birçok vesilelerle şahit olduğumuz vakalarda, şoferlerin ekseriyetle ihmalkarane bir tarzda otomobil kullandıkları tespit olunmaktadır. Bisikletliler dahi, kalabalık sokaklarda süratle hareketleri gibi, işaret verme kaidelerine riayet etmemekte, ana caddeler üzerine konmuş olan "dikkat" işaretlerine aldırış etmemektedirler. Halbuki, gerek yaya yürüyenler gerekse sürücüler, bu kaidelerini riayet etmiş olsalar ve akliselimlerini kullanarak dikkatli olsalar, kazaların bir kısmı azalacağından emin bulunuyoruz.

Yaman Türkay, "Milyonlarca" Hürsöz Gazetesi, 7 Şubat 1951, 1.

Lefkoşa'nın sokakları dar ve aynı zamanda kalabalık olduğu için, insan yola çıktığı anda adeta canını avucuna almaktadır. İtişmeler, kakışmalar, büyük veya küçük yol kazaları sürekli, eksik olmuyor. Dün İstihbarat Dairesi tarafından neşredilen bir bültende; geçen hafta Lefkoşa'daki yol kazalarının adedinin 18'e baliğ olduğu ve rekor kırdığı belirtilmekte idi. Bülte, vuku bulan bu kazaların, hiçbirinin ölümle neticelenmediğini kaydederek, bizi biraz teselli etmek istemişti.

Halbuki, yine dün ö.s. saat 1 sularında muharrir arkadaşımız Yavuz Beyin ticaret binasının yanından geçenlerin şahit oldukları tüyler ürpertici manzara, insana, Lefkoşa sokaklarının "öbür dünyaya giden en kestirme yol" olduğunu bir kere daha hatırlatmıştır. Çünkü orada beyni patlamış olarak yatmakta olan bir ırkdaşımız, bir otomobil kazasına kurban gitmiş; gayet feci ve hazin bir yoldan geçmişlerine çoktan kavuşmuş bulunuyordu.

>Bu kazaysa suç, ister sürücüde ister yaya yürüyende olsun, ortamda ehemmiyetli olan aslında; büyük küçük, sürücü yaya, herkesin dikkatli ve şuurlu olmasıdır.⁵⁵

MİLLİ EKONOMİ

Cemiyetlerin maddeten kalkınma hamlelerini başarı ile taçlandıran amillerin en önemlilerinde biri de, hiç şüphe yok ki, milli ekonomidir. Ekonomi, esasında her ferdin hayatı muvaffakiyet sağlaması için müracaat edeceği en pratik bir vasıtaadır. Fertlerden teşekkül olan cemiyetlerin, maddi bakımdan kalkınmaları içinde ekonomiye layık olduğu değeri verilmelidir.

Yani Ve, ticarette milletçe yükselme ancak ve ancak milli ekonomi kaidelerine riayet etmekle mümkün olabilir. Aksi taktirde iktisaden sarsıntılar baş gösterir, milli servetler elden çıkar ve millete fucalsız bir hale gelir.

Kıbrıs Türk cemaati, devamlı surette, politik bakımdan olduğu kadar, ekonomik bakımdan da yabancı bir unsurun baskısı altında bulunmaktadır. Bu bakımdan; milli ekonomiye en fazla kıymet vermesi gereken cemiyet gene bizim cemiyetimizdir.

Çarşıya çıktığımız zaman, Kıbrıs Türk cemaatinin her nevi ihtiyaçlarını karşılayacak Türk malı sanat atölyelerine ve ticarethanelere tesadüf etmekteyiz. Bununla, diğer derecesinde sınai ve ticari sahada kalkındığımızı iddia etmek istemiyoruz. Lakin sanatkarlarımızı ve ticaret adamlarımızı himaye ettiğimiz taktirde, bizim de, kendi imkanlarımız dahilinde yükselip muvaffak olmamız için ortada hiç bir sebep yoktur.

Milli servetlerimizi elimizden çıkarmamak ve ada üzerindeki bekamızı ebedileştirmek için, tutacağımız yollardan biri de milli ekonomidir. Her Türk vatandaş, çarşıya çıktığında, fantezi ve lüks eşyalardan ziyade, sanatkarlarımızı ve ticaret adamlarımızı desteklemelidir. Zira, cemiyetimizin iç ve dış bünyesini takviye eden, pekiştiren onlar olduğundan, cebimizdeki paraları alırken dahi bize karşı dış gıcırdatan yabancıların karşısında milli servetlerimizin müdafisi de yine onlardır.

Sosyal hayatta ileri doğru bir adım daha atacağımız bu günlerde, enerjik hamleler yapmak, genel bir kımıldanış, bir canlılık örneği vermek mecburiyetindeyiz. Artık eski zayıflık ve tevekkül zihniyeti ortadan kalkmalı, cemiyetimiz manen ve maddeten canlanmalıdır.

Milli ekonomiye kendimizi alıştırdığımız takdirde, bu şirin adada ilelebet canlanabileceğiz!⁵⁶

HAYIRLI BAŞLANGIÇ...

Asrımızda, milletlerin medeniyet ve kültür derecesi, fikre verdikleri kıymet ve emekleriyle ölçülebilir. Zira, fikir, hayatın hercümerci içerisindeki karanlık yolları aydınlatır; hayat mücadelesine hazırlar, cemiyetleri daha enerjik, daha dinamik hale getirir.

Halk kitleleri, bütün tarih boyunca, yüksek fikir adamlarının tefekkür ışıklarından ilham alarak, büyük inkılaplar yaratmışlar; "kadiri mutlak" nazarıyla bakılan idare şekillerini değiştirmişlerdir. Bundan dolayı, fikir adamlarım, cemiyet arasında, iç ve dış dünyamızı aydınlatan güneş olarak kabul etmek yerinde olur. Cemiyetin bünyesindeki aksaklıklar, gerilikler, çeşitli yaralar aydın kitlenin ve fikir adamlarının kıymetli irşatlarıyla zamanla giderilir ve tedavi edilir.

⁵⁶ N. Türkay, "Milli Ekonomi", Hürsöz Gazetesi, 9 Şubat 1951, I.

Anavatanımız Türkiye'nin aydın gençliği ve mütefekkirleri, son zamanlarda, köylüyü kalkındırma hususuna büyük önem vermişlerdir; Asırlarca ihmal edilen Türk köylüsünün, büyük dertlerinin en mühimlerinden biri de böylece tedavi edilmektedir.

(Kıbrıs Türk köylüsü de aynı derecede fikren kalkınmaya muhtaçtır. Aydınlarımızın, konferanslar tertip ederek, köylülerimizi ve unum halkımızı tenvir etmeleri mümkündür. Gime Halkevi tarafından yayınlanmakta olan bir bildirikte, yarınki Pazar günü Gime'de öğretmenlerinden Bay Reşat S. Ebeoğlu'nun, Girne Halkevinde bir konferans vereceği belirtilmektedir. "Kalkınma Yolu" konusunda olan bu konferansa Gime ve civar köyler Türk halkının önem vermesi lüzumludur kanaatindeyiz.

Kalkınma yolunda konferansların ehemmiyetini belirtirken; bunun, adanın her köşesindeki bakımsız Türk köylerinde de konferanslar tertiplenmesi hususunda hayırlı bir başlangıç olmasını candan özleriz.⁵⁷

BUKALEMUN

Dünyada manevi kıymet, ahlaki meziyet, hürriyet ve adalet diye hürmet edilen ne varsa hepsine zehirli dişleriyle sırtan, saldırmak için sinsi sinsi fırsat kollayan acayip bir canavar var: Rengi Kızıl, ismi Ayı'dır.

Dünyada Allah'a yönelmiş ne kadar din ve mezhep varsa hepsinin düşmanı; hepsini ateşin maddiyatçılık felsefesinin beton duvarları arasında boğmak isteyen bir mezhep(!) vardır: İsmi Allahsız Komünizm'dir!

Bu garip mahluk ve rejim dünyayı ateşe bürümek istediği zamanlar da "sulh" diye bağırır; insanların fikirlerini ve vicdanlarını esaret zincirlerine vururken "hürriyet" diye bağırır; W.Seder; insan haklarını ayaklar altına alıp çiğnerken "adalet" diyerekten ortalığı karıştırır; manevi kıymetlere, itikatlara ve her türlü mukaddesata suikast işlerken din adamlarını bürünür, mürteci olur.

⁵⁷ Türkay, "Hayırlı Başlangıç", Hürsöz Gazetesi, 10 Şubat 1951, I.

Bütün dünya ondan bahsederken rengini " kızıl" olarak tarif eder, lakin, kızıl değildir; ayı derler, lakin, ayı da değildir. Zira, o, değil bir günde, hatta dakikada bin bir renge an bu kalemden daha da bu kalemdir. Zira, o, ayı gibi homurdandığı halde, bazen { bazensizli havaya bayılan kurt, bazen da sinsiz bir yılan. İnsanlığın bütün temennisi, t.yip rnahluğun bir de akrep şekline girmesi ve dönüp kendi canına kıymasıdır!

Kızıl Ayı, günde çeşit renge girip çeşit faaliyetlerde bulunabilir. Lakin din kisvesine dönüp, irtica da kalkışması ne kadar gülünçtür. Türkiye'den alınan haberlerde, kızıl münizmin din perdesi altında anavatanımızda faaliyet göstermeye çalıştığı belirtilmektedir. m müteyakkız ve enerjik Türk gençliği, bu melun rnahluğa haddini bildirmektedir.

Kızıl Ayı, koca bu kalemin şimdi de kahramanlar yurdunda irticanın siyah rengine mi dönüyor sun?⁵⁸

ŞÜPHE VE ZAN

Büyük Türk şairi Tevfik Fikret, o meşhur "Tarih-i Kadim" şiirinin bir mısrasında; "Bir nura doğru koşmaktır" demişti. Bu güzel söz, doymak bilmeyen muhayyilesi ile Byeni sanat iklimleri, yeni gerçekler keşfetmek peşinden koşan ilim ve sanat adamları bir pırlanta kıymeti taşımakta ise de, yükselme yolunun daha ilk merhalesinde bulunan cemaati hazin bir akıbetle sürükleyecek manadadır.

Şüphe ve zan, cemiyet arasında tehlikeli bir itimatsızlık havası yaratabilir: Samimiyet an kalkar, cemiyetin yüksek menfaatlerinin sağlanması için iyi niyetle yapılan hiltislerden dahi, hile kokusu sezilir. Güvensizlik arttıkça, birlik halinde çalışma ve time telakkisi kıymet ve ehemmiyetini kaybeder, birlik halinde çalışma zihniyeti tinikaybedince de, yükselme ümidi can verir.

Cemiyet için tehlikeli olan şüphe ve zan, bhusus adı geçen cemiyetin gören gözü, iften başı, atan kalbi mesabesinde olan kimseler üzerinde temerküz ettiği taktirde, duna gelecek durumun fecaatini düşününüz. Kıbrıs'ta ideal bir varlık olarak yükselmek

nyorsak, her şeyden evvel samimi çalışmalarımızla kötü şüphe ve zannı ortadan kaldırmalıyız.

Temasa geldiğimiz birçok Türk köylüleri, mazideki aksaklıklara ve hatalara yanarak; "Büyüklerimiz bizi, başları .dara geldiği zaman veya siyasi rekabet bahis mevzu .duğunda görüyor" demektedirler ve: "bizi birliğe davet eden büyüklerimizin birleşmesini .lıyoruz" cümlesini hemen ilave etmektedirler.

Köylülerimizin bu sözlerinde kısmen haklı olmadıklarını iddia etmek insafsızlık olur. .gün ortada bir kalkınma davamız mevcut ise, -ki bu bizim milli şiarımız olmalıdır- her .den evvel, köylü kardeşlerimize hakim olan şüphe ve zannı ortadan kaldırmak için gerekli .birleri almamız ve faaliyete geçmemiz lazımdır.

'fürk köylüsü civanmert, kadirşinas, anlayışlı, faziletli ve iyi kalplidir. Yeter ki, .nlarımız bu muazzam ve faziletli kitlenin ruhuna inmesini bilsin!⁵⁹

İNTİBALARDAN AKİSLER

Girne, tabi güzellikleri ve romantik manzaralarıyla her gönlü kolaylıkla fetheden şirin .kasaba; revnaklı Akdeniz ikliminin asude bir köşesidir. Toroslardan esen hür vatan .arlan bu güzellik sultanı parıltılı kasabayı ve havalisini ılık bir anne nefesi gibi okşar; ona .liyetdksiri, canlılık şerbeti sunar.

Bir tesadüf, geçen Pazar günü beni yine bu güzellik sultanın kucağına attı. Geçmiş .ra nispeten bu kış mevsiminin .mülayim geçmesi, daha Şubat iptidalarından, bu diyarı .ra kavuşturmuştur: Ağaçlar usarelenmiş, topraktaki tohumlar çatlamaya yüz tutmuş, .mler beyaz ve pembe şallarına bürünmeye başlamış ve bütün manzaralar yemyeşil... .asıl tabiatla bir hamle kudreti, bir canlılık alameti ilk nazarda müşahede edilmekte idi.

İ Tabiatın silkinişi ve uyanışı yanında, insanların da şahlanışına şahit olmak, bizler .!yük bir zevk kaynağı olmuştur. Gime, Türk halkı, yeni kimildanış ve uyanışlarıyla

Tr: _____
rTürkey, "Şüpheve Zan",•HürsözGazetesi,13 Şubat1951,1.

ok o eski meskenet devirlerine veda etmekte olduğunu manalı bir şekilde göz önüne
ymuştur.

Kıbrıs'ta canlı bir varlık olarak bekamızı ebedileştirmek yönünde, halkımızın ve
dülerimizin fikren kalkınmaları, bilgili olmaları icap ettiği, gün gibi aşikardır. Bu gerçeği
ir o eden Gime Türk halkı, ilk teşebbüse geçmiş bulunmaktadır. Gime Halkevinin,
feranslar tertip etmek hususundaki isabetli kararı hakikaten taktire değer. Bu
feransların ilk kıymetli ise öğretmenlerimizden Reşat S. Ebeoğlu tarafından geçen Pazar
m) alabalık bir dinleyici kitlesi huzurunda verilmiştir.

Geçen Pazar günü Gime Halkevinde verilen konferansı dinlemek için millerce uzaktan
k köylülerinin geldiğine gözlerimizle şahit olduk. Değerli hatibin sözleri dikkatle
lenmiştir. Adanın diğer bölge merkezlerinde de verilecek buna benzer (yani tamamen
lik:önusunun mahsulü) konferanslarla, halkımızın ve köylülerimizin iyiye ve güzeli hedef
az edeceklerini ümit emektediriz.

Gime'de verilen konferansın, daha ilk günden civar köylerde iyi akisler yarattığını ve
b,ır>durgunluğun hakim bulunduğu havayı elektrikleştirdiğini gözlerimle müşahade
ekle cemaat namına vicdani huzurun en yücesini hissettiml^m

ÇALIŞMA ZEVKİ

İnsanlar, iyi veya kötü, faydalı veya zararlı, yapıcı veya yıkıcı gayelerle çeşitli zevk ve
nce vasıtaları ararlar. Zevk denilince akla dar manasıyla sefahat nevileri gelmekte ise de,
ay>et yanlış bir telakkidir. Zira, milli ve insani çalışmalarla, cemiyetin yükselmesi uğruna
edilen mesai ve gayretler, insana en doyulmaz zevki neşeyi verebilmektedir. Gerçek
myla asil bir zevk, canlıları hayata bağlar, çalışma şevki ve tabiat sevgisini tekamül
m.

Zevkin bu çeşidi, esasında, insanların kalplerinde katmerleşen sevgidir. Hayatta, nurlu
deal, peşinden koşan, kimseye muhtaç olmadan yaşamayı gaye edinen, aile ocağını ve
n armesini mesut etmek isteyen ve daima yükselme imkanları arayan bir insan için

Çalışma, seve seve çalışma, şevk ile azimle çalışma kadar büyük ve ulvi bir zevk tasavvur edilebilir mi?

Peygamberimiz Hz. Muhammed: "Dünyada ölmeyecekmiş gibi çalışmalısınız..." buyurmuşlardır. Çalışma konusunda söylenmiş on binlerce vecize, Hz. Muhammed'in yukarıda zikrettiğimiz çalışma felsefesinin ancak bir cüzünü teşkil etmektedir. Çalışmak, temiz bir kalp ve iyi gayelerle çalışmak, millet, memleket, aile ve devlet inaniyetin tealis, için canı gönülden çalışmak kadar insana huzur ve sükun veren ne olabilir?

Dünyadaki bütün ölümsüz eserler; sanat, kültür ve medeniyet abideleri; bütün ilmi ve teknik tekamüller hep severek ve bağlanarak çalışına sayesinde vücut bulmuştur. Çiftçi tarlada, sanatkar tezgahının başında, tüccar ticarethanesinde, işçi işinde zevk ve şevk alarak çalışmalıdır.

Asrımız, makine asrı, sürat devridir. Bizi geride bırakan mazinin meskenet ve şükluğundan intikam alırcasına çalışmalıyız. Ancak çalışma ve bahusus birlik halinde çalışma sayesinde noksanlarımızı telafi edip layık olduğumuz seviyeye yükselebileceğiz.

Çalışmalıyız, zira, çalışma zevki insanı insan eder ve onu muvaffakiyeten şahikalarına çıkarır!⁶¹

MANALI SÖZLER

Türkiye'den son posta ile gelen gazetelerde okuduğumuza göre, Avrupa İktisadi ve Maliyî idarecilerinden Mr. Paul Hoffman Amerika'da vermiş olduğu bir demeçte ezcümle demiştir: "Eğer yabancı bir memlekette çalışmam icap etseydi, muhakkak Türkiye'yi seçerdim. Çünkü Türkiye, tarihin en hayırlı vakalarına sahne olacaktır. Bunu orada bulunup izlemekten takip etmek çok zevkli olacaktır..."

Mr. Paul Hoffman, zamanımızın en mümtaz şahsiyetlerinden biri olduğu gibi, Türkiye'yi yakından tanıyan Amerikalılar arasında en fazla itibar sahibi olanıdır da... Hoffman'ın yakın dostlarından ve müşavirlerinden olan Mr. Paul Hoffinan'ın yukarıya

⁶¹ Mani Türkay, "Çalışma Zevki", Hürsöz Gazetesi, 15 Şubat 1951, I.

çettiğiniz sözleri, Şark dünyasının kara bahtına doğan Türkiye Cumhuriyetinin, aydın
inkıllara ve büyük istikballere doğru gitmekte olduğunu manalı bir şekilde ortaya
çıkmaktadır.

Kuruluşundan bugüne kadar, kaydettiği ilerlemeler ve yarattığı inkılaplar, Türkiye'yi,
Medi Şefimiz Büyük Atatürk'ün özlediği "muasır medeniyetler seviyesine" ulaştırmış
bulunmaktadır. 14 Mayıs 1950 seçimlerinden sonra başlayan yeni yükselme hamlesi;
Türkiye'yi bir hukuk devletine kavuşturmuş, dünya milletlerinin itibar ve hayranlığına mazhar
olmuştur.

Dünya-ufuklarının kara bulutlarla kaplanmış bulunduğu bu buhranlı devirde, İnsanlı
kale ve Birleşmiş Milletler prensiplerine bağlı olan bütün hür devletler, Türkiye Orta
Doğu'nun "çelikten kalesi" nazarıyla bakmaktadırlar. İnsan Haklarının ve dünya barışının
garantisi arslan Mehmetçik, savaş meydanlarının zafer tanrısı, sınır boylarının
silmez kalesidir.

Türkiye her yönden iyiye, doğruya ve güzele doğru gitmektedir. Bunu takdir eden
dünyacılar, hayranlıklarını gizlememektedirler. Demokrasi dünyasının büyük öncüsü
Türkiye'nin devletinin mümtaz şahsiyetlerini, bugün, Türkiye'ye celbeden sihir de hep bu bariz
gözelliklerdir.

İZaman, muazzam hadiseler ve nurlu bir istikbal güneşine gebedir. Bu güneş Paul
Gökalp'in anlatmak istediği gibi, Türkiye ufuklarından yükselecektir!⁶²

HAM HAYALCİLERE

Cihangirane rüyalarında gittikçe realiteden uzaklaşan "megalo idea" cıların başbakanı
Sofokles Venizelos, nihayet sesini yükselterek, Parlamento kürsüsünden Türk Kıbrıs'ın
Yunanistan'a ilhakını resmen talep etmiş bulunmaktadır. Bu talep, dostluklarına ihtimam ve
gözetim(!) gösteren Yunan hükümetinden geldiği için hayret uyandırmamalıdır.

Yıllardan beri devam ede gelen ilhak teranesi, Yunan başbakanının beyanatıyla
enden şiddetlenmiş bulunuyor. Yıllardan beri bu maksat için her çareye başvuran Kıbrıs
mıllannın bu yeni gelişmeyi alkışlayacakları esasen tabii değil mi idi?

Fakat ne hakla? Dünyaya medeniyet saçan, devirleri dize getiren tarih içerisinde
ülün seyrini değiştirmesini bilen ulu Türk milleti, bu halis vatan parçasının hakiki sahibi
göl midir? Akdenizin incisi, pırlantası güzel Kıbrıs; Anadolu yarımadasından kopmuş, aziz
vatanımızın bir parçası değil de nedir?

İlhak rüyaşının tozpembe derinliklerinde kendilerini kaybeden " megola idea"
çeltiri, gözlerini realitelere açarak "Bir gül bahçesine girercesine bu kara toprağa girenleri"
ritelidirler. Biraz hassas olsunlar; Yeşiladanın fethi sırasında şehit düşen Bayraktan,
stanza tabyasına şanlı Türk bayrağım dikerken; Cam.bulatBeyi, Mağusa surlarını tarümar
akeil< görecekler, Lala Mustafa Paşanın tuğlarının ihtişamı karşısında ne kadar biçare
hüklerini hissedeceklerdir.

Büyük rüya gören Yunan devleti adamları, size sesleniyoruz; Uğrunda bir nesil feda
gimiz Yeşilada, Türk'tür ve Türk kalacaktır. Sizin ilk yapacağınız iş, Ak:ropolda
galanan Yunan bayrağının daima orada kalmasını temin etmektedir. Yoksa Kıbns'a bir
rak lazımsa, ona yaraşan ay yıldızdır. Kıbrıs'ın yegane koruyucusu ise her gün yeni yeni
anlarını işittiğiniz Mehmetçiktir.

{Bozkurtların şahlansı karşısında, bütün tarih boyunca, devirlerin dize geldiği gibi,
ısından fazlası Volga türküleri söylemekte olan megola idea cücelerinin de rüyalarından
nacağı gün gelecektir!⁶³

man Türkay, "Ham Hayalcilere", Hürsöz Gazetesi, 17 Şubat 1951, I.

AHLAK VE KARAKTER

Sağlam ahlak ve dürüst karakter, insanların maneviyat cephesini, iç alemini takviye iradeyi kuvvetlendirir ve "mükemmel insan" tipini yaratır. Hayat mücadelesine dürüstlerle mücehhez olarak atılanların çalışmaları; başarı ile taçlanır, cemiyet ve insaniyete faydalar sağlar.

Ahlak kültürü sağlam olan cemiyet veya milletler, bütün tarih boyunca, önlerine çıkan müşkülü kolaylıkla yenmesini bilmişler; muhteşem medeniyet abideleri vücudunda müşilet, savaş meydanlarının zafer kartalı, barış ülkelerinin kültür ve sanat mimarılardır.

Ahlak kültürü cemiyetlere iyilik yollarını gösterir, karakter dürüstlüğü ise, fertlerin zihni temiz, ruhlarını ferah tutar ve çalışmalarını nurlu bir maksada yöneltir.

Maneviyat ve ahlak kültürü fevkalade ahlaklı olduğu zamanlar, muvaffakiyetin zirvelerine yükselmiş olan cemiyet ve milletlerin; çeşitli etkiler altında, bu nurdan mahrum olduklarında bocaladıklarına ve hatta inkıraz bulduklarına tarih şahit olmuştur. Bundan dolayı, ahlak ve karakter dar bir manaya alınmamalı ve küçümsenmemelidir.

Fıratın sağlam ahlaklı ve dürüst karakterli olan Türk soyu; evlatlarını hakiki bir ahlakla zengin, nurlu ışıklarında terbiye etmiş; kıtadan kıtaya içi dışı, özü sözü, maddesi ruhu ve; uyvetli olarak, o cevherin enerjisiyle koşmuştur.

Devrimizin yıldırım sarsıntılarının tesiriyle hastalanan ahlak kültürü tedavi edilmezse, yirminci asrın medeniyeti ayakta duramayacaktır. Türk milletini, bu önemli sırbhatli görmek en büyük iftihar kaynağımızdır.

İçbris Türklerinin de, bugünkü davalarında ve büyük mücadelelerinde muvaffakiyete ulaşmaları için bu cihete önem vermeleri lazımdır. Cemiyetimiz ahlak kültürünün en büyük temsilcisi; fertlerimiz ise, dürüst karakterli ve imanlı olmalıdır.

Sağlam ahlak ve dürüst karakter, insanları muvaffakiyetin şahikalarına ulaştıran nurlu bir meşaledir.⁶⁴

KÖY DAVAMIZ

Kalkınma ve yükselme yolunda, üzerine sıkı surette sarılmamız icap eden meselelerden biri de, hiç şüphe yok ki, köylülerimizin derdlerini araştırmak, deva bulmak; ihtiyaç oldukları bilgileri kültürü vermek ve onları müreffeh bir hayata kavuşturmadır. Bütün bunlar, ortaya esaslı bir köy davası atmaktadır ki, bu, yükselme, kalkınma kurtuluş davamızın bir halkasını teşkil etmektedir.

Ebedi Şefimiz dahi Atatürk'ün "Memleketin Efendisi" diye hitap ettiği Türk köylüsü, vatanında olduğu gibi, Kıbrıs'ta da asırlarca ihmal edilmiş, sorulup aranmamıştır. Cumhuriyet devrinde kısmen kalkınan Türk köylüsü, Kıbrıs'ta daha son zamanlara kadar vatanın seçimleri v.s. gibi siyasi rekabet bahis konusu olduğu zamanlarda ziyaret edilmiştir. Ziyaretler de, şüphesiz, oy ve taraftar toplamaya matuftu.

Bir taraftan hükümetin ve Evkaf dairesinin kayıtsızlığı, diğer taraftan cemaat ileri gelenlerinin ihmali yüzünden, bugün her karış toprağı bir altın değerinde olan millî varlıkların büyük kısmı elden çıkmış ve Türk köylüsü, her bakımdan teşkilatlı, bilgili; dini ve sosyal müesseseler ve liderlerinin himayesine sığınan Rum köylülerinin ihtiraslarına kurban olmuşlardır. Felaket bunlarla da tamamlanmadı. Baf ve Karpaz köylerinde önemli denecek olan Türk vatandaşı, bir yanda yabancı unsurun ekonomik baskısı ve kilisenin telkinatı; öte yandan ilgilili makamlarımızın kayıtsızlığı yüzünden tenassur etmişlerdir.

!Daha geçen günlere kadar, ufak tefek tenassurhadiseleri vuku bulduğunu gazetelerde görmüştük. Bu haberler, her Türk vatandaşı gibi, bizim de kalplerimizim parçalamaktadır. Biz Türk köylüsüne manen ve maddeten yükselme ve kalkınma ufukları açmak için, bir kanun yasası yaratılmalıdır. Türk köylüsü, zamanın adamı olarak, enerjik bir kitle halinde olmaya en ziyade müsaid bir topluluktur.

Sanatçı, "Ahlak ve Karakter", Hürsöz Gazetesi, 18 Şubat 1951, 1.

Köylü kardeşlerimiz, her bakımdan müreffeh ve mesut bir kitle haline getirilmelidir.

! bizim refah ve saadetimizi hazırlayan olmalıdır.⁶⁵

KARDEŞ KANI MEDENİYETİ!

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı hususunda Türk cemaatinin şiddeti muhalefetine temas
nünkü Ethnos gazetesi,"Türkler" başlıklı başyazısında akla hayale gelmedik
j'atlarda bulunduktan sonra, dünya medeniyetinin yabancısı bir ırka mensup olduğumuzu
letmek cüretini göstermektedir. Bunu yaparken, ateşin ilhakçı Ethnos gazetesi başyazarı,
mekte olduğu gündüz rüyasından uyanarak, tarihin iftiharla kaydettiği muhteşem ve
zzam Türk medeniyetini ve Türklük dünyasının bugünkü şerefli, mevkini incelemek
yacını neden hissetmesin?

Moskova'dan Leningrat'tan Kırım'a; Tuna boylarından İstanbul'a ,Anadolu
kırlarına ve oradan da Çin'e, Maçin'e kadar uzanan baş döndürücü mesafeler dahilinde
unan gerek topraküstü, gerekse toprakaltı eserler, Türk medeniyet tarihinin, eski Yunan
enfilyetinden eski ve aynı nispette ihtişamlı olduğunu göstermektedir. Bugün, Moskova ve
ingrat müzelerini süslemekte olan eserler, Türklerin dünya medeniyetinin baş mimarı
gunu hispat etmiyor mu?

Eski Yunan medeniyetini de küçümsemek istelliyoruz. Lakin bu medeniyetin
ünkümağrur mirasyedileri, eski Yunan sanat kültür ve felsefesinin azametli iklimlerden
il~, Olemp dağlarındaki aşk ilahlarının asude diyarını kardeş kavgalarına meydan
mfiar; Afrodit, Apollonu şehvet mermerine işleyen sanatkarların çökmüş, kaybolmuş
ararı üzerine kardeş kanı akıtmaktan çekinmemişlerdir.

f~,Çok zaman yok... Girit'deki, Selanikte'ki Türklere yapılan mezalimden, İzmir'in
RF den sonra Anadolu kadınlarına, ihtiyarlarına, çocuklarına reva görülen işkence ve
ar~dan bahsetmeyeceğiz. Daha geçen yıllar, asil Türk milleti, binlerce Yunan çocuğunu
ısı kucağında beslerken, diğer taraftan Yunan kızıkları onbinlerce Elen çocuğunu dağlara
mp yabancılara teslim etmediler mi idi? Daha geçen yıllar Makedonya dağlarında kardeş
q(i5vdeyi götürmüyor muydu?

an Türkay, "Köy Davamız", Hürsöz Gazetesi, 20 Şubat 1951, 1.

Ethnos gazetesi, herhalde Yunanlıların kardeş kanı akıtmalarını, evleri yıkıp aileleri öldürmelerini medeniyet addediyor. Öyle ise buna, "Kardeş kanı medeniyeti" dense daha doğru olur kanaatindeyiz!⁶⁶

BİR CİHAN DOĞUYOR

Dünya ufuklarının gittikçe kararmakta olduğu bu buhranlı günlerde; gönüllerimiz; bir bir imanın altın meşalesiyle tutuşmakta, gözlerimiz, asırlarca "Zulmette kalan zemini" çevrilmiş olarak yeni bir cihana, yeni bir "Kardeşlik Güneşinin" ihtişamla doğuşunu izlemekteyiz. Bu cihan, yüzyıllarca Garplıların kötü nazarlarla baktığı, istismara yeltendiği "Karanlık Dünya"; bu güneş, sayısız İslam mütefekkirinin, bütün tarih boyunca özlediği vahdet güneş, dayanışma sembolüdür.

Artık, tarihteki kanlı kardeş kavgalar, zamanın baş döndürücü sürati içerisinde zeminin ağır karanlıklarına yuvarlanıp gitsin... Artık, "Zemini Şarkı" uyuşturan, geride kalan 'tevekkül ve meskenet, yeni şuurlu hamlelere, enerjik teşebbüslere bıraksın... Artık, bu gönüller aynı iman, aynı mefkure potasında yoğrulsun,.. Ve dünyanın içtimai refahının kaynağı olan İslam medeniyetine kardeş alınların terleri katılsın! Zira, genç Pakistan devletinin başkenti Karaşi' den yükselen nurlu güneşin ışıkları altında yeni bir cihan doğmak zorunludur.

fi. Hakikaten, geçen hafta zarfında Karaşi'den alınan haberler, İslam dünyasının artık birliğe hakkıyla nüfuz ettiğini açıkça göstermektedir; Karaşi'de 36 İslam devleti temsilcilerinin iştirakiyle yapmakta olan Dünya Müslümanlar Birliği konferansının sonuna gelindi. Birçok önemli kararlar alınmıştır. Alınan kararların en mühimi; bir İslam devletine yapılacak herhangi bir tecavüze karşı bütün kardeş Müslüman devletlerinin bir arada hitkale halinde gelmelerini sağlamaktadır.

Pan- İslamizm prensibi güden Pakistan devletinin, dünya Müslümanlarını birleştirmek amacıyla gayretleri, özenen meyvelerini vermeye başlamıştır. Bu hayırlı olaydan sonra

Ya Rab, şu muazzam Ramazan hürmetine

Kaldır aradan vahdete hail ne ise;

Ya Rab, şu asırlarca süren tefrikadan

Artık ezilip düşmesin ümmetye'se ...

?Diye yalvaran büyük şairimiz Mehmet Akif'in aziz ruhu da şad olsun! Zira, **manımızın** en büyük İslam mütefekkir ve alimi muhterem İnamullah Han, O'nun en büyük **allerinden** birini gerçekleştirmek üzeredir.

{<Zaman mesut hadiselerle gebedir. Şarkın kara bahtında yükselen güneşin altın ışıkları **nda** yeni bir cihan doğuyor!"

BİR MÜLAKATTAN YANKILAR

Kıbrıs Türk cemaatinin yegane kültür ve irfan ocağı olan lisemizin başında kendi **imizdan**, kendi soyumuzdan, kıymetli bir vatandaşımızı görmekle duyduğumuz iftihar ve **ura** payan yoktur. Yıllarca, yabancı bir şahsın idaresi altında çile Konnolu'nun gayretli **smaları** sayesinde, bütün noksanlarımızı telafi, aksaklıklarını tamir edeceğini ve **çerimizin** yetiştirilmesi hususunda istenilen randımanı vereceğinden emin olmak isteriz.

Sayın.müdürümüzün, öğrencilerine göstermekte olduğu itina ve ihtimam arşılığında **il** rahatlığı, huzur duyacağımız yerde, bir arkadaşımızın kalkıp esassız tard hadiseleri **ya a**arak onu itham etmesi, teessüfe şayan bir olay değil midir?

Memleket kültür ve irfanının kalkınmasına bütün gücüyle yardım eden değerli **ürüm**.üzün, öğrencilerini sebepsiz olarak .tardetmesi veya daimi surette tard etme tehdidi **da** tutmasına imkan var mıdır?

Şüphesiz hayır! Dün ö.s. saat 3.30 da lise binasında, kendi odalarında Türk basınına **sup** gazetecileri büyük bir nezakete karşılayan sayın Yavuz Konnolu, gazetecilere

niw,ş mahut. tard meselesi hakkında aydınlatıcı izahat vermiştir. Sayın müdürün pek dürüst
sırlarını beyanatına göre, lisede iddia edildiği şekilde bir tard hadisesi vuku bulmamıştır.
rüst karakterli, sağlam ahlaklı her çalışkan öğrenci için böyle bir bahis konusu olamaz ve
ayacaktır da...

Liseden tard edildi diye vaveyla koparılan öğrencilerden biri, okul nizamlarına
zağır hareketlerde bulunduktan sonra kendi eliyle müdür beye yazmış olduğu bir mektupla
hayatından çekildiğini! Açık olarak bildirilmiş ve bu arzusunu ailesine de açıklamıştır.
eri ise, bir öğrenciye layık olmayacak şekilde harekette bulunduğu ve yapılan müteaddit
ve/na.sihatleri dinlemediği için sene sonuna kadar okula devam etme hakkında mahrum
miştir.

nen kabahatler yanında, isyankar ruhlu, hırçın bir talebeye verilen bu ceza izam
memelidir. Zira, bahis konusu olan şey, bir talebe değil, Kıbrıs Türk Lisesinin namus,
ve haysiyetidir. Bu haysiyet bazı öğrencilerin elinde, yabancı muhitlerde rakı, kadın ve
et k:okan batakhanelerin zehirli atmosferinde heba edilecek bir şey değildir.

Cemaaiimizin, her şeyden evvel dürüst karakterli, çalışkan, terbiyeli ve idealist bir
liğe ihtiyacı vardır.⁶⁸

OKULLARARASI DERGİLERİMİZ

UTKU

A.kdenizin pırlantası şirin Yeşil adamızın ruha ilham veren asude ikliminde, gerçek şiir
sıkının zevkine tabiatın emsalsiz dekoru içerisinde berrak pınar sularının çağlıtlarında,
n dalgaların gürültü ve mırıltısında, yemyeşil ağaçların yapraklarını okşayan nağmeli
rda~nhıştırtısında kana kana tadan bizler, okullar arası dergimizin sanat kımıldanışlarıyla
bihar...etmekteyiz. Kıbrıs Türk Lisesi tarafından yayınlanmış ve yayınlanmakta olan
ler, genç dimağlara edebiyat ve güzel yazı sevgisinin. tohumlarını serpen hakiki birer
dergisi olmak vasfını kazanmışlardır,

Bu konuda, genç kızlarımız da hiçbir suretle geri kalmamıştır. Viktorya Kız Okulu
nda yayınlanmakta olan Utku, genç kızlarımızın kıymetli bir eseri olarak hepimizi haklı

an Türkay, "Bir Mülakattan Yankılar", Hürsöz Gazetesi, 24 Şubat 1951, 1.

arak heyecan ve hayranlığa sevk etmektedir. Daha okul sıralarında olgun denecek eserler
ten bu yurdun Türk kızı, hiç şüphe yok ki, şanlı ulusumuz için bir iftihar kaynağıdır.

Bana, bu anda, bu samimi düşünceleri ilham eden amil, karşımda masamın üzerinde
ran Utku dergisinin dördüncü sayısıdır. Viktorya Kız Okulunun bu kıymetli dergisinin dün
yınlanmış olan dördüncü sayısı; gerek baskısının fevkalade nesafeti gerekse münderecatının
günlüğü bakımından fevkalade güzeldir.

Derginin. önsözünde bayan Latife İsmail, Utku'nun geçen sayısının kısa çıkması
erilerini anlatmakta, yine, aynı sayfada Bayan Aysel Yusuf, Bulgaristan göçmenlerine
dım yapmasını teşvik eden bir yazısında, hakkımız milli ve insani vazifeye davet
mektedir. Bundan başka; pek enteresan röportajlar yolculuk intibaları, hikayeler, edebi
kılplar, klasik batı müziği, üstatlardan büyük bestekar Beethoven'in biyografisi ve ev
rını ilgilendiren küçük bir yazı derginin sayfalarını süslemektedir. Şiirler, anne sevgisini,
eden öksüz kalma ıstırapları ile Kore kahramanlık destanlarını terennüm etmektedir,
lerin pazılarında aşırı bedbin duygularla tesadüf etmekte ise de "Kore kahramanlarına" ve
re şehitlerine" başlıklı iki şiirden şu dört mısrayı almadan geçemeyeceğiz.

Ey! Mehmetçik, hürriyet uğruna aktı kanın

Halbuki sen nerdesin; nerde aziz vatanın?

Zafer senin, vatan. senin, bayrak senin, şan senin,

Yaşayan bir tarihin; şu koca destan senin⁶⁹

BOZKURLARA SESLENİŞ

B'iyük Türk ulusunun asil evlatları! Kıbn'staki soydaşlarınızın, öz kardeşlerinizin
dayasını desteklemek gayesiyle medeni alem muvacehesindeki son şahlanışınızı da,
leriniz. heyecanlı, gözlerimiz yaşlı ve göğüslerimiz Türk yaratılmanın engin gururu ile
mış. olarak bir. kere daha can kulağımızla işitmiş bulunuyoruz. Türklük dünyasının
li güzel Ankara'nı sokaklarını, meydanlarını ve aydı ufuklarını cınlattırarak arşa
eltn gür sesleriniz; Toroslardan esen hür vatan rüzgarlarına karışarak kulaklarımıza kadar
lf bizim dünyamızı da cınlattmıştır.

an Türkay," Okullararası Dergilerimiz Utku", Hürsöz Gazetesi, 25 Şubat 1951, I.

Tarihteki şahlanışlarımızla Türk'ün ne muazzam bir kuvvet-**olduğunu** bütün dünyaya **diğ**iniz, hakkın ve adaletin yollarını çizdiğiniz ve devirleri dize getirip karanlığın fon bir güneş misali doğduğunuz gibi; ecdat kanıyla yoğrulmuş, ecdat yadigarı olan şirin ıdanızı da karanlık zamanlarda nurlu ışıklarımızla aydınlatıyorsunuz. Bunda, sizin tıttıcılık cevherinizi her şeyin üstünde. tuttuğunuzu ve bütün enerji ve hızımızı ondan. lızı görmekle heyecanlarımız bir kat daha artmaktadır.

~Haykıralım, yine haykıralım, hep beraber haykıralım, 20 milyonunuzun sesleri hür
~aşarak 85 binimizinkine karışuncaya kadar haykıralım; haykıralım, Yeşiladanın kızıl
~Çiğm bütün dünya duyuncaya kadar haykıralım!"^

İktidârî hükümet tarafından son aylar zarfında yayınlanan resmi rakamlardan anlaşıldığına göre, Türkiye'de hayat pahalılığının artışına muvazi olarak işsiz adedi de gün geçtikçe artmaktadır. Bundan ötürü, halkı, bilhassa çalışan veya çalışmaya mecbur olan işçilerin hayatını felakete çeviren her iki problemin de halledilmesi lüzumu gün geçtikçe artmaktadır.

²T.İrkay, "Bozkurtlara Sesleniş"; Hürsöz Gazetesi, 27 Şubat 1951, 1.

Perakende Fiyat İndeksinde ise, elbise fiyatlarının %25 yerli ve ithal edilmiş yağ ve bazı gıda maddelerinin fiyatlarında %15 artış kaydedildiği belirtilmektedir. Kira ve bazı müberr em maddelerin fiyatlarının da artmış olduğu İndekste açıklanmaktadır.

Yukarıya dercettiğimiz rakamların hükümet tarafından esaslı şekilde tedkiklerde bulunulduktan sonra neşredildiğine inanmakla beraber; gerek işsizlik gerekse hayat pahalılığının artışının daha vahim olduğu meydandadır. Bir defa, adanın ücra köylerinde bulunan işsizlerin, İş Bulma Dairesinde kaydolunmamış olduklarını düşünürsek, aradaki farkı anlarız. Sonra, çarşıdaki eşyaların satış fiyatına bakarsak, bunda da, göze çarpan bir fark görürüz. Mesela %25 artış kaydolunduğu belirtilen kumaş cinsinin yüzde 25 değil de, yüzde 50 ve hatta 75 fiyatlarının arttığını görürüz. Bundan başka, geçen aylarda litresi 11-12 şiline satılmış olan zeytinyağı, bugün, 17-18 şiline satılmaktadır. Arzumuz, İş müfettişlerinin, çarşıda fiyatları tüccarlardan soracaklarına, müşterilerden ve alıcılardan da sormalarıdır.

Gerek işsizlik gerekse hayat pahalılığı artışının doğruluğundan veya yanlışlığından ziyade üzerinde ehemmiyetle durulması icap eden mesele; her iki problemin de, hükümetin gayretleriyle mesut bir şekilde halledilmesidir. Yoksa gösterilen sebepler, Kıbrıs halkının büyük bir ekseriyetini teşkil eden bedbahtların feci hayat şartlarını değiştiremez.

Kıbrıs'taki işsizliğin ve hayat pahalılığının önünü almak için hükümetin esaslı tedbirler alması lüzumlu olduğu gibi, bu mağdur zümrenin istikbalini garanti edecek teşkilatlar da, yani (İngiltere'de bulunan Unemployment Officelere mümasil teşkilatlar v.s) hükümetin delaletiyle kurulmalıdır. Zira, Kıbrıs işçileri teşkilatsız oldukları kadar, toplallerinden de emin değillerdir. Zira Kıbrıs'taki sendikaların en esaslıları dahi işçilerin çıkarını sağlamaktan ziyade, yabancı ve zararlı bir ideolojinin çığırtkanlığını sürdürmektedirler.⁷¹

NE SAMİMİ TENKİT!

Demokrasi anlayışı ve fikir hürriyetinin hükümlan olduğu bu atom devrinde, devletlerin politik ve kültürel bakımdan olgunluk dereceleri, tenkide verdikleri önemle ölçülebilir. Fikren inkişafında, pek büyük rol oynayan tenkitler, "yapıcı" ve "yıkıcı" olarak iki sınıfa ayrılmaktadır. Yapıcı tenkitler, tenkit sanatına vakıf olanların samimi bir ruh haleti

⁷¹ Osman Türkay, "İşsizlik ve Pahalılık", Hürsöz Gazetesi, 28 Şubat 1951, 1.

risinde bir eserin kıymetini ortaya koymak için yazdıkları yazılardır. Yıkıcı tenkitler ise, samimiyet hudutları aştığı nispette zarar verir ve iyi maksatlarla girişilen teşebbüsleri, birçok fâlar, akamete uğratar.

Cemiyetimiz; güzel sanatlar, kültür ve politika bakımından kalkınabilmesi için yapıcı tenkitlere layık olduğu kıymeti vermelidir. Lakin, böyle olmakla beraber, en küçük meseleden büyük hadiseler çıkarmak isteyen kötümser ruhlu münekkitlerin, en güzel eserleri yer ile basan etmek maksadını güden sözde tenkitlerinin sahiplerinin yüzlerine fırlatılmış en doğru harekettir kanaatindeyiz.

Kıbrıs'ta Türk cemaatinin muhtelif kültür ve irfan müesseseleri tarafından girişilen teşebbüsler, yıkıcı, kötümser ruhlu münekkitler tarafından baltalanmış ve halen baltanmaktadır da... Yapılan tenkitlerde, sadece eserler ve teşebbüsler baltalanmış olsaydı, mesiz, bir dereceye kadar teessürden azade kalacaktık. Lakin eserler ve teşebbüsler yanında en şiddetli hücumlara, takdir edilmesi icap eden şahıslar hedef ittihaz mektedir. Bu ise, cemiyetimiz için yüzde yüz zararlıdır.

Daha dün, kendini samimi bir münekkit olarak okuyucularına takdim etmeye yeltenen arkadaşımız, Viktorya kız okulunun "Utku" dergisini bahane ederek bu okulun gerek öğretmenlerini gerekse öğrencilerini teşhil etmek nezaketini göstermiştir. Viktorya Kız Okulu'na <Türkiye.'den bir müdirenin getirilmesine biz de taraftarız ve bunun bir an evvel yerine getirilmesini istiyoruz. Fakat bu arzumuz, bunca yıllık hizmetleriyle memleketimizin kültür ve ilmiye yararlı olmuş Viktorya öğretmenlerinin kâffesini teşhil etmemize kafi bir sebep teşkil etmiyor.

"Utku" dergisine gelince, bunda da sayın münekkidin(!) samimiyetten uzaklaştığı görülmektedir. Bir okul dergisinin ne gibi bir evsafa haiz olması icap ederdi acaba? Sonra, derginin muharrir, bizim de bu dergiyi daha ilk fırsatta baltalamamızı, tarumar etmemizi mi istedi? Anlayamıyoruz.

Samimiyetine inanmadığımız bu arkadaşımızın dergiyi dikkatlice mütalaa etmediği anlaşıyor. Zira, bunu yapmış olsaydı, hiç şüphe yok ki "Utku" dergisinde kendisinin imzası

inde neşredilmiş aşık tarzı(!) manzumelerinden çok daha güzel ve nefis şiirler
labilecekti!⁷²

KIZILLARIN MANEVRALARI

Dünya sulhu ile insanlık hürriyetine her an zehirli dişlerini gıcırdatan komünizm
erinin en ustaca manevralarından biri de; yedi iklim dört bucağı ateşe bürümek istediği
anlarda " sulh, aman sulh" diye feryat u figan etmesidir. O kadar ki, bir eli kanda ve
te, diğer eli kuklaları arasında sulh kongreleri toplamakla meşgul!

rl(omünizm ejderinin manevraları bundan ibaret değildir. O; insanların fikir ve
anlarını esaret zincirine vururken, manevi hürriyetten bahseder; manevi kıymetlere,
atlara ve her türlü mukaddesata karşı cinayet işlerken, din kisvesine bürünür, mürteci olur;
an haklarını ayaklar altına alırken; adaletten dem vurur ve hemen yalancı avukatlık rolünü

Sinsi faaliyetleri neticesi olarak; akli selim sahibi hür insanlığın nefret ve lanetini
rinde toplayan komünizm; dünyaya yaymış olduğu ajanları vasıtasıyla sulh propagandaları
maktadır. Bundan bir müddet evvel, "Stockholm sulh beyannamesi" diyerekten ortaya bir
avra parçası atmış ve imza toplatmak istemişti. Komin formun yabancı memleketlerdeki
i ajanlarının gayretlerine rağmen, bu teşebbüs bir semere verinemiş olacak ki; şimdi de
ya "bir " Varşova sulh beyannamesi" çıkarılmaktadır.

Kıbn's'ta intişar eden Rumca komünist Neos Demokratis'in yazdığına göre, 26
nistan itibaren Kıbn's'ta da bir "Sulh haftası" açılacak, Varşova Sulh beyannamesi için
n toplanacaktır. Bu münasebetle, adanın her tarafında barış toplantıları yapılacağı ve
nagan da söylevleri verileceği pek tabiidir.

fxvGeçendefo olduğu gibi, bu defa da Kıbrıs Türklerinden de imza istenebilir. Hatta bazı
i!uşkomünist uşakları, faaliyete geçip Türk cemaati arasında çeşitli yollardan Kremlin'in
nag-andasını yapabilir. La.kin bu gibiler bilmelidir ki; "Türk cemaati komünizmin uzun

man Türkay, "Ne Samimi Tenkit", Hürsöz Gazetesi, 1 Mart 1951, I.

mandan beri yapmakta olduğu. bu sulh manevralarını pek iyi anlıyor. Böyle bir paçavra
çısına, hakiki Türk kanı taşıyanların imza atacaklarına asla inanmıyoruz. Çünkü komünist
ell'rinealetolacak bir Türk'ünbulundugunu tasavvur edemeyiz.

Kahrolsun dünyayı ateşe vermek isteyen kızıl komünizm!..73

CENNET İMİŞ!

Avrupa ve Amerika'da hava tebdili maksadıyla Kıbrıs'ı ziyaret eden turistler; burada
dikleri tarihi eserler romantik manzaralar karşısında hayranlıklarını gizlemeyerek, "Kıbrıs,
yüzünün küçük bir cennetidir" demekten kendilerini alamıyorlar. Hakikaten; gerek insana
ve ferah veren tatlı havası gerekse billur çağlayanları ve harikulade manzaralarıyla, Yeşil
mız; hakiki bir dünya cennetini andırmaktadır.

Her ziyaretçinin sevgi ve hayranlığını kazanan Kıbrıs'ta meskun 450 bin kişi, acaba
netteki sevgili kullar (?) ve huriler gibi mesut ve müreffeh bir hayat sürebiliyor mu?...
hes:iz hayır! Görülüyor ki, bu cevap karşısında insan, tatlı rüyasından irkilerek kalkıyor ve
ya "Cennet" olmak vasfını kazandıran güzelliklerin ruhu beslediği nispette mideyi
alıştığını müşahede ediyor.

Küçük büyük, genç ihtiyar, tahsilli tahsilsiz karşılaştığımız herkes hayatından
nn~,istikbalinden emin görünmüyor. İstikbalinden emin ve hayatından memnun çok az!
çler mütemadiyen İngiltere, Avustralya, Afrika ve Amerika'ya hicret etmektedir. Her yıl
nı)nce vatandaş, hayatını kazanmak maksadıyla bu şirin adayı terk ediyor. Şüphesiz, bu
ace:ret, Kıbns'ın istikbali bakımından, bazı maddi menfaatler sağlamakta ise de, netice
niyleendişe vericidir.

insanın hayatta namus, şeref ve haysiyetini muhafaza etmesi için çalışması lazımdır.
nuki; çalışma arzusu olan insanlara iş verilmeyen; okumaya teşne gençlere tahsil imkanları
ancayan bir memlekette yaşadığımızı teessüfle itiraf etmek mecburiyetindeyiz. Hiçbir
nceCimkanlarınamalik olmayan nice tahsilli ve kültürlü gencimize balta, kürek işi bile

İlimmediği halde, maddi bakımdan refah ve saadet içerisinde olanların en iyi hükümet işleri
kılınmasına; paraya muhtaç yüzlerce işsiz genç dururken dairelere kadınların tercih
edilmesine şahit oluyoruz. Kıbn's'ta iş bulamayan gençlerin hicret edecekleri, yeni hayat
aracakları arayacakları aşikar değil midir?

Memleketimizde geçimi güçleştiren ve işsizliği artıran başlıca amil; hükümetin takip
etmekte olduğu iş politikanın isabetsizliği ile iş verme mekanizmasının aksaklığıdır.
Eğer olmasaydı bugün birçok memurlar müstahsil ve tacir, birçok işsizler de memlekette
halkın bir uzuvu olarak vazife başında bulunacaklardı. Maalesef bu olmadı ve sefaletle
yaşayan gençlik, aileleriyle vedalaşmayı bile lüzumsuz görerek, adadan ayrılmakta devam
etmektedir...

Garip olan cihet şudur ki, Avrupalı ve Amerikalılar buraya cennete girer gibi gelirken,
biz cehennemden çıkar gibikaynaklıyız!"

TAVSİYE MEKTUPLARI

Yalnız Kıbn's'ta değil, bütün dünyanın her tarafında ilim, nurunun, bilgi cevherinin
sıfırına düşüren bir şey var: Tavsiye Mektubu! Hakikaten; zamanımızın olaylarını
ilettirerek eden, süzgeçten geçiren her duyan ve düşüne insan, bu önemli konu karşısında
kalmaktadır.

İster İngiltere'de olsun isterse Amerika'da olsun dünyanın yedi iklim dört köşesinde,
taahhütlenen tahsilli ve kültürlü gençlerin iş bulmaları hususunda karşılaştıkları haksızlıkların
yüğü tavsiye mektuplarının aldatıcı satırlarından başlar. Tahsilini ikmaletmiş bir genç,
işsizlik hususunda, bir firma veya daire müdürünün karşısına gittiği zaman, kendisinden ilk
şey herhangi bir nüfuzlu adamdan tavsiye mektubuna sahip olup olmadığıdır.

Her gün duyuyor, görüyor, yazıyoruz: Yaşadığımız asır; yirminci asırdır, içinde
yaşadığımız çağ; atom çağıdır, bilgi çağıdır, kültür çağıdır. Lakin her şeyden üstün
bizim lazım gelen bu kıymetleri, iltimasın pençesinde hakaretimiz bir duruma
düşürmekten sakınmıyoruz.

Bir fırına veya daire müdürünün, tavsiye mektubundan ziyade bilgiye önem vermesi doğru değil midir? Bizce müdürler evvela bilgi ve kapasiteye, sonra müstedilerin hüsnü ve karakter sahibi olmalarına bakmalıdır. Böylelikle, bilginin değeri sıfıra düşmeyeceği gençler de, bilmem hangi nüfuzlu akrabasına güvenmeyerek derslerine çalışacak ve sahte muvaffakiyetlerin muvakkat nimetlerine tenezzül etmeyecektir.

Hakikat bu merkezde iken, demin de belirttiğimiz gibi dünyanın yedi iklim dört mevsiminde, bu hatalı. memur alma siyaseti takip edilmektedir. Bunda, insanların iltimasa yer almasının kötü neticeleri görülmektedir. Bundan yüzyıllarca evvel " Authority has an evil palm" diyen büyük İngiliz şairi. Shakespeare, şimdi yaşamış olsaydı, pek muhtemel ki (devrimize bizim gibi "atom devri" demeyecek de iltimas devri diyecekti!

B.AY MUSTAFA ÖZKER YAŞIN'A: Utku hakkındaki saçmalamalara, evvelki yazımız cevap teşkil etmektedir. Bir defa daha gözden geçiriniz. Aruz vezni hakkındaki iddianıza gelince, vezinler ve yeni şiir cereyanları hakkındaki fikirlerimizi fırsat buldukça Edebiyat Sayfamızda belirtmeye çalışacağız. Yalnız şu var ki İstiklal Marşımız da alınak üzere Türk şiirinin engin hazinesini kalıplarına sığdıran Aruz Vezni ile şiir fakirliği ise, Aşık Yaşın, meşhur manzumelerini(!) Karacaoğlu'dan adapte etmezden habdi acizleri, yalnız hece vezni ile değil serbest nazımla da şiirleryazınıştır.⁷⁵

CEMAATİHMAL EDİLİYOR

Yıllarca sayısız mahrumiyetler içerisinde sarsıntılar geçiren Kıbrıs Türk cemaatinin; zamanlarda silkiniş, uyanış ve uyanışına şahit olmakla istikbal hakkındaki ümitlerimiz artmakta idi. Hepimizin bildiği gibi, daha geçenlere kadar mahrum olduğumuz birçok hizmetimiz; hükümetçe teslim edilmiş ve cemaat işlerimiz bir dereceye kadar düzene girmeye başlamıştı.

Bugün, lisemizin başında kendi soyumuzdan, kendi kanımızdan bir müdür; adadaki en büyük din müessesemizde muhterem bir din reisimizi görmekle bahtiyarız. Bundan başka milletimiz Medeni Aile Kanunlarına ve Türk Aile Mahkemelerine kavuşmuş bulunuyor. Bu

⁷⁵ Anı Türkay, "Tavsiye Mektupları, Hürsöz Gazetesi, 3 Mart 1951, 1.

verici olaylar karşısında, cemaatimiz de enerjisini hızlandırarak bir kalkınma davasına emaresini göstermiştir.

E, vvelkine nispetle içtimai ve kültürel bakımdan mesut bir duruma girme cihetine almışbuhinan bu cefakar cemaatin bunca yıl çektiği ıstıraplar, çilesinin doldurmamış gibi; muhterislerin şahsi kaprisleriyle durum yeniden tehlikeli bir hal almıştır. Lise müdürü, ilk fırsatta hiçbir esasa dayanmayan tard hadiseleriyle itham edildi. Bundan daha fenası; mm~yolunun henüz ilk merhalesinde bulunan cemaatimizin önünde bulunan muazzam edelerin halledilmesi gerektiği halde, liderlerimiz herşeyi unutarak, kendi şahsi aslarını tatmine koyulmuşlardır.

t'Hakikatenson.günlerin .olaylarını takip edenler, " şahsiyata girişme" edebiyatın en örneklerine şahit olmuşlar ve olmaktadırlar da... Liderimiz, istedikleri gibi hareket ilir-for, lakin unutmayalım ki, bu kritik zamanda bunlardan en fazla müstefit olan anlarımız, zararlı olan ise Kıbrıs Türk cemaatidir.⁷⁶

AMİYANE KELİMELER

Türk Edebiyatına ve bilhassa yeni Türk şiirinin doğuşuna aşına olan okurlarımızın dan tanıdıkları, dünya .çapında .bir sanatkar olmaya namzet, vücudu bizden, kafası ncıdan. bir şairimiz vardır. Bu şair hakkında, arkadaşlar arasında söz açıldığında; atına karşı hürmet beslediğim. bu şairin fikir ve ideolojisi milli ahlak, karakter ve neklerimize ne derece tehlikeli ise, mısraları arasına sıkıştırdığı miyane kelimeler de, d[[ürkçemiz için o nispette zararlı ve tehlikelidir." derdim.

trHalk.söyleyişine. sadık kalmak, halk arasında söyleneni ve konuşulani kopya etmek, angfbir esere orijinal bir hususiyet bahşediyorsa da, sık sık kullanılan amiyane kelimeler mütezarır etmekten geri kalmıyor. Edebiyatın en büyük gayesi dilin gelişmesini maktan başka ne olabilir? Bizce; "esasinda bu dil benim annemin sütüdür" diyen kar..edebiyatın hakiki amaçlarından en önemlisini takdir etmiş bir sanatkardır. Yoksa, tlmaz kelimelerle lisana karşı suikast işleyenler, halk efkârı ve tarih karşısında ul~yetlerindenkurtulamazlar...

nan Türkay, "Cemaat İhmal Ediliyor", Hürsöz Gazetesi, 4 Mart 1951, 1.

Benim gibi bu yurdun havasını teneffüs etmiş, suyunu içmiş, gününü güneşini görmüş
nıkurlarım, siz söyleyiniz; şayet kibar bir sosyete de içimizden kalkıp birisi "bre şunu yap
bunu getir" dese veya buna benzer saçma kelimeler kullansa, alacağı cevap ne olacaktır?
kes.izilk fırsatta oradan kovulacaktır! Sonra, ol kimse bunu bir köy kahvehanesinde
ese kendisini sopadan ve tokattan kurtaracak. yegane şey, köylünün misafirperverliği
aktır.

Şimdi aziz okuyucularım. ben şu "bre" kelimesini bir mısramda kullanarak. "vur bre
cu: {vur" .desem, söyleyişimdeki nezaketsizlikten dolayı beni tahkir edecek ve şiirimin
kısımları iyi olsa dahi, ona metelik vermeyeceksiniz, değil mi? Bundan sonra nerde
" hodri meydan" "lo lo lo" "şak şakçı" "orospu" gibi amiyane ve gayri nezih
le!de, bin bir türlü tekerleme!

Bay Özker Yaşın'a son cevap: Dilinizi temiz, başınızı ağır tutamadığınız ve
elerinizi düzeltmediğiniz takdirde, yazılarınız bu sütunda hiçbir akis yaratmayacaktır.⁷⁷

VİCDANIMIZI DİNLEYELİM

Şahsi görüş ve kaprislerimizin esaretinden kurtularak., her şeyden evvel, her şeyden
utmamız gereken vicdanımızın hür sesini dinleyelim... Onda; yıllarca mahrumiyetler ve
sızlıklar içerisinde bocaladıktan sonra, yükselme ve kalkınma cihetine yönelmiş bir
atır) haklı şikayetleri yükselmiyor mu? Onda; en kritik bir zamanda, en hayati
mızın yüzüstü bırakılmasının mesuliyetleri yankılar yaratmıyor mu?

Etrafımızda cereyan eden olaylar, bu ada üzerindeki becamızın sağlanması için
mamız, çok çalışmamız, birlik halinde çalışmamızı lüzumlu kılmaktadır. Her fırsatı
et il~rek, ecdat yadigarı olan bu topraklar üzerinde varlığımızı kemirmek ve yıpratmak.
alışan bizden daha kuvvetli, daha teşkilatlı, daha zengin bir çoğunluk karşısında
maktayız.. Hal ve hakikat .bu merkezde iken, bizim en küçüğünüzde en büyüğümüze
Urbirimizi baltalamamızın, kötülememizin sebebi nedir?

an Türkay, "Amiyane Kelimeler", Hürsöz Gazetesi, 6 Mart 1951, 1.

Cemaatimizin yüksek menfaatine suikast işlercesine faaliyet ve neşriyatta bulunan değer (!)zevatin, büyük Türk şair ve filozofu Tefvik Fikret'ten hatırimızda kalan şu iki anın kulaklarınaaltın küpe yapmalarını temenni ederiz: "Bir şey senin değil ey genç ma kî. Senden de hesap sorar ati-i müşteki.,

Bugünkü mücadelemizde, şayet birkaç kişinin şahsi çekişmeleri neticesinde hüsrân ve aniyetle karşılaşsak, hiç şüphe yok ki, halk denen o kara kuvvet, mesullerden, ileride soracaktır. Halk kendisine fenalık edeni bildiği gibi, tarih de bütün hadiseleri kılıyla gelecek nesillere aydınlatmaktan çekinmiyor.

Buyuk küçük, kadın erkek, genç ihtiyar, her Türk vatandaşı mesuliyetlerini idrak etmeli ve yalnız vicdanının sesini dinlemelidir.⁷⁸

DESTAN YAZIYORMUŞ!

Güzel Türkçemize ve bilhassa şiir lisanımıza bazı tatsız ve- amiyane kelimelerin kullanılmasından doğan tehlikeleri belirtirken, geçen günkü yazımızda bir dostumuzun ön örnekler almış ve bu husustaki görüşlerimizi iktidarımız nispetinde açıklamıştık. Dostunuz bu samimi ikazımıza sinirlenmiş olacak ki, bir diğer arkadaşıyla üzerimize almaktan kendini alamamıştır.

Sayın arkadaşımız, bize vermiş olduğu sözde cevapta, birçok değerli şairimizin de sıralayarak, adı geçen şairlerin eserlerinden habersiz olduğumuzu iddia etmiştir. Dostumuz bunda da büyük hataya düşmüştür. Çünkü kendi müdafaası, yine kendi ismini çürütmektedir.

~Yerli vemilli bir edebiyatın yaratılmasına taraftar olduğu halde, Bay Özker Yaşın'ın, il?uvarlarından başlayarak, Anadolu köylerinin genel ruhuna nüfuz eden ve sonra "At" şiiriyle bütün Türkiye'yi şaha kaldıran Faruk Nafiz'e "modası geçmiş" gibi bayağı bir iftlanması acaba neden icap ediyor?

ii.

~Türkay, "Vicdanımızı Dinleyelim", Hürsöz Gazetesi, 7 Mart 1951, 1.

Bu aziz arkadaş Türk şiirinin hakiki ilham kaynağının Anadolu olduğunu söyledikten sonra, bir şairimizin sevgilisine seslenirken " Sen Türkiye-gibi aydınlık ve güzelsin" dediğini görmüştük. Türk ruhunun en ince tellerini ihtizaz ettiren bu mısradan, acaba bizim ahenksiz şiirlerimizde dediklerimiz kelimelerden kaç tane bulunmaktadır? Hiç değil mi? Şimdi bu sayının arkadaşımızın pervasızca kullanabileceğini iddia ettiği "Orospu" ve "Bre" kelimelerini kullanarak, (affınıza sığınarak yazıyorum) "Bre..... Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin" diyeydi acaba ne olurdu?

Nihayet, arkadaşımız "bre" kelimesini şiirine destani-bir ahenk vermek için yazdığını gördük. Demek ki, "vur" kelimesiyle destani bir ahenk yaratmak için "Bre"nin kullanılması doğru. Hayır, sevgili okurlarım birçok genç şairlerimiz bu ve buna benzer kelime kullanmaksızın, gök kubbeyi çınlatacak gür sesler yaratmışlardır.

Bana belki yine muhafazakar diyecekler, lakin ben yine sırf eskimiş ve kıymetsiz şiirler aruz vezninde "Bre"siz "Vur" kelimesinin ne gür bir ses yarattığını belirtmek için "Vur"u alan yeniçeriye gazel" şiiri Yahya Kemal'den iktibas etmekten çekinmeyeceğim:

Vur Pençe-i Alideki şimşir aşkına
Gülhank-ı asümanı: tutan pir aşkına
Ey leşker-i müfettihi-ü ebvab vur bugün
Feth-i mübini zamin o tebşir aşkına
Düşün çelengi Rum'un, eğilsin ser-i Frenk
Vur Türk'ü gönderen yed-i takdir aşkına
Son savletinle vur ki, açılan bu surlar
Fecr-i hücum içinde tekbir aşkına.⁷⁹

Jim Türkay, "Destan Yazıyormuş", Hürsöz Gazetesi, 8 Mart 1951, I.

ZEVKVE KIYMET BUHRANI

Son yanın asır. zarfında iki büyük kanlı badireye sahne olmuş bulunan dünyamız, çok bakımdan sarsıntılar ve buhranlarla karşılaşmıştır. Son zamanların dehşet, korku ve endişe havası, insanlığın benliğine nüfuz etmiş, genel olarak içtimai buhranlara ve ruhi hastalıklara sebep olmuştur zahir...

Zamanımızın en tehlikeli illetlerden biri de zevk ve kıymet buhranıdır. Maziyeyle kopmuş, köklerimizden ayrılarak, işin fantezi taraflarını kabul ediyoruz. Maddi ve manevi kıymetler, ahlaki meziyet ve hasletler tutunamayarak zamanla zelzeleli bir iklime bürünmektedir.

Aramızda kıymet diye hürmet edilmesi lazım gelen şahıslar terzil edilmekten kulamazlar. Küçük bir maddi menfaatle dünya değer insanların küfür ve hakaret maruzuna maruz kaldığını duyduğumuz vakit, tüyümüz bile ürpermiyor. Çünkü gözlerimiz ve hadiseleri görmeye, kulaklarımız ise, duymaya alışmıştır. Bu fena hareketler yanında, ölmezse aramızdan ayrılmış ölülerin aziz ruhları taciz edilmese...

R.uhunbodurlaştığı bu asırda, zevkler de bayağılaşmıştır. Sanat zevki ise, yeni ve eski isimlendirilirken, ortada duran hakiki illetten; zevk buhranından bahsedilmiyor. Devamlı korku, endişe ne ıstıraptan hastalanan ruhlar, bayağı şeylerden hoşlanmaya başlamıştır. Bu hastalığın çok devam etmeyeceği, zamanla geldiği gibi, zamanla geldiği gibi, zamanla birlikte akıp gideceği tabiidir.

Zaman coşkun bir sel gibi akmaktadır. Akan bu zamanın cereyanına ancak ağır ve ağır kıymetler mukavemet ederek ilanihaye yaşayacaktır. Yoksa bugün "yeni" denilen moda gibi erken eskimeyeceğini kim temin edebilir?⁸⁰

BİR MÜNAKAŞANIN PLANÇOSU

Bundan bir müddet evvel Viktorya Kız Okulunun Utku dergisi için yayınlamış
gumuz bir teşvik yazısını bahane eden dostumuz Bay M. Özker Yaşın'ın "şakşakçı" ve
"ici münekkit" diyerekten bize hücumla kalkıştığını sayın okurlarımız herhalde
lamakta.dırlar. İmkansızlıklar içerisinde yayınlanan bu güzel okul dergisinin daha ilk
ta baltalanmasırın zararlarını belirterek, bu sayın arkadaşla samimi bir cevap vermiş ve
münakaşayı kapatmıştık. Zira, sayın okurlarımızın da takdir edecekleri gibi, bir okul
si için haftalarca münakaşa yapmak boş yere gazete sütunları doldurmaktan başka bir şey
dır.

Sayın arkadaşımız, bu cevabımız üzerine korktuğumuza sahip olarak "hodri meydan"
ek bizi meydana davet etti. Bundan başka dostumuz, bize hasrettiği "Pazardan pazara"
unda "lo lo lo" gibi birçok tatsız kelimelerle yeniden hücumla kalktı. Biz, münakaşayı
mıış addettiğimizden yine bu yazıya cevap vermemiştik.

Dil konusunda hassas oluşumuz, bizi yine bu arkadaşla karşılaştırdı. Son zamanların
en çşairleri tarafından kullanılan bazı kelimelerin, tatsızlığını belirtmek maksadıyla
ğı)ız. "Amiyane kelimeler" başlıklı yazımıza, bu arkadaşımızın Kıbn's'ta intişar eden
t),
ur!ÇriJ.J.den de örnekler alarak, kendisine samimi ikazlarda bulunmuştu. Bize bu yazıyı
aya SfV'k eden başlıca amil, şiir lisanımıza bazı şair taslaklarının kattıkları ahenksiz ve
ne#h kelimelerin yarattıkları tehlike olmuştur. Bu yoldaki mücadelemize yılmadan
m edeceğiz. Çünkü, Türkçe'de bir küfür ve "kurbağa dili" edebiyatı yaratılmasına
mül edemeyiz.

Biz Kıbrıs'ta herşeyden evvel ada Türklüğünün kendi öz ruhunun özellikleriyle
mıış bir edebiyata muhtacız. Böyle bir edebiyatın genç elemanları, nasıl olur da bu halk
nda ayıp ve ağır sayılan kelimeleri şiirlerine örerek, bir de üstünden takdir beklerler?"

İBRET LEVHASI

Bulgaristanlı göçmen kardeşlerimizden 30,000 kişinin Kıbrıs'a kabul edilip Leymosun kasabesindeki köylere yerleştirileceklerine dair bundan bir müddet evvel yerli basında bir haber gördük. Bu haberin doğruluğunu herhalde hatırlamaktadır. Doğru olmasını herhalde temenni ettiğimiz bu haber...geçende. İstanbul'da münteşir "Cumhuriyet" refikimizde de yayınlanmışsa da, ne dereceye kadar hakikate hakikate uygun olduğunu bilmiyoruz. Yalnız şu var ki, "Cumhuriyet" refikimiz, 30.000 göçmenin Kıbrıs'a yerleştirilmesi hususunda İngiliz ve Amerikan temsilcilerinin müzakerelerde bulunduğunu açıklamıştır.

Haberin Ada Rumları üzerinde yaratacağı tepkinin menfi olacağını, her aklıselim Rum vatandaş gibi, biz de biliyorduk.

Nitekim, sağcı ve solcu Rum basınından yayınlanan yazılar, tahminlerimizi teyit etmektedir. Sağcıların en büyük gazetelerinden Elefteria bu hususta neşrettiği bir yazıda yazıyor: " Kıbrıs Muhacir yerleştirme yeri olamaz! İlhakın gerçekleşmemesi için mücadele edenler, artık her şeyi hazmederek yumurtalarına oturmalıdır!" Diğer Rum gazeteleri de buna benzer yazılar neşrederek, henüz gerçekleşmemiş bu habere karşı isyan etmektedirler.

İkinci cihan savaşında Yunanistan'ın uğradığı büyük felaket; Yunan milletinin aç, perişan bir halde Kıbrıs'a hicret ettiği bilinmektedir. Gime İngiliz Okulunda öğrenci olduğum 1942-43 yılının bu hazin göç vakalarını, her sabah limana giderek o zaman ki gözlerimle seyredirdim. Perişan bir halde bulunan bu Yunan göçmenlerini getiren gemiler direklerinde şanlı bayrağımızın dalgalandığı Türk gemileriydi. Onlara her fedakarlığı bilenler ise, merhametli Türk ulusu idi.

Yunan göçmenlerine, Kıbrıs'ta da her fedakarlıktan çekinmeyen bir Türk cemaati yok mu? Biricik irfan ocağımız lisede ikamet eden kimlerdi? Lakin Rum vatandaşlarımız bu karşı nankörlüklerini ispat etmekten çekinmediler ve "Türk bayrağı altında buraya gelmişsiniz daha iyi batıp gideydiniz!" dediler. Zaten böyle bir meselede, bu gibi laflar sarf etmekten, şimdi ne beklenebilirdi?

Kıbrıs, onbinlerce Türk'ün kanı pahasına zapt edilen ve İngiltere'ye emanet edilen bir toprak mıdır? Şimdi getirilmesi tasarlanan 30.000 göçmenin ecdadı bu toprakları

ıyla sulamış bulunmaktadır. Bundan dolayıdır ki, Rum gazetelerinin menfi neşriyatı kalemmamalıdır.

Türk bayrağı altında Kıbrıs'a gelen Yunan muhacirlerine küfredenlerin, bu Adaya Türk muhacirlerinin gelmesine itiraz edecekleri tabiidir. Yalnız hadiseler şu ibret levhasını vermektedir: Türk karanlık günlerde düşmanlarının bile koruyucusudur. Elenler ise tam tersi!..⁸²

VENİZELOS'A VERİLEN CEVAP

<Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı hususundaki kampanyaya, Yunan hükümetinin de katılımıyla mesele resmi bir mahiyet almış bulunmaktadır. İlhak hakkında parlamentoda yaptığı beyanattan sonra, Yunan Başbakanı Sofokles Venizelos, muhtelif meselelerle Kıbrıs siyasetindeki arzularını izhar etmiştir. Hatta Cumhuriyet gazetesi muhabiriyle yapmış olduğu bir mülakatta, Başbakan Venizelos, adanın Yunanlılara ait olduğunu iddia etmektedir.

Yunanistan Başbakanı Venizelos'un Parlamentoda yaptığı beyanat, Ankara'da Türkler gibi şahlanan on binlerce Türk genci, geçen haftalar zarfında gereken cevabı vermiştir. Onların gür sesleri, anayurt ufuklarını aşarak, kulaklarımıza kadar, gelmiş bütün dünyayı çınlatmıştır. Her bakımdan Türkiye'ye ait olan Yeşil Kıbrıs, Türk gençliğinin hasret ettiği ilahi bir sevgilidir. Bu sevgiliyi onun gönlünden, onun elinden alacak hiçbir kuvvet kuvur edilemez.

Mr. Venizelos'un "Cumhuriyet" gazetesi muhabirine yaptığı beyanata ise, en kesin cevap "Son Saat" gazetesinde Cihad Baban ağabeyimiz vermiştir. Geçen Pazar günkü "Hürriyet" gazetesinin Atina'daki muhabirinden aldığı bir haberde kaydedildiğine göre, Cihad Baban ağabeyimiz, "Son Saat"te neşrettiği bir makalede; Türkiye'nin emniyetinin dan Kıbrıs da dahil olduğu halde, Midilli, Sakız, Sısın ve Rodos adalarının Türkiye'ye ilhak edilmesi gerektiğini işaret etmiştir.

Yıllardan beri durmadan dinlenmeden ilhak naraları atan Rum vatandaşlarımız ve man devlet adamları gerçekleri anlamalıdır. Orta Doğunun çelikten kalesi Türkiye, şanlı adımızın asırlarca hükümlan olduğu bu mukaddes toprakları, milli emniyet ve güvenliği omından yad ellere bırakmamaya and içmiştir. Bazı ihmalkarlıklar ve gaflet yüzünden vilce elimizden çıkmış diğer adalar da, Anadolu'yu tamamlayan bir bütün oldukları için, 7e~nin elinde bulunması gerekmektedir. Cihad Baban ağabeyimizin yazısı, bütün Türk iletinin halk efkarına ve genel ruhuna tercüman olmaktadır.

Kıbn'sın Yunanistan'a ilhakı için ..çırpınan "Megola İdeacılar", hak ve adalet asında şimdi Midilli, Sakız Sısam ve Rodos'u da hakiki sahibine teslim etmeğe ırlanmalıdırlar!⁸³

BİRLİKTEN KUVVET DOGAR

Kıbn'sta ideal bir cemiyet halinde kalkınabilmemiz için, geçlerimizin esaslı bir köy ası yaratmaları gerektiğini müteaddit defalar bu sütunda belirtmiştik. Türk köylüsünün U.kalkınması; iyi duyan, salim düşünen enerjik bir kitle seviyesine ulaşabilmesi, aydınlık ımımızın başarı alanım tayin edecek kıymet ve önemdedir.

I(qy davası, ülkülü gençlerin kafasında şuurlaşmalı, kalbinde bayraklaşmalıdır. Çünkü ımın refah ve saadeti, bütün milletin, bütün memleketin refah ve saadetidir. Köy asında başarıyı temin edecek ve yüzümüzü aka çıkaracak yegane amil, aydın gençliğin ımız için arkalarımızı dayadığımız ümit dağı, mazide olduğu gibi istikbalde de küçük bir i doğurmakta güçlük çekecektir!

Bundan birkaç yıl evvel, K.T.Ç. Birliği ismi altında kurulan bir teşkilatla Türk üsün, Türk Çiftçisinin, zamanın icaplarına uyarak, imkansızlıklar içerisinde imkan mak cihetine yöneldiğimizi gördüğümüzde gerçekten sevinç ve güven duymuştuk. il"er Birliğinin organı "Ateş" refikimizde okuduğumuz bu yazılar, Birlik idarecilerinin, ıftsız olmakla beraber çalışmalarına devam ettiğini göstermektedir. Birliğin kuvvet ıgu hakikatini hatırimızdan çıkararak, bazı köylülerimizin, K.T.Ç. Birliği kulüplerini

man Türkay, "Venizelos 'a Verilen Cevap", Hürsöz .Gazetesi,,13 Mart 1951,I.

attıklarını teessüfle öğrenmekteyiz. Türk Çiftçisinin, her bakımdan teşkilatlanmış bulunan çiftçileriyle hayat mücadelesinde boy ölçüşebilmesi için, birliğe ve beraberliğe önemmesi, icap ederken bu uyuşukluk fayda yerine, yüzde yüz zarar tevhit eder. Halbuki, minnetle şahit oluyoruz ki, Kıbrıs'taki Türk köylerinin hemen hepsinde Spor ve Kültür mekânları ile kulüpleri bulunmaktadır. Bunların hepsinin bir isim altında ve Çiftçiler Birliği adı altında birleşmeleri, köylülerimizi teşkilata kavuşturacağı gibi, onları büyük ve asil vazifelerine hazırlayarak, hükümet nazarında da nüfuz ve tesir sahalarını genişletecektir.⁸⁴

BAŞDESPOTUN SEYAHATİ MÜNASEBETİYLE

Kahrolası ilhak, yıllardan beri, büyük veya küçük; köylü veya şehirli; komünist veya millî; tahsilli veya tahsilsiz; bütün Rum vatandaşlarımızı, çeşitli teşebbüslerle, çeşitli kılığa bürmüştür. Bu menhus maksat uğruna, 1931 de çıkarılan isyanın çirkin hatıraları henüz gözümüzden silinmemiş; daha geçenlerde, tertiplenen muazzam mitinglerin çılgın naraları kulağımızdan gitmemiştir.

İlhak kampanyasının ikinci sayfası Avrupa ve Amerika'ya yapılan propaganda faaliyetleriyle başlıyor... Girne despotu Kiprianos'un başkanlığı altında, geçen yıl, millici delegasyon tarafından Atina'ya, Londra'ya, Paris'e ve Lake Success'e bir ilhak delegasyonu gönderildiğini hepimiz hatırlamaktayız. Bu heyetin, yüksekte atıp tutmasına rağmen, hiçbir işe sağlamadığını geçen şu zamanda ispat etmiş bulunmaktadır.

Propaganda seyahatlerinde garip olan bir cihet varsa, o da, millici delegasyon Amerika'ya gittiğinde Milletler müzaheret istediği sırada; solcu Rum ilhak delegasyonunun da, dünya meydanı meydan okuyan Stalin Yoldaş'ın kuklaları önünde diz çöküp yalvarmalarıdır. Kıbrıs Rumları arasında bu "tezatlar komedyası" hala devam ederken, ansızın Yunanistan'a ilhakını istemiş ve işi resmiyete sokmuştur.

İtti Kıbrıs Başdespotu Makarios'un halen devam etmekte olan Atina seyahati de, pek ilginç olarak, Venizelos'un son beyanatlarıyla ilgilidir. Rum gazetelerinin, Atina'dan gelen haberlere göre, Başdespota muhteşem karşılama törenleri tertip edilmiştir. Atina

⁸⁴ Türkiye, "Birlikten Kuvvet Doğar", Hürsöz Gazetesi, 14 Mart 1951, I.

lyosunun; geç vakit verdiği bir habere nazaran; Başdespot Yunan Kralı, Yunan Başbakanı Kibns'; Yunanistan'a İlhak Ettirme Cemiyeti tarafından kabul olunmuştur. Bu seyahatin, is/te toplanacak Birleşmiş Milletler toplantısına Kıbrıs meselesinin arz edilmesiyle ilgili luğu kuvvetle muhtemel görülmektedir.

Başdespotun bu ziyaretinden bir başarı sağlayacağını tahmin etmiyoruz. Yunan devlet mları~ bazı şuarsuzca kararlar. verebilir, lakin iş Yunanistan'ın isteğiyle halledilemez. n~;meselesinde salahiyet sahibi olan İngiltere ile Türkiye, adanın istikbalini istedikleri lde.tayin edebilecek durumdadırlar.

:İngiliz hükümeti adalet prensiplerini savundukça; aziz Türkiye'miz ve onun idealist plığı>de yanı başımızda bulundukça Kıbrıs gibi Anadolu'yu çevreleyen diğer Yunan ları;da, hakiki sahibine kavuşmakta gecikmeyecektir!85

FİKRE HÜRMET

Asrımızda yaşayan her insanın, siyasi ve kültürel bakımdan olgunluk derecesi, le:tinin fikir, görüş ve hissiyatına gösterebileceği samimi hürmetle ölçülebilir. Bunu mayanlar kendi indi görüş ve şahsi kaprislerinin esiri olmuş egoist kimselerdir. Halbuki, nlık llayrına millet mefaatına, vatan uğruna yapılacak fedakarlıklar, meydana getirilen ler, hodbinliği en tehlikeli düşman, tevazu ve hüsniyeti ise, yaratıcı olarak kabul ektedir.

Aynı memlekette yaşayan, aynı havayı teneffüs eden, millete ve insaniyete hizmet rsuhda.aynı dava peşinde koşan binlerce, yüz binlerce insanın .aynı fikirde olması için n~;bir sebep var mıdır? Hiç şüphe yok, hayır! Zaten fikirler, görüşler ve inançlar bir na, ortada münakaşa diye bir şey tasavvur edilir mi?

Münakaşa esnasında kendi fikirlerimizi savunurken, aksak da olsa, diğerlerinin lerine. hürmet etmesini bilmeliyiz. Çünkü çok defalar sağlam diyerekten savunduğumuz fikir ve kanaat aksak; aksak zannederek hücum ettiğimiz düşünceler de sağlam çıkar. Tabi,

Biz bu yazımızla gerçek fikirlerden bahsediyoruz, arada sırada; belki de her zaman şahit olduğumuz küfür edebiyatı ve çekiştiricilik sanatından değil!

Bir insan, karşısındakinin fikrine hürmet etmekle, onu kabul etmiş sayılamaz. Bilakisce, kendi kültür derecesinin yüksek olduğunu ispat eder. Fikire fikirle mukabele etmek, genel olarak cemiyeti olgunlaştırır ve nurlu bir tefekkür edebiyatının doğmasına vesile olur. Başkalarının fikirlerine hürmet etmeyenler, kendi kendilerinin hayranı, hakikatte ruh hastası, kısır kafalı kimselerdir.

Memleketimizde yalnız fikir işçileri değil; bütün cemiyet mensupları, samimi münakaşalara ve herkesin fikirlerine kıymet vermelidirler. Zira, herhangi bir münakaşasında, bir kısım halk kitlesinin mümessili bulunan bir gazeteciyi, bugün bu gök tepesinin altında hakaretle susturmak isteyen cemiyet mensupları, kendi kendilerinin fikirlerini kestiklerinin farkında değillerdir herhalde!..⁸⁶

HERKES GİDER MERSİNE BİZ GİDERİZ TERSİNE!

Düşüncelerimizle baş başa kalarak, maziye daldığımız zaman, Kıbrıs Türk cemaatinin, binlik ve çekememezlik yüzünden ne büyük ıstıraplara katlandığını, ne çileler sürdüğünü, içimiz burkularak hatırlar dururuz. Bu hatırlayış kalplerimizi acıtırken, diğer yandan, bugün şahit olduğumuz curcuna faslı, şahsi kin ve garaz edebiyatı, çekememezlik konusu, jurnalcılık hadiseleri ayaklarımızın seçtiğini, yürüyüşümüzün büsbütün aksadığını, hayatımızın geriye yöneldiğini göstermektedir.

Milli ve dini müesseselerimizin müdürleri, samimiyetle tenkit ve ikaz edilecekleri değil, jurnallere kurban gitmekte; eğitim, kültür ve irfan müesseselerimizin idarecileri ise, an sebepler ve esassız hadiselerle ittiham altında tutulmaktadırlar. Gazetelerde, sütunlar bu ithamnameler, sayfa sayfa müdafaanameler, jurnaller, protestolar bizi hakiki anlamızdan uzaklaştırmakta, korkunç bir felakete götürmektedir. Bitarafılıklarıyla iftihar ederimiz bile, hadiseleri tarafsız bir görüşle aksettirmekte güçlük çekiyorlar!

⁸⁶ Tuncay, "Fikre Hürmet", Hürsöz Gazetesi, 17 Mart 1951, 1.

re bulunduğu ayan beyan belirtilmektedir. Bahusus, hayat pahalılığının günden güne
seldiğı bu günlerde, işsizliğin devamı, ada iktisadiyatı üzerinde kötü neticeler doğurabilir.

Biz, kendi çoluk çocuğı ve ailesinin maişetini kazanmak için alın teri döken namuslu
dürüst işçileri sevdiğimiz nispette; işçilik meselesini ideoloji oyunları ile karıştıranlardan
nefret ederiz. Dürüst işçilere karşı beslediğiniz sempatidir ki, bizi bu cefakar zümrenin
toplama ortak yapmaktadır. Larnaka muhabirimizden aldığımız bir habere göre; geçen gün
Ejahçeler, Menevi, Mozata ve Mormenekşe köylerinden 400'e yakın işçi yanlarında
ları ve çocukları olduğı halde, Larnaka'da bir nümayiş yaparak hükümetten "iş
işlerdir Bu işçilerin maksat ve ideolojilerinin ne olduğunu bilmemekle beraber,
is'ta önlenmesi icap eden bir işsizlik felaketi olduğunu da inkar edemeyiz.

Kıbrıs hükümetinin, hayat pahalılığı ve işsizlik hakiki bir facia haline gelmeden,
vici/tedbirler alması lüzumludur. Dikelyakadaki elektrik santrali işlerinin ilerlediğı ve
n.kışla projelerinin tatbik sahasına konulmak üzere olduğı bugünlerde hükümetin ve
iyelerin Türk işçilerine ve dolayısıyla muhtaç ve fakir kimselere iş vermelerinin önemini
mek isteriz. Sonra, hayat pahalılığının düşürüleceğine dair yapılan vaatlerin de yakında
at sahasına konulmasının lüzumunu belirtmekle halkın düşünce ve hissiyatınatercüman
umuza kaniiz.

İşsizlik ve hayat pahalılığı memleketimizin refah ve saadetine dış gıcırdatmaktadır.
tyden evvel bu iki önemli mesele hükümetçe halledilmelidir.⁸⁸

-REALİTEYE DAVET EDİYORUZ...

Kıbrıs Başdespotu Makarios'un, Yunanistan başkenti Atina'ya ziyaretiyle ilhak
esi yeniden alevlenmiş bulunmaktadır. Atina üniversitesi öğrencilerin tertipledeğı
Başdespotun Yunan devlet adamlarıyla yaptığı görüşmeler ve miting esnasında
söylev, Rum basınında çeşitli yorumlara vesile olmaktadır. Rum basını, Yunan devlet
ar(vasıtasıyla Kıbrıs davasının Birleşmiş Milletlere arz edileceğini belirtmekte, istikbal
da ümit izhar etmektedir.

miniricay, "İşsizlik Felakettir", Hürsöz Gazetesi, 21 Mart 1951, L

Hayal hanelerinin zengin ve engin olduğu mazideki tecrübelerimizle anlaşılan Rum meslektaşlarımız, Türkiye'nin ada üzerindeki bariz hakkını inkar etmekten bile çekinmiyorlar. K rüyasının pembe ufuklarında kendinden geçtiği nispette. realiteden uzaklaşmış bulunan Rum meslektaşımız, "Elefteria" gazetesinin dünkü nüshasında bakınız ne vecizeler nırtlamaktadır: "Kıbrıs davası ile sadece Kıbrıs halkı ile Yunanistan ve İngiltere me:terleri ilgili bulunmaktadır. Dün de aynı sütunda Kıbrıs davasının Yunanistan ile ltere hükümetleri arasında halledilmesinin en kısa yol olduğunu belirtmiştik!..

Elefteria gazetesinin yukarıda bahsettiğimiz yazısına çocuklar bile gülmektedir. kü, Kıbrıs Anadolu'nun bir parçası olduğu gibi; Türkiye'nin bu kutsal topraklar üzerinde hakkı, pala hakkı ve kan hakkı vardır. Kıbrıs uğruna, bütün tarih boyunca canını ve ni feda etmiş bir tek-Yunan.askeri tasavvur olunamaz. Halbuki Türkler bu ada uğruna bir fed~rederek, bu yurdun her köşesini mübarek kanlarıyla sulamışlardır.

Rum meslektaşlarımızı realiteye davet ediyoruz. Akdeniz ve Orta Doğunun kuzeydeki minist tehdidine karşı en kuvvetli müdafii Türkiye değil midir? İngiltere'nin en büyük esi "TIMES" bile, Cebelüttahtan Süveyş kanalına kadar uzanan bölgenin müdafaasında rye!pill oynadığı rolü belirtirken, Anadolu'nun bir parçası olan Kıbrıs'ı Rus tehlikesine Tüi:kiye'ninkoruduğunu kim inkar edebilir? Akdenizi ve Orta Doğuyu Sovyet baskısına Tüddye'nin koruduğu İngiltere matbuatı tarafından teslim edilirken; Kıbrıs'ın olufy~LSüveyşten, Malta'dan veya Yunanistan'dan çok daha yakın olduğunu belirtmek z Kıbrıs'ta her memleketten ziyade Türkiye'nin bir köşesi tam manasıyla bir Türk ındır.

Kıbrıs Başdespotu Makarios istediği gibi nutuk. etsin, Rum basını aklına geldiği le neşriyat yapsın, hakiki hak sahibi erkek sesini bütün dünyaya duyuracak kudrettedir. r k\cemaatimiz ve ileri gelenlerimiz icap eden kararları vererek lüzumlu tedbirleri lar!⁸⁹

4/fıTürkay, "Realiteye Davet Ediyoruz", Hilsöz Gazetesi, 22 Mart 1951, 1.

ATEŞLE OYNANIYOR

Rum vatandaşlarımızın asırlardan beri devam ettirmekte oldukları ilhak davası; bazen **iki** bir komedyaya, bazen ağır bir trajedi ve çok zamanlar da soluğu ağızların cırtlak **leri**yle bir sabun köpüğü gibi kabarıp sönmüştür. Böyle olmasına rağmen; ortada tek **ika**t, bilinen bir **sey** varsa, o da bu enosisçi cemaatin haksız davalarında gösterdikleri azim **ebattır**.

/Yunanistan başkenti Atina'dan gelen son haberlere bakılırsa, Krbns.Rumlannın ilhak **aları** bütün Yunan milletine mal edilmiştir. Bundan başka, Yuaanistan Başbakanı Mr. **izelos'un** başbakanlığı altında, bütün parti liderlerinin yapmış oldukları toplantı **resinde**, Kıbrıs meselesinin birlik halinde ele alınmasına karar verilmiştir. Kıbrıs **ele**si, artık, bir cemaatin mücadele mevzu olmaktan çıkmış, Yunan milletinin ve Yunan **letini** davası haline gelmiştir.

Yukarıda belirttiklerimiz, "enosis" davası hakkında oynanan komedyaya veya trajedinin **m** >görünüştür. İşin iç yüzüne bakacak olursak, Yunan devlet adamlarının ateşle **adıklarım** göreceğiz. Çünkü, bugün kuvvetsiz ve biçare bir vaziyette bulunan **an**istan'a ilhak edilmesi istenen Kıbrıs Rumlarının yarısından fazlası komünisttir, Bundan **za**,)Yunanistan'da da kardeş kam bile akıtmaktan çekinmeyen komünistler de, diğer **ci**lerden-daha az değildir.

,~k,t,ndi yurdundaki asayiş, kendi kuvvetleriyle temin etmekte aciz gösteren küçük **an**istan,Kıbrıs'ı bir komünist diyarına çevirmek mi istiyor? Dünyanın çok buhranlı anlar **rdığı** bugünlerde, Yunan devlet adamlarının oynamakta bulunduğu ateşten ne **ayc**/mizin ve.dene Kıbrıs'ımızın mütezarrır olmasını.istemiyoruz. Bir kuru hayal uğruna, **m**, bütün Akdeniz ve Orta Doğunun güvenliğini tehdit edici bir şekilde hareket eden **amların**, ateşle oynamaktan vazgeçeceklerine dair bir belirti de mevcut değildir...

Meselenin tehlikeli ciheti de işte budur. Milli haklarımıza olduğu kadar, milli **anlığimize** de hassasiyet gösteren Türkiye hükümetinin, son gelişmeler karşısında alacağı **n** huzur ve heyecanla bekliyoruz. Çünkü, küçük bir ateş parçası muazzam servetleri

birip edecek büyük yangınlara sebebiyet verebilir. Hem, artık "ortada Kıbrıs davası diye bir şey yoktur" denemez!⁹⁰

OKURLARIMIZIN HASSASİYETİ

Yunan devlet adamları ve parti liderlerinin, birlik halinde Kıbrıs davası etrafında toplandıkları bu günlerde; cemaatimiz mensupları ile gazetelerimizin gayesiz çekişmelerin araları hakkında bu sütunlarda yayınlamış olduğumuz makalelerin, halkımız ve okurlarımız arasında iyi tesirler bıraktığını idarehanemize gelen mektuplardan öğrenmekteyiz. Aldığımız mektuplarda, acizane fikir ve görüşlerimiz benimsenmekte, desteklenmekte ve hatta daha ileri ilere, ilhaka karşı mücadele kurum, kulüp ve partilerimizin yekpare bir cephe kurmaları telci11 edilmektedir.

Hakikaten, son haftalar zarfında cereyan eden endişe verici hadiseler, Kıbrıs probleminin her zamankinden daha ziyade birleşmelerini ve kaynaşmalarını gerekli kılmaktadır. Leyhe ve aleyhe yazılan sütunlar dolusu yazılar, methiyeler ve çekiştirmeler, mallar ve protestolar, bize hiçbir fayda temin edemez, Sayın okurlarımızın hassasiyet verdikleri veya daha doğrusu endişe ile karşıladıkları cihet de işte bu menfi hareketler ve neşriyattır. Önem vermemiz lazım gelen bu konu hakkında Bay M. H. Erdaç'tan elimizden bir mektupta, ezcümle şunlar yazılmaktadır:

"Uzun müddetten beri, Kıbrıs Türklerini ikiye ayıran iki parti mevcuttur. Bunların biri K.M.T. Birliği'dir. Diğer diğeri K.M.T. Birliği'dir.

>:ty1illi davalarımızla dünya durumu hakkında bilgi edinmek için takip etmekteyiz. Z gazetelerimizin neşriyatı ise, parti mücadeleleri hududunu aşarak, çekiştiriciliğe dönüşmektedir. Bu hareket, biz Kıbrıs Türkleri için büyük bir felakettir. Bir taraftan Rum devleti, Başpiskoposları vasıtasıyla Yunan devlet adamlarını menhus emellerine alet ederek, her çareye başvururken; biz yine birbirimizi çekiştiririz.

Haydi sevgili kardeşlerimiz, bu gibi hareketlerden vazgeçelim ve yek gaye etrafında birleşelim. Yalnız ve yalnız Kıbrıs davası için koşalım."

manTürkay, "Ateşle Oynanıyor", Hürsöz Gazetesi, 23 Mart 1951, I.

Okurumuzun belirtmiş olduğu fikir ve görüşler, bütün Türk cemaatinin düşünce ve hayatına tercüman olmaktadır. İstikbal için sırtan tehlikeler, ancak ve ancak işe: bildiğimiz nispette bertaraf edilecektir. Yoksa; bu ölüm kalım meselesine, her zaman öğü gibi, şahsi kapris ve hodbinliklerimiz hakim olursa, halimize dostlarımız ağlayacak, manlarımız sevinecektir.91

ŞİİR GECESİ

> Kıymetli eserleri halk kitlelerine tanıtmak, sevdirtmek ve benimsetmek gayesiyle bir memleketlerde müzik, sanat ve edebiyat festivalleri tertip edilmektedir. Bu festivallerin, yucu ve dinleyici toplulukları üzerinde iyi tesirler bıraktığı ve sanat eserlerine karşılık halkın snfarturduğu anlaşılmaktadır.

Kitap ve resim sergilerinden başka, şimdi, zamanımızın tanınmış şairleri tarafından şiir gileri de hazırlanmaktadır. Türkiye' de de tertip edilen bu şiir sergilerinde, genç şairlerimiz, derimi okuyuculara teşhir etmekte ve bu suretle hem memleket kültürünün kalkınmasını ıyıştırmakta hem de halka edebi zevki aşılamaktadırlar.

Türkiye'mizin genç şairleri, halkın edebi zevkini olgunlaştırmak yönünde, bundan da, daha bir çok güzel teşebbüslerde bulunmaktadırlar. Mesela, her yıl İstanbul ve Ankara evlerinde tertip ettikleri şiir geceleri, gerçekten başarılı olmaktadır. Bu şiir gecelerinde, derimiz kendi eserlerinden birer, ikişer parça okumaktadırlar. Gerek okuyucular, gerekse sanatkarlar için zevkli ve aynı zamanda faydalı olduğuna inandığımız bu gibi edebi anıtları, Kıbrıs'ta da yapılmasına hiçbir engel yoktur kanaatindeyiz.

'Yeşil Kıbrıs'ımızda da, öz Türkçe ile güzel şiirler yazmakta olan kadın ve erkek derimizin bulunduğunu iftiharla söyleyebiliriz. Hatta isimleri Edebiyat Antolojisine geçmiş sanatkarlarımız mevcuttur. Bu şairleri, halkımızın ne dereceye kadar tanıdığını ve diğini bilmiyoruz. Yalnız bildiğimiz bir gerçek varsa, o da genç şairlerimizin şimdiye an herhangi bir şiir gecesi veya sanat festivali hazırlayarak, halkın ve okuyucunun it: a çıkmamış olmalarıdır.

!!'Türkiye'den iki tanınmış ve sevilmiş saz şairinin geçen gün Kıbrıs'a geldiğini : ~e okumışuk. Bu kıymetli şairlerin Kıbrıs' ı ziyareti vesilesiyle, kültür derneklerimiz

fan Türkiye, "Okurlarımızın Hassasiyeti", Hürsöz Gazetesi, 24 Mart 1951, I.

kültürlerimiz faaliyete geçerek bir "şiir gecesi" tertip edemezler mi? Kanaatimizce, bunda bir güçlük yoktur. Müsait bir bina temin edilerek, genç şairlerimiz ve halkımız davet edilebilir. Hatta cüzi miktarda duhuliye alınarak, hasılat Bulgaristan göçmenlerine tahsis edilirse, herhalde daha iyi olur.

Memleketimizin kültürü bakımından hayırlı saydığımız. bu işi, Viktorya ve Lise Kurumları Kurumu veya Kardeş Ocağı kulübü pek alabastırabilir. Bu da olmazsa, şairlerimiz kardeşçe bir teşebbüse geçerek, halkımıza bir "şiir gecesi" yaratmalıdırlar. Muharrir şair arkadaşlarımızın bu husustaki fikirleri bizi çok mütehasşis edecektir.⁹²

YEŞİLADA DERGİSİ

Kıbrıs davasının bayraktarı, büyük ölkü dergisi "Yeşilada" dergisinin kapağını süsleyen resim, bütün tarih boyunca yarattığı muazzam destanlar ve gösterdiği efsanevi kahramanlıklarla dünya milletlerinin yakından tanıdığı aslan Mehmetçğin Anamur'dan Karpas'a ayak uzattığı tasvir etmektedir. Orta Doğu ve Doğu Akdeniz'in hakiki bekçisi Anamur~ Mehmetçğin ne heybetli duruşu, ne mağrur şahlanışı var!

İstanbul'daki ölkölü vatandaşlarımız tarafından yayınlanmakta olan "Yeşilada" bütün hayatı boyunca, imkansızlıklar içerisinde imkan yaratarak, milli davamızı şuurulu Türklüğün gönlünde bayraklaştırmıştır. Dürüst ve milliyetçi neşriyatıyla Türklük dünyasına, Kıbrıs'ın hür sesini duyuran bu kıymetli dergi; Anavatanda olduğu kadar, yavru vatandaşı olan millî şairimiz Behçet Kemal Çağlar, Profesör İsmet Alkan ve daha birçok kalem sahibini sinesinde toplamakla, ne kadar iftihar etse yeridir.

Derginin baş sayfasında ateşin milliyetçi şairimiz Behçet Kemal Çağlar'ın "Yeni Telilerin Andı" başlığıyla güzel bir yazısı yayınlanmıştır. Kıymetli şairin "Thinking of Green Island" başlığı altında İngilizce bir başka yazısı da Yeşilada'da yer almaktadır. Ayrıca başka, Ankara'da yapılan miting tafsilatı verilmekte ve Kıbrıs'ı ilgilendiren makaleler derginin sayfalarını süslemektedir.

Kıymetli vatandaşımız Doç. Dr. Derviş Manizade'nin "Ya Türk dostluğu, ya Kıbrıs!" yazısında Yunan başbakanı Venizelos'a Türk'ün erkek sesiyle cevap verilmekte; Prof. İsmet Alkan'ın "Millî ilhak heyetinin Kıbrıs'a avdeti" başlıklı yazısında ise, Kıbrıs Rum ilhakının Avrupa ve Amerika'ya yapmış olduğu seyahatten bahsedilmektedir. Dergide, ayrıca maada, Nemika Yakar, H. Tahsin Manizade, Kerküklü Hıdır Lütfü, Münir Başar,

⁹² Hakkı Türkay, "Şiir Gecesi", Hürsöz Gazetesi, 27 Mart 1951, 1.

Özdeş, Hasan. Nevzat Karagil, Cihad Baban, Kaya Kayalıbaşın muhtelif konulara
s eden makaleleri, Şinasi. Siber'in tercümeleleri, Mustafa Özker Yaşın, Cemal Oğuz Öcal
em Sualin şiirleri .yayınlanmaktadır.

Yeşiladanın; "normal şartlar avdet ettiğinde" Kıbns'ın Türkiye'ye ilhakı hususundaki
burun Türklük dünyasının kafasının nurlu ışığıdır. Gözlerimiz ufuklara çevrilmiş al
gımızın Kıbrıs göklerinde dalgalanacağı günü biz de bekliyoruz.⁹³

İMZASIZ MEKTUPLAR

Ea.sın tarihi boyunca hemen hemen her yazarın temas ettiği gayet önemli ve hiç
ney:en bir konu vardır: İmzasız Mektuplar! Eskimeyen bir konu diyoruz; çünkü bir
leketin devlet başkanından tutunuz da, sokak temizleyicilerine kadar, her tabakaya
up.f,herşahsın hiç ümit etmediği birzamanda; akla hayale gelmedik küfürler, tehditler ve
bir bir türlü rezaletle dolu imzasız bir mektupla karşı karşıya gelmesi muhtemeldir.

Vatan, millet ve insaniyetin kalkınması uğrunda canla başla çalışan nice mümtaz
yetiler ve devlet adamları; aile ocağına bağlı, çoluk çocuğunun maişet ve tahsilini
nen nice idealist babalar; yuvasının saadeti, çocuklarının sağlığı için didinen nice
slu genç anneler; derslerinden başka hiçbir sevgili temiz kalpli, saf ve çalışkan nice
m kızlar bu rezilane vasıta ile lekelenmek istenmektedir. Bu mektuplarda çok zamanlar
ı yuvaları yıkılmakta, her şeyden üstün tuttuğumuz ahlaki meziyetler zedelenmekte ve
itübarıyla cemiyet zarar görmektedir.

Bir gün, postacının evimize kadar getirdiği bir zarfın içerisinde, kırık dökük satırlarla
ifit."we yalan edebiyatı örneği çıktığını gördüğünüz zaman, hayret etmiyorsunuz, Zira,
evvelden bir akrabanızın veya bir dostunuzun da bu çeşit mektuplarla karşılaştığım
uş veya işitmişsinizdir.

Bu gibi mektuplar hakkında her gün yeni yeni şeyler öğrenmekteyiz. Son zamanlarda
li bir dostumuz da, imzasız mektuplarla bizar edilmektedir. Bu mektuplar o kadar
u kadar rezilane bir tarzda yazılmaktadır ki, insan her satır karşısında tükürmekten
erwaz.

lit

ip.Türkay," Yeşilada Dergisi", Hürsöz Gazetesi, 28 Mart 1951, I.

gölük duyusunun hakim olduğu insanların ruhundaki mikropları, kafatasındaki çirkefli
unceleri ve küfürleri aksettiren bu mektuplar, onları yazanların ahlak ve karakterlerinin
iki aynasıdır; Bundan dolayı, bu mikroplu kağıt parçalarının çöp sepetlerine atılması bile
bu değildir!⁹⁴

ÜÇ TEHLİKE ...

Dünyanın karasızlıklar içinde bocaladığı bu günlerde, ada iktisadiyatına şu üç büyük
tehdit etmektedir: Kuraklık, İşsizlik ve Pahalılık.

Kıbrıs, nüfusunun yüzde sekseninden fazlası çiftçi ve ziraatçı olan bir memlekettir.
Bofakarsu kaynakları olmadığından, çiftçilerimiz attıkları tohumdan mahsul almak için
y~ur beklemek mecburiyetindedirler. Halbuki bu yılın kış mevsimi hemen hemen
mursuz geçmiştir. Resmi rakamlara göre, Lefkoşa kazasına, şimdiye kadar düşen yağmur,
meten azdır. Kış mevsimine veda etmiş bulunuyoruz. Ayağımızı marttan nisana uzattık:
ya bak:acak olursak, yaz kokularının burnumuzda tütmeğe başladığını hissederiz. Bu
ette; çiftçilerimizin vaziyeti kötü istikballeri karanlık görünmektedir. "lafla peynir gemisi
mez" derler ama bizim. işimiz bu hususta duaya kalmıştır.

Memleketimizin refah ve saadetini yıprattığı kadar iktisadi ve mali durumunu da felce
mak istidadında olan işsizlik de, küçük bir felaket olmasa gerektir. Son birkaç ay
da hükümet tarafından neşredilen rakamlar, işsizliğin gittikçe artmakta olduğunu
mektedir.

En son neşredilen istatistiklere bakılacak olursa, halen adamızda beş binden fazla işsiz
tuttur. naha iki üç ay evvel iki binler etrafında bulunan işsizler, aydan aya üç bine, dört
kılmış ve şimdi de beş binleri aşmış bulunmaktadır. Yağmursuzluk rençperler için ne
de büyük bir felaket ise, fakir işçiler için işsizlik de o derece fecidir.

Kcre harbinin patlak vermesinden sonra, çarşıda hatırı sayılır derecede bir pahalılık
österdi. Bu pahalılık da aydan aya inkişaf ederek bu günkü yüksek seviyesine ulaştı.
ende fiyat endekslerinin doğru malumata dayanılıra hazırlandığına inanıyorsakta
aki satış fiyatlarına tetkik ettiğimiz zaman, bazı mübrem eşyaların iki üç misli
laştığımız görürüz. Sütunumuzun darlığı, buna misaller vermemize mani oluyor. Kuraklık
zlığın yakıp kavurduğu bir memlekette, pahalılığın yaratacağı faciayı düşününüz!

İmzırkay, "İmzasız Mektuplar", Hürsöz Gazetesi, 29 Mart 1951, I.

Hükümet birinciye, yani kuraklığa pratik bir çare bulmazsa da, işsizlik ve pahalılığı önleyebilir. Zaten 20 Mart 1951 tarihinde statistik memuru Mr. Lp.Georgehiades pahalılığın önlenmesi hususunda hükümetin, elinden geldiği kadar çalışacağını vaat etmiştir. Bu esefle şahit oluyoruz ki halen esaslı bir tedbir alınamamıştır bu hususta planlar ve tedbirler hazırlanmışsa, kuvveden fiile çıkarılmalıdırlar.⁹⁵

DARÜLELHAN YAŞAMALIDIR

Darülelhan geçmiş yıllar zarfında tertip ettiği musiki alemleriyle ruhlarımız ses yarasının iktizalarında mest eden yegane musiki cemiyetlerimizdir. Bu musiki cemiyeti bundan mazide verilmiş olan konserler, gönüllerimizi hala tatlı bir hatıra sıcaklığıyla ısıtmaktadır. Kıbrıs'ta kültürüyle, harsıyla, gelenekleriyle: milli iman ve ruhuyla; bedii ve heyecanlarıyla enerjik ve yaratıcı bir varlık olarak, becamızı edebileştirmek yönünde, Darülelhan gibi kültürel derneklerin oynadığı yolu belirtmeye zait buluyoruz.

Otuz yıl gibi uzun ve başarılı bir maziye sahip olan darülelhanın konserleri, halkımız bundan takdir ve hayranlıkla alkışlanmıştır. Türk musikisinin ruhumuzu ürperten tatlı melodilerini kana kana tadarken, Kıbrıs'ta bir musiki derneğine olan ihtiyacımızı teslim etmiştik. Uzunca bir duraklamadan sonra geçen yıl tertip edilen musiki ziyafetleri, Darülelhanın istikbali bakımından hepimiz ümitle doldurmuştu. Lakin, bu ümidimiz uzun olmadı. Bu yıl daha esaslı faaliyet gösterebileceğini bakarken, tatlı rüyamızın akabinde hayal kırıklığına uğradığımızı itiraf etmek zorundayız.

Kış mevsimi sessiz sedasız geçti. Tabiatın, uzun kış uykusundan silkinip uyandığı; baharın damarlarımızda kanla birlikte tomurcuklandığı; kırların bayırların yeşillendiği bahar mevsiminde bulunuyoruz. Lakin darülelhan silkinip uyandığına, canlanıp yaşadığına dair ne ses işitiyor ne de bir belirti görüyoruz. Acaba nu cemiyet dağıldı mı? İşittiğimize göre, amatörlerimiz sahnede şarkı okumaktan musiki aleti kullanmaktan çekiniyorlarmış. Bu nedenle hiç bir faaliyet gösterilememiş hatta birçok genç amatörlerin provalarda bulunmaktan çekimtinä ettikleri söylenir.

Kurulmuş bir cemiyetin ihmalkârlık ve çekingenlik yüzünden yıkılması doğru olamaz. Zaten atalarımızın kamyla sulanmış olan bu topraklara tarihi bakımdan olduğu kadar, milli kültürü ve geleneklerimizle de bağlanmalıyız. Halbuki, folkloru ihmal edilen; kurulmuş

⁹⁵ JmTürkay, "Üç Tehlike", Hürsöz Gazetesi, 30 Mart 1951, 1.

sıkı cemiyetleri yıkılan; şairleri ayıplanan ve bir "şii gecesi" tertibini tereddütle karşılayan
nis, tük cemaati nasıl olur da bu memlekete kültürüyle bağlı olduğunu iddia edebilir?

Darüelhan Kıbrıs Türkleri için lüzumludur. Sn. Kenan beyin mazide olduğu gibi
de ve istikbalde de bu yönde gayretler sarf ederek darüelhanı canlandıracağını ümit
mekteyiz.⁹⁶

LONDRADAKİ KIBRISLI TÜRKLER

Hayatlarını kazanmak maksadıyla Kıbrıs'tan hicret eden vatandaşlarımızın bir kısmım
iler teşkil etmektedir. Bugün İngiltere, Amerika, Avustralya ve Afrika'da binlerce Türk
leş:erimiz yerleşerek, kendilerine göre birer iş temin etmiş bulunmaktadır. Muhaceret;
meleketimizi boşaltması ve nüfuzumuzu azaltması bakımından ve ne kadar tehlikeli ve
alı ise; gurbet de, evinden, yerinden ve tanıdıklarından uzaklaşmış insanlar için o derece
olidir.

Şirin Yeşiladamızdan ayrılarak binlerce kilometre uzakta yaşamakta olan Kıbrıslı
aşlarımız, gurbet ateşiyle tutuşan gönüllerinde vatan ve milliyet mefhumunu
aklaştırmış vaziyettedirler. Onlar hakkımda karaladığımız birkaç satır acizane satırda
n mübalağa kokusu sezmeyiniz! Zira, bu vatandan ayrı olanlar, bu vatanın dışında
yanlat, bu vatani en ziyade içinde yaşatan kimselerdir. Yabancı memleket, yabancı muhit,
ancı atmosfer Kıbrıs Türkünün Kıbrıs Türkünün milli duygusuna hiçbir etki, yaratamaz.

Lôndra'daki Kıbrıslı ırkdaşlarımızın milli kültür ve geleneklerini, yurtlarından binlerce
metre uzakta idame ettirebilmeleri için bir araya gelerek bir kulüp açtıklarını öğrenmiş
mm.aktayız. Bu ırkdaşlarımızın, bizi ve milli kültürümüzü yabancılara tanıtmak hususunda
fırsat ve imkanı kullanacaklarını ümit etmekteyiz. Kıbrıs'ta Türk olduğundan habersiz
nleree, yüz binlerce İngiliz Londra'nın en parlak semtlerinden biri olan "Gerrard"
gındaki "Kıbrıs Türk Kulübü"(Cyprus Türkihs Clup) levhasını görerek varlığımızdan
rdar olacaklardır.

Kıbrıs Türk kulübün1;11 Londra da aktif bir program tertip ederek, yurdumuza faydalı
başaracağını ümit etmekteyiz. İlk hamle başlamıştır bile... Bulgaristan göçmenleri

nan Türkay, "Darüelhan Yaşamalıdır", Hürsöz Gazetesi, 31 Mart 1951, 1.

menfaatine, kulüp. üyelerinin derhal faaliyete geçerek, külliyetli miktarda. iane topladıklarını
almaktayız. Yurttaşlarımızın bu hayırlı teşebbüsleri hakikaten takdire sezadır.

Biz, Kıbrıslı Türklerinin bir tanınma ve tanıtma davası vardır. Londra'daki Türk
dibi bu iş imkan nispetinde başaracaktır. Bizim için iftihar kaynağı olan cihet, Kıbrıs
Türklerinin her neredede olursa olsun, vatan millet meflumunu baş tacı yapmasıdır bu ise her
ve. kâfidir.⁹⁷

ANADOLUDAN SESLER

"Kahramanlar yurdu güzel Anadolu'nun yanık bağrında boşalan nameli sesleri
ların ve ruhlarının en ince tellerinde aksettirenleribiliyor musunuz? Onlar "aşika Bağdat
ulmaz-ufukları aşar gider" beyitindeki felsefenin geniş anlamı dahilinde, omuzlarında
ları/kalplerinde ahu gözlü. bir yurt dilberinin ilahileşmiş aşkı olduğu halde, diyar diyar
erek; devirleri dize getiren, devirler yaratan şanlı ulusumuzun hamaset destanlarını,
kâmanlık menkıbelerini ve ateşli sevgisini, terennüm eden aşık şairlerimiz değil midir?

Millet ruhumuz milli imanımız ve milli kültürümüz asırlar boyu bu çilekeş kişilerin
besteleriyle beslenmiş; Türk yaşayan diyarların taşı toprağı göğü bayrağı, dağı denizi
nün güneşi, gülü güzeli velhasıl her şeyi onların hünerle kullandıkları sazlarının. tellerinde
nigini bulmuştur aşık şairlerimizin eserleri, ses dünyamızın zevk pınarları değil midir?
ların ateşli bir lirizimle seslendirdikleri şarkılar, bizim Kahramanlarımızın destanı bizim
m! tizlül aşkı, bizim toprağımızın kokusundan başka ne olabilir?

.Şjit'lerinde ve şarkılarında Anadolu'yu seslendiren iki ünlü şairimiz halen aramızda
maktadır. Viktorya ve Lise Mezunlar Kurumunun geçen pazar günü Victorya Kız Okulu
n) 11. a verdiği limonata partisinde; bu saz şairlerimizde hazır bulunarak, bizi Anadolu
ar'arından ufuklar dolusu ses ve sevgi getirmişlerdir. Türk kahramanlıkları, Türk bayrağı
öroğlu efsaneleri, Dursun Cevlani ile Ali İzzetin sazlarından dökülen seslerle dile gelerek
atan hasreti çeken biz Kıbrıs Türklerini gerçekten coşturmuştur.

Kıbrıs Türklerinin anavatana karşı duyduğu tehassür nispetinde, Türkiyeli
şlerimiz de Kıbrıs'ın özlemini çekmektedir. Dursun Cevlani ile Ali İzzetin Kıbns'a
eden zaten bu kuvvet değil midir? Aşık şairlerimiz daha Kıbns'ı görmezden evvel

ar/Fütkey, "Londradaki Kıbrıslı Türkler", Hürsöz Gazetesi, 1 Nisan 1951, 1.

karakla yapılan mitingden ilham alarak bize seher yeli ile selamlar göndermişlerdir. Aşık
İzzet'in "seher yeli" isimli şiiri ince duygularla örülmüş nefis bir eser olarak geçen günkü
ide halkımıza sunulmuştur.

Anadolu'dan bize kucak kucak sevgi ve ses getiren kıymetli sanatkarlar, buradan
aldığınızda, bizden de Türk gençliğine ufuklar dolusu selam götürünüz.⁹⁸

İMHA SİYASETİ

İngiliz idaresinde, her türlü refah ve saadet imkanlarına meydan okuyarak, ilhak rüyası
mekte Olan Kıbrıs Rumlarının, kendi menhus emellerine alet edemedikleri Türk cemaatına
her yönden sinsi bir imha siyasetine giriştikleri anlaşılmaktadır. Siyasi baskı ve iktisadi
kotalı yetmiyormuş gibi; bu ada üzerindeki milli, tarihi ve kültürel haklarımız
teilmekte, güzel Türkçemize karşı bazı Rum daire müdürleri ve belediyeler tarafından
J.J. yapılmakta, adanın fethi sırasında düşen şehitlerin mezarları kaldırılmakta, Türk
III
Rumları tehdit ve baskı altında tutulmaktadır. Rum vatandaşlarımız Kıbrıs'ta çoğunlukta
maktadırlar. Lakin, onların bugün sahip oldukları bu kuvvet, bizi bu ada üzerindeki hayat
mızdan, kılıncı hakkımızdan, kan hakkımızdan ve bütün bunların fevkinde medeni ve
haklarından vazgeçiremez. Biz, bu memlekette melez bir kitle olarak yaşamıyoruz. Her
toprağı ecdat kanıyla sulanmış bu yeşil Kıbrıs'a biz, şanlı bir ulusun kahraman fatihleri
geldik ve ebediyete kadar da aynı şeref ve imanla yaşamaya azmetmiş bulunuyoruz.

Zaten, ilhakçıları bu kötü hareketlere sevkeden, Kıbrıs Türkünün şuur, azim ve
sidir. Karşılarında milli imanı kuvvetli, istikbal için her türlü mücadeleye hazır enerjik
Türk cemaatinin mevcudiyetini gördükçe; Rum vatandaşlarımız, menfur siyasetlerine hız
mekte dirler.

Hükümet dairelerinin idare mekanizmasını ellerinde tutan müdürler, Türk memur
ktan imtina ettikleri gibi, hali hazır yerleşmiş olanlara da bin bir müşkilat
maktadırlar. Hususi işlerde, Türk memur ve işçi istihdam edilmiyor. Bu vaziyette
immet işlerinin de Türklere kapatılması, hatta bazı Türk polislerin istifaya mecbur
kılması cidden hazindir.

İİCKıbrıs Türklerine karşı girişilen sinsi imha politikasının en önemli hedeflerinden birisi

nan Türkay, "Anadoludan Sesler", Hürsöz Gazetesi, 3 Nisan 1951, I.

Türkçemizdir. Bazı müteassıp Rum müdürleri, hükümet dairelerinden bile, bunca yıllık resmi bir dil olan Türkçeyi söküp atmak istemektedirler. Belediyelerde aynı siyaseti takip etmekte, Türk mahallelerine dahi Rum isimleri verilmekte, levhalara ise, yalnız İngilizce ve Latince yazılmaktadır. Son günlerde Gime sokaklarına asılan levhalara, Türkçe namına hiçbir yazılmadığı bildirilmektedir. Bu hareketler, haklarımızı doğrudan doğruya açık bir şekilde ihmal etmektedir.

Türlere karşı girişilen bu imha siyasetine hükümetin seyirci kalmaması lüzumludur. Aksi takdirde ilhakçılar işi azıtacaklar ve 1931 ayaklanmasında resmi dairelerdeki İngiliz askerlerini parçalayanlar, şimdi bizim haklarımızı da çiğnemekten çekinmeyeceklerdir.⁹⁹

DOSTLUK BÖYLE OLURSA...

Yalnız Kıbrıs Rumlarının değil, hatta bütün Yunan milletinin ve Yunan basınının, sadece politika oyunlarında en ziyade bahsettikleri bir şey varsa, o da Türk-Yunan dostluğudur. Yıllardan beri, bir taraftan genişleme politikası takip eden Yunanlılar, diğer taraftan da, devamlı surette aşılmasına rağmen, hiçte tutmayan bu zavallı dostluk hakkında haklarının kestiği, dillerinin döndüğü nispette bir şeyler yumurtlamışlardır.

İttifak ve dostlukların karşılıklı menfaat düşüncelerine istinat ettiğini iliyoruz. Lakin, Yunan miyopları menfaat mefhumunu bir taraflı görmekte, bir taraflı incelemektedir. Hem o kadar ki, bunlar, karşındakinin can evine kem gözlerle baktığı, milli bütünlüğüne dış bilemediği, din ve etnolojik haklarına el uzattığı bir sırada, dostluktan dem vuruyorlar. Daha bereketli bir ki, bu megola ideacıların gözleri fersiz, dişleri sütlaçtan bile kırılmış, elleri kollarından kopmuş bir durumdadır!

Yunan basınıni takip edenler, daima bin bir tezat komedyasıyla karşılaşmakta; daima dostluğun sakız misali çiğnendiğine şahit olunmaktadırlar. İşte geçen günkü "Broodeftikos eftero" bakınız ne vecizeler yumurtlamaktadır: "Türk- Yunan dostluğu gayet gariptir. Yunan dostluğu mevcutken, Türkler medeni haklar kaidesi mucibince sahibine(!) iade etmesi gereken İstanbul'un fethinin 500. yıldönümünü kutlamak için tertibat almışlardır. Atatürk Türkiye'si, yoksa Sultanlar Türkiye'si ile mi dostuz bilmiyoruz."

Yunan Türkay, "İmha Siyaseti", Hürsöz Gazetesi, 4 Nisan 1951, I.

Yunan gazetesinin yukarıdaki yazısı, Türk -Yunan dostluğu derecesinde tuhaf, hatta ulundur. Bu gazete, yunan dostluğuna mukabil İstanbul ahmakça bir istek! Yunanlılar Türk İstanbul için yarattığı destanları, Kıbrıs için döktüğü asil kan pek ala bilmektedirler. Asırlarca idaremiz altında yaşamaları hasebiyle Türkün ne demek olduğunu diğer milletlerden daha fazla bildiklerine inandığımız Elenler; İzmir mağlubiyetini de mi unuttular acaba?

I .Türk- Yunan dostluğunu zavallı bir duruma düşüren zavallılar, artık kendinize geliniz, saf olunuz. Yoksa, felaketler pençesinde can çekişen, dostlarına menfaat sağlamaktan yade yük olan, mamureleri harabeye dönmüş bulunan küçük Yunanistan'ın büyük rüyası süran olacaktır. Zira karşınızdaki Sultanlar Türkiye'si değil, Atatürk Türkiyesidir! 100

İNKILAP DÜŞMANLIĞI

Türkiye Cumhuriyeti dendiği zaman, hatırimıza her şeyden evvel büyük Atatürk ile onun yarattığı muazzam inkılaplar gelmektedir. Cumhuriyet rejimi, bu inkılapların ilki ve en büyüğüdür, Türk ulusunu muasır dünya medeniyeti seviyesine yükselten bu inkılâplar, inkılâp dünyasının hakiki ihtiyaçlarından doğduğu için, ilelebet ihtimamla korunmalıdır.

Demokrasinin bahsettiği hürriyet ve müsamahadan istifadeye yeltenen bazı kimselerin, son zamanlarda birçok çılgınca ve sinsi faaliyetler göstermekte oldukları görülmektedir. Çoğu defa şahsi menfaat veya kara taassubun tahrik ettiği kızıl veya kara inkılâp softalar, Türk cemiyetine bir güneş ihtişamıyla doğan inkılaplara tecavüz etmekten çekinmiyorlar. Hatta, o kadar ki, bu inkılapların yaratıcısı dahi Atatürk'ün manevi şahsiyeti ihmal edilmekte; büstlerine ve portrelerine kahpece cinayetler işlenmektedir.

> .İnkılap düşmanlığı yeni bir şey değildir. Menemen hadisesi ve buna benzer bazı hadiseler hiçbirimizin hatırandan çıkmamıştır. Şimdi cereyan etmekte olan hadiseler de aynıdır. Yor ki, inkılap düşmanları sinsi sinsi azami faaliyet sarf etmektedirler. Bu acı hadiselerin garip tarafları; bir milletvekilinin şapkayı çıkarıp kalpak giymesi, bazı bölgelerde mehtapların bile, eski harflerle ders vermek istemeleri, ezanın Arapça okunması v.s. v.s. gibi, vahim hadiselerdir.

İnsanın, bu hazin gerçekleri düşündükçe hüznü duymaması mümkün müdür? Asırlarca geride bırakan, köhne zihniyetin batıl telakkilerin hortlaması, bizim için en büyük felaket faktördür. Demokrat Türkiye Devletinin, inkılaplarının titizlikle korunacağına dair verdiği

Mani Türkay, "Dostluk Böyle Olursa", Hürsöz Gazetesi, 5 Nisan 1951, I.

minat, istikbalimiz bakımından gayet önemlidir. Hatta, hükümetin ciddi bir şekilde bazı
gileri toplattığı, sahiplerini de adaletin huzuruna sevk ettiği haber veriliyor. Asil Türk
miliğide, Büyük Atatürk'ten kalan her aziz hatıra gibi, inkılapları da dikkatle korumaya and
miştir.

Bütün dünya milletlerinin dev adımlarla her gün daha iyiye daha güzele gittiği bu
da, Türkiye mazinin karanlık uçurumlarına yuvarlanamaz. Demokrat Türkiye Devleti ve
k gençliği inkılapları yaşatmaya azmetmiştir. Bunu Türkiye'deki ve buradaki softalar
le bilmelidirler.¹⁰¹

ASRIMIZDA KUVVET

Zamanımızda, insan topluluklarını muvaffakiyetin zirvelerine ulaştıran başlıca amil,
il' Alanına zihniyeti, samimiyet ve iyi niyetle çalışma prensibidir. Her bakımdan
ilâtlarını olan cemiyetler; önlerine çıkan her zorluğu, her imkansızlığı kolaylıkla
mekte; iyiye doğruya ve. güzele daha emin adımlarla ilerlemektedirler.

Manevi kıymet diye en fazla hürmet edilmesi gereken hak ve adalet mefhumunun,
di imkan ve vasıtalarla müdafaa edildiği bir madde dünyasında yaşıyoruz. Bu gerçek,
de ile ruhun birleştiği, maddenin manevi kıymetleri kalın zırhı altında koruduğu noktayı
it etmektedir, Dünyada hak sahibi çok olabilir, lakin maddi imkansızlıklar içerisinde
anan teşkilatsız cemiyetlerin hakları çiğnemekten kurtulamaz.

;I<,Qns'ta, her şeyiyle bu kutsal topraklara bağlanmış 90 bin kişilik bir Türk cemaati
cuttur. Ada fatihleri torunlarının meydana getirdiği bu cemaat, ideal bir şekilde
ilaJ~ış mıdır? Şüphesiz hayır. Teşkilatsızlık yüzünden cemaatin nice haklarının
endiğini bilmiyor değiliz. Gerek hükümet nezdinde, gerekse Rum vatandaşlarımızla ola
mınasebatımızda haksızlıklara uğramış ve bu yüzden çok kaybımız olmuştur.

Türk köylüsü, Türk esnafı ve Türk işçisi teşkilatsız, darmadağın bir durumdadır.
buki, diğer taraftan, rakip unsurun çifte çifte Çiftçi Birlikleri, çifte çifte Amele Sendikaları
snaf cemiyetleri mevcuttur. Bizim, bundan birkaç yıl evvel kurulmuş olan K.T.Ç. Birliği
liti: iski enerji ve hızını kaybetmiş bulunmaktadır. Birçok köylerde Çiftçi Kulüpleri,
ül' erimizin pek az alakası yüzünden kapanmıştır. İşçiler Birliğimiz ise ideolojik
np:ılardan yuvarlana yuvarlana elini belini kırmıştır. Cemaatimiz mensupları her şeyden
f, it efiteşkilatlanmaya önem vermelidirler. Bilhassa siyasi hiçbir gayesi olmayan K.T.Ç. Birliği

man Türkay, "İnkılap Düşmanlığı", Hürsöz Gazetesi, 6 Nisan 195 I, I.

ya edilmelidir. Köylülerimiz, kendi menfaatleri icabı bu birlik etrafında toplanarak çalışmalıdırlar. Aksi takdirde, ihmalkarlık ve çekememezlik, yüzünden elimizden çıkmış olan kuvvetler, yenileri katılmış olacaktır.¹⁰²

REZALET EDEBİYATI

Müstehcen neşriyat, insanların ahlak ve karakterini dejenere eden en müessir ve aynı zamanda en rezilane bir vasıtaadır. Zaman zaman gençlerin elden ele dolaştırdıkları açık seçik resimler, şehvet kusmuklarıyla örülmüş yazılar, cemiyetin bünyesinde ruhi sarsıntılar ve kütüphaneler meydana getirebilir. Çünkü bir millet, memleket ve cemiyetin istikbali olan gençler, bu gibi yazıları okudukça dumura uğramaktan kurtulamazlar.

Bazı romancılar, fazla okuyucu toplamak gayesiyle insanın şehvet duygularına bitap noktasında maharet göstermektedirler. Öyle romanlar vardır ki, bazı pasajları rezalet numunesi bilecek derecede pespayedir. Müstehcen resimleri ihtiva eden albümler ve kartpostallar da aynı maksatla hazırlanmış, aynı derecede tehlikeli şeylerdir. Zaten, halen mevcut yasaklık da bu sebeple bir semere vermemektedir. Erkek ile kadını en rezilane bir tarzda tespit eden resimler, şehvet kokan romanlar ve şiirler gizli piyasada satılmaktadır.

Son günlerde memleketimizde elden ele dolaştırılmakta olan iki şiir! Gençleri bedence ahlakça dejenere edecek kadar bayağı ve soysuzlaşmış bir edebiyatın mahsulüdürler. Hele "Fettaneme" düpedüz bir şehvet şahlansı, bir şehvet kusmuğundan başka bir şey değildir. İsmi "Fettaneme" imiş. Geçen gün genç bir arkadaşım yanımda okurken, yazana da, okuyana da "Fettaneme" ihtiyaribin kere küfrettim!

İnsanlık düşmanı kalemlerin yarattıkları bu rezalet edebiyatı hakiki sanata suikast demek demektir. Fakat ne yazık ki, ahlaki meziyetleri bir ejder gibi tehdit eden bu yazılar, gençlere kapışılmakta ve okunmaktadır. Öğrenciler üzerinde yıkıcı tesirler bırakacak olan bu yazılara karşı öğretmenlerin ve çocuk velilerin uyanık olmaları lüzumludur. Bu hususta tedbir alınmalıdır.

Gençlik bir memleketin istikbali ve her şeyidir. Körpe dimağları zehirleyen "rezalet edebiyatı" nevinden elan "Fettaneme" gibi yazılar için zaman ve emek sarf edenlere yüz bin

¹⁰² *Man* Türkay, "Asrımızda Kuvvet", Hürsöz Gazetesi, 7 Nisan 1951, I.

HAKSIZLIKLAR MAHŞERİ

Her gün, adanın dört köşesinden aldığımız haberler, Kıbrıs Türklerinin bir "Haksızlıklar Mahşeri" içerisinde yıpranmakta ve sarsılmakta olduğunu belirtmektedir. Bir gün bakarsınız, işçilerimize Rum memurları iş vermemekte, Türklerinde isyankar ve ilhakçı mahşeri teşvik edilmekte, Türklerden münhal kalan yerler Rum memurları tarafından işlenmektedir; bir başka gün bakarsınız, güzel Türkçemize suikastlar işlenmekte, köylülerimizin en bariz hakları gasledilmektedir. Bu haksızlıkları belirtmek maksadıyla, günlük iki misal vermekle yetineceğiz.

Gime, adanın kuzey sahilleri üzerine kurulmuş şirin bir kasabadır. Bu şirin kasabanın nüfusunun takriben beşte biri Türk'tür. Belediyenin bir kararıyla, kasaba sokakları şimdi isimlendirilmiş, hatta levhalar asılmıştır bile... Lakin teessüfe şayandır ki, koskoca bir kasabada yalnız küçük bir sokağa Türk ismi verilmiştir. Hem, bu sokağa, Türk ismi verilmişse levha üzerine yalnız Rumca ve İngilizce yazılmıştır. Diğer bütün sokaklar, hepsi Rum isimleriyle isimlendirilmişlerdir.

Gime belediyesinin bu hatalı hareketi, Kıbrıs'ta resmi bir lisan olan Türkçemize karşı tecavüz değil de nedir? Türklere karşı bir imha siyaseti takip eden Rum vatandaşlarımız, bu haksızlığın kayıtsızlığından kuvvet alarak, her türlü kötü faaliyete tevessül etmektedirler.

Türklere karşı reva görülen haksızlıklar bununla bitmiyor. Gime'den 24 mil uzakta olan Kezafana köyü, Kıbrıs adasının en büyük Türk köylerinden biridir. Böyle olduğu halde, köylülerin "belediye" dedikleri Sıhhiye Komisyonu (Village Health Commission) kurulmasına evvelce Girne Komiserliğince bir Rum tayin olunmuştur. Kazafanada Türkler, Rum nüfusça gerekse servetçe Rumlardan çok üstün bir durumdadır. Tayin olunan Rum, aylık bir miktar maaş da almaktadır. Kazafanada bu vazifeyi hakkıyla başarak bilgi ve tecrübe bir çok Türk genci bulunduğu halde, bir Rum'un tayin olunmasına köylüler o kadar şiddetle itiraz etmişlerse de, anlaşılması güç olmayan sebeplerden dolayı, bu itirazları dikkate alınmamıştır. Bu ise Türk köylülerinin haklarına karşı açık bir tecavüzdür başka bir şey değildir kanaatindeyiz.

Geçen gün tesadüfen Girne ve Kazanafayı ziyaret ettiğimizde birçok acı hakikatlerle tanıştık. Sayın Lefkoşa ve Girne Komiserinin her iki hususa önem vermesi ve bir hal çaresi bulunması en samimi arzumuzdur. ¹⁰⁴

DIKKATLİ OLMAK LAZIM

Milli duygu ve düşüncelerini her şeyden üstün tutmakla şeref ve gurur duyan biz Kıbrıs Türkleri, zaman Rum vatandaşlarımızın siyasi entrikalarıyla karşılaşmaktayız. İktisadi ve içtimai konularda kendileriyle birleşmek istediğimiz zamanlarda bile, bu ilhakçı kitle bümüze bir ilhak meselesi koyarak, bizi de menhus emellerine alet etmeye çalışmaktadırlar.

Geçmiş yıllar zarfında, bu hususta birçok vakalara şahit olmuşuzdur. K.T.Ç. Birliğinin Rum Çiftçi Teşkilatı P.E.K.'tenve K.T.İ. Birliğinin Rum sendikalarından ayrılmasına sebep, Kıbrıs kahramanları tarafından her meselede ilhakın bahis mevzu edilmesi değil midir?

Kıbrıs Türkleri, ilhakın ne demek olduğunu, ne feci manalar sakladığını pek ala bildiği Rum vatandaşlarımızın da yersiz emellerini her fırsat düştüğünde takbih ve tel'in etmektedirler. Lakin yine bu asırlık "Enosis" rüyası halen devam etmekte ve Akdeniz'in emeliğince zaman zaman bizi de endişeli bir duruma düşürmektedir.

Her şey değişiyor, Rum vatandaşlarımızın bu arzulanan değişmiyor. Kıbrıs Türkleri, her türlü muhalefet ettikçe, entrikalar başlıyor. Bazı Rum işçi başlıları, Türk işçilerine iş bulmak hususunda, ilhak davasını desteklemelerini şart koşmaktadırlar! Rum işçi ve çiftçi köylülerinin, geçmişte tevessül ettikleri entrika ve dalavereleri hepimiz bilmekteyiz. İşte bu içindir ki, Türk kardeşlerimizin uyanık olmalarını tavsiye ederiz.

Sıpan günlerinde Rum Çiftçi Teşkilatı P.E.K. Türk köylüleri de dahil olmak üzere, adadaki Türk köylere beyannameler göndermiştir. Bu beyannamelerden anlaşıldığına göre, P.E.K. her yeti köylere ziyaretler tertip ederek, teşkilatlanma hakkında konferanslar verecektir. Bu suretile ile Kıbrıs Türk köylülerinin de teşkilata katılmasının istenmesi gayet tabiidir. Rum vatandaşlarına üye olmak ise, ilhakı desteklemekten başka bir şey değildir.

Kıbrıs Türk köylülerinin her türlü ihtiyaçlarını karşılayacak bir K.T.Ç. Birliği vardır. Köylülerimiz bu birliği yaşatabildikleri nispette gayelerinde muvaffak olacaktır.

çaklardır. Yoksa, gerek sağcı olsun gerek solsun, bütün Rumların ağızlarında şu kokmuş
z çiğnenmektedir: İLHAK!¹⁰⁵

"ETHNOS" BİLMELİDİR Kİ..."

Yıllardan beri; hayal olarak Rum vatandaşlarımızın ruhlarını melankolikleştiren, kara
bulut gibi ufuklarımızı kaplayan; yaygara olarak gök kubbeyi çınlatan, kulaklarımızı bizar
n; yazı olarak gazete sütunlarını dolduran, sokaklarla köprülere, hela kapılarıyla meyhane
arlarına yazılan; ejder olarak Kıbrıs Türklüğünün varlığına diş bileyen, Doğu Akdenizin
enliğini tehdit eden bir kelime vardır: İlhak! Bu kelime yıllarca Rum vatandaşlarımızın
ında balonlu sakız gibi çiğnenmiş, yıllarca Kıbrıs Türklerinin ve İngiltere hükümetinin
amını bozmuş, durgun havayı bulandırmıştır.

Hiçbir uyku, bunun kadar uzun sürmemiş, hiçbir rüya bunu kadar zırva ve mantıksızlık
ışeri olmamıştır. Her gün, bir vesile ile Rum basını ve Rum liderleri, bu kokmuş temcit
vını kızdırıp kızdırıp önümüze sürmekte ve midelerimizi bulandırmaktadırlar. İşte dünkü
nos" gazetesi, Lefkoşa Belediyesinin Türk semtine de çocuk bahçeleri inşa ettirmesi
nsun da, Türk basınının memnuniyet (!) izhar ettiğinden bahsederken ezcümle şöyle diyor:
n Belediyenin kendilerine haksızlık yaptığını iddia eden Türkler, bugün Lefkoşa
diy-esinin haklı olduğunu kabul etmiş bulunuyorlar. Yarın ilhaka ve milli davamıza karşı
adar haksız(!) olarak muhalefet ettiklerini de anlayacaklardır. Vaziyet öyle gösteriyor ki,
laki 'fürkler yabancıların sözlerine kurban gitmektedirler." Ethnos'un yazısı burada
ıyc-r; ilhak gerçekleştiği takdirde, Kıbrıs Türklerinin de hürriyet ve insan haklarına sahip
ağudan da bahsediliyor.

Ethnos bilmelidir ki, Türk ulusu bütün tarihi boyunca, inandığı ve iman ettiği dava ve
ıft/peşinde kanının son damlasına kadar savaşmasını bilmiştir. Türk ulusu, hiçbir zaman
pıpların sözlerine kanmamış, kendi akliselimini kullanarak tarih içerisinde tarih yaratmış,
dileri dize getirmiş ve her zaman her yerde karanlığın üstünden güneş gibi doğmuştur.

Ethnos bilmelidir ki, Türkler kendileri gibi ham hayaller peşinde koşmuyor ve
anistan'ın iç durumunu pek ala biliyor. Türkler hürriyet ve insan haklarını, Yunanistan
a Jiz bir devletten nasıl bekleyebilir? O Yunanistan ki, daha dün kardeş kanlarının çizdiği
1911, veremden ölen Elenlerin cesetleri mezarlıklara taşınırken, Türkiye ve diğer hür
elerin yardımıyla ayakta durmaya çalışıyordu!

man Türkay," Dikkatli Olmak Lazım", Hürsöz Gazetesi, 11 Nisan 1951, 1.

Ethnos bilmelidir ki; Türkler bir çocuk bahçesi için Belediyelerin yaptığı ve yapmakta olduğu haksızlıkları affedemezler!¹⁰⁶

İKİNCİ HATAY

Anavatan ufuklarını açarak kulaklarımıza kadar gelen sesler; ruhlarımıza yeniden milli an katmakta, gönüllerimizi tatlı ümitlerle doldurmakta, istikbalimizin aydınlık olduğunu bir yedinci şelalesi halinde çağlayan Kıbrıs sevgisi Türk ulusunun şuurlu kafasında birleşen Kıbrıs davası artık Türkiye devletini yakından ilgilendiren bir konu olmuştur.

Kıbrıs Türkleri, Kıbrıs sevgisi, Kıbrıs düşüncesi şimdi milletçe özleyişin milletçe kırışın, milletçe şahlanışın mefahir tablosunu çizmektedir. 21 milyon kalp, bizim acılarımızla çarpmakta; 21 milyon kafa, bizim yarınımızı düşünmekte, 21 milyon ruh bizim ateşimizle müşterek bir meşale halinde tutuşmaktadır.

Artık, ilhak yaygaralarıyla ortalığı bizar eden Rum vatandaşlarımız dillerine çeken versinler; artık Bizans imparatorluğunu ihya etme rüyasını gören Yunan devlet adamları, vatanların güvenliğini düşünsünler, aklıktan ve veremden sokaklarda ölen kan akışlarına deva arasınlar; artık hariçten devamlı baskı altında bulunan küçük Yunanistan'daki dâhili asayişini korumaya baksınlar. Çünkü, Türk ulusu ve Türk devleti yad ellere bırakmamaya azmetmiş, Türk aslanı şaha kalkmış, şanlı Türk bayrağı alada ufuklarını gölgelendirmeye başlamıştır.

Türkiye basını Kıbrıs meselesini milli bir dava olarak savunmaktadır. Yarı resmi kamuft organı "Zafer" de dâhil olduğu halde bütün gazeteler Kıbrıs'ın Türk olduğunu ve büyükten Türk olarak kalacağını bütün bir cihana beraberce haykırmaktadır. Ankara'dan çıkan son bir haber, bilhassa istikbalimiz bakımından çok önemlidir. Habere göre, Türkiye Hükümetinin birleşmiş milletlere müracaat ederek, Kıbrıs davasını arz etmesi kuvvetle muhtemeldir.

Yıllardır hiçbir hakka ve esasa dayanmadan Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmesini isteyen Kıbrıs Rumları ile Yunanistan halkı, artık kendilerine gelerek realiteye dönmelidirler. Gök kubbesi kat kat açılmada, rüzgarlar bizim türkümüzü söylemede, ufuk birleşmede; Kıbrıs ufuklarına yeni bir güneş doğuyor: Alsancak...

106. İsmail Türkay, "Ethnos BilmelidirL..", Hü. rsöz Gazetesi, 12 Nisan 1951, 1.

Her şey iyiye ve güzele gitmekte, zaman aydın gelecekler vaat etmektedir. 'tarih
kerrürden ibarettir' demekten. Usanan dillerimiz, şimdi 'Kıbrıs, Türk tarihinde ikinci
Hataydır' diye haykırmaktadır! 10.7

NEREYE GİDİYORUZ?

İrtica, kara taassup ve inkılâp düşmanlığı, son zamanlarda yine Türklük dünyası
nın, < bir kabus gibi çökmek cüretini göstermektedir. Türkiye basınının neşriyatından da
şu laçağı ve çhile, her gün Atatürk ün inkılâplarına karşı sinsî hücumlar yapılmakta, Türk
niyetini aydınlığa götüren ileri hamleler aksatılmakta ve hatta bazı yobazlar elinde din, bir
nfaat vasıtası olarak kullanılmaktadır.

Türk ulusunu, asırlarca geride bırakan; sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi durumunu
an; > İslam alemine batılların sömürgesi haline getiren kara taassup, irtica ve tevekkül,
line:leşmiş sömürgeci ve kapitalist devletlerin ekmeğine bal sürmektedir. Hele dünyayı
etmek sevdasına düşen emperyalist komünizm, Türklük ve İslam aleminin içinde
ndduğu bu karanlık ve keşmekeşten maddi bir haz-duymaktadır,

Türkiye deki irtica hareketlerinin, hariçten tahrik edildiği su götürmez bir hakikattir.
in böyle olmakla beraber, halen yaşamakta olan sultanlar devri kalıntılarından bazı
zların da, kara taassuba kurban giderek, irticai körüklediği masum ve saf kimseleri kendi
le:ğne alet ettikleri aşikar olarak meydana çıkmaktadır. Bunlar, nehirler dolusu kan
lanlık kazanılan istiklâl savaşında sonra, Türk ulusunun kara bahtından doğan inkılap
şin:~karşı doğrudan doğruya bir suikast, bir cinayet değildir de nedir?

.Anavatanımızdaki irtica hareketleri, düşman devletler ve bilhassa komünizm için ne
r dverişliyse; Kıbrıs Türkleri arasındaki inkılap düşmanlığı da Rum vatandaşlarımız için
rece istifadelidir. Çünkü kurnaz, politikacı ve maceraperest bir kısım insanlar maddi
larını tatmin etmek için geri fikirli örünceklenmiş kimseleri aramaktadırlar. Hâlbuki hala
anımızda Allahın Arapçadan başka lisanla yapılan duaları anlamadığı(!) manasına gelen
niler yapılmakta; ümmetçilikle hareket edilerek bin bir türlü dolambaçlı yoldan
ketle yenilik ve Atatürk inkılaplarının Müslüman dinine aykırı olduğu ima edilmek
ilmektedir.

Alnımızın kara yazısı mı nedir, ümitlerimiz bize hayal sükutuna uğratıyor! Gün gelir Arap harflerine döner, fes giyer ve kadınlarımıza çarşaf örtersek, halimiz ne olacak? Nereye gidiyoruz ya Rab! Karaya mı geriye mi?¹⁰⁸

HODBINLİK

Nice tatlı ümitlerimizin, bakir goncalar gibi henüz açmadan solduğunu; nice güzeller tebbüsterimizin bir semere vermeden akamete uğratıldığını; cemiyetimizin yüksek menfaatleri bakımından, nice hayati ehemmiyeti haiz davalarımızın baltalandığını gördükçe üzülmeyelim?

Her zaman, her yerde kemdi duygularımıza, kendi görüşlerimize esir olmamız, büyük bir tehlikeyi, küçük olsun, girişilen bütün teşebbüslerde hodbinliğimizin saltanatını kurmaktadır. Hodbinlik ise, samimiyet ve iyi niyetin bir numaralı düşmanı olduğu için hayalimizde istikbalimizde yaşattığımız ümit dağı, küçük bir fareyi bile doğurmakta güçlük çekmektedir!

Dünyada tedavisi imkansız birçok ruh ve fikir hastalıkları vardır. Hodbinlik bunların tehlikelisi. Hodbin insan, kendisini üstün gördüğü nispette alçalmıştır. Hâlbuki üstün insan, mükemmel insan, herkese kıymet veren, her kişinin fikirlerine iştirak etmezse bile, iştirak etmesini bilen tevazu timsali kimselerdir. Ama tevazu edilen ruh haleti de, insana tehlikeli hissi verdiği takdirde, gayet tehlikeli olur.

Kıbrıs Türk cemaati, şimdiye kadar hodbinlik yüzünden telafisi müşkül kayıplara uğramıştır. Zira içimizden birimiz çıkar da ortaya güzel bir fikir atacak ortaya güzel bir fikir çıkarsa, destekleme şöyle dursun, hemen onu baltalarız, aksatırız ve ortadan kaldırırız. Bunun sebebi: hodbinliğimiz ile onun kardeşi olan kıskançlığımız birdenbire kafamıza hücum eder, hodbinliğimizi kemirir...

Böyle bir durum karşısında, ilk yaptığımız iş, karşımızdakinin şahsım kötüleme, zehiri hakkında akla hayale gelmedik yalanlar uydurma, iftira etme ve istihzalı küfürler etmektir. Bu gibi insanlar melanet bataklıklarında oldukları halde, kendilerini arşı alaya çıkmış görürler, yüzlerine tükürdükümüz zaman, vakitsiz yağmur yağdı diyerek tanrılarına şükrederler!

¹⁰⁸ Osman Türkay, " Nereye Gidiyoruz?", Hilrsöz Gazetesi, 14 Nisan 1951, I.

Hodbinlik, sen her gerginliğin, her kötülüğün, her boğuşmanın başlangıcı değil misin?¹⁰⁹

BEVİN VE İNSAN HAKLARI

Dünya tarihi, yoksulluk ve sefalet içerisinde doğmuş. Büyümüş ve yükselmiş sayısız zeki sanatkar, ilim adamı, kahraman ve kurtarıcıların isimlerini altın sayfaları arasına yazırmakta iftihar duymaktadır. Nurlu bir ideal peşinden koşarak beşer hayrına çalışmaktan zevk alan bu gibi üstün insanların kıymeti, fani vücutları toprak olduktan sonra anlaşılır. Şeref ve şöhretleri ise tarihle beraber yaşar.

Geçen cumartesi günü hayata ebediyen gözlerini kapamış olan Mr. Ernest Bevin de; yoksulluk içinde doğmuş, sefalet içinde büyümüş, mücadele içerisinde yükselmiş dinamik bir adam, enerjik ve çalışkan bir insandı. Bundan tam 70 yıl evvel Winaford, Somerset'de doğan öküz olarak doğan Bevin, 4 yaşına bastığı zaman, annesi de kaybetmek felaketine uğramıştır. Bevin daha pek küçük bir çocuk iken çiftlik ameleliği yapmış, 13 yaşına geldiğinde Bristol'da bir lokanta da çalışmış ve çetin mücadeleden sonra İngiliz Parlamentosu'nun Dışişleri Bakanı olmuştur. 1945 de Dışişleri Bakanlığına getirildiği zaman dünya, tarihin en karanlık ve karışık günlerini yaşıyordu.

Bristol, Mr. Bevin'in büyük mücadelesine sahne olan yerdir. İşçilere yapılan zulümler, kötü iş ve hayat şartları, gündelik azlığı, Bevin'i en ziyade düşündüren konulardı. Cemiyetin en yapıcı unsuru, memleketin refahı ve saadetidir. İşçisi aç olan memleketlerin kalkması ve ziraatı de veremlidir. İşte bunları etraflıca düşünüp mütalaa eden Mr. Bevin, mücadeleden yılmamış günlerce konferanslar vererek arkadaşlarının zihinlerini doldurmasını sağlamıştır.

Halk topluluklarının mes'ut ve müreffah yaşayabilmesi için sosyal adalet ilkelerinin tatbiki, insan haklarının tanınması lazımdır. Birkaç sene, bir ilkokulda tahsil gören Mr. Bevin, bütün bunları takdir etmiş ve faaliyete geçmiştir. İnsanların eşit haklara sahip olmaları ve işçilerin sosyal adalet çerçevesi dahilinde cemiyet içerisinde haklarını almaları millet ve memleket için mesut bir olaydır. İngiliz işçileri için mücadele Mr. Bevin, hakikatte bütün dünyadaki amelelerin haklarını sağlamıştır. Bu bakımdan, sosyal adalet ve insan hakları, Mr. Bevin'in mücadelelerinin bir nüvesini teşkil etmektedir.

Osman Türkay, "Hodbinlik", Hürsöz Gazetesi, 15 Nisan 1951, I.

Başkan Truman'ın dediği gibi Mr. Bevin, insan haklarının kahraman müdafiidir. ¹¹⁰

İNANMAK VE MÜCADELE ETMEK

Dünyadaki bütün eserler, uzun ve çetin mücadelelerin, severek ve bağlanarak çalışmaları; bilerek ve inanarak bir gaye uğrunda girişilen savaşların, dökülen kanların, fedeli emeklerin mahsulüdürler. Tahsil ve zaman söylüyor: büyük mücadelelerden, kanlı savaşlardan, nurlu inkılaplar doğmuş; sebatlı çalışmalardan, ulvi gayelerden sanat şaheserleri meydana gelmiş; millet ve vatan sevgisinden, hürriyet aşkıdan efsanevi kahramanlıklar yaratılmıştır.

İnsanoğlu; yüksek dehası, keskin tecessüs kudretiyle tabiata ve gerçeklere nüfuz ettiği zamanda, mükemmel yaratılmanın aydınlığında daha ilk zamanlarda yaratıcı ve yaşatıcı olmuştur. Girişilen bütün mücadelelerde, yaratılan bütün eserlerde, sevmek ve inanmak en büyük rolü oynamıştır. Zira, inanmayan ve sevmeyen her insan, tunç bir heykel gibi ruhsuz, bir çuval gibi hafif, toprak gibi ağır ve sağırdır.

İnanmak, Allah'ta büyüklüğü, tabiatın esrarlı güzellikleri kadar sonsuz; sevmek, hayat kadar aydınlık, hayat kadar tatlı, sular kadar berrak, hava kadar ziya kadar parlaktır.

Büyük Atatürk: "muvaffakiyet, muvaffak olacağım diyebilenindir" demişti. Bu sözün ifade ettiği mana, her çalışmada güven ve inancın önemini belirtmesi bakımından, muvaffakiyet sırlarını aydınlatmaktadır. İnanan bir insan hayata bağlanır ve hayata bağlanan insanda her mücadeleden yılmaz, daima yeni çalışma ufukları arar.

İnanmış bir insanın mücadelesinden geri çevirmek mümkün olamaz. Çünkü, o, artık hayatın nurlu bir gaye etrafında gönüllü olarak savaşır gördükçe iradesini daha ziyade güçlendirir. İnanmış olan insanları, ayak patırtısıyla korkutmak isteyenler, ebediyen yalın kalacaklardır!¹¹¹

¹¹⁰Türkay, "Bevin ve İnsan Hakları", Hürsöz Gazetesi, 17 Nisan 1951, 1.

¹¹¹Türkay, "İnanmak ve Mücadele Etmek", Hürsöz Gazetesi, 18 Nisan 1951, 1.

KÖTÜLEME HASTALIGI

Tanrıya çok şükür, zamanımızda tıp ilmi tekamülün en yüksek şahikalarına ulaşmış; an; hayatını öldürücü mikroplardan koruyabilecek yeni yeni ilaçlar keşfedilmiş; hemen men harika ve mucize denecek derecede başarı temin eden doktorların sayısı artmış unmaktadır. Lakin hakikaten acı ve garip tarafı şudur ki, doktorlar ve ilaçlar arttığı pette, Jedavisi imkansız hastalıklar da fazlalaşmıştır.

Hastalık dendiği zaman, hatırimıza malarya, tifo, dizanteri, difteri, sara, milingidi, m.w.s. v.s. gibi kanı zehirleyen, vücudu çökerten, insanı öldürebilen illetler gelmemelidir. nlardan daha kötüler, daha tehlikeleri, daha yıkıcıları vardır: hodbinlik kıskançlık memmezlik, kundakçılık, münafıklık, jurnalcilik, gıybet gibi ahlak bozukluğu, karakter kıklığı ruh ve fikir hastalıkları, yalnız bunlardan muztarip olanları değil, sırasında bütün nriyetin iç ve dış bünyesini kemirir sarsar...

:Kötüleme hastalığı; bunların en felaketlisi, en menfuru ve en alçakçasıdır. Zaman an, kulaktan kulağa nice zırvalar işitiriz. Dünyanın her tarafında tesadüf olunan bu talığın tedavisi gayet müşküldür. Milliyetçiliğiyle tanınmış nice şahsiyetle, komünistlikle m,,~dilmekte,dürüst ahlak ve karakter sahibi insanlar, yağlı karaya kurban gitmektedir; un başlıca sebebi, kıskançlık ve çekememezliğin; insanlığı samimi düşüncelerinden laştırarak kadar melun olmasıdır.

Kötüleme hastalığı, memleketimizde de birçok saadet yuvalarını bozmuş, birçok güzel bbüsleri akamete uğratmıştır. Çünkü kıskançlık ateşiyle yanıp tutuşan sözde bilgili seler, başkalarına iftira etikleri nispette, ruhlarındaki mikropları kusarlar ve böylece rahat ler.

Başkalarını, hiç yoktan kötüleyen insanlar, cemiyetin bünyesini kemiren en tehlikeli roplardır, Bu gerçeği, hiç olmazsa, ansiklopedik bilgiye sahip olduklarını iddia ederek na yazılar neşreden zavallıların takdir etmesi icap etmiyor mu?¹¹²

KIBRIS VE 200.000 GÖÇMEN

Hürriyet ve insanlık düşmanı kızıl komünistlerin, Bulgaristan yerlisi 250 bin Türk...şimizi sefil ve perişan bir halde hudut harici ettikleri bütün dünyaca bilinmektedir. Bu...aht soydaşlarımız, bir ana şefkatiyle kollarını açan anavatanımız Türkiye'nin yefalı...e yaslanarak ıztıraplarını teskin, hayatlarını garanti etmektedirler.

Türkiye'nin alınan son haberlere göre, zorla tehcir edilecek ırkdaşlarımız 250 bin **den** ibaret değildir. Bulgaristan'da yaşamakta olan bir milyon Türk kardeşimizin kaffesi **asızca** hudut harici edilmek tehdidi karşısında bulunuyor.

Kızıl Bulgarların, Türklere karşı yapmakta olduğu bu baskının başlıca sebebi, **Kıy**'e göçmen yerleştirme davasının sıkleti altında zaif düşürmek, takatsiz bir hale **met**dir. Fiili hareketleriyle, birleşmiş milletler tarafını iltizam eden Türkiye'nin mecalsiz **duruma** gelmesi ise; batı dünyasını, muhtemel bir harpte mağlubiyet felaketleriyle **alaştırılabilir**.

Yukarıda belirttiğimiz gerçekleri itina ile inceleyen aklıselim sahibi batılılar, EU'ye göçmen yerleştirme davasının imkan nisbetinde yardım eder görünmektedirler. Bu yardımlar, daha ziyade sembolik mahiyettedir. Bir milyon göçmen dile kolay... Bunların hepsinin Türkiye'de barındırılabilmesi hemen hemen imkansız gibidir.

rürkiye, Amerika ve İngiltere aynı safta, aynı gaye ve idealler uğruna kan
lmektedirler. Bulgaristanlı göçmenlerden bir kısmının hakikatte bir kısmının hakikatte
il"kadası olan Kıbrıs'a yerleştirilmesi mümkün değil midir? Türkiye'de münteşir Vatan
1inde, kıymetli muharrir Necmeddin Deliorman bir konuyu ele almakta ve Kıbrıs'a
100 göçmenin yerleştirilmesi fikrini kuvvetle desteklemektedir. Deliorman yazısında
nı kaydetmektedir:

“İngiltere ile hükümetimiz arasında 200 bin kadar göçmenin Kıbrıs’a yerleştirilmesi konusunda müzakerelere başlanması hususunda Ankara’daki siyasi çevrelerde kuvvetli bir tepki baş göstermektedir. İngiltere’nin böyle bir teklife nasıl cevap vereceği merakla izlenmektedir.”

11Kıbrıs'a 200 bin Türk göçmenin yerleştirilmesi ilk nazarda muazzam ve hatta
12İLZ bir iş olarak görülmekte ise<de, hakikatler hiç de böyle değildir. Çünkü bundan
13da evvel, adada milyonlarca halkyaşarken, o zamanki adalıların daha mesut olduklarını

İsteyen müşahhas deliller ve tarihi gerçekler mevcuttur. Sonra Bulgaristanlı göçmen
ardışlarımız, çalışkan ve zekidirler. Kıbrıs'ı 10 sene zarfında yeryüzünde hakiki bir cennete
evirirler...

İngiltere ve Amerika'nın Türkiye hükümeti tarafında girişilecek böyle bir teşebbüsü
teşviklenmesini istemek en tabi hakkımızdır. Zira bu topraklar, en ziyade Türk'e yaraşan
vatan yadigarı bir vatan köşesidir.İ.?

KIBRISIN KALKINMASINA DAİR

Dünkü yazımızda, Kıbrıs'a 200 bin Bulgaristanlı Türk göçmeninin yerleştirilmesi
hususunda, Türkiye'nin, İngiltere ve Amerika ile müzakerelere girişmesi için Ankara siyasi
hareketlerinde kuvvetli bir cereyan hasıl olduğunu " VAKİT" gazetesinin gayet yerinde olan
yazısına (*) atfen belirtmiştik. Bunun akabinde, dün akşam geç vakit Ankara'dan alınan
haberlere göre, cumhuriyet hükümeti Kıbrıs meselesini azimle ele almış ve adanın
Balkanistan'a ilhakını akamete uğratacak her teşebbüse resmi kanallar vasıtasıyla girişmiş
bulunmaktadır.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Türkiye hükümetinin resmen harekete geçtiğine bakılacak
olursa, mezkur iki haberin birbirleriyle ilgili bulunması kuvvetle muhtemeldir. Yalnız, 200
bin göçmenin Kıbrıs'a yerleştirilmesi üzerinde ısrarla durulacak olursa, bunun kuvveden fiile
geçirilmesi hususunda müspet bir neticeye varılacak mı?

Kıbrıs'a Türk göçmenlerinin yerleştirilmesine Rum vatandaşlarımızın şiddetle itiraz
etmekleri pek tabiidir. Lakin Türkiye'nin Birleşmiş Milletler safında bulunması; Kıbrıs'ın
coğrafi ve etnik bakımdan Türkiye'ye ait olması, batı demokrasilerini harekete
geçirebilir. Sonra, bu şekilde hareket etmekle İngiltere hükümeti, Rum vatandaşlarımızın
ilhak yaygaralarından kurtulmuş olacaktır.

Kıbrıs'ta asırlarca evvel, milyonlarca insan şahane ömür sürüyordu. İşsizlik yüzünden
adi muhaceret baş göstermişse, bu, Kıbrıs'ın Kıbrıslıları beslemeyecek bir durumda
bulduğuna delalet etmiyor. Kıbrıs'ta zengin maden kaynakları, halen işlenmemiş bir halde
binlerce dönüm arazi vardır. İşçilerimizin güç hayat şartlarına tahammül
emelerinin başlıca sebebi teşkilatsızlıktır.

Ada maddeten kalkındırılmalıdır. Kıbrıs'ta istihsal edilen madenler, Kıbrıs'ta kullanılmalı; böylece büyük bir endüstri vücuda getirilmeli, halkın tahsil, ilim ve kültür seviyesi yükseltilmelidir. Bunun için de, adada bir üniversitenin açılması elzemdir. O zaman Kıbrıs'a yakın Şarkın en mesut ve en müterakki memleketi haline gelmiş olacaktır.

Kıbrıs'a İngiltere ve Amerika'nın yardımıyla Türk göçmenleri yerleştirilecek olursa hiç şüphesiz adanın maddeten kalkınması meselesi dikkatle incelenecektir. Temennimiz, Türkiye'nin ada hakkında girişeceği teşebbüsleri müspet bir neticeye varmasıdır. Yoksa, Kıbrıs Rumları ve Yunanistan megalo ideacılarının savuracakları saçmaların kıymeti olmaz. Onlardan, hala anne Yunanistan'la birleşmek isteyenler çıkarsa, kendilerini o mübarek topraklarına götürecek vapurlar da bulunur.

9):Vakit gazetesinin yazısı ikinci sayfadadır.¹¹⁴

"ŞİİR GECESİ"NE DAİR

Hatıralarda olduğu veçhile, bundan bir müddet evvel, Lefkoşa da bir "şiir gecesi" zarfı hususunda ortaya attığımız fikir, memleketimizin genel efkarını tercüman olan bütün edebî kâatleri tarafından samimiyetli desteklenmişti. Türk basınının bu hususa gösterdiği yakından cesaret alarak, bizde şair ve edip arkadaşlara birer mektup gönderip fikirlerini beyan etmek istemiş ve böyle bir "gece" tertip edildiği takdirde iştirak edip etmeyeceklerini sormuştuk.

Sanat arkadaşlarımızdan aldığımız cevaplar da ümidimizin fevkinde tatminkardır. Herkes tahviri, gerekse şifahi, fikirlerini sorduğumuz kıymetli arkadaşlarımızın hemen hemen hepsi, bizi umduğumuzda ziyade cesaret vermiş ve samimi görüşlerimize iştirak etmiştir. Bizim üç arkadaştan ikisi, şimdilik başarılması imkansız teklifler ileri sürmüş, diğeri ise mesguliyetinin ağırlığından (!) cevap yazmamıştır. Netice şudur: gerek tahriri gerekse şifahi fikirlerini müracaat ettiğimiz 20 ye yakın şair ve edebiyatçı müspet cevap vermiştir.

Kıbrıs'ta bir "şiir gecesi" tertip etmekteki gayemiz, hiç şüphe yok ki, sanatseverleri tanıştırmak, şairlerimizi kıymet bilir şüphe yok ki, sanatseverleri tanıştırmak şairlerimizi

Osman Türkay, "Kıbrıs'ın Kalkınmasına Dair", HürsözGazetesi, 21 Nisan 1951, 1.

hıymet bilir halkımıza takdim etmek ve okuyucuya şiir zevkini aşlamaktır. Bu gibi şiirli toplantılar, Türkiye'mizin genç şairleri tarafından daima tertip edilmektedir.

Kıbrıs'ta yapacağımız ilk "şiir gecesi"nin muvaffak olması için, bu, işin zıfıslu bir cemiyetimize bırakmayı muvafık bulduk bu maksat tahtinde mezunlar kurumu kriterleri ile yaptığımız bir mülakatta kurumun böyle güzel bir teşebbüsü başarıyla ilandırarak için elinden geldiği kadar çalışacağını söylemiştir. Yalnız şimdi, daha başka toplantılar ve meşguliyetler bulunduğundan, bunun kısa bir müddet teahhure uğratılması gerekmektedir.

Almış olduğumuz müspet neticeden sonra, "şiir gecesi" nin 19 Mayıs'ta veya 20 Mayıs'ta yakın günlerde tertibini muvafık buluyoruz. Arkadaşlarımızın, bu husustaki iştiraklerine büyük ehemmiyet atfedilecektir. Kıbrıs'ta bir edebiyatçılar cemiyeti kurulması hususunda pek sayın bir arkadaşımız tarafından ileri sürülen fikir ve görüşler bu "şiir gecesi"nin tertibinden sonra ele alınabilecek bir konudur.

Şiir yurdumuzun mütevazî şairlerinin yapacakları ilk "şiir gecesi" nin muvaffakiyetli olması için arkadaşlarımızın ve halkımızı her yardımı esirgemeyeceklerini vaat etmekle kendimizi bahtiyar addederiz. Her türlü gösteriş azade olarak, sanata gönül bağlamış olan Kıbrıslı gerçek Türk şairleri, ne mutlu size ! ...¹¹⁵

YAVRULARIMIZI DİNLERKEN

Bence dünyada, hiçbir kuşun nameli cıvıltısı; hiçbir bahçenin nadide çiçeği Türk çocuğunun sesi kadar berrak ve musikili, tebessümü kadar saf ve güzel değildir. Ulusumuzun Türk istikbali, vatanımızın müstakbel koruyucuları, sanat ve kültürümüzün yarınki mimarları Türk yavrularımızın billur sesleri; bir iman ve heyecan çağılayıcı halinde içimize süzülürken bizler daha heyecanlı, ruhlarımız daha ateşli gözlerimiz daha ışıklılır; inan ve güvenle ilerleriz.

23 Nisan, Türk çocuğunun büyük bayramıdır. Bu bayram günü, ana yurdumuzda olduğu gibi, her yıl Kıbrıs'ta kutlanmaktadır. Lakin bu yılın 23 Nisanı Kıbrıs'taki yavrularımız daha mesut daha neşeli ve daha heyecanlı geçmiştir. Çünkü, bu mutlu günde, bu yıl, çocuklarımız tatil olmuş ve bu suretle sevimli yavrularımızın hakları teslim edilmiştir. Bundan

¹¹⁵ İsmail Tümay, "Şiir Gecesine Dair", Hürsöz Gazetesi, 22 Nisan 1951, 1.

bolayı, adanın her tarafındaki mini mini yavrularımız ana yurttaki kardeşleri gibi gezmişler, eğlenmişler, şiir okumuşlar, şarkı çığırılmışlar ve mutlu bayramlarını tesid etmişlerdir.

Dün ö.s Lefkoşa da yazlık "halk" sinemasında mezunlar kurumu tarafından tertiplenen küçük bayramı töreninde küçük yavrularımızın söyledikleri şarkıları, okudukları şiirleri zevk ve heyecanla dinleyip, yaptıkları dansları hayranlıkla seyrederken göğüslerimiz Türk bayrağının gururu ile kabarmış, gözlerimiz heyecan ve sevinçten yaşarmıştır. Onların şuh bir eda ile okudukları şiirler, insana ne kadar da dokunuyor. Hele o tatlı tebessümleri, mahcup bir ifade ve heyecanlı tavırlarıyla okudukları şiirlerde " atam" , "bayrağım" , " vatanım" ve "ulusum" gibi kelimeleri telafuz ederken titreyen sesleri yok mu, İnsanı çıldırtıyor işte...

Türk çocuğunun iman dolu sesini dinlerken, ruhlarımız içli bir musikinin ahengiyle nasıl coşmasın? Nasıl gözler yaşarıp kalpler heyecanlanmasın? Türk çocuğu konuşuyor: yarın akanıp köpürecek pınarların gürleyip çağlayacak sesleridir o!¹¹⁶

GENÇLİK DERGİSİ

Kıbrıs Türk Lisesi Mezunlar Kurumunun, her üç ayda bir yayınlanmakta olduğu fikri, edebî ve kültürel "Gençlik" dergisinin ikinci sayısı 23 Nisan, pazartesi günü intişar etmiştir. Derginin, geçen sayısına nispeten, daha olgun ve daha dolgun yazılarla yayınlanmış olduğunu reddütsüz söyleyebiliriz. Bilhassa baskısının güzelliği ve neşriyat tekniğinin fevkaladelîği göz nazarında kendini göstermektedir.

Bazı tanınmış imzaların emek mahsulü yazılarıyla "gençlik" bu sayısında fikir bahçesini de hayli takviye etmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan, dergiyi çıkaranlar ne kadar emek har etseler azdır. Çünkü, asrımızda fikir sahibi olmayan insanlar, zamanın akışına ayak tutamazlar. Müspet ilimlerin aydınlığında şimşekleşen gerçek ve salim fikirler, halkın fikirlerini özlenen ve tekamül zirvelerine ulaştırabilmektedir. Gençlik dergisini, biz de, Kıbrıs Türk mil cemaatinin tefekkür aynası olarak görebildikçe, sevinç ve gurur duyacağız.

Derginin başında Yavuz Selçuk, 23 Nisanın Türk ulusu için taşıdığı büyük önemi akıcı bir dille belirtmektedir. Diğer taraftan Rauf R. Denктаş, Reşat S. Ebeoğlu, H.T. Öz saruhan "Gençlik" konusuna temas etmektedirler. Rauf R. Denктаş, haklı, olarak Kıbrıs Türk gençliğinin bilgilendirilmesi lazım geldiğini, Reşat S. Ebeoğlu Ümidinin gençlikte olduğunu, değerli

frleriyle belirtmişlerdir. Fikir hayatımıza temas eden Reşad Kazım, bu hassas konuyu layık
thile incelemiş ve halkın bilgi seviyesinin yükseltilmesini lüzumlu görmüştür. Kıymetli
n: Fikir aleminde halka inmek yoktur; halkın bilgi seviyesini yükseltmek vardır. Halkın
seviyesi, amiyane yazılarla değil, sade bir dilin kandırıcı üslubuna bürünmüş öğretici
loyatla yükseltilebilir." Diye biten şu iki cümlesi gerçekten yerindedir.

"Ahlak ve içtimai tekamül konusunda Halit Ali Rıza hakikaten bizim için lüzumlu bir
L:açtan bahsetmektedir. Bunlardan ayrı Dr. Fazıl Küçük, Hakkı Süha, Mustafa N. Şemi,
tw-a M. Atakan, Mustafa Ö.Yaşın, H.O. Kanatlı, Ahmet M. Gürkan, Tahir O. Nadi, C.
It şeyin Çağdaş'ın muhtelif konulara temas eden kıymetli yazıları dergide yer almaktadır.
umuzun darlığı onlardan da bahsetmeye imkan vermemektedir.

Mükemmeliyetine rağmen, sayfaları arasına aldığı bir veya iki yazı, kanaatimizce
nin parolasına uymamaktadır. Bu yazılardan biri "Kıbrıs Kooperatifçiliği" başlıklı
tdır. Fikri, içtimai ve kültürel bir derginin hesap pusulası haline gelmemesi lazım değil
fir? Sonra üç aylık bir dergide mabadi yazı kalmamalıdır. Düzgün bir şekilde yazıldığı
Irde, bu gibi hesaplı ve bilançolu yazılar günlük gazetelerde de neşredilebilir!¹¹⁷

BÜYÜK DAVACILARA SELAM

Kahramanlar yurdu kahraman Kayseri'nin volkanlı bağrından yükselen gür seslerinizi,
in bir medeniyet alemi kadar, biz de, heyecan ve gururla işitmekteyiz. Seslerinizde vatan
~et sevgisinin iman dolu çağlıtları; hareketlerinizde, bütün tarih boyunca hür yaşamış
bir ırkın şahlanış ve kükreyişleri vardır. Davamızı, nurlu bir meşale halinde çelik
inizle kavrayarak aydın ufuklara götürmekte olan sizler; ümit olarak kalplerimizi, gurur
ık göğüslerimizi doldurmaktasınız.

Dünyada bizi sizden, sizi bizden ayıracak ne var ki... Dinimiz bir, dilimiz bir,
irünüz bir, geleneklerimiz bir, kanımız ve canımız bir; biz her şeyimizle öyle haşır neşir
ışuz ki, bilmem et ayrılır mı kemikten, tende bir can baki kaldıkça... Bugün, yüz bine
Iada Türklüğü, sizin heyecanlarımızla coşmakta, sizin haykışlarınızla milli güven ve
larını kıvılcımlandırmaktadır.

Her karış toprağı yiğit ecdadımızın asil kanıyla sulanmış şirin vatanımız bahar çiçekleriyle bezenmiş, bahçelerimizde kan rengi güller, laleler ve gelincikler açmıştır.

Bahçelerimizi dolduran nazenin çiçeklerimizle; çağıl çağıl çağıldayan pınarlarımızla; emyeşil bağlarımız, eylim eylim dağlarımızla; özümüz ve sözümüz, maddemiz ve ruhumuzla sizin hasretinizi çekiyor, sizi bir kurtarıcı olarak selamlıyoruz.

Kulaklarımızda, bunda asırlarca evvel Akdeniz ufuklarını gümbürdeten salvolu top sesleri akisler yaratmakta; gözlerimiz o hengameli harp sahneleri canlanmaktadır. Biz, bu mitsal toprakları bir nesil feda ederek fethettik, bu topraklar, Türkün kabesi kadar mukaddestir. Bu yurda göz diken "megalo idea" cüceleri, sizin çelik yumruğunuz altında eji~J.derianlayacaklardır.

Bizim davamız, sizin davanızdır. Siz bize, bu yurttaki öksülüğümüzü unutturan, bize z>i,init, yeni hayat ve enerji bahşeden kan kardeşlerimizsiniz. Haykınız, sesleriniz hür huklan aşarak bütün bir cihana yayılsın: KIBRIS TÜRKÜTÜR VE EBEDİYEN TÜRK ALACAKTIR. Büyük davamız, sizi başarının şahikalarına, bizi de Alsancağıımıza vuşturacaktır.

Kıbrıs davasının idealist öncüsü "BÜYÜK DAVA" CILAR VE BÜTÜN Türk gençliği ze ufuklar dolusu selam...¹¹⁸

KORE ZAFERİNİN AYDINLIGINDA

Demagoji sanatı üzerinde, bugün, dünya çapında bir müsabaka açılmış olsaydı, hiç pl~ yok ki, bunu Kıbrıs'taki Rum meslektaşlarımız kazanmış olacaktı. Bize, bu düşünce kanaati ilham eden başlıca amil; her gün, bilhassa o kahrolası ilhak konusunda, Kıbrıs Rum sının ileri sürdüğü saçma sapan fikirlerle gülünç iddialardır.

Rum basını devamlı surette takip edenler, her zaman şu mugalata edebiyatı rşısında dona kalırlar: Türkiye .hükümeti dostluklarına sadakat göstermiyormuş; Türkler nya medeniyetine .bigane imiş; geçen harp esnasında Türkiye'yi Nazi istilasından maaistankorumuş; Kıbrıs Yunanistan'ın bir parçası imiş v.s. v.s.

Osman Türkay, "Büyük Davacılar Selam", Hürsöz Gazetesi, 26 Nisan 1951, 1.

Dışişleri Bakanımız Sayın Fuat Köprülü'nün beyanâtı bu yaygara ve gürültüleri hayli artırmıştır. Evvelki günkü "Ethnos" gazetesi mutadî veçhile yüksekte atıp tuttuktan sonra, Sayın Fuat Köprülü'nün beyanâtı vesile ederek şunları yazmıştır: "Geçen harpte Yunanistan'a uğradığı zaman, Türkler bir yanda Alman Büyükelçisi Von Papen ile gizli müzakereler yapmakta, diğer yanda İngiltere'den silah ve cephane almakta idiler. Türkiye bu cephaneyi kullanmak için değil, parlatmak için alıyordu!"

"Ethnos"un mugalâtalrı ve zırvaları burada bitmiyor. Bin bir türlü isnad ve iftira, laf bolluğu; hakikat kıtlığı devam edip gitmekte... Bu gazete, Nazi hücumu karşısında Yunanistan'ın yumurta kabuğu gibi kırıldığını, Almanların Girit adasına kadar sarktıklarını mutuyor galiba! Bütün Türkiye'yi batıdan çevreleyen alman ordularını hudutlarda durduran kuvvet; bugün Kore'de dünya tarihini en parlak destanlarını yaratan kahraman Mehmetçik değildi miydi? Türkiye'nin bu sarsılmaz mukavemeti değil miydi ki, bütün Yakın ve Orta Doğu memleketleri, Nazi istilasından kurtulmuştur. Bu gerçeği, batı memleketlerinin en yetkili devlet adamları takdir ederek, Türkiye'yi övmüştür.

Türkiye'nin dostluklarına sadakat göstermediği hususu tamamıyla yanlıştır. Çünkü, Türkiye, Birleşmiş Milletler prensiplerine uyarak, Kore'ye binlerce evladını gönderen ilk memlekettir. Kore dağları, bugün Allah, Allah sesleri ile inlemekte, dünya basın ve radyoları onun efsanevi kahramanlığından bahsetmektedir. Dün, Kunuri ve Kumyang şahnamesini altın sayfalarına yazan kahraman Mehmetçik, bugün Kore cephesinin zafer kartalı, yeni yeni, kahramanlıklar yaratıyor.

Kore zaferlerinin aydınlığından, "Ethnos" gazetesinin gafil ve demagog yazarına ~eniyoruz: Türk silah kullanmasını pek iyi biliyor. Silah parlatma ve süngü temizleme işi kalsın!¹¹⁹

RENÇBERLERİN HAZİN DURUMU

Bundan bir müddet evvel, bu sütunda yayınladığımız bir yazıda da belirtmiş olduğumuz gibi, Kıbrıs'ı en büyük tehlike olarak kuraklık işsizlik ve pahalılık tehdit etmektedir. Artık, yaz mevsimine ulaşmak üzere olduğumuzdan, kuraklığın elim neticelerini, içi kardeşlerimiz gibi, biz de bünyemizde hissetmekteyiz.

>sinan Türkay, "Kore Zaferinin Aydınlığı", Çınar, 27 Nisan 1951, 1.

Ada nüfusunun ekseriyetini çiftçiler teşkil etmektedir. Bu cefakar zümre ise, bu yıl kuraklıkları tohumu bile alamamışlar, şimdiden kendi ihtiyaçları için buğday, havyaları için de saman tedarik etmek gayesiyle çalışmaktadırlar. Bu durum içerisinde, köylülerin selamete ulaşmaları için hükümetin maddi yardım yapması gerekmektedir. Aksi takdirde, - Allah göstermesin- birçok fakir çiftçilerimiz sefaletle duçar olacaklar ve hayvanlarını kaybedeceklerdir.

Dün, Lefkoşa'da Belig Paşa sinemasında K.T.Ç. Birliğinin yıllık toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda hazır bulunanlar, Kıbrıs Türk çiftçilerinin genel bünyesini kemiren dertler hakkında, az çok bilgi sahibi olmuşlardır. Hudutsuz müşkilat ve ağır şartlar altında, ihtiyaçlarını temiz etmek maksadıyla geceli gündüzlü çalışan çiftçi kardeşlerimiz, kuraklık yüzünden şimdi en felaketli günlerini yaşamaktadırlar.

Kuraklık felaketinden başka, işsizlik ve pahalılığın gittikçe artmakta olması, yalnız çiftçileri değil, bütün ada halkını en hassas noktasından tehdit etmektedir. Buna mukabil, Rum yönetimiyle haber aldığımıza göre, hükümet, çiftçilerin maddi felaketlerini teskin etmek maksadıyla çareler aramaktadır. Türk köylüleri, köy yollarının ve iskaiye tesislerinin ıslah ve onarım edilmesini istiyorlar. Köylülerimizin bu fikirleri yerindedir. Böylelikle, mahsul almayan fakir çiftçilerimiz hem işleyerek gelirlerini temin edecekler, hem de, ziraat için lüzumlu tesisat tamir olunacaktır.

Kıbrıslı rençperler, bugün feci bir durum karşısında bulunuyorlar. İnsanlığa en fazla zarar veren çiftçi kardeşlerimiz, hükümet tarafından himaye edilmezse, vaziyet daha da kötüleşecektir. Lüzumlu her tedbirin alınacağını ümit etmekte huzur ve güven duyuyoruz. İ

VOLGA TÜRKLERİ VE İLHAK...

Bütün dünyadaki komünistler gibi, Kıbrıs'taki kızıklar da dün 1 Mayıs, İşçi Bayramını şöhretle tesit etmişlerdir. Lefkoşa ve kaza merkezlerindeki bütün solcu sendika binaları bayraklar ile donatılmış, Lenin ve Stalin resimleri en yüksek yerlere asılmış, kızıklar kızıl Volga türkülleri terennüm etmiş, binlerce komünist Rum umum, caddelerde şerhli yürüyüşler yapmışlardır ...

Kıbrıs Rum cemaatinin ekseriyetini teşkil eden komünistler, dünkü törenler esnasında "İlhak isteriz", "harp istemeyiz" "Yaşasın Stalin", "Kahrolsun emperyalistler" diyerek ortalığı velveleye vermişlerdir. İlhak konusundaki sayıklamalar hariç, diğer bütün söylenenler ve haykırılanlar, umum komünizm dünyasının martavallarının aynıdır.

Komünist Rum vatandaşlarımızın, Volga Türkleri çağrılarına, Stalin 'in resimlerini başlarının üstünde tutmalarına "yaşasın Lenin ve Stalin" diye yaygara koparmalarına bizden ziyade hükümet karışabilir. Lakin, Stalin'in Kıbrıs'taki kuklalarının ilhak istemeleri karşısında duyduğumuz hayret ve teaccübü gizlemeyiniz.

Halihazırdaki Venizelos Yunanistan'ın Batılıların sömürgesi olarak gösteren kızılar, ilhak istemekle acaba Kıbrıs'ın Rusya'ya bırakılmasını mı kastediyor? Hür Yunanistan verdikleri mevhum hükümet de esasında Moskofların hayali kuklasından başka bir şey değildir. Kıbrıs'taki komünist Rumların sayısını küçümseyen Başdespot ile Yunan başkanı, ilhak naralarını Volga türküleriyle karıştıran kızıların Doğu Akdeniz Bölgesinde yarattıkları kilikeyi hatırlarından çıkarmamalıdır.

İlhak konusunda, garip olan cihet şudur ki, bir taraftan kilise lideri ile sağcı Rumlar senhus davalarında muvaffak olmak emeliyle her türlü faaliyet sarf edip kiliselerde dua ederken, diğer taraftan komünistler de, Allahsızlar Kralı Stalin'e yalvararak, Volga türküleriyle ilhak naraları atmaktadırlar.¹²¹

ON İKİYE DAHA MEYDAN VAR!

Kıbrıs Müftüsü Yakup Celal Menzilioğlu 23 Nisan, Pazar günü Larnakayı ziyaret ettiği zaman, bir kahvehanede halkla hasbıhallerde bulunurken verilen kararın cemaatimizi ayırdığını söylemesi üzerine, Müftü Efendi asabiyet kesbederek aynen şöyle emiştir: "İkiye değil, isterseniz on ikiye ayrılıңыз!"

İşte sayın okurlarımız, yirmi seneden beri hasretini çektiğimiz bir din reisinin, adaya vısalatından takriben iki ay sonra halk huzurunda verdiği kıymetli nasihatler, söylediği ilasrbiçilmez sözler, ileri sürdüğü yapıcı ve yaşatıcı fikirler!

İşte yıllardan beri cemiyetimizin iç ve dış bünyesini kemiren, yürüyüşümüzü aksatan, zici bir ekseriyet unsuru karşısındaki ölüm kalım, tutunma ve yükselme mücadelemizi

Osman Türkay, "Volga Türküleri ve İlhak", Hürsöz Gazetesi, 2 Mayıs 1951, I.

tekteye uğratan ve nihayet dünkü hakim durumumuzu bugünkü hazin vaziyetimize ifrağ eden
ne:melazımcılık" felsefesinin en bayağı, en çirkini en öfkeli ve en kızgın bir örneği ...

Kıbrıs Türk cemaati, mazide olduğu kadar, halde de, bu nemelazımcılık zihniyetinden
çok ıztıraplar çekmekte, sarsıntılar geçirmekte ve çöküntülere maruz kalmaktadır. Bu kötü
zihniyet, bundan sonra da devam edecek olursa, bugünkü hazin durumumuz, yarın hakiki bir
devrim aya inkılap edecektir.

Hakikatler acı da olsa, zamanı geldiğinde ve bilhassa tehlike karşısında pervasızca
"ikırmalıdırBugün, bu ecdat yadigarı ada üzerindeki maddi takatsizliğimizi, manevi ve ruhi
şmekeşimizi, bize karşı girişilen imha mücadelesini ve bu kutsal topraklar üzerindeki
ekamızı en hassas noktasında tehdit eden tesanütsüzlüğümüzü düşünelim. Biz, kendi
l, dimize insaf etmedikten, acımadıktan sonra Allah bizi nasıl acıyacağını, bize nasıl
hamet edeceğini düşünmeliyiz.

Lakin bu hazin gerçeklere aldırış eden kim? Bizi ilmin feyizli nuruyla aydınlatacağını
il ettiğimiz din reisimiz: "ikiye değil, isterseniz on ikiye ayrılıңыз" diyor. Evet Müftü
~çtleri şimdi lütfünüzle ikiye, üçe ve hatta dörde ayrılmışsak da, on ikiye daha meydan

122

GENÇLİKTEKİ ATATÜRK SEVGİSİ

Dünya tarihi, isimlerini sayfaları arasına altın harflerle geçirdiği sayısız kahraman,
yük ve dahi ve üstün insan arasında, Atatürk'e müstesna bir yer verilebildiği nispette;
ayınızı aydınlatan güneşin, hayatımızı idame ettiren suyun ve toprağın; havanın ve
yanın, uğruna nehirler dolusu kan dökülen hürriyet ve egemenlik mefhumunun gerçek
kını teslim etmiş olacaktır.

"İnsan ölür, eseri kalır" derler. Lakin, Atatürk ölmekle, sadece dünya durdukça
şeyacak muazzam eseler bırakmakla kalmamış; aynı zamanda medeniyet ve demokrasi
tının gören gözü ve düşünen başı olarak yaşamış ve ulu bir milletin çarpan kalbinde de
yık:elleşmiştir. Savaş meydanlarının zafer tanrısı, Türk soyunun ölümsüz kurtarıcısı
an.üstü insan Atatürk'e bazılarını iddia ettikleri gibi "kahraman bir komutan idi" demek de

ifayet etmez. Zira, Atatürk tefekkür meşalesi olarak ilelebet bütün dünyayı aydınlatacak kadar aydınlıktır.

Atatürk inkılaplarını hazmedemeyen bazı softa ve yobazlar halk huzurunda, yalnız O'nun kahramanlığını takdir eder gibi görünürler. Ve o dünya değer dehanın bütün eserleri ve örnek demokrasi anlayışı, bütün inkılâplarıyla beraber küçümsenmekte ve hatta kötülenmektedir, Fakat buna cüret edenler kim? Şüphesiz, üç beş softa ile bazı sütü bozuk kimseler!

İdealist Türk gençliği, bugün, her zamankinden ziyade Atatürk'ün Türk soyu üzerinde yükselen asil sevgisi ile coşmaktadır. Çünkü, gençlik Atatürk'e inandıkça, O'nu yaşayıp yaşattıkça yükselebileceğini biliyor. O'nun ölümünden duyulan teessür, her yıl geçtikçe azalmakta; O'na karşı beslenen sevginin ilahi mecralardan geldiği anlaşılmaktadır.

Son zamanlarda, bazı yobaz ruhlu soysuzların O'nun heykel ve büstlerine karşı yaptıkları alçakça hücumlar, gençlik tarafından telin edilmiştir. Bir din adamımız da. Atatürk, inkılâplarını yarattığı zaman, ben sakalımdan bir tel vermemek için İstanbul'u terk ettim, köyüme giderek bahçecilik v.s. ile meşgul oldum" demiş...

Ne büyük bir korku ve ne güzel bir itirafl O halde, bu gibiler, Atatürk öldükten sonra bahçecilikle iştigal ederek durgun suları bulandırmasalardı, ne olurdu acaba? Şüphesiz hem köylüleri, hem de halk için daha faydalı olurdu. Çünkü gençlikteki Atatürk sevgisi, sönmez Dmeşale gibi edebiyen yaşayacaktır.¹²³

BİR KÖYÜN ŞİKAYETLERİ

Zaman zaman adanın her tarafındaki Türk köylerinden öyle şikayet mektupları maayız ki, bunlar karşısında Kıbrıs'taki varlığımızı tehdit eden tehlikeleri daha iyi anlar, köylülerimizin dertleriyle baş başa kalır ve her hassas insan gibi, biz de ıstırap duyarız. Bir (bakarsınız, fakir Türk köylülerinin hakları milliyetçilik siyaseti güden Rum memurlar tarafından diğer unsura mal edilmekte, bir başka gün bakarsınız, çeşitli yollardan bu dürüst, muslu ve saf insanlar bin bir dalavere ile istismar edilmektedir.

Memleketin efendisi olan köylülerimize yapılan haksızlıkların derecesini, ancak bu !preninarasına karışanlar anlayabilir. Çünkü bu haksızlıklar o kadar ağır ve çoktur ki, insan

unların karşısında parmak ısırır. Mesela, Kazafana, Gime kazasının en büyük Türk köyüdür. Jüfusunun ekseriyet Türk olduğu gibi, servetçe de üstünlük yine Türklerdedir. Böyle olduğu halde bundan yıllarca evvel bu köyde kurulmuş olan Sıhhiye Komisyonu (The Village Health Commission) başkanlığına, köylülerin arzusu hilafına bir Rum tayin olunmuştur.

Kazafana Türk halkının şiddetli itirazlarına kulak asmayan Gime Komiserliği, o zaman Türk azaları arasında değişiklikler yaparak, dilediği Rumu başkanlığa tayin etmiştir. Türklerinekseriyette bulunduğu bir köyde, bu bariz haksızlık neden? Acaba Türklerden bu işi göğ>acak kapasitede insan yok mu? Bugün, Gime kazasının değil, bütün Kıbrıs'ın en parlak kooperatif şirketlerden biri olan Kazafana kooperatifinin sekreteri Türk değil midir?

Kazafana köy sıhhiye komisyonuna ehliyetsiz bir Rum'un tayiniyle başlayan haksızlık, bugün had bir dereceye varmıştır. Çünkü külliyetli, bir kısmı Türklerden temin edilen para ile yalnız Rum mahallelerindeki sokaklar tamir edilmektedir. Türk mahallelerindeki yolları kaplayan taşlarla yabancı bitkilerden, buralarda insan değil, kedi bile yürüyebilir. Halbuki Rum sokakları her yıl muntazam tamir edildikten başka, şahsi ve resmi bir kararla köy dışı bir yol da güzelce tamir edilmektedir. Türk halkı, bu yolun tamir edilmesini gerektiren! Saikin ne olduğunu pek ala biliyor. Sayın Lefkoşa ve Gime İngiliz Komiserinin, Kazafana halkının bu şikayetini kemali ciddiyetle inceleneceğini ümit etmekle vazur duyuyoruz.

Gime kazasının bu Türk köyünün dertleri büyüktür. Köyün Türk muhtarı, kendi indikleriyle hareket ederek, gazetelerde protesto name neşrettiğince ve köyün Türk halkını birine geçireceğine, bu önemli konularla ilgilense daha iyi olmaz mı?¹²⁴

GENÇLİK DAVAMIZ

Büyük Türk şairi Tevfik Fikret gençliğe ithaf etmiş olduğu "Ferda" adlı şiirin bir kısmında şöyle demiştir:

"Gençler, bütün ümidi vatan şimdi sizdedir."

Hakikaten, bir milletin yaşaması ve yükselmesi hususunda, bütün ümit ve güven gençlik üzerinde toplanmaktadır.

İsmail Türkay, "Bir Köyün Şikayetleri", Hürsöz Gazetesi, 5 Mayıs 1951, I.

Gençlik konusu, herşeyden önce, milletve memleket çapında büyük bir dava olarak alınmalıdır. Hayat, baştanbaşa mücadelelerle dolu sert bir imtihan devresi olduğuna göre; başarının garanti edilmesi için gençlerin bilgi cevherleriyle mücehhez bulunmaları gerekmektedir .. Sağlam karakterli, dürüst ahlaklı, bilgili ve mücadele ruhlu gençlik, bir milletin özlediği ideal bir gençliktir.

Okullar, gençleri hayata hazırlayan müesseselerin başında gelmektedir. Bunun için, okulların modern metotlarla çalışarak, kültürlü hayat adamları yetiştirmeleri lazımdır. Fakat, okullardan ziyade, esaslı bir gençlik davası güdülmesi; gençlerin yetiştirilmelerinde olduğu kadar, muvaffak olmalarında da milletçe fedakarlıklar yapılması en önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

İstikbalden daha ziyade emin olmak için, Kıbrıs Türk cemaati de, gençliğe önem verilmeli ve esaslı bir gençlik davası peşinden koşmalıdır. Çünkü; perişan, derbeder, bilgisiz ve imkale uğramış bir gençlik, vatan ve millete faide sağlayacağı yerde, yük olur. Halbuki, memleketimizde okumaya teşne, yüksek kabiliyetli gençlere tahsil imkanları bahşedilmediği bir orta tahsilini ikmal ettikleri halde, yüksek tahsil görmelerine maddeten imkan olmayan çok fakir evlatlarına balta ve kürek işi bile esirgenmektedir!

Kıbrıs'ta ideal ve enerjik bir varlık halinde yükselmek ve bu ada üzerinde bekamızı temin etmek istiyorsak; gençlerin bilgili, kültürlü ve sağlam karakterli olarak yetişmelerini temin etmek için hiçbir fedakarlıktan çekinmemeliyiz.¹²⁵

UZAK.TAN UZA GA

Köylüyü, yalnız şahsi menfaat ve ticaret bahiskonusu olduğu zamanlarda görüp bilen zımmında şampiyonlarının, zaman zaman köylerin dahili meselelerinden ve köylerin problemlerinden bahsetmeleri ne kadar da gülünçtür. Fakat bu gibiler, böyle bayağı bir hareketi kendilerince büyük bir başarı addederler. Çünkü, bin bir dalavere ile dürüst ve saf köylü nefeslerimizi kendi menhus emelleri alet ettiklerine zahip olarak, bunun sevinciyle coşarlar [~öylünün, yanık bağından doğan, köylüyü " avucunun içi gibi bilen" ülkülü köy çocuklarını lekelemeye yeltenirler.

Dört bir yanından bilgili, zengin ve kurnaz bir ekseriyet unsuru arasında sıkışmış bir Türk k

öyü tasavvur ediniz. Nüfusunun 5'te 3'ü Türkerlin teşkil ettiği bu köyde, Muhtarın cehaleti ve kayıtsızlığı yüzünden Sıhhiye Komisyonu Başkanlığı ve posta idaresi Rumların eline geçerse; Rum sokakları tamir, Türk mahallelerindeki sokaklar harap edilirse; Rum halkı muhtazam bir halde bulunan çeşmelerinden tertemiz pınar suyu içerken, Türkler hayvanların kullandığı, insanların elini yüzünü yıkadığı çirkef gibi mikroplu ark suyu içerse, bu köyün arz edeceği felaket manzarası, herhalde tasavvur edilenden de korkunçtur!

Fakat, menfaatpereset mugalata üstadı bunun farkında bile değildir. O, sadece kendi şahsi hırs ve kaprislerini tatmin etmek maksadıyla, köylünün yapmacıktan dini ve milli hislerine hitap eder; onu kandırtmaya çalışır. Biz başka yardımcısı vasıtasıyla "falan köy, filan köy şöyle yaptı, siz de yapmalısınız" der ve hiç kimsenin haberi olmadan ortalık velveleye getirilir. Bundan sonra köylü arasında yumruklar işler, tekmeler savrulur ve bir imza toplama faaliyeti başlatılır. Lakin imzanın ne kıymeti olabilir? Bugün senin çıktığın gibi, bir başka gün bir kerecik çıkıp dolambaçlı yollardan imza temin edebilir.

Halbuki, köyün hakları diğer taraftan yabancılar tarafından gasbedilmekte; netice itibarıyla köyde bir huzursuzluktur gider. Hatta bu hakları korumaya çabalayanlar da tutuklanırlar. İşte bugün Kazafana'nın protestosu hakkında koparılan yaygaralar da bunlardan biridir. Uzaktan uzağa köy meselelerine bir müdafaacı olarak burnunu sokan siyaset ve menfaat cambazları da, işte bu şekilde hareket etmektedirler.

Allah köylüye muhabbet, bu gibilere de samimiyet ve iyi niyet ihsan eylesin!¹²⁶

BİR ÜLKÜ DERGİSİ

Yeşilada Dergisi, Kıbrıs Türklerinin milli davasını Türkiye gençliğine tanıtan ve enimseten ilk yayının vasıtasıdır.

Üç yıl evvel, Türkiye ve diğer memleketlerde Kıbrıs Türkleri hakkında pek az bilgi ve fikir mevcut olduğu zaman, İstanbul'da bulunan bir kısım ülkülü ve kültürlü vatandaşlarımız, "Yeşilada" isimli bir dergiyi yayınlamaya karar vererek, davamızı tanıma tanıtma yönünden çalışmışlardır. Kıbrıs Türkleri tarafından minnetle karşılanan bu güzel eser; değerli vatandaşlarımızdan H. Nevzat Karagil, Doç. Dr. Derviş Manizade Avukat Teki Gül ile diğer vatandaşlarının çalışma mahsülüdür.

~an Türkay, "UzaktanUzağa", Hürsöz Gazetesi, 8 Mayıs 1951, I.

Kıbrıs Türklerinin tanınmasında ve davalarının benimsenmesinde bu derginin önemli yardımı dokunmuştur. Bu yüzden, bu büyük dava dergisi gerek Kıbrıs Rum basınının, gerekse İranistan gazetelerinin ağır hücumlarına uğramış; lakin sinesine topladığı kudretli yazılarıyla hepsine gereken cevabı vermiş, Türklük ve Anglo-Amerikan dünyasının güven ve sempatisinikazanmıştır. Sayfaları arasına sıkıştırdığı İngilizce makalelerle, Kıbrıs Türklerinin sosyal mevcudiyetini, İngiliz diliyle konuşan bir kısım halk kitlesine de tanıtmıştır.

Yeşilada dergisinin, yalnız Kıbrıs Türklerine değil, bütün Türklük dünyası yapmakta olduğu ulvi hizmet gerçekten takdire layıktır. O, yalnız Kıbrıs Türkleriyle ilgilenmez: Iraktan Yunanistan'a kadar, anayurt sınırları dışında kalmış bütün soydaşlarımızın duygu ve düşüncelerine tercüman olur. Bundan dolayı, büyük ölkü dergisi olarak iftihar etmekte yerden yere kadar haklıdır.

Davamızın azimli ve imanlı büyük öncüsü "Yeşilada" hakkındaki düşüncelerimi bu kâğıtta lisan haline koyarken; aynı derginin, masamın üzerinde duran 17. sayısı da bana umut ve güven duyguları ilham etmektedir. Türkiye'mizin en kuvvetli kalem sahiplerinden M. M. Faik Fenik, Behçet Kemal Çağlar, Ahmet Şükrü Esmer, Prof. Nihat Erim, Hüseyin Cahit Yalçın, Sedat Simavi, Prof. İsmet Alkan, Oğuz Özdeş ve kıymetli yurttaşlarımızda Doç. Dr. Derviş Manizade, H. Nevzat Karagil, Fikret Hanay, Münir Başarın yazıları ile yurttaşımız Dr. İ. Siberin İngilizce tercümeleri "Yeşilada" sayfalarını süslemektedir. Ayrıca; Nefi Karurek, Berat Nihal Emre, İsmet Zeki Eyüboğlu, Doğan Ergeneli ve Cemal Oğuz Öcal'ın yazıları dergiye başka bir zenginlik veriyor.

Derginin kapağını Büyük Türk askeri Maraşel Fevzi Çakınak'ın resmi süslemektedir. Kıbrıs Türklerinin milli davasının büyük öncüsü "Yeşilada" dergisinin bütün okuyucularımızla tavsiye ederiz.¹²⁷

MUHACERET ÖNLENMELİDİR

Dünyanın en şirin ve asude bir köşesi olan Kıbrıs'tan her yıl binlerce genç, iş temin ederek hayatlarını kazanmak maksadıyla hicret etmektedir. Toprak münbit, havası güzel, maden kaynakları bol bir memleketten, bu kitle halindeki muhacereti gerektiren amil nedir? Halkın nefusunun kesafeti mi? Toprağının ziraata elverişsizliği mi? Halkın maceraperest oluşu mu?

¹²⁷ Mesman Türkay, "Bir Ölkü Dergisi", Hürsöz Gazetesi, 10 Mayıs 1951, 1.

Yukarıdaki sualleri cevaplandırmak, uzun ve külfetli bir iş olmakla beraber, ada nüfusunun pek o kadar kesif olmadığını iddia edebiliriz. Kıbrıs'ta, modern ziraatçılık tatbik edildiği ve daha fazla su kaynakları bulunduğu takdirde, daha yüz binlerce halk bu ada üzerinde müreffeh bir hayat temin edilebilir. İrva ve İska Dairesinin yıllık raporunda belirtildiğine göre, son yıllarda su kaynakları araştırma hususunda başarılı faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bunu, memleketimiz hesabına bir istikbal ümidi olarak karşılamalıyız.

Kıbrıs gençlerin başka diyarlara göç etmelerinin sebepleri kanaatimizce başkadır. Evvela adadaki işçiler teşkilatsız oldukları için istikballerinden emin değillerdir. Kıbrıs'ta bulunan sağcı veya solcu sendikalar, işçiler istikballerini düşünmekten ziyade, makul ve müfrit ideolojilere alet olmaktadır. Kıbrıs hükümeti, işçilerin hayat ve istikballerini garanti edecek teşkilatlar kuramadığı takdirde, bu konuda mesut bir hal çaresi bulunması şüphelidir.

Sonra, ada gençliği de ihmal edilmiş bir durumdadır. Okumaya istidatlı gençlere imkan bahsedilmeli; tahsili gençlere de iş temin edilmelidir. Dairelere, bilgili fakat muhtaç gençler olacaktır. Gençliği tahsili için, Kıbrıs'ta mükemmel bir üniversite açılırsa, durum bambaşka bir şekil alacak, ada, Orta Doğunun bir kültür merkezi haline gelecektir. Üniversite meselesi çok mühimdir. Bunun gerçekleştirilmesi, memleketimiz gençliğine muazzam faydalar sağlayacaktır.

Bundan başka, Kıbrıs'ta istihsal edilen madenler Kıbrıs'ta işlenmelidir. Bunun için de bir endüstrileştirilmelidir. Bunlar yapıldığı zaman, memleketimizin her karış toprağı verimlenecek, işçilerimiz mesut olacak, gençlik ilim ve kültür nuruna kavuşacaktır. Ve işte o zaman, ada halkının muhacereti bir yana, hatta Bulgaristan'dan getirilecek göçmen işçilerimizde, bu memlekette rahat bir ömür süreceklerdir.¹²⁸

MESKENET BUNA DERLER!

Kıbrıs Türklerinin kalkınma davasından dem vuran dünkü "İstiklal" refikimizde, yazfana halkı(!)namına neşredilen bir açıklamanın(!); Kıbrıs'taki bir Türk köyü için taşıdığı politikartıcı manayı düşündükçe, bu kutsal topraklar üzerindeki varlığımızı kemirenlerin yine kendi içimizde olduğuna hükmetmekten kendimizi almıyoruz...

Sayın okurlarım, bu naçiz satırları, mezkur açıklamada isminin de bahis konusu edildiğinden dolayı karaladığımı zahip olmayınız. Çünkü, benim de, her insan gibi kusurum olabilir; - bundan daha mühimi- benimde her insan gibi çekemeyenlerim olabilir. Bundan ötürü, bana yapılacak hücumlar, hiçbir kıymet ifade etmediğinden aldırış bile etmem. Lakin, neşkeoca bir Türk köyünün, iki kişinin menfaat düşünceleri uğruna istismar ve mahvedilmesine vicdanım asla müsaade edemez.

Kalpten gelen bir imanla hakikatleri yine haykırıyorum; Evet, Gime kazasının en büyük bir Türk köyü, birkaç kişinin keyfi için yabancıları kontrolü altına girmiştir. Kazafana Türk halkı, bu gerçeği takdir ettiği için, gereken teşebbüse geçmiş bulunmaktadır. Bu faaliyet karşısında şaşkına dönen iki kardeşten biri, diğer arkadaşıyla teşriki mesai ederek idinmektedir.

Kazafana halkı namına dünkü " İstikbal" de neşredilen ve köylünün Komiserlik memurlanna memnuniyet izhar eden açıklamanın, bu köyün Türk halkını hiçbir veçhile bilgilendirmediğini, yakında Komiserlik dairesi de anlayacaktır. Zaten, bu açıklama Türk halkı namına yapılamadığı için, bunun Kazafana Rumlarının hissiyatına tercüman olması da muhtemeldir. Lakin, bunun bir Türk gazetesinde neşredilmesi gariptir.

Kıbrıs Türklerini kalkınma davasıyla ilgilenen bir gazetemizin, bir Türk köylünün milli haklarını baltalaması cidden hazindir. İstiklal gazetesine şimdiden hatırlatalım ki, Kazafana halkı namına açıklama neşreden kahramanın(!) yüzündeki maskeyi kaldırıp, hakiki cehresiyle her an kendisini aleme teşhir edebiliriz.

Sayın meslektaşlar;

Birkaç kişinin kaprisleri uğruna bir Türk köyünün haklarına karşı kayıtsızlık göstermekle, Kıbrıs'taki bekamıza suikast işlediğinizi bilmelisiniz. Kıbrıs Türk cemaati bu meskenetten çok şeyler kaybetmiştir.

Bir hiç uğruna bütün Türk halkının haklarını yabancılara peşkeş çekmek kadar çirkin bir hareket olamaz. Bilhassa bu haksızlıkları korumaya çalışanları baltalamak ve halkımızı yıkuya davet etmek ne kadar da acıdır. İşte buna "meskenetin katmerlisi" denir anaatindeyiz!¹²⁹

MİLLÎ HAKLARIMIZ

İdeal ve enerjik bir toplum halinde Kıbrıs'taki becamızı ebedileştirmek için milli haklarımız üzerinde azim ve ısrarla durmak zorundayız. Aksi takdirde, kayıtsızlık veya adi menfaat düşünceleri yüzünden, bu kutsal topraklar üzerindeki varlığımız; bizi çeşitli yollardan tehlikeye çalışan kahir bir çoğunluk kitlesinin amansız baskısı altında -Allah göstermesin!- yok olacak, sarsılacak ve inkıraz bulacaktır.

Milli haklarımız, en mukaddes bir varlık halinde başlarımızın üstünde tutulmalıdır. Onları, birkaç menfaatperestin hatırı için yabancılara armağan etmek şöyle dursun, halkımızın yettiği nispette savunmalıyız. Kıbrıs Türkleri, mazideki acı tecrübelerden ders alarak, bizim kendi haklarımızdan, kendi ırkdaşlarımızı müstefit kılmayı milli bir ödev gibi bilmeliyiz.

Zaman zaman adanın en ücra köşelerinden aldığımız haberlerde; Türk köylülerinin en hakları ve milli haklarına dış bilendiği ve hatta bazı yerlerde, bu hakların aşikar bir surette ihmal edildiği belirtilmektedir. Bu tecavüzler, ilk bakışta münferit bir manzara arz etmekte ise de, genel olarak Kıbrıs'taki becamızı tehdit etmektedir. Bu fakir cemaatin, alın teri emekle kazandığı üç beş kuruştan karın göbek şişiren yabancılara, bazı zavallıların alet edilmesi kadar çirkin bir hareket tasavvur olunur mu?

Fakat maalesef şahsi menfaat, hır ve koltuk (!) kaygısı bu gibilere her şeyi yaptırır. Zaman olur ki, bir veya iki kişi bin bir entrika ile koca bir cemaatin haklarına saygısızlık göstermek fırsatını bulur. Lakin memnuniyetle kaydedelim ki, halkımız iyi ile kötüyü pek ala ayırt edebiliyor. Bundan dolayı yarınımıza emniyetle bakabiliriz.

Milli haklarımız, her türlü menfaat düşüncelerinden azade olarak korundukça, cemaatimizin ileriye daha emin nazarlarla bakabileceğine inanıyoruz.¹³⁰

HAK SAHİBİ KİMDİR?

Zafer gazetesinin 4 Nisan 1951 tarihli nüshasında başyazar Sayın Mümtaz Faik Fenik Kıbrıs'ın Yunanistan'ı ilhakı hususunda yunan parti liderlerinin sarf ettikleri faaliyetleri bahis konusu ederek türkün erkek sesiyle şu hakikatleri haykırmakta idi: "eğer Kıbrıs'ın ilhakını bozarak, adaya bir yere ilhak etmek bahis mevzuu ise, bunda en ön safta hak

¹³⁰Osman Türkay, "Milli Haklarımız", Hürsöz Gazetesi, 16 Mayıs 1951, I.

sahibi olan Türkiye'dir. Coğrafya bakımından hak sahibidir; hukuk bakımından hak sahibidir ve adadaki Türklerin durumunu göz önüne alarak hak sahibidir."

Mümtaz Faik Fenik ağabeyimizin, "Zafer" gazetesinden alarak yukarıya geçirdiğimiz satırlan gün gibi açık, güneş gibi parlak gerçekleri ifade etmektedir. Bu güzel sözler; hala kulaklarımızda çınlamakta, kalplerimizde çarpmakta, gönüllerimizi tutuşturmakta ve aydınlık yarınımız hakkında tatlı ümitler bahşetmektedir.

Kıbrıs hakkında yaygara koparanlar, tatlı rüyalarından kalkıp, meselenin realite taraflarıyla meşgul olmalıdırlar. O zaman hak sahibinin kim olduğunu anlayacaklar ve sayın Mümtaz Faik Fenik'in sözleri karşısında yersiz iddialarından vazgeçeceklerdir.

Evet, Kıbrıs üzerinde bir söz sahibi aranacak olursa, en ön safta Türkiye ile karşılaşacaktır.

Çünkü, halen aramızda bulunan aziz misafirimiz Mümtaz Faik Fenik ağabeyimizin dediği gibi coğrafya ve hukuk bakımından Kıbrıs Türkiye'nin gerçek hakkıdır.

Kıbrıs etrafındaki yunan iddialarına en kesin cevabı veren Sayın Mümtaz Faik Fenik'in ve eşlerinin kısa bir müddet için de olsa, aramızda bulunması, bizim en büyük saadet kaynağıdır. Kıbrıs'ı ziyaret etmekte olduğu bugün de onun güzel sözleri yine içimizdeki eski kararret ve heyecanını muhafaza etmekte; kafalarımızdaki anlamını genişletmektedir.

Türkün erkek sesiyle bir kere daha haykırıyoruz; Kıbrıs üzerinde en büyük hak sahibi Türkiye'dir. Zira, Kıbrıs Türk'tür ve Türk kalacaktır!¹³¹

TEŞKİLATSIZ BİR MEMLEKET

Kıbrıs, teşkilatsızlık yüzünden en kıymetli evlatlarını yabancı diyarlara armağan eden memleketlerin başında gelmektedir. İşçilerimiz teşkilatsız, çiftçilerimiz teşkilatsız, sanatkarlarımız teşkilatsız; velhasıl hiçbir işimizde randımanlı çalışacak ve çalıştıracak teşkilatlarımız yoktur. Bu hal ve hakikat, bilhassa Türk cemaati arasında "korkunç" denecek bir dereceye varmıştır.

İş Dairesinin yıllık raporunda da kaydedildiği veçhile, Kıbrıs'ta işleyen hallan ancak yüzde sekseni teşkilatlanmış bulunmaktadır. Evvelce de kaydetmiş olduğumuz gibi,

¹³¹ Osman Türkay, "Hak Sahibi Kimdir?", *Hürriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 1951, 1.

Kıbrıs'taki işçi sendikalarının hemen hemen hepsi politika ile meşgul olmakta ve yabancı ideolojilerin çığırkanlığını yapmaktadırlar. Bu husus, İş Dairesinin yıllık raporunda da teyit edilmiştir.

Yabancı ve Zararlı ideolojilere alet olan teşkilatlar, işçilerimize ne fayda sağlayabilir? Zaten, nüfusun ezici çoğunluğu kendi mukadderatına terk edilmiş bir vaziyette her hareketten uzak... Diğerleri ise, refah ve saadet yolları arayacak yerde politika aleminde sağa sola çırpılmaktadır! Bundan dolayı, ada gençliği, daha iyi hayat temin eden teşkilatlı memleketlere göç etmektedirler. Kıbrıs'ta işçilerle yakından ilgilenen bir de İş Bulma Dairesi vardır. Bu dairenin işçilere ancak sembolik iş ve istifade sağladığını söyleyebiliriz. Neşredilen aylık raporlarda belirtildiğine göre, bu dairelerde işsiz olarak kayıtlı 5.000 den fazla amele mevcuttur. Bunların içerisinde çoluk çocuğu ve ailesiyle birlikte günlerce aç kalmış zavallılar da bulunabilir.

Hükümet şayet Kıbrıslıların refahını istiyorsa, teşkilatı kendisi kurmalıdır. Bu teşkilatlar, İngiltere de bulunanlarla müşahih olmalı ve (mesela, "Unemployment offices", İşçi Sigortalar v.s. gibi) modern esaslara dayanmalıdır. Yoksa İşbulmaz Dairesi gibi pasif faaliyetli bir teşkilatın esas derde deva olmasına imkan yoktur.¹³²

HAYALVEHÜLYADANSONRA

Yunan Başkanı ve Dışişleri Bakanı Mr. Venizelos Kıbrıs hakkında Türk gazetelerine yapmış olduğu bir demeçte aynen şöyle diyor: " Bizim Kıbrıs için isteğimiz ve ısrarımız yoktur, ne İngiltere hükümeti üzölsün ne de Türkiye ile aramız açılsın."

Uzun süren hayal ve hülyalardan sonra, yunan Başbakanı, yukarıya aldığımız sözleriyle realiteye döndüğünü ispat etmiş oluyor. Dünya olayları en kritik safhasında... İki memleket kuzeyden aynı düşman tarafından tehdit edilmekte... Akdeniz ve Orta Doğunun savunması için her iki memleketin askeri sahada iş birliği yapması gerekmekte...

Bunlardan daha mühimi, Yunanistan, kendi öz yurdunu müdafaa edebilmek için kendi müttefiklerinin yardımına muhtaç bulunuyor. İkinci cihan savaşında büyük tahribata maruz kalan en kıymetli evlatlarını kaybeden ve çete muharebelerinde ise, telafisi hemen hemen

(Osman Türkay, "Teşkilatsız Bir Memleket", Hürsöz Gazetesi, 18 Mayıs 1951, 1.

imkansız kayıplar veren Yunanistan'ın; böyle karışık ve karanlık günlerde, dünyanın bu kısmında huzursuzluk yaratması kendisi için bir nevi intihar demektir!

Yunan devleti nihayet realitelere nüfuz ederek, ilhak rüyalarının kandırıcı atmosferinden kurtulmuştur. Bunca yıllık uzun ve tatlı hayal ve hülyalarla melankolikleşen Rum vatandaşlarımız Mr. Venizelos'un bu demeci üzerine çılgına dönmüşlerdir. Bütün Rum gazeteleri, yunan başbakanının bu demecini şiddet ve nefretle karşılamışlardır. Bundan birkaç evvel, aynı zatın yaldızlı sözlerini alkışlayan Kıbrıslı "Enosis"çiler, şimdi bütün hayallerinin hüsranına inkılap ettiğini gördükçe, evvelce alkışladıkları başbakanlarına küfretmekten çekinmiyorlar.

Lakin, bütün bu sayıklama ve feryatlara kulak asan kim? Dünya, tarihinin en buhranlı ve kararsız günlerini yaşıyor. Türkiye ile Yunanistan, müşterek düşmana karşı cephe almak maksadıyla faaliyete geçmişler. Sonra, dünyada hiçbir gerçek gizlenemez. Ne kadar uğraşılsa iftinalse yine nafilidir! Kıbrıs'ın da Anadolu'nun kopmaz bir parçası, Türk tarihinin kopmaz bir parçası, Türk tarihinin şanlı destanı ve Türk ulusunun öz malı olduğu, böyle gizlenmeyen bir gerçektir.

Hava ve havadan sonra Kıbrıslı ilhak kahramanları şimdi nerede?¹³³

SANAT SUSUZLUGUMUZ...

Kıbrıs Türkleri her fırsat düştükçe, güzel sanatlara karşı olan derin sevgisini ızharmekten zevk duymuştur. Dünyamızı aydınlatan neşesi daha ilk gördüğü günden, tabiatın sonsalsız güzellikleri arasında bulunduğunu hisseden bu yurdun evlatları, gerçek birer sanat şakıdırlar. Henüz ilkokul sıralarında mısra kurmak suretiyleindeki berrak ve temiz duyguları İsettirmeye çalışan, minimini yavrularımız da, en az bizler kadar iyiyi, doğruyu ve güzeli ~ş ve anlamış bulunmaktadır.

Güzel sanatlara karşı bu derece samimi ve içten bir sevgiye sahip olan Kıbrıs Türkleri nispette, gerçek sanatın da hasret ve susuzluğunu çekmektedir. Gerçi şiir, roman hikaye ~aç ve zevkimiz, anavatanımız Türkiye'den temiz ettiğimiz dergi ve kitaplarla tatmin lhnectedir. Lakin güzel sanatların en önemli bir dalı olan tiyatro ihtiyacımız; ancak içinde

f0sman. Türkay, "Hayal ve Hülyadan Sonra", **Hürriyet Gazetesi**, 23 Mayıs 1951, I.

bulunduğumuz hafta başında adamıza teşrif eden Devlet Tiyatrosu sanatkarları tarafından şimdi bol bol karşılanıyor ...

Kıbrıs Türk halkının hakiki tiyatro sanatıyla şimdi karşılaştığını ve susuzluğunu şimdi gidermekte olduğunu söyleyebiliriz. Devlet Tiyatrosunun genç ve olgun sanatkarları, bize Kıbrıs'ın bilhassa tiyatro vadisinde kaydettiği gelişmeleri açık bir surette ortaya koymuşlardır.

Hakikaten, son yıllarda roman vadisinde karşılaşan Türk edebiyatı, olgun tiyatro eserleri vermektir. Paydos, Köşebaşı, Gölgele, Oyun İçinde Oyun, Pembe Evin Kederi gibi tiyatro eserleri temsil edildikleri zaman, adeta büyük bir sanat hadisesi olmuş ve büyük bir ilgiyle izlenmiştir. "Paydos" piyesi yabancı dillere tercüme edilmiştir. "Paydos" Atina'da haftalarca temsil edilerek, zengin bir sanatın bugünkü mirasçılarının takdir ve hayranlığını kazanmıştır.

Türk sahnesi yabancı dillerden tercüme edilen eserlerle bir kat daha zenginleştirilmiştir. Devlet tiyatrosu sanatkarları, bu tercüme eserlerin en güzeli olan "fareler ve İnsanlar" piyesini geçen iki akşam başarı ile temsil etmişlerdir. Halkımız, devlet tiyatrosunun genç sanatkarları tarafından temsil edilen bu kıymetli eseri, zevkle izlemişlerdir. Değerli sanatkarlarımız bu akşam " Pembe Evin Kaderi" isimli komediyi temsil edeceklerdir. "Pembe Evin Kaderi" henüz 21 yaşında bulunan Turgut Özakman isimli hukuk öğrencisi tarafından yazılmıştır. Eserde; aynı evde yaşayan üç neslin görüş, duyuş ve düşüncelerindeki tezatlar; bazen komik bazen de hüzünlü bir şekilde belirtilmektedir. Sayın Turgut Özakman'ın geçen cumartesi akşamı Kardeş Ocağı binasında tertip ettiği basın toplantısında belirttikleri gibi, "Pembe Evin Kaderi" modern tiyatro sahanızda bir revüsyon meydana getirmiştir.

Kıbrıs Türklerinin tiyatroya karşı duyduğu susuzluğu, Devlet Tiyatrosu sanatçıları temsilatörlerle gidermektedirler. Kendilerine minnet ve şükran...¹³⁴

KÜLTÜREL AYDINLIK BAHSİNDE

Ankara Devlet Konservatuvarı, on beş sene evvel ebedi şefimiz büyük Atatürk'ün delaletiyle kurulmuştur. Bu müessese; Türkiye'yi kültürel bakımdan aydınlığa kavuşturmuştur, sanat dünyamıza büyük kıymetler kazandırmış ve Türk vatanını suyuyla toprağıyla, göğüyle bayrağıyla dile getirmiştir. Opera sahnemiz de, bu müessese sayesinde, dünya çapında büyük sanatkarlar kazanmıştır.

Devlet Tiyatrosu ile bundan ancak üç sene evvel kurulmuştur. Bu kültürel müessesenin de Türk sanatına emsalsiz hizmeti dokunduğu şüphesizdir. Devlet Tiyatrosunun, yurt içinde verdiği temsillerle; halkın kültür seviyesi yükseltilmiş, temaşa zevki de olgunlaştırılmıştır. Gerçekten son yıllarda tiyatro alanında gür bir ırmak misali bendine sığmayan Türk sanatı artık yabancı memleketleri de istila etmek istidadını göstermiştir.

Devlet Tiyatrosu, son yıllar zarfında parlayan Türk sanatı yabancı memleketlere tanıtmak maksadıyla turneler tertip etmeyi kararlaştırmıştır. Bu yönde verilen kararlarda, Kıbrıs ön planda tutulmuştur. Kıbrıs'ta; diniyle, diliyle, kültürü ve ananeleriyle Türkiye'ye bağlı bir Türk topluluğu bulunması, bu tercih konusunda başlıca amil olmuştur.

Kültürel aydınlığa kavuşmamız bahsinde, anavatanımız Türkiye'nin kıymetli yardımları bizleri istikbal bakımdan ziyadesiyle mütehassis etmektedir. Güzel Türkçemizin, pervasızca konuşulduğu ve aynı zamanda titizlikle işlendiği bu Türk diyarında Devlet Tiyatrosunun bu kıymetli sanatkarlarını alkışlamaktan duyduğumuz gurur ve heyecan sonsuzdur. Yabancı memleket olarak birinci defa Kıbrıs ziyaret etmiş olan aziz sanatkarlarımızın, istikbalde de unutmayacaklarını tahmin ediyoruz. Opera sanatkarlarımızı da yurdumuzda alkışlamak, bize büyük bir zevk verecektir.

Anavatanımız Türkiye'nin her yönden bize karşı gösterdiği yakın ilgi, kültürel aydınlığa kavuşmamız bahsinde en tatlı ümidimizdir!¹³⁵

¹³⁵ Osman Türkay, "Kültürel Aydınlik Bahsinde", *Hürriyet Gazetesi*, 25 Mayıs 1951, 1.

BARIŞA DAVET İMİŞ!

Dünyada manevi kıymet, hak ve hürriyet, namus ve haysiyet diye hürmet edilen ne varsa, hepsine dış bileyen kızıl komünizmin; medeni alem hakkında beslediği kötü niyetleri herkes anlamış bulunmaktadır. Çünkü, komünistler, sinsi faaliyetleriyle cihangirane emeller peşinden koştuklarını, hür insanlığı esaret zincirine vurmaya tasarladıklarını ve dünyayı ateşe vermek için fırsat kolladıklarını ispat etmişlerdir.

İkinci cihan savaşından sonra toplanan barış konferanslarını engelleme siyaseti ile kamete uğratan, komünist liderleri değil midir? Bundan birkaç yıl önce, Yunan sivil harbini sürükleyen ve halen Kore'de kardeşi kardeşe boğazlatan ve hür dünyanın asil evlatlarına kızıl Çin'i saldırtan Kremlin değil de nedir?

İç yüzü ile şeytan çarşısı olan komünizm, maksat ve hedefine kolay vasıl olmak için barışsever görünür. Hatta muhtelif memleketlerin başkentlerinde sulh kongreleri tertip eder, sonunda kominform vasıtasıyla imza toplamaya kalkışır. Tuhaf değil midir ki, bir yanda barış konferanslarını sekteye uğratmak maksadıyla bütün ustalıklarını kullanan komünizm, barışseverlik kisvesine bürünerek herkesi avlamak istiyor!

Dün, Türkçe olarak, Kıbrıs'ta da bazı komünist propagandası yapan bazı beyannameler dağıtılmıştır. Beyanname değil de, paçavra parsçından başka bir şey olmayan kağıtlardaki başlık, " Barışa Davet", imza ise, Kıbrıs Barış Komitesi Türk Heyeti'dir. Baştan sona kadar Kremlin'in ağızyla propaganda yapan bu paçavra üzerine, Kıbrıs'taki Müslüman- Türk kardeşlerimizi avlamak maksadıyla "Ayetullah Bürki" isimli bir müftünün esmi de konmuştur. Ayetullah Bürki, İran Müftüsü imiş. Bu, bizi hiçbir veçhile alakadar edemez. Komünizmin menfur emellerini Kıbrıs'ta anlamayan bir tek Türk kalmamıştır. Ana vatanımız Türkiye'ye dış bileyen Rusya'nın kötü gayelerine hizmet edecek olan bu sözde barış beyannamelerine hiçbir Türk kardeşimizin imza vereceğini tahmin etmiyoruz. Biz: Komünizm bir yılanıdır, görüldüğü yerde ezilmeli" diyen Atatürk'ün evlatları; ne "Ayetullah Bürki", diye bir şahıs tanıyoruz, ne de Kıbrıs Barış Komitesi Türk Heyetinin gerçekten Türk olduğuna inanıyoruz. Biz, yalnız Türklük dünyasının kabesi olan Ankara'dan gelen sesleri duyuyor ve ona göre hareket ediyoruz. Bundan dolayı, Kıbrıs Türklerinden, komünist Rusya esahına imza istenmesin!

Dünyayı kana ve ateşe bürümeye çalışan kızıl komünizmin propaganda paçavralarına da şimdi, " barışa davet!" diye başlık mı ne konuyor? Ne büyük entrika ve kurnazlık!¹³⁶

KIZILLARIN BARIŞ KOMEDYASI

Geçen Pazar günkü yazımızdan da belirttiğimiz gibi, Kıbrıs'taki komünistler, kominformdan aldıkları direktif gereğince barış beyannameleri dağıtmışlar ve Rusya hesabına Türk kardeşlerimizden de imza istemeye yeltenmişlerdir. Dağıtılan bu paçavra parçalarından da, ma, adanın her tarafında imza toplama işinin başladığını haber alıyoruz.

Dünkü pazartesi günü, kominformun Kıbrıs'taki serdengeçtilerden (!) birinin Lefkoşa'da Türk halkı arasında propaganda yaparak, imza avına çıktığını nefret ve teessüfle müşahade ettik. Kremlinin sadıklarından olan bu yoldaş, ev ev, sokak sokak, mağaza, atölye ve yazıhaneleri dolaşarak, barış vaadleriyle herkesi kandırmaya çalışmıştır. Dünyada en nefret ettiğim komünizmin, bu paçavraları, dün, benim önüme de uzatılmış ve imzalamam talep olunmuştu. Bu ne cüret ve küstahlık!

Komünizmin, on yıldan beri takip ettiği siyaseti ve dünya sulhuna işlediği aşikar kana.yetleri inceleyen herkes, şüphesiz bu barış komedyasının iç yüzünü daha iyi anlar. Batı Devletlerinin yardımıyla Almanya mağlup edileli altı yıl olmuştur. O zamandan beri sayısız barış konferansları tertip edilmiştir. Bu konferansların hepsi de, Rus delegelerinin engelleme siyaseti ve batılları itham eden söylevleriyle kasten akamete uğratılmıştır. Allahsız komünizm,dünyayı fethetmek sevdasından vazgeçemedikçe, bu gibi konferansların bir semere bere:~eyeceğini aklıselim sahibi bütün insanlar takdir etmektedir.

Barış propagandası yapan Rusya, Berlin'in ablukasına kalkışmakla dünyaya harbi kışkırtmadı mı? Türkiye'den Kars ve Ardahan vilayetleri ile Boğazları istemek alçaklığını göstermedi mi? Yüz binlerce soydaşımızı, Bulgarlara hudut harici ettiren bu kana, cana ve mala susamış kızıl Moskoflar değil midir?

Komünizm, içten bu şekilde bir harp trajedisinin başrolünü deruhte ederken, şimdi de Kıbrıs'ta barış komedyası mı oynuyor? Eninde sonunda iflas etmeye mahkum olan komünizm başka oyunlar da keşfetsin. Zira, bu barış komedyası da artık kabak tadı vermiştir!¹³⁷

Osman Türkay, "Barışa Davet imiş", Hürsöz Gazetesi, 27Mayıs 1951, 1.

Osman Türkay, "Kızılların Barış Komedyası", Hürsöz Gazetesi, 29 Mayıs 1951, 1.

GÜZEL FİKİRDİ, LAKİN...

Kalemiyle yurdumuzun kültür ve edebiyatına imkan nisbetinde hizmeti geçen pek sayın bir arkadaşımız, bundan bir müddet evvel "şiiir gecesi" konusunu vesile ederek, Kıbn'staki Türk edebiyatçıları arasında kültürel bir cemiyet kurulmasını teklif etmişti. Geçmiş yıllar zarfında, yerli Türk basınında yayınlanan bazı yazılarda da ileri sürülen bu fikir ve teklif, dünyaya "doğru ve güzel" olan her şey gibi doğru ve güzeldi, lakin...

Aklıselim sahibi herkes tarafından takdir edilen açık bir gerçek varsa, o da, dünyada neşer hayrına başarılan bütün büyük işler; samimiyet ve iyi niyetle yapılan gayretlerin sarfedilen emeklerin mahsulüdür... Halbuki, kaydı ne kadar teessüfe şayandır ki, bizim memleketimizde bunun tam tersi bir düstur olarak kabul edilmeye benziyor!

İçimizden kalkıp birisi iyi bir fikir sürüp teşebbüse geçti mi, ilk yapılan iş; müşkilat çıkarmak, müteşebbisi en bayağı sözlerle tahkir etmek ve onun şahsını kötölemektir. İşte, bizim "şiiir gecesi" teklifimiz üzerine karşılaştığımız gerçekten hazin olan olaylar, kalbimizi kırmışsa da, tecrübemizi kuvvetlendirmiştir.

Şiiir gecesi, memleketimizde ilk defa olarak yapılacağından, bunun muvaffakiyetle taçlandırılması için Mezunlar Kurumunun himayesini minnetle karşıladık. Bununla sayın arkadaşımızın Kıbn'staki Türk edebiyatçıları arasında bir cemiyet kurulması fikrine ehemmiyet atfetmediğimiz iddia olunamaz. Zira, ben kendi hesabıma, her zaman için bu fikrin doğru olduğunu savunanlardanım. O zamanlar, bu maksat için görüşmem tavsiye edilen Jile fikir testinde bulunmak üzere üç defa fiilen teşebbüse geçmişimdir. Fakat ne yazık ki, lendi duygularının esiri olan bu zat, görüşmemiz imkanlarını, alt üst etmişti.

Kendisiyle görüşen arkadaşlarıma benim hakkımda neler söylemedi? Şahsımı iötüledikten sonra, bu sütunda çıkan yazılarımin " Ulus" gazetesinden aşırma! Olduğunu İüdiaya da kalkıştı. Allah aşkına söyleyiniz, sayın okurlarım, bu vaziyet karşısında hem ne fapabilirdim? Her şey gibi toleransın da bir hududu vardır... Kıbn's'ta, bir edebiyatçılar cemiyeti kurulması teklifi işte kendiler tarafından ileri sürülmüş, yine kendileri tarafından ikamete uğratılmıştır!

Kıbrıs'ta pek yakında bir "şiir gecesi" tertip edilecekse, bu, yurdumuzun bütün şairlerinin bir eseri olacaktır. Edebiyat ve sanata meraklı olanlarımız arasında bir cemiyet kurulması fikri de güzeldi, lakin...¹³⁸

SANATKARLAR VE HALKIMIZ

Kıbrıs Türkleri, her vesile ile anayurda olan bağlılıklarını ispat etmişlerdir. Anayurdumuz Türkiye de, bilhassa son yıllar zarfında Kıbrıs Türklerine olan samimi ilgisini kuvvetlendirmiş ve zaman zaman ufuklarımıza çöken o kara bulutları dağıtarak, bizi siyasi karanlıklar arasından aydınlığa ulaştırmıştır.

Kıbrıs'ın Yunanistan ilhaki konusunda, Türk gençliğinin gösterdiği hassasiyetle birçok defalar şahlanışı, Türkiye Hükümetinin haklı davamızı müdafası ve Türk basınının bu konuda yapılmış olduğu ateşin neşriyat, bizim ile anayurt Türklüğünün mukadderat birliğini açıkça belirtmektedir.

Son zamanlarda, Türkiye'nin Kıbrıs Türklerine göstermiş olduğu sıcak ilgi siyaset, ufuklarını aşarak kültürel sahaya intikal etmiştir. Türkiye'den gönderilen lise ve ortaokul öğretmenleri, bu yılda verimli bir adım olmuştur. Şimdi güzel sanatlar bahsinde de anayurdumuzun kıymetli yardımlarını gördükçe, hakikaten huzur ve güven duyuyoruz.

Devlet tiyatrosu sanatkarları bir haftadan fazla bir müddetten beri aramızda bulunuyor. Genç ve kıymetli sanatkarların verdikleri temsilleri seyrederken, Türk tiyatro sanatının şekhalinin ne büyük ümitlerle dolu olduğuna bizzat gözlerimizle şahit olmaktayız. Onalar arasında buluna dünya değer kıymetleri alkışlarken, anlaşılmaz duygularla coşuyoruz.

Gerçek sanata aşık herkes gibi, duyduğumuz heyecan ve hazzı bu şekilde belirtirken, Türkiye'miz sanat muhitinin gözbebeği olan değerli artistlerimizin, adada beklenen rağbet ve alkayı görmediklerini esefle şahit olmaktayız. Bunun sebebini bilmiyoruz. Bazıları mali durumu öne sürüyor. Diğer bir kısım halkta, eserlerin milli olmadıklarını iddia ediyor. Kötü mali durumların hakkında bir şey söyleyemeyiz amma, "pembe evin kaderi" bir Türk genci tarafından yazılmış bir eserdir. Bu eser, hem yerli hem de millidir. Diğer tercüme eserlerde, cemiyetinin milli ruhuna uydurulmuş ve daha doğrusu yerlileştirilmiştir.

Alakasızlık meselesinde, kanaatimizce her iki tarafında kusurları vardır. Her şeyden evvel, biz ve onlar birbirimize yaklaşıp kaynaşmamız lazımdır. Biz, bu adanın yerlileri, Türkiye cumhuriyeti hükümetinin bir sanat müessesesi olan devlet tiyatrosu artistlerine lazım gelen alakayı gösterip kendilerine layık oldukları değeri vermeliyiz. Zira onlar herhangi bir uluat kumpanyası mensupları değil, Türkiye hükümetinin yetiştirmekle iftihar ettiği kıymetli sanatkarlardır.¹³⁹

GÜZEL BİR HABER

Bundan daha üç beş yıl evvel, yani Kıbrıs Türkleri hakkında ana yurdumuz Türkiye de pek az bilgi ve fikir mevcut olduğu zaman kendimizin ne kadar biçare ve öksüz buluyorduk... Fakat yine o zamanlar da, kaderimizle baş başa kalarak anayurdumuza olan bağlılığımızı büyük bir hassasiyetle muhafaza etmiştik. Şimdi durum bambaşkadır. Gerek Türkiye Cumhuriyet hükümeti gerekse Türk gençliği artık bizimle yakından ilgilenmektedir.

Türkiyeli misafir öğretmenlerle üniversiteli kardeşlerimizin son yıllar zarfında yeşil adımıza tertip ettikleri ziyaretler, Kıbrıs Türklerinin milli heyecan ve gururunun şahlanmasına vesile olmuştur. Bilhassa, 1949 yılı haziran ayında Türk hava kuvvetlerine mensup bir filonun Kıbrıs'ı ziyareti Türk kardeşlerimiz arasında milli heyecan ve memnuniyet havası yaratmıştır.

Bu gün, Türkiye sanat çevresinin en kıymetli tiyatro artistleri aramızda bulunuyor. Onların, bizden olmayan diğer unsur karşısında yarattıkları sanat harikaları göğüslerimizi iftiharla kabartmaktadır. Türkiye'mizin bize karşı olan içten alakasını memnunlukla duyulduğunda, memnuniyet ve güven hislerimizi bir kat daha arttıran bir haber almış bulunuyoruz. Haber şudur: 10 Haziran Pazar günü, 22 milletvekili, hususi bir uçakla adımıza gelecektir. Milletvekilleri, adada 5 gün kalarak, tetkiklerde bulunduktan sonra, Türkiye'ye dönecekler.

Bu mesut haber, her Kıbrıs Türk kardeşimiz gibi bizi de sevindiriyor. Türk milletinin, milli iradesini temsil eden sayın milletvekillerini aramızda görüp, bağrımıza basmaktan duyacağımız heyecan ve gurura payan olmayacaktır. Esasen daha evvel de, bu hususta haberler alan Kıbrıs Türklüğü milletvekillerimiz karşılamak için sabırsızlanıyordu. 10 Haziran pazar günü Lefkoşa hava alanına vasıl olacak olan milletvekillerini karşılamak maksadıyla yapılacak kardeşlerimizin; alanı mahşere çevireceklerinden şüphe edilmemektedir. Zaten,

¹³⁹ Osman Türkay, "Sanatkarlar ve Halkımız", Hürsöz Gazetesi, 31 Mayıs 1951, 1.

Kıbn Türkleri Türkiye'den gelen, Türkiye'nin kokusunu taşıyan her şeyin önünde derin bir hassasiyet göstermiştir. Bahusus bu ziyaretçiler Türk milleti hayatını temsil eden sayın milletvekillerimiz olursa ...¹⁴⁰

EGLENCE KAFİ DEĞİLDİR

Lefkoşa Belediyesi, son zamanlarda şehrin imarına önem vereye başlamıştır. Rum semtlerine inşa edilen muntazam kaldırımlar, parlak ve çocuk bahçelerinden sonra, sıra Türk semtlerine gelmiş. Halk Sineması ve Çağlayan Bar karşısında mükemmel bir park ve kaldırımlar yapılmıştır. Gerçi henüz parkın inşaatı tamamlanmadığı gibi, kaldırımlar da betonlaşmamışsada, eninde sonunda her iki işinde yanda bırakılmayacağını umarız.

Türk semtine belediyenin gösterdiği bu küçük ilgiye de teşekkür etmek lazım. Çünkü geçmiş yıllarda, büsbütün ihmal edilmiş bir durumda idik. Bunlar sarfınazar, şimdi tamamlana veya tamamlanmak üzere olan bu işlerin mahiyetini düşünelim. Bir şehrin düzenlenmesi için parkların lüzumlu olmadığını kim iddia edebilir fakat bunların tezyinat veya bir nevi eğlence mahalli oldukları da doğru değil midir?

Halbuki, bir şehir halkının refaha kavuşması için eğlenti yerleri kafi değildir. Fakirlerin ve muhtaçların idameyi hayat etmeleri için bir takım müessese kurulması icap ediyor. Zaman zaman kaldırımlar üzerinde uyuyan pejmürde insanların tesadüf ediyoruz. Arada sırada anası babası belli olmayan yavruların ötede beride perişan oldukları söyleniyor.

Bütün bunlardan ayrı olarak, yolların harap vaziyeti göz önüne alınmalıdır. Lefkoşa'nın dış mahallelerindeki bazı yollar pek harap bir vaziyettedir. Lefkoşa belediyesinin 70,000'lik istikrazda bulunduğunu haber alıyoruz. Bu paranın da, eğlenti yerlerine mi harcancacağını bilmiyoruz bize kalırsa yollar ön planda tutulmalıdır. Köşklü Çiftlikte iki ana cadde: Nelson ve Memduh Asaf sokakları tamire muhtaçtır. Sonra, Çağlayan semtindeki Selanik Sokağı ve buna muvazi olan yollar tamamen ihmal edilmemelidir. Borçlanılan para ile ilk fırsatta asfaltlanmasını temenni ederiz.

Şehir halkının rahatlığı için eğlence yerleri kafi değildir. Biraz da yolların imarına ve sair müesseselerin kurulmasına bakılmalıdır!"

140Osman Türkay, "Güzel Bir Haber", Hürsöz Gazetesi, 2 Haziran 1951, 1.

141Osman Türkay, "Eğlence Kafi Değildir", Hürsöz Gazetesi, 3 Haziran 1951, 1.

ENDİŞEYE LÜZUM VAR MI?

Dün intişar eden bütün yerli gazeteler, 3.500 kişiden müteşekkil bir paraşütçü tugayının pek yakında Kıbrıs'a geleceğini haber vermekte idiler. Haber resmi bir mahiyet taşımakta olup, doğruluğu hakkında herhangi bir şüpheyeye mahal yoktur.

Esas, son zamanlarda Kıbrıs'ın askeri bir üs haline getirilmekte olduğuna dair müşahhas deliller belirmeye başlamıştır. Dikelya'ya inşa edilmekte olan askeri kışlalarla adanın birçok bölgelerinde göze çarpan faaliyetler, adanın Doğu Akdeniz'de bir kale gibi tahkim edildiğini gösteriyor.

Sovyet Rusya'nın tecavüzü faaliyetleri karşısında batılılar, her tarafta hazırlık yapmakta meşgul. Batı Avrupa müdafaası perçinleştirilmiş; şimdi de bir Akdeniz ve Orta Doğu savunma sisteminin kurulması etrafında çalışılıyor. Kıbrıs, Doğu Akdeniz'de stratejik bakımdan önemli bir mevkiye sahiptir. Adadan kalkacak uçaklar, Karadeniz limanlarına ve KafkasPetrol havzasına öldürücü darbeler indirebilir...

Bütün bu imkan ve ihtimallere rağmen, halen Kıbrıs'ta yapılmakta olan hazırlıklar Rusya ile harbin yakın olduğuna delalet etmiyor kanaatindeyiz. Bundan dolayı, halkın liizumsuz endişeye düşmelerinin doğru olmayacağını belirtmek isteriz. Beş on güne kadar ubns'a 3.500 paraşütçünün geleceği muhakkaktır. Hatta, buna müteakip zaman zarfında labıa başka kuvvetler de gelebilir. Bu kuvvetlerin, icabında İran için kullanılacağı tahmin diliyor.

Hakikaten, İran petrol ihtilafı gittikçe gerginleşiyor. Amerika ve Rusya'dan sonra ünyada üçüncü derecede petrol kaynaklarına sahip olan İran'da durum karmakarışıktır. latılılar, İran petrollerini kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Mareşal Mont iomery de zaten, geçen gün Kıbrıs'a gelecek olan paraşütçülere hitaben yaptığı konuşmada iyle demiştir: "icabında harekete geçebileceğiniz en münasip bir yere gidiyorsunuz."

Mareşal Montgomery'nin, bundan kastı hiç şüphe yok ki, İran'dır. Zira, İran'daki enfaatlerini korumak için İngiltere'nin her çareye başvuracağı anlaşılıyor. Bilmem, ıbrıslılarınbundan endişeye düşmelerine lüzum var mı?¹⁴²

MÜBAREK RAMAZAN AYI

İki günden beri, İslam dünyası mübarek Ramazan ayına girmiş bulunuyor. Bu kutlu ve mutlu ay zarfında, düşüncelerimiz her türlü fenalıktan azade olarak, Allaha yönelir; ruhlarımız, ilahi bir nurun parıltılarında berraklaşır ve bütün varlığımızla tanrının azameti karşısında vecd ile ürperir, imkan ve güvenle yalvarırız.

Milyonlarca saliki bulunan İslam dini; dinlerin en mükemmeli, içtimai ahlak ve ilahi nizamların en şaşmaz ölçüsüdür. Asırlarca İslamiyete hizmet etmiş, asırlarca İslamiyeti pruiuş ve bu yüce dinin asırlarca bayraktarlığını yapmış olan Türklük dünyası da; bugün aynı ulvi hislerle meşbu olarak, mübarek ramazanı idrak etmektedir.

Kıbrıs Türkleri de, zaman mefhumu içerisinde ebedileşen, mekan mefhumu içerisinde lahileşen duygu, inanç ve ananelerle bugün Rabbine yöneliyor. Camilerimiz dalgalı tekbir sesleriyle inlemekte, inci sedef kandillerle müzeyyen minarelerimiz, ilahi bir ahenkle okunan ~arı ... rabbani iklimler ulaştırıyor.

Evet, Ramazan... Lakin, geçmiş yılların daha mutantan ve şaşalı ramazanlarını Lrıayanlar; hail hazırda yaşamakta olduğumuz ramazan günlerini pek sönük bulabilirler... lw tnazan, her şeyden evvel, bütün müminlerin, her türlü fenalıklardan uzaklaştıkları bir aydır. l>tü iptilalar: içki, kumar, zina, sigara ve sair den kendimizi kurtarabileceğimiz nispette ~aha yaklaşabileceğiz.

Aziz din kardeşlerimiz!

Bugün mübarek ramazanın ikinci günüdür. İnsaniyetin düşmanı olan içki ve kumar '~i kötü iptilalardan uzaklaş. Çünkü, ancak bu suretle maddi kazanç sağlayacak ve manevi fızuza kavuşacaksınız.

Mübarek ramazan hepinize kutlu olsun.¹⁴³

KIBRIS MÜCADELESİ!

Yıllardan beri; Kıbrıs'ın ilhakı hususunda, gerek Rum vatandaşlarımız gerekse imanistanhalkı, hiçbir gayret ve fedakarlıktan kaçınmamışlardır. Bu menhus gaye uğruna,

ada Rumları tarafından harici memleketlere heyetler gönderilmiş, muazzam mitingler tertip edilmiş, ateşin söylevler verilmiş ve devamlı neşriyat yapılmıştır.

Zaman zaman bir komediyi andıran bu neticesiz mücadelenin propaganda şubesi hakikaten kuvvetli idi. İngiltere ve Amerika gibi memleketlerde dahi, Kıbrıs Rumlarının propaganda şebekesi geniş faaliyetler göstermiş ve ilhak konusunda kendilerine taraftar kazandırmak için didinip uğraşmıştır.

İlhakçıların "Anne Yunanistan" dedikleri engin rüyalar diyarında da, Kıbrıs'ın ilhaki için mesai sarf eden cemiyetler kurulmuş, "Kıbrıs Mücadelesi" ismi altında dergiler yayınlanmış ve hala yayınlanmaktadır da... Fakat, bu uğraşma ve didinmeler haklı bir gayeye ıvınnet edemediğinden, müspet bir netice vermedi. Bütün bu gayret ve emekler, Kıbrıs Türk halkının ve mahalli hükümetin rahatını bozmaktan, gelişme planlarını aksatmaktan başka neye aradı sanki!

İçtimai düzensizlikler, manevi ve ruhi sarsıntılar, siyasi kararsızlıklar içerisinde ocalayandünyanın bu kısmı, hakikaten can sıkıan, beyin patlatan ilhak yaygaralarıyla bızardır. Yıllardır, bitip tükenmeyen bu taşkınca hareketlerin hükümet tarafından men edilmesini istemek en büyük hakkımızdır. Kıbrıs mücadelesi imiş, bu ne uzun ve korkunç ya!

Son günlerde cereyan eden hadiseler, yurdumuzun huzur ve sükunu konusunda hükümetin gereken tedbirleri almaya başladığını gösteriyor. Adada sulh ve asayişin temini hususunda lüzumlu bazı kanunların 21 Şubatta yürürlüğe konduğunu hepimiz hatırlıyoruz. Şimdi, o kanunlar mucibince, ilhak hakkında ateşin neşriyat yapan bir derginin Kıbrıs'a ithali, Ekselans valinin kararıyla yasak edilmiştir.

Dergi Atina'da yayınlanmaktadır. İsmi de "Kıbrıs Mücadelesi!"dir. Ekselans valinin kararından sonra, artık çığırından çıkmış olan Kıbrıs mücadelesine de bir son verilse

1... 144

ÖZLEYEN İNSANLIK

Yirminci yüzyılın ilk yarısı, dünya ölçüsünde iki büyük kanlı badireye sahne olmuştur. (en bu 50 yıl zarfında insanlık nice sanat ve kültür abidelerini kaybetmiş; ihtiyar küre, ne

ısınan Türkay, "Kıbrıs Mücadelesi", Hürsöz Gazetesi, 8 Haziran 1951, 1.

yüz kızartıcı hadiseler, ne büyük katliam ve işkencelere şahit olmuş; insan ruhunda en büyük değişikliklere tezatlar belirmiştir.

Zamanın sürati içerisinde korku ve dehşetten şaşkına dönen insanoğlu, eski yaratıcılık vasfını kaybediyor. Sanat ve edebiyat dünyasında "Faust", "Hamlet", "İlahi Komedi", "Harp ve Sulh", "Sefiller", "İtiraf" gibi kuvvetli eserler yazılmamaktadır. Yirminci yüzyılın atomun her türlü riyaziye sınırlarını aşan tahrip kudretini keşfeden insanoğlu, özlediğimiz şizel eserleri veremiyor. Eser yazılıyor; hem de haddinden fazla, lakin sanat kaygısıyla değil, >ara kazanmak arzusuyla...

Yirminci yüzyılın ikinci yarısına girdiğimizden bugüne kadar beş aydan fazla bir müddet geçmiştir. Dünya olayları vehametini muhafaza ediyor. Her tarafta harp hazırlıkları olmuş yürümüş. Fabrikalar, geceli gündüzlü dünyayı tahrip edecek silahlar imal etmekte. İlim damları da insanlık hayrına çalışmaktan vazgeçmiş, atom ve hidrojen bombaları üzerinde gıraşıyor.

Arada sırada kızıl komünistler tarafından barış beyannameleri dağıtılıyor. Bunlar da, sasında bir hilekarlıktan başka bir şey değildir. Kore'de harp devam ediyor. Dünyanın her rafında harp hazırlıkları, silahlı kuvvetler görülmektedir. Kıbrıs da Doğu Akdeniz'de bir ırargah haline getirilmektedir... Bütün bu uğursuz ve kötü alametlerden şaşkına dönen sanlık, sulh ve sükunun hakim olduğu bir dünya özlemektedir. Öyle bir dünya ki, ilmiyle natıyla ve edebiyatıyla insanoğlunu aydınlığa kavuştursun.

Geçsin bu kara günler, dünya ışığa ve nura kavuşsun: Sulh perisi doğduğu zaman, leyen insanlığın bayramı olacaktır.¹⁴⁵

BİR KARAR MÜNASEBETİYLE

Adada, sulh ve sükunun tehni; tahrikat ve kundakçılığın önlenmesi için, Kıbrıs kümeti tarafından 21 Şubatta bazı kanunların yürürlüğe konulduğu hepimizce malumdur. selans Vali, geçen Çarşamba günü Resmi Gazetede yayınladığı bir tebliğle; ilhak rkında ateşin neşriyat yapan bir yunan dergisinin Kıbrıs'a ithalini menetmiştir. Bu güzel ar, sulhsever ada Türkleri ile aklıselim sahibi vakur Türk basını tarafından hararetle ıslanmıştır.

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı konusunda, tahammüle edilemez yaygaralar koparılmış ve halkımızın huzuru kaçırılmıştır. Hatta bu konuda yapılan frensiz ve dizginsiz neşriyat, zaman zaman taşkınca hareketlere vesile olmuştur. Taşkınlıkların önlenmesi ve halkımızın güvenliğe kavuşması hususunda alınacak bütün kararların, istikbalimiz bakımından hayırlı olacağını ümit etmekteyiz.

Yalnız, münasebet düşmüşken önemli bir konuya etmeden geçemeyeceğiz. Bilindiği gibi, Kıbrıs'ta, bilhassa Rumlar arasında kuvvetli bir komünist çoğunluğu mevcuttur. Beş on Türkün de, bulunan emellerine alet olduğunu teessüfle müşahede ediyoruz. Adadaki komünistler, Sovyet Rusya'nın veya doğrudan doğruya kızıl komünizmin propagandasını, japon kitaplar, dergiler ve gazeteler okuyorlar. Bu suretle, komünizm fikri halk arasında yayılmaktadır.

Hürriyet ve adale düşmanı komünizm, gizli ajanları vasıtasıyla dünya genel efkarını yayındırmak istiyor. Demokrasi dünyasına en ağır sözlerle hücum eden kominformun menfur neşriyatı Kıbrıs'ta menedilmez mi? Haber aldığımıza göre, uzun zamandan beri, adadaki tınmış yoldaşlarla Bulgaristan da basılmış komünist dergileri ve kitapları gönderilmekte. Bunların zararları şüphesiz ki, çok büyüktür.

Kıbrıs'ta komünistlik kanun dışı olmayabilir. Fakat komünizmin yayılması, istendiği kadar önlenemez kanaatindeyiz. Her şeyden evvel, demokrasi dünyasına küfürler savuran komünist paçavraları yırtılmalıdır!¹⁴⁶

KIBRISA GELEN PARAŞÜTÇÜLER VE HAYAT PAHALILIGI MESELESİ!

Dünyanın başına bela kesilen kızıl komünizmin; bir yandan sulh propagandası yaparken, öteden en büyük bir enerji ve kudretle harp için hazırlıklar yapılmakta olduğu alumdur.

Kore harbi ve bir çibanbaşı halinde Orta Doğu ve Almanya, Avustralya ve Japonya ılımlı anlaşmaları çıkmazı ile de bütün dünyayı tehdit eden İran petrol anlaşmazlığı karşısında Üç Milletler Camiasının eli kolu bağlı kalması ve etrafı gül gülistan görmesi için kanı amazdı.

Osman Türkay, "Bir Karar Münasebetiyle", Hürsöz Gazetesi, 10 Haziran 1951, 1.

Atlantik Paktı ile Avrupa kıtasının doğu bölgesinden gelecek kızıl ve fakat hakikatte, hak ve hürriyeti ortadan kaldıran kara tehlikeye karşı çekilmek istenilen seddin, bir ucunun Baltık denizlerinde olduğunu, diğer ucunun ise Süveyş Kanalı ve Basra Körfezine dayandığının, hür milletler topluluğu ve onun liderliğini yapmakta olan Amerika ve Birleşik Krallık devletlerince de anlaşılmış bulunduğu muhakkaktır.

Türkiye ve Yunanistan bu pakta alınmaları lehinde son zamanlarda kuvvetleşen cereyanın sebeplerini burada arayabiliriz. Yakın Doğu ve Orta Şark milletlerinin hürriyetini muhafaza etmek için gerekli müdafaa tedbirlerine büyük kıymet verildiği şu sırada, bu f5lgelerin en stratejik bir noktasında bulunan, Akdenizin en büyük adalarından biri olan Kıbrıs'ın ön planda bulunması kadar tabii bir şey olamaz.

Adamızın misafirperver halkının, adaya getirilerek burada üslendirilen :ı,raşütçülerinindünya sulhu için ne kadar büyük bir kıymet ve bilhassa, adada yaşamakta 'tan başlıca iki unsurun anayurtları (Türkiye ile Yunanistan) için ne kadar büyük bir garanti ılduğunu takdir edileceği şüphesizdir. Bu sebeple kominformun emri ile hareket eden bir ~e ve onun etrafında çağırtnalık yapan Rum komünistleri ile maalesef Türk ismi ile palan 5 10 menfaat düşününü müstesna edilecek olursa, ada halkının, askerlerin adaya erleşmesini (harp halindeki bir çok muhataralarına rağmen) memnuniyetle karşılayacakları iphesizdir.

Yalnız, eski harp senelerindeki acı tecrübelere dayanarak; bilhassa mahdut gelirli ılıkımızı düşündüren başlıca nokta, yiyecek maddeleri ve bunlar arasında yeşil sebze (atlarında husule gelebilecek yükselmeleridir. Bunların önlenmesi için alınacak tedbirlere tizar eden sulh ve sükunun koruyucusu Monti'nin askerlerini muhabbetle selamlarız.¹⁴⁷

ACELE EDİYORLAR!

Kıbrıs Başdespotu Makarios, Londra'da münteşir "Daily Express" gazetesi muhabiri Sefton Delmer ile geçenlerde bir mülakat yapmıştı. Mülakat, pek tabii olarak Kıbrıs'ın nanistan'a ilhakı konusu üzerinde cereyan etmiş. Zaten Kıbrıs Kilisesinin reisi, lakin, :ikatte bir siyaset kurdu olan Makarios cenaplarının, bilhassa bir İngiliz gazetesiyle acağı mülakata o menhus davanın (!) konu teşkil etmemesine imkan var mıydı?

ısınanTürkay, "Kıbrıs'a Gelen Paraşütçüler ve Hayat Pahalılığı Meselesi", Hürsöz Gazetesi, 13 Haziran
., 1.

"Daily Express" gazetesi muhabiri, Makarios ile yaptığı mülakatı bütün teferruatıyla yayınladığı zaman, Kıbrıs Rumları arasında adeta bir bomba tesiri yapmıştır. Bazı gazeteler, Başdespotun, söylediklerini "tuhaf" olarak vasıflandırmışlar, diğer bir kısım gazeteler de heyanatın yanlış anlaşıldığını iddia etmişlerdir.

Gazeteler de bu mesele etrafında heyecanlı münakaşalar yapıldığı sırada, geçen gün, Başdespot Makarios bir beyanname yayınlayarak İngiliz gazetecisi ile cereyan eden konuşmasının bazı kısımlarını açıklamış veya tashih etmiştir. Makarios cenapları, beyannamesinde şunları kaydediyor: "Kıbrıs mücadelesinin gayesi, istikbalde Kıbrıs adasının (!) halli hususunda İngiltere'den vaid almak değildir; bilakis, adanın derhal Yunanistan'a ilhakıyla milli hürriyetin sağlanmasına münhasır bulunuyor.

Başdespot, mahut beyannamesinde Kıbrıs'ın acele olarak Yunanistan'la birleştirilmesini istemekle kalmamış, fakat, yunan idaresinde aç kalsalar dahi, yine ilhak vana savaşacaklarını da ima etmiştir. Bu; ne ateşli arzu ne büyük feragat ve fedakarlık!

Dünya ufuklarını kara bulutların sardığı bu günlerde Başdespotun ilhaktan bahsetmesi iyet gülünçtür. Sonra, Kıbrıs nerede Yunanistan nerede? Kim kimin malını istiyor? Küçük Yunanistan, kendi kudretiyle ayakta duracak bir durumda mı? Ya hele Yunanistan ve brıs'taki Rum komünist çoğunluğu küçük tehlike midir? Megola idea kahramanları (!) rsiz münakaşalarla boşuna gürültü ediyorlar. Başdespot da, beyanname neşrederek ihlardoaulunmakla beyhude emek etmektedir. Bundan başka, bu ruhani lider, adanın derhal! manistan'a ilhakını istemekle "acele" etmiyor mu?

Hele dünyanın karışık durumu düzelsin, komünizm ebedi mağlubiyete uğratılsın; o nan Anamur burnundan şahlanacak olan kahraman Mehmetçiğin muzaffer kılıncı, bu rlık davayı halledebilecektir, sayın başdespot! Acele etmeyiniz...¹⁴⁸

KÜL OLAN SERVETLER

Şirin yurdumuza "cennet" olmak vasfını kazandıran tabi servetlerin başında hiç şüphe ki, ormanlar gelmektedir. Her mevsimde bir başka güzellik arzeden ormanlarımız; maddi manevi bakımdan memleketimize sağladığı faydalar nispetinde ruhumuza enerji

sinan Türkay, "Acele Ediyorlar", Hürsöz Gazetesi, 14 Haziran 1951, 1.

şılamakta, gönüllerimizi ferahla ürpertmektedir. Bundan dolayı, her ağaç bizim için büyük kıymet olduğu telakki edilmeli ve onlara ihtimamla bakılmalıdır.

Kıbrıs hakkında bahis açıldığında "Yeşilada" denmesi boşuna değildir. Zira, adanın muhtelif bölgelerine serpilen ormanlarımız, gerçekten gümrak ve güzeldir. Hatta, bundan sırlarca evvel Kıbrıs'ın baştanbaşa ormanlarla kaplı olduğu tarihi delillerle ispat ediliyor. 'akımsızlık yüzünden, bu çok zengin ormanlıklar şimdi, evvelkine nispeten hayli ılızlaşmıştır denilebilir.

Memnuniyetle kaydetmek isteriz ki, Kıbrıs hükümeti ormanlara gereken ehemmiyeti vermemektedir. Bu hususta hiçbir fedakarlıktan çekinilmiyor. Lakin yine her yıl kasten veya dikkatsizlik yüzünden çıkan yangınlardan binlerce lira kıymetinde tabii servetler kül haline gelmektedir. Memleketimiz hesabına bundan daha büyük bir felaket tasavvur olunur mu, diyemem!

Orman yangınlarının ekserisinin dikkatsizlik yüzünden çıktığı söylenebilir. Böyle yapmakla beraber, kasten yakılan ormanlar, kesilen ağaçlar da az değildir. Bazı köylülerin sırf arazı yapmak maksadıyla birçok ağaçların aşlarını dahi ayırdıkları malumdur. Bu kötü hareketin, ne kadar ayıp ve alçakça olduğunu her insan bir saniye iyi düşündüğü takdirde pek anlayabilir.

Her yaz mevsiminde, birçok harmanların da yangınlarla kül olduğunu görüyor ve duyuyoruz. Bunların birçoğu "kasti" bir mahiyet taşımaktadır. Her yıl, binlerce lira kıymetinde harmanların yanması yazık değil midir? Kasten yakılıp yakılmadığını bilmiyoruz ama, geçen yılın Alehthora Muhtarının küle inkılap eden harmanında £ 600 lık küçümsenmeyecek bir servetin duman eden harmanında £ 600 lık küçümsenmeyecek bir servetin duman olduğu görülmektedir.

Atılan küçük bir sigara ucu muazzam servetleri göz açıp yumuncaya kadar kül haline getirebilir, Bundan daha önemlisi, kasti orman veya harman yangını çıkarmanın ve büyük bir zarar vermesi aşikar olduğu anlaşılmalıdır. Kastı yangın çıkaranların adalettin huzuruna sevk edilmesi hususunda bütün vatandaşların işbirliği yapmaları elzemdir.

Yurdumuzun cennete çeviren ormanlarımızı ve midelerimizi doyuran zahireleri itihsal eden harmanlarımızı şahsi garezle ateşe vermek ne kadar da ayıptır!¹⁴⁹

¹⁴⁹ Sinan Türkay, "Kül Olan Servetler", Hürsöz Gazetesi, 15 Haziran 1951, I.

MEZUNLAR KURUMLARI

Yurdumuzun tahsilli evlatlarını sinesinde toplayan iki sosyal ve kültürel cemiyetimiz mevcuttur: VİKTORYA ve LİSE MEZUNLAR KURUMLARI... Bu iki kurumun gaye ve idealleri aynıdır: Aynı ulvi duygu ve düşüncelerle cemaatimize, kendi imkan sahaları dahilinde, faydalı olmaya çalışıyorlar.

Kuruldukları günden beri her iki cemiyet, müştereken bir çok sosyal ve kültürel toplantılar, konferanslar ve eğlenceler tertip etmişlerdir. Bu bakımdan, -her kim ne derse desin- Mezunlar Kurumları cemaatimizin iftihar edeceği seviyeye yükselmişler ve haklı olarak hepimizin, takdir ve sempatisini kazanmışlardır. Böyle olmakla beraber, bu iki kurumun kutsal vazifesinin tamamlandığını, her şeyin mesut bir şekilde yolunda gittiğini iddia edemeyiz...

Kıbrıs'taki Türk toplumu, fikir ve kültür sahasında kalkınmaya muhtaçtır. Mezunlar Kurumları köylüyü fikren kalkındıramaz ve genel olarak cemiyetimizi kültürel refaha kavuşturamaz mı? Hiç şüphe yok ki, iyi niyet, samimiyet ve azimle çalışıldığı takdirde, istikbalimiz bir o kadar daha aydınlığa kavuşacak; köylülerimiz bilgi, şehirlilerimiz görgü sahibi olacaklardır.

Yalnız belirtmeden geçemeyeceğimiz bir nokta varsa, o da, Mezunların bu günkü şartlar altında bu yüce gayeye ulaşmalarına imkan yoktur. Zira, her iki kurum da, bütün ihtiyaçlarını tatmin edecek binalara sahip değildir. Meselenin garip tarafı şudur ki, her iki kurum manen yekvücut olduğu halde, maddeten ayrı; kafaca bir olmasına rağmen, vücutça ikidir.

Şimdi ortada mühim bir mesele vardır: BİRLİK! Her iki kurum da modern bir çatı altında birleşip faaliyetlerine devam edecek olursa, durum yüzde yüz cemaat lehine büyük bir gelişme kaydedecektir. Yirminci asrın göbeğinde bulunuyoruz. Her memlekette; kadın erkek yan yana, baş başa çalışıyor, savaşıyor, yaratıyor, yaşatıyor ve kazanıyor...

Bütün dünyamızın medeniyet ışıkları ile aydınlandığı bu atom çağında, bizim hala
!(taassubun karanlıklarına sığınmamız acı ve tuhaf değil midir?¹⁵⁰

KIBRIS VE TURİZİM

Yaz mevsimi artık gelmiş çatmıştır. Oturduğumuz yerde buram buram terliyoruz.
~ddi bakımdan refah ve saadet içerisinde onlar, sayfiyelere ve plajlara koşmada... Şirin
yurdumuzun caba ferah veren tatlı havasından istifade etmek kaidesiyle muhtelif
memleketlerden de yurdumuza hayli turist akın ediyor. Her gün Kıbrıs limanların uğrayan
vapurların, adaya yüzlerce seyyah getirmekte olduğunu öğrenmekteyiz.

Kıbrıs, tabi ve tarihi hazineleriyle hakikaten gök kubbesi altındaki güzel
nemleketlerin sultanıdır. Bu gerçeği, adamızı ziyaret eden Avrupalı ve Amerikalı misafirler
le her zaman pervasızca söylemektedirler. Güzel manzaraları denizi, dağı, ovası ve
marlanyla her inanın gönlünü fetheden Kıbrıs' da; mükemmel bir turizm endüstrisi
urulamaz mı? Hükümet, bu hususta bazı güzel faaliyetlerde bulunmaktadır. Hata bazı
irketlerin de turist celbi için dış memleketlerde propaganda kampanyası açtıklarına zaman
aman şahit olmaktayız.

Son zamanlarda Kıbrıs'ta turizmin büyük inkişaflar kaydettiğini inkar edecek değiliz.
ıkat, bundan istifade edenlerin kimler olduğunu düşünelim! Bizim; turistlerin
maklayabilecekleri kaç otelimiz, yemek yiyecekleri ve eğlenecekleri kaç lokantamız ve
rımız vardır? Türk toplumu arasında bulunan sermayedarlarımız neden bu kazan yollarını
mıyorlar?

Kıbrıs'ta turistlere kolaylık yapmak, turizmi teşvik etmek seyahatler tertip etmek
ıksadıyla kurulmuş bir Turist İnkişaf Dairesi mevcuttur. Bu dairenin de, turizm davasında
emli faydaları olmuştur. Lakin, böyle bir dairede tek bir Türk memurunun dahi bulunmayışı
kadar da hazindir. Bu dairede, Türk memuruna neden ihtiyaç hissedilmesin? Neden
ırıs'a gelen seyyahların, Türklerle de temasları bu daire tarafından ehemmiyetle alınmasın?

Netice olarak diyebiliriz ki, şirin yeşil adamız, sistemli bir şekilde çalışıldığı taktirde,
zmden en fazla istifade eden memleketler sırasına girebilecektir. Kıbrıs'ı ziyaret edecek
ı turistlere nezaketli davranmak; taksi sürücüsünden otel garsonuna kadar bu konuyla ilgili
şahsın en önemli vazifesidir.

sınan Türkay, "Mezunlar Kurumlan, BürsözGazdesi, 16Haziran 1951,1.

Turizm her yıl birçok memleketlere milyonlarca lira sağlar. Pek yakında Kıbrıs'ın da, u memleketler seviyesine yükseleceğini ümit ederiz. Lakin Türk cemaati mensupları da, bu elir kaynağından layıkı veçhile faydalanmazsa neye yarar: ¹⁵¹

ŞANLI SPOR ZAFERİMİZ

Sayın okurlarım, bugün size Kıbrıs spor tarihimizde şerefli bir yer işgal edecek olan iyük bir zafri müjdeleyeceğim: Çetinkaya Türk Spor Birliği 1950-1951 kıbrıs şampiyonu muştur!

Geçen Pazar günü, Leymasun Stadyumunda yapılan Ael-Anortosis futbol rşılaşmasında Anortosis 'in mağlubiyete uğratılması, Çetinkaya takımına layık olduğu mpiyonluğu, gününden evvel kazandırmış bulunuyor. Spora ilgi gösteren bütün Kıbrıs ırkleri, bugün, bu büyük zaferi kutlamaktadır. Bu vesileyle Çetinkaya takımının kıymetli unanları ve onları yetiştirip hazırlamakta önemli hizmeti geçmiş olan Binbaşı Bay O.Faik iftüzade'yi ve lise jimnastik öğretmenini Bay Yusuf'u hararetle tebrik ederiz.

Çetinkaya'nın şampiyonluğu, Ael-Anortosis açt neticesinde tahakkuk etmişse de, ımımızın, Apoel ile yapacağı maçı da kazanarak şampiyonluğu temin edeceğinden emin 'unuyorduk. Futbolcu gençlerimizi bu duygu ve düşüncelerimizin doğru olduğunu Apoel ile ıacağı maçta ispar edeceğine güvenimiz tamdır.

Spor; insanları vücutça kuvvetlendirdiği gibi, ahlak ve karakter bakımından da unluğun şahikalarına yükseltir. Türk soyu Orta Asya steplerinden batıya doğru akın kleri zamanlarda da gerçek bir sporcuydular. Kıbrıs Türklerinde de, spora karşı ezeli bir yak ve temayül mevcuttur.

Çetinkaya Türk Spor Birliği'nin bu kadar Rum kulüpleri arasında şampiyon olması, imiz için sonsuz bir iftihar kaynağı sevinç vesilesidir. Bu mutlu günde, sporcuların, bu yıl mpiyonluğu sağlamak maksadıyla can-ı gönülden çalıştıklarını inkar edemeyiz. ,rcularımızın, bundan sonra da aynı heves ve enerjiyle çalışacaklarını ve önümüzdeki uda dahi şampiyonluğu elden bırakmayacaklarını düşünmek bize bir zevk ve heyecan şetmektedir

sınan Türkay, "Kıbrıs ve Turizm", Hürsöz Gazetesi, 17 Haziran 1951, 1.

Spor sahalarında, Kıbrıs Tüklerinin yüzünü aka çıkaran değerli futbolcularımız, varolunuz!...¹⁵²

BEŞER HAYRINA ÇALIŞANLAR

İnsanlık tarihi, isimlerini kaydetmekle şeref duyduğu yüzlerce alim, sanatkar ve üstün insanın, ömürleri boyunca yaptıkları iyilikleri, yarattıkları eserleri ve kazandıkları emsalsiz başarıları nesilden nesile asırlar ötesinden aksettiren hakiki bir aynadır. Bu aynada; şiirin , tahramanlığın ve aşkın tılsımı iklimlerini görür; beşer hayrına çalışma yönünde muvaffak olarak, binlerce insanın hayatını kurtaran ilim adamlarının, tabiplerin ve mütefenninlerin serleriyle karşı karşıya geliriz.

Çok zamanlar; " insanoğlunun hamuru fenalıklarla yoğrulmuştur, itimat edilmez, adırnaşınastır" deriz. Halbuki, hakikat böyle midir? Ömürleri boyunca ıstırap çeken, mınmayan ve anlaşılmayanların, öldükten sonra, adlarına heykel dikildiği apaydın bir erçektir, İnsaniyetin refah ve saadeti, sağlık ve sıhhati için emek sarf etmiş, kafa yormuş ve ın teri dökmüş olanlar, bilhassa en hürmete layık kimselerdir.

Bundan daha üç beş yıl evvel, Kıbrıs'ta malaya afetinden can vere binlerce tandaşımızı düşünelim... Onların da, bizim gibi hayatın bütün meyvelerini tatmak, yaşamak yaşatmak arzusuyla yanmakta olduklarına şüphe mi vardı? Lakin ne yazık ki, malaraya illeri r yıl onlardan binlercesini aramızdan alarak kara toprağa vermiştir.

Kıbrıs'ta malaraya karşı gerçek mücadelenin ne zaman başladığını herhalde iyorsunuz. O zamanki Sıhhiye Başmüfettişi, kıymetli ırkdaşımız Aziz Beyin bu ıpanyadaki emsalsiz başarıları bütün dünya tarafından takdirler karşılanmıştır. Hatta Aziz yin, "Anopheles" sivrisineklerine karşı tatbik ettiği mücadele tarzı, birçok memleketler ifından örnek olarak kabul edilmiştir.

Malarya mücadele kampanyasında kazandığı üstün başarı ile Aziz Beyin insaniyete ük hizmetler yaptığını elbette tarihler yazacaklarıdır. Bu büyük insaniyet hadiminin, nakaya bir büstü dikilmesi hususunda Dr. Shelley tarafından ileri sürülen fikirden paçaları şan Rum basını ve bilhassa " Ta Nea" gazetesi bilmelidir ki, insan olanlar, beşer hayrına şanların hizmetlerini inkar etmezler!

sınan Türkay, "Şanlı Spor Zaferimiz", **Hiirsöz Gautesi**, 19 Haziran 1951, I.

Aziz Bey genel olarak insaniyete hizmet ettiği için, onun büstünün " Zeno"un bulunduğu mahalle dikilmesine biz de itiraz edebiliriz. Fakat, Kıbrıs'ın en güzel meydanlarından birine, bu büst behemehal dikilmelidir!¹⁵³

BUHRANLI ANLAR

İngiliz- İran Petrol Kumpanyası ile İran Hükümeti arasında Tahrandaki cereyan eden müzakerelerin evvelki akşam ansızın kesilmesi, dünyayı korkunç bir harp afetine biraz daha yaklaştırmış bulunuyor. Bilindiği gibi, geçen mart ayında İran hükümeti petrol endüstrisinin devletleştirilmesi hususunda bir kanun yürürlüğe koyarak, İngilizlerin memleketteki hayati menfaatlerini kati surette tehlikeye düşürmüştü... O zamandan beri, bu önemli meselenin müzakere yoluyla halli için İngilizlerin hayli gayret sarf ettikleri inkar edilemez bir hakikattir.

İhtilafı halletmek maksadıyla İngiliz'le - İran Petrol Kumpanyasının Londra'daki genel müdüriyetinden üç kişilik bir heyet, geçen hafta Tahrana gitmiş ve İran hükümeti petrol komisyonu ile müzakerelere başlamıştı. Lâkin İran hükümeti, petrol kaynakları gelirinin yüzde 75 ini Kumpanyadan talep etmesi üzerine, İngiliz heyeti bunun kabul edilmesinin imkunsuz olduğunu bildirmiştir. Şimdi, müzakereler kesilmiş bulunuyor. Abadan petrol tasfiyehaneleri üzerinde İran bayrağının dalgalanmakta olduğu bildiriliyor.

Evet, petrol müzakereleri yarıda bırakılmıştır. Fakat askeri hazırlıklar devam ediyor. İngiliz Dışişleri Bakanı Mr. Morrison, geri Çekilmenin veya petrol endüstrinin İran hükümetine bırakılmasının bahis konusu olmadığını belirtmiştir. Kıbrıs da dahil olduğu halde Orta Doğu'daki bütün Hava alanlarında hummalı bir hazırlık göze Çarpmakta olduğu ajans haberlerinden anlaşılmaktadır. İngilizlerin İran'a paraşütçü kıtalara indireceği kat'ı bir lisanla söylenmektedir,

Diğer taraftan bazı kaynakların haber verdiklerine göre, Ruslar da İran hududunda paraşütçü birlikleri hazırlamakta imişler. Şayet bu haber doğru ise, üçüncü cihan savaşından pek o kadar da uzak kalmadığımızı iddia edebiliriz. Dünya durumu en gergin ve kritik bir safhaya girmiştir. Batı ile Doğu büyük bir imtihan karşısında bulunuyor. Bu buhranlı anlarda da hür insanlık, komünizm kabusundan kurtulacağı günü sabırsızlıkla bekliyor.¹⁵⁴

¹⁵³ Osman Türkay, "Beşer Hayrına Çalışanlar", Hürsöz Gazetesi, 20 Haziran 1951, I.

¹⁵⁴ Osman Türkay, "Buhranlı Anlar", Hürsöz Gazetesi, 21 Haziran 1951, I.

BATI SİYASETİNDE EGOİZM

İkinci cihan savaşı sona erele altı yıl olmuştur. Geçen bu uzun zaman zarfında, birçok barış konferansları tertip edilmiş, söylemler verilmiş ve yazılmıştır. Böyle olmakla beraber, Ju yönde sarf edilen bütün gayretler, komünist diplomatları tarafından neticesiz bırakılmamış mıdır? Komünistler dünyanın her tarafında "barışseverlik" kisvesine bürünüp harp nındakı işi yapmıyorlar mı?

Son yıllarda cereyan eden cihanşümül bazı hadiseler; Sovyet Rusya'nın dünyayı ethetmek istediğini, Stalin'in de Hitler varı cihangirane rüyalar görmekte olduğunu ispata âfidir. Kominform, patlaması muhtemel yeni bir harpte, taraftar kazanmak masadıyla her iare ve vasıtaya başvurmaktadır. Hatta demokrasi dünyasının göbeğinde bile, kızıl komünizm endi bayrağını dalgalandırmak istiyor!

Komünist Rusya'nın bu faaliyetlerine karşılık, Batı dünyasının egoist bir siyaset takip tiğine mecburi surette hükmetmek lazım. Bunun başlıca delili, Türkiye ile Yunanistan'ının tlantik Paktına bir türlü kabul edilememesidir. Kabul hususundaki ümitler henüz büsbütün rılmamışsa da hâkim olan ağır ve tereddütlü hava endişe vericidir.

Türkiye, halihazırda Rusya' dan sonra Avrupa' da en kuvvetli bir orduya sahip olan bir emlektir. Türk ordusu, Tarih boyunca, savaş meydanlarında kara gün dostu olduğunu ispat niştir. Daha, geçenlerde Kore dağlarında Kunuri' de koskoca Amerikan ordusunu zimetten kurtaran kahraman Mehmetçikler değil miydiler? Dostluk bahsinde bu derece ıdan ve itimat edilebilen bir memleket olan Türkiye'nin, Atlantik Paktına alınmamasının iebi nedir?

Anlaşılan İskandinavya devletleri ve İngiltere, Batı Avrupa'nın müdafaasına önem mektedir. "Evvela can ve sonra canan" demektedirler. Halbuki komünizme karşı yalnız ı cephesi mi mevzuu bahistir? İngilizler, kendi vatanlarını korumak bahsinde haklı ılırlar. Fakat "Bir Türkiye için Batı dünyası harbe giremez" diyezler. O zaman, istliklerini bir kere daha ispat etmiş olacak değiller midir?

Bugün, İran petrol ihtilâfı dünya sulhu için bir tehlike arza diyorsa, bunu, Batılıların setindeki egoizme hamletmemek mümkün müdür?¹⁵⁵

ıman Türkay, "Batı Siyasetinde Egoizm", Hürsöz Gazetesi, 22 Haziran 1951, 1.

DEDİKODU FIRTINASI

Son zamanlarda, siyasi durumun gerginleşmesi ve askeri hazırlıkları da o nispette ızlandırılması, halk kütleleri arasında bir dedikodu fırtınasının kopmasına vesile olmuştur. Her tarafta bir telaş ve heyecan, bir endişe ve korku havası esmektedir. Halk; siyasi haberleri merak ve alaka ile takip etmekte, harp hakkında akla hayale gelmedik fikirler ileri sürmekte, hınınlar yürütmektedir.

Bilindiği gibi, İran petrol ihtilafının zuhur etmesi üzerine Kıbrıs'a İngiltere'den 4000 kadar paraşütçü getirilmiştir. Şimdi İran petrol müzakereleri kesildiği ve petrol tesisleri anlılar tarafından zorla devletleştirildiği gibi, Kıbrıs'taki paraşütçüler de hazır bir vaziyette beklemektedirler. Esasen, paraşütçüler Kıbrıs'a gelir gelmez halk arasında dedikodu başlamış, ilanlaruydurulmuş ve balonlar uçurulmuştur.

Her nereye gitseniz, patlayacak yeni bir harbin planlarını çizen askeri komutanlara, harbin başlayacağı yerleri ve biteceği yerleri kesin olarak tayin eden yorumculara tesadüfilmektedir! Kaldırım siyasileri de, biteviye çene çalmakta ve martaval okumaktadırlar. Herlerinden bazıları dünyanın en büyük diplomatlarına taş çıkartacak kadar olgun!

Bilhassa Rum muhitlerinde bu dedikodu fırtınası kuvvetle esmektedir. Kıbrıs'a 4000 kadar daha paraşütçü gelecekmiş, İngiltere İran'a hücum edecekmiş, Kıbrıs atom üssü ıcakmış, Türkiye ilk darbeyi yiyecekmiş, Kıbrıs'ta infilak edecek bir atom bombası adayı di kat denizin dibine sokacakmış, Rusya boğazları ele geçirecekmiş ve daha bin bir limenin sonuna "mış" "mış"lar .

Barış özleyen hür dünya ve hür insanlığın korkunç bir harp tehlikesiyle karşı karşıya lunduğunu inkar edecek değiliz. Fakat; dedikodu telaş ve korku yerine, itidal ve serin ılılığın hakim olması, selametimiz bakımından yüzde yüz daha faydalıdır kanaatindeyiz.¹⁵⁶

156) Sinan Türkay, "Dedikodu Fırtınası", Hürsöz Gazetesi, 23 Haziran 1951, I.

ÜÇLERİN İKİNCİSİ DE...

Modem Türk Edebiyatı, son yirmi yıllık gelişmeleri esnasında dünya çapında gerçek birer kıymet olduğuna inanılan şu üç imza ile cehdine devam etmiştir: Sabahattin Ali, Nazım Hikmet ve Necip Fazıl Kısakürek!..

Bunlardan ilki, yani Sabahattin Ali büyük bir hikayeci; diğer ikisi, yani Nazım Hikmet ve Necip Fazıl Kısakürek, kendi sanat anlayışları çerçevesi dahilinde edebiyatımızda inkılaplar yaratmış birer gerçek şairdir. Nazım Hikmet ve Sabahattin Ali uluslararası komünizm kâhramanları, Necip Fazıl ise, kendisini son devrin peygamberi(!) zanneden bir mürtecedir. Nazım Hikmetin dış dünyası geniştir. Şiirlerinde, uzak doğudan uzak batıya kadar, dünya yüzündeki birçok memleketlerden ve insanlarından kuvvetli çizgilerle bahseder. Necip Fazıl'ın ise iç dünyası, ruh alemleri hudutsuzdur. İnsan, bu şairin mısralarındaki mistik dünyada, kuvvetli telkinatların saltanatıyla karşı karşıya kalır ve "hiç"liğini anlar.

Her iki şair de birer dava çıkırtkanıdır. Biri; uluslararası komünizmi yaymak emelinde, diğeri ise, inkılap düşmanı ve Atatürk aleyhtarıdır. Her ikisinin idealleri de, Türk cemiyetini yıpratacak, tedenniye uğratacak kadar müfrittir, zararlıdır, hata alçakçadır; kanun, nizamın tanımaz. Bundan dolayı, gerek Nazım Hikmet ve Sabahattin Ali, gerekse Necip Fazıl, sanat hayatları boyunca hapis hanelerin devamlı misafiri olmuşlardır!

Türk Edebiyatında, "Kuyucaklı Yusuf" ve "Sırça Köşk" gibi kuvvetli hikaye ve romanları ile tanınan, şöhret yapan komünist Sabahattin Ali'nin akıbeti herkese malumdur... Türk - Bulgar hududunda ağır darbeler altında can veren zavallı hikayeci... Şimdi, komünist şair Nazım Hikmet'in Romanya'ya kaçtığı bildiriliyor. Bu suretle üçlerin ikincisi de, lürkiye'den uzaklaşmak ihtiyacı duymuş olmuyor mu?

Biz, bizden olmayan ve dünyanın nefret ettiği bir ideolojiye hizmet eden şairi istemiyoruz, Bize, ondan daha kuvvetli olduğuna inandığımız Fazıl Hüsnümüz yeter!¹⁵⁷

¹⁵⁷Osman Türkay, "Üçlerin İkincisi de...", Hürsöz Gazetesi, 24 Haziran 1951, 1.

BİR YIL DÖNÜMÜ

25 Haziran, 1951, dünkü Pazartesi günü Kore harbinin birinci yıldönümü idi. Bundan, tamam bir yıl bir gün evvel, komünist Kuzey Koreliler 38 inci arz dairesini geçerek, Güney K.ore'yi istilaya başlamışlardı. Bundan sonrası malfun: Birleşmiş Milletler, dünya barışı ve ~venliği hakkındaki vecibe ve prensiplerine sadık kalarak harbe girmişler ve aralarında olan ilayanişmayifiilen ispat etmişlerdir.

Bir yıllık Kore harbi, gayet Çetin ve o nispete kanlı olmuştur. İlk hamlede Puan'a tadar ilerleyen Kuzey Koreli kızıllar, birleşmiş Milletlerin Eylül taarruzları ile ta Mancurya iudutlarma kadar dayanmışlardır; bunun üzerine komünist Çinliler harbe katılmışlar, Kasım ~ısolalarında ani bir darbe ile Müttefik cephesini Çökerterek Seul'un güneyine kadar nüfuz tmişlerdir. Bundan sonraki karşılıklı taarruzlarla her iki taraf da Seul etrafında ve 38 inci arz airesi üzerinde, mekik gibi, bir güneye bir kuzeye ilerleme veya gerileme kaydetmişlerdir.

Halen Kore'de, Birleşmiş Milletler safında 14 memleketin hürriyet aşığı ve idealist vlâtları savaşıyor. Bunlar arasında, kahraman Türk ordusunu temsil eden bir Türk tugayı da ievcuttur. Kore harbinde, Türk tugayının gösterdiği efsanevi kahramanlık, ilk Çin karşı iarruzu sırasında 80.000 kişilik koskoca Amerikan ordusunu mağlubiyetten kurtarmıştır. ünya askerlik tarihi, arslan Mehmetçiklerin Kore zaferlerini gurur ve iftiharla kaydedecektir.

Kore'de harp hâla devam etmektedir. Müttefikler galip vaziyette Kuzey Kore'de erliyorlar. Bu sırada, komünistler tarafından bir mütareke ve barış teklifi ileri sürülüyor. eklifi yapan Birleşmiş Milletlerdeki Rus baş delegesi Mr. Jakob Maliktir.

Bu kanlı badirede garip olan cihet şudur ki, bir sene evvel Kore'ye harp ejderini ldıran komünizm, şimdi de sulh perisininin nurlu yüzünü göstermeye Çalışıyor. Kızıl münizm, bu gayretkeşliğinde acaba samimi midir? Samimi ise, bunu icap ettiren amiller lerdir? İşte bu cihetler şimdilik meçhull¹

)sinan Türkay, "Bir Yıl Dönümü", Hürsöz.Gazetesi, 26 Haziran .1951, 1.

SULH PERİSİ, NERDESİN?

On iki yıl oldu, dünyanın yedi iklim dört köşesi, harp ejderinin mezalim ve tahribatından kurtulamadı ... On iki yıl oldu, her ırk ve renge mensup insan toplulukları, huzur ve sükuna, barış ve güvenliğe kavuşamadı... Milyonlarca insan açlık ve sefaletle perişan olurken, dünyayı tahrip için, milyonlarca lira harcandı... İlaç fabrikaları belki de yapılmıştır; lakin muazzam atom pillerinin kurulduğu, hidrojen bombalarının imal edildiği nuhakkaktır!.

1939 yılının eylül ayı artık tarihe mal olsun... 1951 yılının haziran ayında... ~adan, aşağı yukarı 12 yıl geçti, 12 asır kadar uzun ve kanlı... Gerçi on ikinin altısı, Lehennem, diğer altısı da daha korkunç bir ana baba gününe hazırlanış evsaf ve riahiyyetindedir!.

Artık insanoğlu barut ve kan kokusundan bıkmıştır. Dehşet ve korku, telaş ve heyecan uhları melankolikleştirilmiş; şuur ve idareyi zayıflatmış... Maddi tahribat, manevi ve ruhi arslntılar, asrımızın yüz karası olacak derecede vahim... Çöken ışıklı medeniyetlerin enkazı ltında sayıklıyor gibi konuşuyoruz!

arihin bu karanlık devrini, Birleşmiş Milletler ideal ve prensiplerinin aydınlatacağına anıyoruz, Kılınc şakırtıları arasında boğuk sesiyle " sulh" türküsü söyleyen komünizme, hür ünyanın kahraman evlatları Kore'de en yaman dersi vermişlerdir. Artık Kremlinin kurduğu rca saraylar, oyun kağıdı gibi bir bir devriliyor mu? Devrilmezse, yıkılmazsa ne yazık!

Nazizm ve faşizmden sonra, komünizm ejderi de behemehal helak olacaktır. İstirap ıken insanlık, o aydınlık günü bekliyor. Sulh perisi, nerdesin?¹⁵⁹

İLGİLİLERE BİR SUAL

Dünya durumunun günden güne gerginleşmesine muvazi olarak, son zamanlarda, her vi iase ve giyim eşyası fiyatları artmaktadır. Çarşıya çıkanlar, yukarıdaki hakikatlerle karşı rşıya kalınca memleketimizin ekonomik bakımdan çekmekte olduğu ve daha da çekeceği ırıp ve sıkıntıyı hemen takdir ederler... İran petrol ihtilafının nazik bir safhaya girmesi erine, Kıbrıs 4000 kadar paraşütçü nün yerleştirilmesi; pek tabiidir Ki, son günlerin hayat halılığına başlıca amil olmuştur. Evvelki gün hükümet tarafından neşredilen Hayat

Osman Türkay, "Sulh Perisi, Nerdesin?", Hürsöz Gazetesi, 27 Haziran 1951, 1.

>ahalılığı İndeksine göre, geçen bir ay zarfında, pahalılık 3 puan kadar yükselmiştir. Halbuki, imidiki eşya ve yeşil sebze fiyatlarının nazarı itibara alırsak, pahalılığın, İndeekte ;österildiğindendaha ziyade artmış olduğunu anlarız.

Kore harbi başlı yalıdan beri, esasen, fiyatlar devamlı bir yükseliş kaydetmiş; çarşıdaki ıaliyet ani olarak elektriklenmiş bulunuyordu. Harp ihtimalleri karşısında kara borsacıların şebbiise geçeceği zaten tabii değil miydi? Hükümete düşen vazife, pahalılığın ve kara orsacılığın önünü almak gayesiyle her tedbire başvurmaktadır.

Kıbrıs'ta işsizlik yüzünden sefil ve çetin hayat şartları altında yaşayan binlerce kişinin ılunınadığını kim iddia edebilir! Bahusus, geçen kış mevsiminin yağmursuz geçmesi, ada ılıkının refah ve saadetini en hassas yerinden tehdit eden kötü bir durum yaratmıştır. ükûmetin rençperlere yardımda bulunağı haberi herkes tarafından memnuniyetle ısılanmıssada, hayat pahalılığına karşı pasif davranması hiç de hoş gitmemiştir.

Halbuki, birçok vesilelerle remi hükümet memurları hayat, pahalılığı hususunda her re ve tedbire başvuracağını vaat etmişlerdir. Şimdiye kadar bu yönde ne gibi güzel kararlar nmıştır öğrenebilir miyiz?¹⁶⁰

HEP AYNI RÜYA!..

St. Paul yortusu münasebetiyle, Yunanistan'da bulunan Kitium Mitropoliti Kr. itimos'u kabul eden Yunan Kralı, pek yakında Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşeceğini [delemiştir, Yunan Kralı, bununla iktifa etmemiş, sıcağı sıcağına, hemen Pan- Elenizim alinin de yakın bir gelecekte gerçekleşeceğini kesin bir lisanla söylemiştir.

Dünya durumunu ve küçük Yunanistan'ın büyük ızdırabını bir an için düşünenler, nan Kralının bu sözleri karşısında parmak ısırmaktan başka bir şey yapamazlar. Anlaşılan, ün Yunanistan halkı - iklimin tesirinde olacak!- fazla hayalperest inanlardır. En üğünden, en küçüğüne kadar, bütün bu insanların rüya peşinde koştukları anlaşılıyor. darı da yok değil ya! Dünyanın en büyük sanatkar ve heykeltıraşlarını, hayal alemleri gin olan bu millet yetiştirmede miydi?

Fakat ortada bir hakikat vardır: Siyasi ve askeri meselelerde rüya ve hayal, bir milleti

elaket uçurumlarının en derinine yuvarlayabilir. "Megalo idea" dedikleri Pan-Elenizim lüşünceleri ile hareket eden Yunan milletin ne büyük mağlubiyetlere uğradığını tarih taydetmiyor mu? İşte en son örnek: Anadolu'yu kolay yutulur bir lokma zanneden megalo deacıların İzmir'de uğradıkları büyük mağlubiyet... Türk vatanının " harimi ismetinde" oğulan bu kahramanlar! da, cihangirlik rüyalarıyla sarhoşa dönmüş olan Konstantinin mriyle hareket etmişler; fakat perişaniyetle karşılaşmışlardır. Şimdi ortaya bir Kıbrıs aeselesi çıktı. Kıbns'ta an azdan İzmir kadar, Afyon kadar Türk'tür. Pan-Elenizim rüyası örmekte olan Yunan Kralının İstanbul'u da istemediğine şükretmeliyiz! Yoksa biraz daha ayalhanesini genişletecek olsaydı, onu da mı isteyecekti?

-Türk gençliğinin sesleri kulaklarımızda çınlamaktadır: KIBRIS TÜRK TÜR VE HEDİYEN TÜRK KALACAKTIR. Megalo ideacılar, hala aynı rüyanızda devam edip idecek misiniz?¹⁶¹

SEYAHAT MEVSİMİ

Zaman olur ki, insanoğlu doğup büyüdüğü, çalışıp yaşadığı muhite sığamayacak kadar inyasını genişletmek zorunda kalır. Hayatın, ızdırıp ve neşesi, şüphe ve heyecanlarıyla haşır ır olarak başka memleketlerin, başka insanların, başka ışık ve renklerin özlemini duyar...

Gün gelir ki, içimizde yaşattığımız sihirli alemler; görüp anlama, duyup öğrenme, zip yaşama zevkimizi tatmin edemez ve işte o zaman dış dünyamıza yönelerek seyahat ıkanları arar, realitelerin ışığına döneriz.

Asrımızda fen o kadar ilerlemiş, taşıt vasıtaları o derecede gelişmiştir ki, sonsuz esafeler yakınlaşmıştır. Konforlu taşıt uçakları, muhteşem transatlantikler, uzak ülkeler için r yolcunun emrine amadedir. Yeter ki maddi takatsizlikler ortaya çıkmış olmasın!

İçinde bulunduğumuz mevsim, yaz mevsimidir. Yağmurlu kış günleri geçip bahar ncaları çatlayınca ve güneş bol bol ışıklarını lütfetmeye başlayınca, insanın içi içine maz; kendinde bir seyahat ihtiyacı hisseder. Yaz mevsimi de bahar kadar, belki de fazla rahat için elverişlidir. Bu mevsimde, Amerika ve İngiltere'den İsviçre ve İtalya gibi

İsmail Tırkay, "Hep Aynı Rüya", Hürsöz Gazetesi, 30 Haziran 1951, 1.

ükemmelsayfiyeleri bulunan memleketlere binlerce turist akın eder.

Yazın, birçok memleketlerden Kıbrıs'a da turistler gelmekte ve tatillerini geçirmektedirler. Senenin her ayında, Kıbrıs'tan da birçok memleketlere birçok vatandaşımız ilculuk yapıyor. Yalnız, şu farkla ki, Kıbrıs'a gelenler yaşayıp eğlenmek; Kıbrıs'tan gidenler, çalışıp kazanmak gayesini gütmektedirler.

Rüya gibi yaz günleri, en parlak hayaller ve o nispette büyük idealler... Oh ne güzeldir yaz mevsiminde seyahat etmek!¹⁶²

NE UMDUK NE BULDUK

Geçen Perşembe günkü yazımda, son haftalar içerisinde gittikçe artan hayat pahalılığı layısıyla, ada halkının karşılaşmakta olduğu ıstırap ve sıkıntıları etraflıca belirttiğimiz tırlarda olsa gerek... Pahalılık ve işsizlik yüzünden, bilhassa işçi sınıfının katlandığı ansız güçlükleri bir nebzecek anlamak için, onların arasına karışıp, hayat şartlarını bütün erruatı ile tetkik etmek icap etmiyor. Zira, her gün karşılaşmakta olduğumuz yüzlerce fakir inin yüzlerindeki manalı çizgiler, müşkülât ve ıstırapın gerçek bir ifadesinden başka ne bilir?

Memleketimizin refah ve saadetine en büyük darbeyi indiren hayat pahalılığının, ümet tarafından alınacak esaslı tedbirlerle önüne geçilmesini samimiyetle rica ettiğimiz in ssi günü aldığımız cevap çok yaman olmuştur! Cumartesi günkü gazetelerde bunu herhalde muşsunuzdur... Buğday, un ve ekmek fiyatları hayli yükseltilmiş ve bu suretle halkın at seviyesi pek tabi olarak, daha ziyade düşürülmüştür.

Ekmek, en önemli gıda maddesidir. Bahusus, Kıbrıs gibi fazla ekmek sarf olunan ir nlekette, çok zamanlar kuru ekmekle gün geçiren işçilerin hazin durumunu düşünelim! arın çektikleri meşakkat bunu yapmamıza en makul sebeptir kanaatindeyiz. Bütün klerimiz hep bu duygu ve düşüncelere istinat ediyordu. Hâlbuki biz, ne umuyorduk da di ne bulduk?

Hükümet diyar keyfi eşyalara daha fazla gümrük vergisi vaat edip veya daha başka uaklardan faydalanarak, ekmek fiyatlarını olduğu gibi bırakamaz mıydı? Şüphesiz bu çok

sınan Türkay, "Seyahat Mevsimi", Hürsöz Gazetesi, 1 Temmuz 1951, 1.

önemli meseledir. Hükümet, bu konuyu etraflıca tetkik ederek, fakir halkın kötü hayat şartlarını nazarı itibara alınmalıydı. Yoksa fiyatları aynı şekilde bırakıp, emeklerini küçültmekle hiçbir faydanın sağlanacağını zannedemeyiz. Hükümetin bu şekilde hareketi garip olduğu kadar da hazindir.

Umduğumuz ne idi bulduğumuz ne oldu?¹⁶³

LÜZUMSUZ BİR İMTİHAN

Asrımızda, terakki yollarının bilgili ve kültürlü insanlara açık olduğunu pek ala kavramamış bulunan Kıbrıs Türkleri, evlatlarını tahsiline karşı derin bir hassasiyet göstermektedirler. Bunların başlıca delili, her yıl ilkokullardan mezun olan yüzlerce genç yavrumuzun, lise ve ortaokullara kaydettirilmek istenmesidir. Lakin, ne yazık ki, bir çok fedakar babaların bu yöndeki güzel gayretleri ve yavrularımızın tahsil aşkı, "duhul imtihanı" denilenadi bir tahdidat ölçüsü ile semersiz bırakılmaktadır.

Artık 1950-1951 yılı sona ermiş ve okullar kapanmış bulunuyor. İlk tahsillerini :amamlayan, yüzlerce genç yavrumuzun önümüzdeki yıllar zarfında lise ve ortaokullarına levani etmek için can attıklarına şüphe mi vardır? Onlarda bilgi nuruyla mücehhez olarak rayata atılma hususunda, kendilerini besleyip büyüten ebeveynleri kadar hassastır. Fakat lünden itibaren başlamış bulunan duhul imtihanları bakalım hangileri atlatacak ve o sırat ~~öprüs~~üründen(!) hangileri geçmeye muvaffak olacaklardır?

Kıbrıs Türk toplumu, servetçe olduğu kadar bilgi ve kültürce de kendinden kat kat stün bir Rum çoğunluğu karşısında ölüm kalım mücadelesindedir. Bu mücadele başarı, ihsili olan tarafa mütemayildir. Halbuki, biz çocuklarımızdan tahsil haklarını alarak, iemlekete amele de lazım! diyecek kadar işi çağırından çıkarmış bulunuyoruz. Ne kadar azindir ki, bir çok yavrularımıza kendi paralarıyla tahsil imkanı sağlanmıyor.

Lise, Viktorya ve ortaokullar için mecburi tutulan duhul imtihanlarının ne lüzumu ardır? Biz öyle öğrenciler biliyoruz ki, duhul imtihanlarını gayet iyi bir derece ile geçtikleri ilde, tahsillerini tamamlayamayarak liseyi terk etmişler; sene sense üstüne sınıfta ılmışlardır, Biz yine öyle öğrenciler görmüşüz ki, duhul imtihanlarını geçemeyince yabancı aıllara devam ederek, her sene sınıflarda birincilik kazanmışlar ve okullarını şerefle ikmal

Osman Türkay," Ne Umduk Ne Bulduk?", Hürsöz Gazetesi, 3 Temmuz 1951, I.

mişlerdir, Demek oluyor ki, tahsil hususunda, her yıl, yüzlerce genç yavrumuz çirkin bir ıksızlığa uğramaktadır. İlgililer, duhul imtihanı gibi lüzumsuz tahdit ölçüleri ullanacaklarına, okulları genişletmeye ve yeni okullar açmaya baksınlar. Yoksa başka türlü indilerini, kumaya teşne olduğu halde, tahsilden mahrum bırakılan yavrularımızın inahındankurtaramazlar!

Duhul imtihanları lüzumsuzdur; buna bir hal çaresi bulunup behemehal ıdırılmalıdır.¹⁶⁴

HÜRRİYET ANLAMİ VE ETHNOS

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhaki hususundaki kampanyada, Rum basınının en fazla landığı kelimelerden biri de "hürriyet"tir. Gerçi, mugalata sanatının en canlı örnekleriyle ı olan bu gazeteler, Batı Demokrasilerinden bahsederken, zaman zaman "emperyalistler", ctatörler", "kanemiciler" gibi kelimeler kullanılmakta iseler de, işlerine geldiğinde, onların iyet aşığı olduğunu belirterek, yaltaklanmak istemektedirler.

3 Haziran, Amerika'nın kurtuluş bayramı münasebetiyle, dünkü Ethnos'ta intişar eden oşyazıda; Niyortaki Hürriyet Abidesi ile Akropoldeki Abideler arasında bir müşabehet ğu belirtilmektedir. Gazete, bundan sonra, Amerikalıların İngilizlerden daha ziyade iyetperver olduklarını, zira, İngilizlerin yarım milyon Yunanlıyı esaret altında tuttuklarını setmiştir.

Her meselede olduğu gibi, Ethnos yazısını ilhak rüyasının tozpembe atmosferinde riştir. Dünya hürriyetinin bayraktarı ve demokrasi kalesinin en kuvvetli müdafii olan eika'nın kurtuluş yıldönümünde, ileri sürülen fikirlere bakınız! Kıbrıs'ın Yunanistan'a ı, yarım milyon insanı esareten kurtaracakmış! O zaman, adanın hakiki sahibi olan 100 yakın Kıbrıs Türk cemaatinin hali ne olacak? Girit ve Trakya faciaları bir daha tekerrür k değil midir?

Tarih boyunca, uğrunda nehirler dolusu kan dökülen hürriyet mefhumu Elen milleti ve sa Kıbrıs Rumları tarafından yanlış anlaşılmaktadır. Kıbrıs'ta, eğer hürriyet diye bir şey mevzu ise, bu, ancak Kıbrıs Türk'üne verilmelidir. Zira çoğunluğun kuvvetine ırak, Kıbrıs Türk cemaatine karşı resmi idare işlerinde bile diktatörce davranan

ın Türkay, "Lüzumsuz Bir İmtihan", Hürsöz Gazetesi, 4 Temmuz 1951, I.

umlarıdır. Fakat, esas mesele o değildir. Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı ve Kıbrıs Türklerinin irriyetpalikaryalan tarafından imhasıdır!

Ethnos gazetesi, böyle feci ihtimallerle dolu olan bir hürriyete! Şahit olamayacağına anmalıdır.¹⁶⁵

RAMAZAN BAYRAMI

Bugün, yüz milyonlarca saliki bulunan İslam dininin en mukaddes dinlerinden biridir. man zaman nuruyla bütün cihanı aydınlatmış olan İslam dünyası, bu gün vecd içinde ibarekRamazan Bayramını kutlamakta...

Sabahın lahuti havasında, ulu minarelerimizden yükselen ezan sesleri, bizleri Allahın nırına davet ediyor. Ruhlarımız, sonsuzluğun ilahi iklimlerine ulaşmış, düşüncelerimiz her iankinden daha berrak, daha aydınlık; kalplerimiz daha saf, daha temiz: Bu mukaddes iün sabahında, ilk ışıklarla beraber Tanrıya yöneliyor...

Bayraml., İşte yine gelmiş, yine gönlümüzdedir; fani ömrümüzün hatıralarla yüklü isine bakalım ne armağanlar bahşedecek! Çocukluğumuz gelir hatırmıza... İşte yeni selerimizi giyerken içimizi dolduran sevinç... İşte, sabahtan akşama kadar yorulmadan, imadan devam ettirdiğimiz oyunlar ve oyuncaklarımız... İşte kazandığımız veya iettiğimiz mangırlarımız, bireylerimiz!..

Bayram!.. İşte yine gelmiş; bayram içimizde olduğu kadar dışımızdadır da... İşte 21 on Türkiyeli kardeşimiz de, 100 binimizle bayram yapıyor... İşte 21 milyon 100 nizle, 450 milyon Müslüman kardeşimiz de bu kutsal günde ruhlarını, gönüllerini ve ılarını bizimkilerle birleştirmiş bulunuyor.

Bayram!.. İşte yine gelmiş, bütün Müslüman kardeşlerimizi ananelerimizi etlendiriyor. Ananelerine sadık kalmayan ananelerimizi kuvvetlendiriyor... Ananelerine kalmayan cemiyetler, kökleri kesilmiş ağaca benzerler. Kıbrıs Türk toplumu müspet erin aydınlığında ileriye doğru yönelirken, bu köklerden feyiz almaktadır.

ian Türkay, "HturriyetAnlainı ve Ethnos", Hürsöz Gazetesi, 5 Temmuz 1951, I.

450 milyon Müslüman kardeşlerimizle, bugün biz de Ramazan bayramının ilk gününü ilk ediyoruz. Bu mutlu günde fakirlerimizi düşünmek; onların yardımına koşmak en kutsal vazifedir. Bayramınız kutlu olsun, sayın okurlarım.¹⁶⁶

TAKDİR BOLLUGU

Millet, memleket ve insanlık hayrına girişilen her teşebbüs, kazanılan her başarı rekten takdire layıktı. Fakat, ortada zerre misali bir başarı yokken; şaşalı takdirnamelerle lızlı methiyeler, beyhude yere halk efkarını avutmaktan başka bir gayeye hizmet edemez. an zaman, kulaktan kulağa işitiyor ve gazetelerde okuyoruz: Falan müessesenin müdürü, e yapmış, böyle çalışmış; filan yetkili şahıs şunu vaat etmiş, bunu söylemiş; filan pek n Bay! orayı ziyaret etmiş, burayı şerefleştirmiş vs. vs. ve bir de yapılan işleri, kazanılan nları bir yere topladığımız zaman, "sıfır sıfır: elde hiç" kabilinden, ortada safı bir ardan başka bir şey kalmadığını görürsünüz!

Takdir, samimiyet ve iyi niyetle çalışan insana enerji; kötü niyetle ve menfaat nılarıyla hareket edenlere tedenni ve uyuşukluk bahsetmektedir. Bu bakımdan, takdir, ılı olduğu nispette zararlı, hem de çok zararlıdır. Bundan dolayı konuşan ve yazan her t dilini veya kalemini iyi kullanmalıdır. Hakikaten bir ideal uğruna çalışanlar, millet ve leketine faydası dokunanlar ve mesulü bulunduğu vazifeleri can ü gönülden yapmak için enler, takdir edilmelidirler. Aksi takdirde, bu insanlara karşı kadimaşinaslık yapılmış

Fakat, maalesef bu önemli husus, memleketimizde bambaşka bir zaviyeden ele raktadır. Bir çok manasız meselelerde, bazı bahtiyar kişiler (!) takdir yağmuruna ırlar, Ve işte o zaman da, hiçbir başarı sağlanmaz, cemaat ve cemiyet uyuturlar, maddi nevi felaketler birbirini takip eder, dini ve milli müesseselerimiz sarsıntı geçirir.

Kendi kendimizi kandırmak istemiyorsak, doğru ve dürüst hareket ederek tahkirde u gibi, takdirde de basiretli davranmalıyız. Hem, zamanın adamı, artık karşısında iş iş!¹⁶⁷

tan Türkay, "Ramazan Bayramı", HürsözGazetesi, 1 Temmuz 1951, I.
tan Türkay, "Takdir Bolluğu", Hürsöz Gmtesi, 10 Temmuz 1951, I.

NANKÖRLÜK EDİYORLAR!

Kıbrıs Rumlarının ta eskiden beri yaygaracı, isyankar ruhlu, fazla heyecanlı, hayalperest ve taşkınlıktan hoşlanan bir unsur olduğunu tarih kitapları da ispat etmektedir. 1570'de adanın Türkler tarafından fethinden sonra, Venediklilerin zulüm ve işkencesinden curtulan Rum topluluğu, yavaş yavaş gelişmiş; geliştikçe de şırmamıştır.

Din liderlerinin sinsi faaliyetleri, tahrikleri ve propagandaları neticesi olarak, bu :ımarık topluluğun; zaman zaman isyana kalkıştığı, memleketin huzur ve sükununu ihlal :ttiği, adanın Türk fatihlerine dış bilemediği görülmüştür. Halbuki, Rumların Türkleri bir :urtarıcı olarak selamlamaları icap etmiyor muydu? Fakat bu yapılmadı ve kendilerine ürriyet bahşeden insanlara karşı ayaklandılar.

Kıbrıs'ta Rum gazeteleri kadar, har sınıf Rum halkı tarafından da nefretle anılan bir Türk Paşası vardır: KÜÇÜK MEHMET! Her zaman, her yerde, her Rum bir Türk'le herhangi lı hususta münazaa ve münakaşa ederken, o anda yapıştırıyor: "Küçük Mehmet zamanında eğiliz!" Küçük Mehmet'in o devirde Kıbrıs Rumlarına yaptığı iyiliği bilenler, bu gibi ağır ızlar karşısında parmak ısırırlar. Zira, Türk idaresine karşı devamlı surette ayaklanan Rum ılkını yola koymak ve isyanları bastırmak maksadıyla zamanın padişahı tarafından Kıbrıs'a üçük Mehmet, büyük yetkilerle gönderilmişti. Lakin, o ayaklanmaların müsebbibi birkaç pası asmakla iktifa etmiş ve diğer Rum halkına hiç dokunmamıştı. Halbuki, kestiği kestik, ıttiği biçtik idi.

9 Temmuz, Küçük Mehmet'in Kıbrıslı birkaç papazı idam ettirdiği gündür. Bu günün dönümünde, yine bütün Rum gazeteleri Türklerin barbarlığından(!) ve Küçük Mehmet'in ılığinden(!) bahsettiler. Hakikatte, Küçük Mehmet aldığı emri tamamiyle yerine :irmemiş, Kıbrıs Rumlarının canına acımış, Kendi canını feda etmişti. Kıbrıs Rumları, ~ünkü mevcudiyetlerini az çok Küçük Mehmet'e borçludurlar. Bundan dolayı, ona ınmalı, olmazsa hürmet etmelidirler!¹⁶⁸

ınsınan Türkay, "Nankörlük Ediyorlar", Hürsöz Gazetesi, 11 Temmuz 1951, 1.

BİR ESER DAHA...

Bundan birkaç evvel, Kıbrıslı şair arkadaşların iştirakiyle Lefkoşa Lise salonunda bir gecesi" tertip ettiğimiz, edebiyatla ilgili her okurumuz tarafından bilinmektedir. Birkaç arkadaşımız müstesna, diğer bütün mütevazi şairlerimizin en güzel eserlerinden biri olan rli toplantı; Kıbrıs'taki Türk Dili Edebiyatı bakımından çok önemli görülmüş; gerek yurt gerekse yurt dışında-takdir ve alaka uyandırmıştır.

Ziyaret maksadıyla Kıbrıs'ta bulunduğu sıralarda, kedisıyla görüştüğüm muhterem mız Dr; Hafız Cemal (Lokman Hekim); "Şiir Gecesi"nde okunan şiirlerin bir kitapta unası fikrini ileri sürmüştü. Bu fikri, ben şahsen, o zamandan pek cazip bulmuş ve sini bu hususta teşvik etmiştim de...

Dr. Hafız Cemal üstadımız, şimdi İstanbul'da bulunmaktadır. Gazetemizin dünkü ve ti günlük nüshalarında neşrettiğimiz yazılarında şiirleri toplayıp kendisine göndermemiz lunuyor. Bu hususta diğer arkadaşların ne düşündüğünü bilmiyoruz. Bildiğimiz bir şey o da, üzerinde titizlikle işlendiği takdirde, "Şiir Gecesi" vesilesiyle Kıbrıs Türk yatının güzel bir antolojiye sahip olacağıdır.

Şair arkadaşların 28 Temmuz Cumartesi gününe kadar, şiirlerini -mümkün ise daktilo azıp; kısa birer biyografi ve güzel bir fotoğrafla birlikte "Hürsöz" idare evine meleri rica olunur. İstanbul'da titiz bir itina ile basılacak olan bu eser; Kıbrıslı şairleri tanatanıtacağı gibi, genç sanatkarlarımızın bazı şiirlerini, bir arada, okuyucuya takdim tir. Dr. Hafız Cemal üstadımızın, bu eseri hazırlarken Türkiye'deki tecrübeli etlerin fikirlerinden de istifade edeceği şüphesizdir. Bundan dolayı, eserin imeliyetinden hepimiz emin olmalıyız.

Şirin Kıbrıs'ın mütevazi şairleri! İkinci eserini de vermek üzeresin; ne mutlu size!169

DUYGULARIMIZLA BAŞBAŞA

On günden beri aramızda bulunan üniversitekardeşlerimiz, dün sabahleyin, bizi yine süz bırakarak, Anayurda, müteveccihen adadan ayrılmışlardır. Yurdumuzda bulundukları liddetçe bağrımıza basmaktan büyük bir zevk ve heyecan duyduğumuz üniversiteli kardeşlerimiz; her zaman gönüllerimizde yaşamış ve yaşayacaklardır da... Zira, Kıbrıs ırklarının milli davasını, bütün Türk milletine mâl eden onlardır. Onların şu gür sesleri hâla laklarımızda çınlamaktadır: Yeşilada kızıl olamaz, Kıbrıs Türk'tür ve ilelebet Türk olacaktır...

On gün ne kadar da çabuk geçti... Kalplerimizde çarpan heyecanlarımızla, ıllarımızda tutuşan imanımızla, göğüslerimizi dolduran Türklük gururumuzla; velhasıl her •imizle, biz onlara, onlar bize ne kadar da içten bir sevgiyle kaynaşmıştık. Dün heyecanla nıyorduk, bugün onları arkasından, gözlerimizi ufuklara dikmiş gözyaşı döküyoruz. ıellimiz; bugün yaşlı gözlerle baktığımız ufuklardan, bizim için de parlak bir güneşin, bir :bi vuslat güneşinin doğacağına inanmamızdan mütevellit duygularla örülmüştür.

Aziz Kardeşlerimiz,

Bizi size, sizi de bize bağlayan kuvvetli bağlar; bir ideal etrafında toplanan ulu bir let olarak kaderimizin aynı oluşu, düşüncelerimizin aynı mihver etrafında dönüşü, larımızın aynı imanla yanışıdır. Kıbrıslı yüz bin ırkdaşınız kuvvetli bir ekseriyet urunun ağır siyasi iktisadi ve kültürel baskısı altından zaman zaman şahlanarak, sizin anışlarınıza cevap vermiş ve tek kitle halinde bütün bir cihana karşı milli iman ve esini, metanet ve azmini haykırmıştır.

günlük bir kavuşmadan sonra, bugün yine sizden uzak, sizden ayrı mı kalıyoruz? üllerimiz mahzun olmakla beraber, doğacak ışıkl günlerin aydınlığına yaklaşmaktayız!

ZAMANIN ADAMI

Artık, tevekkül ve meskenet devri tarihe karışmış bulunuyor. Kader safsatasına da ış eden pek az insan kalmıştır. Asrımız, atom enerjisinin muazzam kudretinden hız ktadır. Müspet ilimler; altın ışıklarını dünyanın yedi iklim, dört köşesine serpmekte; ıllardaha cevval, daha atılgan, daha cesurane hareket etmektedir.

Zamanın adamı artık "bir lokma ve bir hırka" felsefesine metelik veremez. Hz. İsa, n yeniden dünyaya gelse ve:" Birisi suratımıza sağ taraftan şöyle bir tokat aşıracak

sa, ona misliyle mukabele etmeyiniz, sadece, sol tarafınızı çevirmekle iktifa ediniz." ie, emin olunuz ki, dinleyecek bir kimse bulunmayacaktır! Zira, bugünün insanı, hakkını lafaa etmesini öğrendiği gibi, kendisine tokat atacak herhangi bir kimsenin kanını ekten bile çekinmez,

Bugünün insanlarındaki bu ruh haleti, bu şiddet ve hiddet, hiçbir zaman kin ularmm ateşli bir tezahürü olarak mütalaa edilmemelidir. Aynı haklarla dünyaya gelen, havayı teneffüs eden ve aynı hamurla yoğrulmuş olan insanoğlu; diğerlerinin saldırışı sında, gerildiği takdirde, meskeneti kabul etmiş olur. Halbuki, zamanımızın adamı, ii haklarını savunduğu nispette, gurur ve izzeti nefsinin rencide edilmesine müsamaha rmez.

Devrimiz bir hamle ve yaratma devridir. Makineleşmiş bir dünyada yaşıyoruz. lar da çelikten yapılmış makinalar gibi hareketlidir. İnsan ruhu, atom şuaları kadar k değilse neye yarar? Her hareketiyle yıldırımlaşan bir dünyada; kadere boyun eğecek ıdisine aşırı olacak ağırca bir şamarı hoş görecektir herhangi bir insan yaşayabilir mi?

Hem, zamanın adamı kendisine yapılan haksızlıklara karşı mukabele ederken, hiçbir tmez! Sadece, gereken mükafatı verir!¹⁷⁰

DURUMUMUZ TEHLİKELİDİR!

Demir perde arkasındaki memleketler hariç, dünyanın diğer kısımlarında Kıbrıs ri kadar yabancı bir unsurun ağır baskınına maruz kalan bir kitle tasavvur edilebilir mi? zaman, bazı memleketlerde yaşayan muhtelif ırka ve renge mensup insanlar arasında imsizlik mevcut olduğunu haber almaktayız. Böyle olmakla beraber, çeşitli yönlerden altında tutulan; günün her saatinde, her dakikasında haksızlığa uğrayan Kıbrıs inin hazin durumunu düşündüğümüz zaman, aleyhimize sinsi bir imha savaşının ını anlarız.

Bilindiği gibi; adada -yalnız hak ciheti müstesna- herşeyi ile bizden kat kat üstün bir pluhıgu vardır. Bu topluluğa mensup her insan, ateşin millici! ve ilhakçı; birçokları l komünisttir. Türkler ise, komünizmden nefret ettikleri nispette ilhak aleyhtarıdır.

¹ Türkay, "Zamanın Adamı", Hürsöz Gazetesi, 15 Temmuz 1951, 1.

halihazır idareye karşı itiraz etmiyorlarsa da, normal şartlar avdet ettiği zaman, adanın kiye'ye iadesini özlemektedirler.

Kıbrıs Türkleri ile Rumlar arasındaki ihtilafın başlıca sebepleri, hiç şüphe yok ki, arıda kısaca belirttiklerimizdir. Kuvvet onlardadır. Lakin hak da bizdedir. Her gün, acıarak şahit olduğumuz vakalarda Kıbrıs'ta yapılan süngüsüz tüfeksiz ve sessiz harpte de vet galip geliyor. Zira, her gün bir Türk köyünün bir Türk memurunun ve bir Türk ssesesinin haksızlığa uğradığını, aşıkare surette darbelendiğini görürüz. Bu hususta, öyle örnekler, öyle hazin sahneler, öyle garip hadiseler mevcuttur ki, saymakla bitmiyor...

Biraz evvel, Kıbrıs Türklerinin ağır baskı altında bulunduğunu belirtmiştik. Bundan, idare eden hükümetin militarist bir hükümet olduğunu kastetmiyoruz: bilakis bunun, nüsamahakar bir idare sistemi olduğundan şikayetçiyiz. Yurdumuzda hakkın ve adaletin ifi mevkinde bulunan İngiltere hükümetinin, Türklere karşı yapılan haksızlıkları nesi gerekmektedir. Türk işçisi, Türk çiftçisi, Türk esnafı, Türkmahkumu, Türk memuru tayet bir bütün halinde Kıbrıs Türk toplumu bunu istemektedir.

Kıbrıs Türkleri, her gün milli varlığından ve haklarından bir parça kaybetmekte, ağır altında ezilip gitmektedir. Hükümet bu hazin gerçeklere karşı lakayd kaldığını tiriyor. Cemaat ileri gelenlerimiz de, kendi havasında gitmemeli; Lakin, kurtuluş yolları göstermelidir. Çünkü, durumumuz tehlikelidir!¹⁷¹

GÜZEL BİR TEKLİF

Sayın okurlarım, bugünkü yazımda size Kıbrıs Türk dili edebiyatının mazisi ve ılı bakımından önemli bir haberi müjdeleyeceğim. Bilindiği gibi, bundan bir kaç ay ıair arkadaşlarımızın iştirakiyle Lefkoşa'da bir Şiir Gecesi tertip etmiştik. Bu güzel eser, atla ilgili çevrelerde takdir ve memnuniyetle karşılanmış; Şiir Gecesi, git gide mana ve ii yükselterek, antoloji olmak istidadını göstermiştir.

Dr. Hafız Cemal üstadımız, Şiir Gecesinde okunan eserleri bir kitapta toplamak de bulunmuş ve biz de, bu teklifi minnetle karşılamıştık. Şimdi bu hususta daha geniş ak ufuklara yönelmiş bulunuyoruz. Lefke Edebiyat öğretmeni kıymetli arkadaşımız

|| Türkay, "Durumumuz Tehlikelidir", Hürsöz Gazetesi, 17 Temmuz 1951, I.

rahim Zeki Burdurlu, Şiir Gecesiyle başlayan eseri, daha mükemmel bir şekle sokmayı telif etmiştir. Burdurlu'nun bu konuda bize gönderdiği bir mektupta aynen şöyle nmektedir:

"Gazetede Lokman Hekimin Kıbrıslı şairler için bir teklifini okudum. Bu, buradaki şairler için müsait ve aynı zamanda istifadeli bir tekliftir. Bunu siz de bugün yazıyorsunuz.

Bu yolda bir teklifim var. Bu şairlerin eserlerini ben bir antoloji şekline sokayım ve ana hazır duruma getireyim. Böylelikle Doktora hazırlanmış bir eser sunmuş oluruz. İnz, esere Kıbrıs'taki bütün şairlerin girmesi iyi olur. Sadece geceye katılanları alırsanız erleri dışarda kalmış olur. Halbuki toplu olarak yapılırsa daha iyi netice verir. Bu işi bana akınız, hazırlayayım. Eğer bunu benim yapmamı isterseniz şunları temin etmek gerektir.

şairlerin doğduğu yer ve tarih.

Fahsilleri, okul adı ile.

Basılmış eserleri varsa adları ve basım tarihleri.

gördükleri on şiir. Bunlardan kitabın çapına göre muayyen adette seçeceğiz.

İcap ederse bunlara dair küçük notlar (hususiyete ait) ekleriz. Bir önsöz de yazarım.

Yaz olması dolayısıyla bu işi çabucak yapabilirim. Arkadaşlarınızla konuştuktan sonra a bir cevap verirsiniz iyi olur. Bu Antolojiyi istersek gazetede yayınlatabiliriz.

Sevgi ve selamlarla".

Burdurlu'nun bu teklifini bütün Kıbrıslı şairlerin de iyi karşılayacaklarını ümit ederiz. ns Türk Edebiyatı, artık mükemmel bir şiir antolojisine kavuşmak üzeredir. Artık bizim iğünebileceğimiz bir eserimiz olacaktır. Kıbrıslı şairlere bu derece yakın bir ilgi gösteren Hafız Cemal ile İbrahim Zeki Burdurluya teşekkürü bir borç addederiz.¹⁷²

NEDİR BU ÇİLE?

Evvelki günkü yazımızda da bahsetmiştik: Kıbrıs'taki Türk toplumu, Rum mluğunun ağır baskısı altında, günden güne biraz daha zayıflamakta, biraz daha ezilip iktedir. Her zaman, her yerde haksızlığa uğrayan bizleriz. Hükümet de bu hazin durum ısında lakayd kalmakta; bize karşı gereken hassasiyeti maalesef göstermemektedir.

İrnan Türkay, "Güzel Bir Haber", Hürsöz Gazetesi, 18 Temmuz 1951, 1.

Dairelerde Türk memurlarının artırılmasını, hiç olmazsa, müdür muavinlerinin Türklerden tayin edilmesini. ileri sürdük; aldırış edenolmadı, Falan Türk köyüne haksızlık yapılmıştır; Türklerin ekseriyette bulunduğu bazı köylerde Sıhhiye Komisyonu başkanlıklarına bir zorla Rumların tayin edildiğini söyledik; dinleyen bulunmadı. Falan-Türk memuruna, filan Türk müessesine kasten müşkilat çıkarılıyor dedik; tatminkar bir netice elde edemedik ...

Hükümetin adeta himayesine sığınan bazı megalö ideacılar, Türklere karşı her çirkin hareketi yapmaktan çekinmiyorlar. Mevkilerinin ihtişam! ve yüksekliği, onlara her şeyi apmak hususunda kuvvet bahşedebilir. Lakin, unutmayalım ki, devrimiz "Orta Çağ" değildir. 'onra; Türk demek "cevher" demektir; "iman" demektir, "mücadele"demektir, İmkansızlıklar ;erisinde imkan yaratarak, dünyaya yeni baştan doğan, tarihin ve talihin seyrini eğiştirmesini bilen bu ulustur. Bize karşı girişilen sinsî savaşına biz de kuvvetle mukabele mesini biliriz!

Memleketimizde hakkın ve adaletin müdafii mevkinde bulunan demokrat bir hükümet ırdır, Fakat yine bize her şeyde haksızlık, hakaret ve işkence yapılmaktadır. Öğrendiğimize ire Lefkoşa Merkezi hapishanesindeki Türk mahpusları da Rum müduru ve doktorun elinden le çekmekte imişler. Türklere mahsus olan camiye haftada iki defa imam geliyormuş; namaz kitlerinde de aksi gibi! top oyunu ortaya çıkarılıyormuş. Türk hastalara karşı Rum doktorun !rhametsizce davrandığı, haksızlık yüzünden, mesleki terzilik olan futbolcu bir Türk ihpusunun intihara teşebbüs ettiği bildiriliyor.

Lefkoşa hapishanesinde Türklere yapılan haksızlık ve işkenceye dair birçok haberler iaktayız. Bunların bir an evvel önüne geçilmesi lüzumunu ilgili makamın dikkat nazarına ederiz. Hapishanede bile Türklere karşı girişilen müdaleye bakınız! Nedir bu çile Jbim?113

BİR GENCİN ŞİKAYETLERİ

Onu, kendimi bildiğim kadar yakından tanıyor ve biliyorum. Yaşı henüz yirmi dördtür. İki yaşında iken babasını, altı yaşında iken de annesini kaybetmiştir. Hayatta yegane hamisi bulunan büyük kardeşi de, geçen harpte Kıbrıs Alayına kaydolunmuş; yıllarca Kraliyet hükümetine hizmet etmiş ve nihayet Yunanistan'da Nazilere karşı ateş hattında savaşırken lürülmüştür. Dünyanı hürriyet ve selameti uğrunda kardeşinin kahramanca ölüşünden irra, kendisine ödenen tahsisat da kesilmişti. Bu Türk çocuğu o zaman 14 yaşında henüz bir aokul öğrencisi bulunuyordu.

Demin de kaydettiğim gibi, kendisini pek iyi tanıyorum; can ciğer dostuz, bütün raplarını ve hayatta karşılaştığı müşkilatları, haksızlıkları ve engelleri o bana daima anlatır; zamanlarımızda konuşuruz, görüşürüz, dertleşiriz. Hakikaten çalışkan ve zeki bir adaştır. İngilizce hükümet imtihanlarını çoktan geçmiştir. Tahsili mükemmel, karakteri lamdır. Lakin, hayatta öylesine haksızlığa uğramıştır ki bunları bir bir sıralayacak olursak, ler sığmaz. Geçen gün yine konuşuyorduk: Bence malum olduğunu zannettiğim hayatı kında, bana meçhul olan neler söylemedi! Hükümet dairelerinden birinde bir iş temin ek hususundaki mücadelesini anlattı, donup kaldım. Gen. 6 formaları üzerine yapmış ığu sayısız istidaya mukabil, birçok defalar imtihana bile çağrılmamış... Hiçbir hükümet han geçmeyenlere iş verildiği halde, elinde taşıdığı dört tane diplomaya zerre misali nmiyet verilmemiş... Hatta birçok ahvalde Rum mesul memurları tarafından niserliklerde istidaları bastırılmış... Mali vaziyeti pek kötü olmasına rağmen, beyhude yere r para harcamış, durmuş!

Evvelki gün elinde diplomaya benzer bir kağıt gördüğümde sordum ve şunları söyledi: rdüğüm şu kağıt, kardeşimin Kraliyet orduları hizmetinde şehit düşmesi üzerine bana tere Kralının emri ile gönderilen bir taziye mektubudur. İşte bak üzerinde neler yazıyor. leşim, dünyanın hürriyet ve selameti için ölmüş. Lakin, ne yazık ki, benim selametimi temin edememiştir!"

Bu arkadaş, hakikaten Hükümetin haksızlığına uğramıştır. Bu memlekette, aynı de haksızlığa uğramış daha bakalım ne kadar Türk genci vardır!¹⁷⁴

nan Türkay, "Bir Gencin Şikayetleri", Hürsöz Gazetesi, 20 Temmuz 1951, I.

SUIKASTLER

Gerçi, Makatına Gandhi Müslüman değildi; fakat yüksek insanlık ideali sayesinde; am alemi de dahil olmak üzere, bütün dünyanın sevgi ve sempatisini kazanmış bir isiyetti. O da, bundan birkaç yıl evvel bir komünist kurşunuyla öldürülmüştü. Bundan ıra, suikastlar İslam dünyasına sirayet etmiş, Arap memleketlerindeki yüksek şahsiyetler, det bakanları, teker teker kurşundan geçirilmeye başlanmıştır.

Son yıllar zarfında Suriye'de cereyan eden trajik hadiseleri hepimiz bilmekteyiz. Kanlı cimetdarbeleri, suikastler, idamlar birbirini takip etmiş; Albay Hüsnü Zaim, Albay Çiçekli i komutan ve devlet başkanları tatlı canlarını birer serseri kurşuna teslim etmişlerdir. Bu kast afeti, zaman zaman bir ateş dalgası halinde, bütün İslam memleketlerini gezinmiş; sır'dan Irak'a geçmiş, Irak'tan Suriye'ye sirayet etmiş, Suriye'den İran'a geçerek nihayet :en Mart ayında İran başbakanı tam camiden çıkacağı sırada öteki dünyaya göndermiştir!

Suikast afeti şimdi de Ürdün'e geçmiş bulunmaktadır. İçinde bulunduğumuz hafta isinde Amman'da iki İslam büyüğü güpegündüz öldürülmüştür. Daha geçen gün, sabık man Başbakanı Ziad El Sulh Bey, Amman'da uçağa bineceği sırada Suriye Milli Emir Iullah da ayn akıbetten yakasını, daha doğrusu canını Cuma namazını kılmak için camiye eceği sırada Ürdün Kralı Emin Abdullah da aynı akıbetten yakasını, daha doğrusu canını taramamıştır.

Emir Abdullah, İslam dünyasının en tanınmış, en nüfuzlu ve en hürmete şayan bir ası idi. O, daima Türk ulusuna karşı büyük sempati ve samimi dostluk hisleri izhar ıştır. Son aylar içerisinde Türkiye'ye yapmış olduğu ziyaretle bu dostluğu daha ziyade vetlendirmiştir. Emir Abdullah büyük bir Türk dostu olarak hepimizin kalbinde iyacaktır.

İslam dünyası bugün için için kaynamaktadır. Doğu ile Batının en hayati menfaatleri memleketlerde çarpışıyor. Bir taraftan uyanış hareketler, diğer taraftan komünist ikaları ile Batılıların menfaat duyguları bu diyarları sulh ve sükundan daha da daştırabilir. Allah, İslam dünyasını yabancıların şerrinden korusun, din kardeşlerimize de

'abbet ihsan eylesin!¹⁷⁵

RAKİK.ATEN ÇOK TUHAF

"New York Times" gazetesinin Atina muhabiri Mr. A. Sandwick, Kıbrıs meselesi anda "The Leader" isimli Amerikan mecmuasında yazdığı pek acayip bir makalede nız neler yumurtlamaktadır:

"Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için Kilise bir plesibit tertip etmiştir. Bu plesibit kabul ıeyecek olursa, Kıbrıs Rumları gizli oy usulü ile bir plesibit daha tertiplemeye dırlar. Zaten böyle gizli şekilde bir plesibit daha tertiplemeye hazırđırlar. Zaten böyle şekilde bir pelsibit yapılırsa, buna, Rumlardan maada diğér unsurlar ve İngiliz sinden usanan Türkler de(!) iştirak ederek, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını deyecektir!"

Her şatırı bir garabet harikası, bir acayıplık örneğí, bir safsata edebiyatı olan şu ikalının yazısına bakınız... Türkler ilhakı destekleyecek ve kendi kendilerinin imhasını aştıracaklarmış! Ne büyük gaflet ve ne affedilmez cehalet! Anlaşılan, bu Amerikalı n Kıbrıs hakkında hiçbir malumatı yoktur... Ve karalamış olduğu o zırva yazı da " o ideacı" lardan çıkmış zırva fikirlere istinat ediyor.

İlhakçıların çatlak borularını öttürmekten, bir an için olsun, çekinmeyen Mr. A. ick cenaplarının, Atiana'da rüya görüp sayıklayacağına gözlerini ve kulaklarını açarak leri öğrenmesini tavsiye ederiz. Kıbrıs'ta, Kilise tarafından bir plesibit yapıldığı ur. Fakat, bu plesibit, hükümet tarafından nazarı itibara alınmamıştır. Bu hesapça, a ilhakçılar kendi kendilerine gelin güvey olmadılar mı? Mr. A. Sandwick bilmediğı niçin bumunu sokuyor. Yoksa Yunan dilberlerinden aldığı ilhamla coşan bu muharrir kçılar arasında herşeyi unutarak "ilhak" dellallığına mı başlamıştır? Zavallı muharrir! Kıbrıs Türklerini ilhak aleyhinde giriştiğı çetin mücadeleyi bir n, kalkar da, bu şekilde saçmalar mıydın? Kıbrıs Türkleri de yapılacak olan gizli bir , imza koyacakmış! Bu acayip fikir , dünyanın adalet ve selamet mekanizmasını 'unerikan milleti fertlerinin kafasına yakışmıyor doğrusu...¹⁷⁶

Türkay," Suikastler", Hürsöz Gazetesi, 21 Temmuz 1951, I.

Türkay," Hakikaten Çok Tuhaf", Hürsöz Gazetesi, 22 Temmuz 1951, I.

OSMAN TÜRKAY ARAMIZDAN AYRILIRKEN

Uzun zamandan beri gazetemize hizmeti geçen Osman Türkay sanatının olgunluğunun e ulaşması üzerine memleketimizin dar çerçevesinden çıkıp daha geniş ufuklar üzere Türkiye'ye gitmeye kara vermiştir. Gazetemizin bu kıymetli elemanının büyük ve belki de sevinçlerle verdiği bu kara bizleri de o derece üzmüştür.

Üç yıla yakın bir zamandan beri gazetemize eser veren Osman Türkay bu müddet i Kıbrıs Türk halkının ezeli dertlerine hakkıyla tercüman olmuş ve bu sütunlardan Türk halkının haklarının avukatlığını yaparak mütevazi masasından o da -cemaat lesine iştirak etmiştir. Burada Osman'a efkar-ı umumiye namına teşekkür ederken n de ona olan derin şükranını izhar etmeyi de bir minnet borcu biliriz. Zira, Osman kıymetli bir yazarımız değil; fakat aynı zamanda gazete idare etmek Türkçeye olan ve İngilizce dilini tercüme etmek hususundaki muvaffakiyetleri ile Hürsöz için üstün landı. Onun aramızdan ayrılması uzun zaman hissedilecek bir boşluk ve eksiklik a getirecektir.

Biz Osman'ı sadece kültürlü, sakin bir ge ve değerli bir yazar olarak değil fakat aynı a kuvvetli bir şair olarak tanıdık. Bilhassa aruz vezniyle yazdığı "şarkı" lar yalnız eğil, bütün Kıbrışlı şair ve diğer edebiyat meraklılarının da hayranlık ve takdirine olmuştur.

Osman Türkay'ı ilelebet aramız da yaşatmak için onun sükununu Günün Akisleri altında devam ettirmeye karar vermiş bulunuyoruz. Günün en önemli olaylarım, dünyasının gidişatını, halkımızın dertlerini ve isteklerimizi en bariz bir şekilde k e mahir kalemler tarafından yazılacak yazılarımız her gün bu sütunda zevkle ve takip edeceksiniz.

{azımıza son vermezden evvel şair ve muharrir Osman "Türkay'a hayırlı yolculuklar, aşağı hayatta sonsuz başarılar dileriz.

Her dem kuru yaprak gibi solgun emelinde tzgarkoruluklarda hazin şarkını dinle"

Evet, azizim Osman! Sen ayrılırken her dem kuru yaprak gibi solgundur emelinle;
de senin hazin şarkılarını yalnız koruluklardaki rüzgarlar değil, bütün Kıbrıs Türk
iği, her edebiyat meraklısı dinleyecektir. Yolun açık olsun!

Bir Türkiye ufuklarından yükselen sesini de dinleyeceğiz.

NOT:Osman Türkay'ın gazetemizden ayrılmasıyla daha evvel bildirdiği gibi antoloji
iir toplanmasına bir hanel gelmeyecektir. Arkadaşımızın adadan ayrılması bir müddet
geciktiği için şiirlerin toplanmasına nezaret etmek üzere zaman zaman bizzat
anemizde bulunacaktır. Binaenaleyh, şair arkadaşların eserlerini daha evvel bildirdiği
iare evimize göndermeleri rica olunur.¹⁷⁷

an Türkay, "Osman Türkay Aramızdan Ayrılırken", Hürsöz Gazetesi, 24 Temmuz 1951, 1.

SONUÇ

Hazırladığım bu yüksek lisans çalışmamda Osman Türkay'ın 1951 yılında, Hürsöz tetesinde çıkan yazılar üzerinde inceleme yaptık. Bu yazılarda Osman Türkay, o günlerde ms Türk halkının sosyal ve siyasi hayatın çeşitli yönlerinden çektiği pek çok sıkıntılardan eder.

Kıbrıs Türk toplumunda her gün yaşanan olaylar Osman Türkay'ın Hürsöz desinde yazdığı yazıların temelini oluşturmuştur. Genel olarak kuraklık, işsizlik, hayat ıahlılığı, komünizm, ilhak davası konularında yazılar yazmıştır. Osman Türkay, yazdığı her ısında Kıbrıs Türk halkının yaşam seviyesinin nasıl yükseltilebileceği konusunda rilerde bulunmuştur. Yazılarında bir yandan Kıbrıs Türk toplumunun moralini bozacak, larını kirletecek, onların birlik ve beraberliğini dağıtacak, yok edecek gelişmeleri ıtırması, diğer yandan da Kıbrıs Türk halkının ilhak oyunlarına yenilip dağılmaması için ütlenip, birlik bütünlük halinde hareket edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çünkü İkinci ıya Savaşının insanlar üzerine etkileri sadece fiziki anlamda kalmamış, psikolojik, nomik ve sosyal açıdan da insanlara olumsuz yönde etkileri olmuştur. İnsanlar dilerinden başkasını düşünmeyen bencil bir karaktere bürünmüşler, hayatlarını devam ebilmekiçin her yola başvurmuşlar ve gerektiğinde din değiştirmek zorunda kalmışlardır. cançlıkları ruhlarını sarmış, hodbınlik toplumsal bir hastalık olarak belirmiştir. Osman (ay ideolojilerin olmadığı, barışın, huzurun olduğu bir dünyada yaşamak, ilhak davasına vermek, düşmanların iğrenç oyunlarına kanmamak, milli ekonomiyi ayakta tutup talarına el avuç açmamak için Kıbrıs Türk toplumunun birlik ve beraberlik içerisinde ket etmesi gerektiğini ve Türkiye'nin de desteğini hiçbir zaman çekmemesi gerektiğini nılar.

Sosyal hayat kısmında; Osman Türkay Kıbrıs'ın milli bir ekonomisinin olmadığından, klık ve işsizliğin had safhada olduğundan, devletin köylüyle ilgilenmediğinden, radaki olayların Kıbrıs'ın sosyal hayatını nasıl etkilediğinden söz etmiştir. Ayrıca Türk nının asaletinden, Kıbrıs Türk halkının yardımseverliğinden, trafik kazalarından, spordan, ikten, savunma araçlarından, ahlâktan da kısa kısa bahsetmiştir.

Osman Türkay Kıbrıs' ta yaşanan bütün sıkıntıların çözümlerini halktan ve en fazla da etten beklemektedir. Kıbrıs Türk halkı kadın erkek, genç yaşlı demeden bir bütün olup inabilmek için milli bir dava oluşturup, haklarını savunmalı ve devlet de kalkınma

usunda maddi manevi her türlü desteği Kıbrıs Türk halkına sağlamalıdır. Osman Türkay, bunu hiçbir zaman yitirmez ve gelecek güzel günlerin çok yakın olduğuna inanır.

Milliyetçilikle ilgili değerlendirmeler kısmında ise, komünizm karşıtı olarak bilinen Osman Türkay'ın Bulgaristan'dan zorla göç ettirilen Türkler konusundaki düşüncelerine ve onların ilhak davasını Kıbrıs Türklerine zorla kabul ettirmek için giriştiği faaliyetleri milli duygularını kuvvetle yansıtarak anlatmıştır.

Osman Türkay, yazılarında sokak tabelalarının Rumca ve İngilizce yazılmasından, onların Türk mahkumlarını hapisanede bile rahat bırakmamalarından, din değiştirmeden Kıbrıs Türk halkına iş vermemelerinden sık sık söz eder. Psikolojik olarak Kıbrıs Türk halkını ıslah etmeye çalışmak için düzenlenen bütün oyunlara Kıbrıs Türk halkının kanmaması gerektiğini vurgular. Birlik beraberlik içerisinde hareket ederek bu tarz oyunların üstesinden geleceğini anlatır. Türkiye'de de ilhak karşıtı mitingler düzenlenmesi, Türkiye'nin Kıbrıs davalarını haklı davalarında yalnız bırakmaması ve Kıbrıs Türk halkına destek çıkması Osman Türkay gibi tüm Kıbrıs Türk halkını gururlandırmıştır. Türkiye'nin Kıbrıs Türk davasını unuttuğu düşüncesini zihinlerden yok etmek için çaba sarfetmek elzemdir. Osman Türkay son zamanlarda Kıbrıs'ta Türkiye arasındaki bu samimi ilişkilere de yazılarında sıkça değinmiştir.

Komünizmle ilgili değerlendirmeler kısmında ise, komünizmi bir bukalemuna benzetir, Komünizmin amaçlarına ulaşmak için barış adı altında Kıbrıs'ta dengesiz bir politikaya yürütmektedir. Hiçbir zaman hedefleri olan kominformu Kıbrıs'ta gerçekleştiremeyeceklerini ifade eder. Osman Türkay, kardeşi kardeşe vurduran, insanları öldüren, barışı; huzuru kaçıran komünizmin; Nazizm ve faşizm gibi elbet yok olacağını ve barışın sağlanacağına inanmaktadır. Yazılarında bunu her fırsatta dile getirmektedir. Osman Türkay ideolojilere karşı olan sulh perisinin hakim olduğu dünyada, insanları esir tutan köle yapan ve istediği gibi kullanan ideolojilere asla yer yoktur.

Rum ve Yunan sorunuyla ilgili değerlendirmelerin olduğu kısımda ise, Kıbrıs'ta yaşanmış olan plesibitin adil olarak yapılmadığını belirtir. Kıbrıs'ın Yunanistan'a ait olduğunu düşünen Makarios, Venizelos ve bu kişiler gibi düşünen bütün insanların sadece bu görüşlerini yazar. Kıbrıs'ın Türkiye'ye ait olduğunu ve ebediyen Türk kalacağını sert dille yazar. Osman Türkay, ilhak davalarını kabul ettirmek için her türlü dalavereye başvurarak Rumların oyunlarına, Türk kanı taşıyan hiçbir bireyini alet olmaması gerektiğini vurgular. KIBRIS TÜRK TÜRVE EBEDİYEN TÜRK KALACAKTIR" cümlesini üstüne

la basa söyleyen ve büyük harflerle yazan Osman Türkay, Rumların oynadıkları saçma an oyunlara alet olmamak için de birlik ve bütünlük içerisinde hareket edilmesi gerektiğini asi yazılarında sürekli vurgulamıştır.

Dil ve edebiyatla ilgili yazılar kısmında ise, Özker Yaşın'la girdiği dil tıkaşasından söz eder. Özker Yaşın'ın Türkçemize sokmaya çalıştığı kaba, amiyane melerin gereksizliğini vurgular. Kıbrıs'ta sergilenen tiyatro oyunlarından, bunlara :rince ilgi gösterilmediğinden, .düzenledikleri şiir gecesinden, bu şiir gecesinde okunan erin bir antolojisinin yapılacağından, edebiyat dergilerinden, bu dergilerin Kıbrıs Türk iiyatma katkılarından, basın ve sanat dünyasının ünlü isimlerinden, Kıbrıs'taki eğitim uninden, eleştiriden bahseder. Osman Türkay, çekememezliği, kıskançlığı, jurnalciliği uz yere yapılan eleştirileri, hodbinliği hastalıkların en kötüsü olarak görür. Dışarıya karşı k beraberlik halinde hareket edilmesi gereken dönemde bu hastalıklara tutulan insanların ası Osman Türkay'ı endişelendirmektedir.

Kıbrıs coğrafyası kısmında ise, Osman Türkay, Kıbrıs'ın coğrafyasından, maddi ve evi güzelliklerinden bahsetmiştir. Osman Türkay Kıbrıs'ta yaşayan insanların işsizlik ve klık sıkıntısından, Kıbrıs'ın bir cehennem gibi görüldüğünü ve her yıl yüzlerce insanın lan göç ettiğini belirtir. Kıbrıs'a tatile gelen insanların ise Kıbrıs'ın sadece görünen o l yüzünü gördükleri için Kıbrıs'ı cennet diye nitelendirdiklerini söyler. Osman Türkay .e Kıbrıs'ın iyi bir turizm adası olabileceğinden vurgular.

Osman Türkay aramızdan ayrılırken kısmında ise, Osman Türkay'ın artık gazeteden lüğünden ve "Akisler" başlığı yerine "Günün Akisleri" başlığı altında gazetenin yazılarına n edeceğinden söz edilmiştir.

Osman Türkay, Rumların Kıbrıs Türklerine yaptıkları zulümler karşısında milliyetçi yla halkın milli kimliklerine sahip çıkmasını istiyor. Milli kimliklerin bölücü ve ezici lar olarak kullanılmamasını teklif ediyor. Bir şair olarak, şairliği kadar da ön plana yan gazeteciliğini vasıta ederek topyekün, varlık, birlik, dirlik ve kurtuluşu için yakın ve tehlikeler anlatarak sorunlu aydın duyarlılığının en çarpıcı örneğini vermiştir. Bir n politikacıların ufkunu açarken diğer taraftan Kıbrıs Türk okuyucu kitlesinin düşünce sını zenginleştirmiştir. Onlara Türk milletinin birlik, beraberlik ve gelecek endişesi .dan medeniyet seviyesinin üstüne çıkartacak önemli uyarılar yapmıştır. Gazeteci ı Türkay böylece Mustafa Kemal Atatürk'ün izinden yürüyen büyük Türk millete ne ık meşalesi rehberliğinde bulunmuştur.

Osman Türkay ayrıca Türk basın mensuplarına da milli olmanın sorumluluğunu
rmış. Milli ve manevi değerlerin çıkar uğruna hiç kimseye peşkeş çekilemeyeceğinin de
çizmiştir. Yüksek lisans çalışmamızın sonucunda gördüm ki Osman Türkay basın
ğı ve yazıları gazetecilik yüksek okullarında yeni yetişen genç gazetecilere ders olarak
imalıdır.

Şairliği usta şairlerce tespit edilmiş olan Osman Türkay yazarlık konusunda da bu
diğimiz yazılarda da görüldüğü gibi kendini ispat etmiştir.

KAYNAKÇA

- An, Ahmet. Kıbrıs'ta Fırtınalı Yıllar, 2. Baskı, Kıbrıs: Galerikültür Yayınları, 2005.
- An, Ahmet. Kıbrıs Türk Liderliğinin Oluşması, Kıbrıs: Galerikültür Yayınları, 1997.
- An, Ahmet. Kıbrıs Türk Toplumunun Geri Kalmışlığı, Kıbrıs: Galerikültür Yayınları, 2008.
- An, Ahmet. Kıbrıs'ın Yetiştirdiği Değerler, Ankara: Akçağ Yayınları, 2002.
- Ana Bilgin. Kültür Ansiklopedisi, Cilt 13, İstanbul: Ana Yayıncılık A.Ş., 2004.
- Atun, Bülent. Kıbrıs Türk Şiiri Antolojisi (1834...,2004), Kıbrıs: Samtay Vakfı Yayınları, 2005.
- Dedeoğlu, Servet Sami. Bibliyografya, Kıbrıs: Gelişim Ofset, 1987.
- Dedeoğlu, Servet Sami. Kıbrıs Türk Basını, Kıbrıs: Ortam Ofset, 1989.
- Demiryürek, Yrd. Doç. Dr. Mehmet. Ateş Gazetesi ve Mehmet Kemal Deniz, İstanbul: Keskin Çölör Matbaası, 2005.
- Enginün, Prof. Dr. İnci. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2001.
- Fehmi, Hasan. A'dan Z'ye KKTC Sosyal ve Ansiklopedik Bilgi, Kıbrıs: Cem Yayınevi, 1992.
- Gazioğlu, Ahmet. Enosis Çemberinde Türkler, 2. Baskı, Kıbrıs: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, 2000.
- Gazioğlu, Ahmet. Enosis Çemberinden Kıbrıs Cumhuriyetine, Kıbrıs: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, 2000.
- Gazioğlu, Ahmet. Kıbrıs Tarihi, Kıbrıs: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, 2001.
- Gazioğlu, Ahmet. Kıbrıs'ta Türkler, 2. Baskı, Kıbrıs: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi, 2000.
- Gürel, Şükrü. Kıbrıs Tarihi, İstanbul: Kaynak Yayınları, 1985.
- Gürkan, Haşmet Muzaffer. Tarih İçinde Kıbrıs, Kıbrıs: Galerikültür Yayınları, 2000.

Halıcı, Feyzi. Aşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeste, Ankara:Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1992.

İnuğur, M. Nuri. Basın ve Yayın Tarihi, 5. Baskı, İstanbul: Der Yayınları, 2002.

İsmail, Sabahattin. İngiliz Yönetiminde Türk-Rum İlişkileri ve İlk Türk-Rum Kavgaaları, Kıbrıs: Türk Mücahitler Derneği Yayınları, 1997.

İsmail, Sabahattin. Kıbrıs'ta Yunan Sorunu, Kıbrıs: Türk Mücahitler Derneği Yayınları.

Kızılyürek, Niyazi. Kıbrıs Sorununda İç ve Dış Etkenler, Kıbrıs: Işık Kitapevi, 1983.

Manizade, Prof. Dr. Derviş. Kıbrıs'ta Dün, Bugün, Yarın, İstanbul: Kıbrıs Türk Kültür Derneği İstanbul Bölgesi Yayınları, 1975.

Nesim, Ali. Kıbrıslı Türklerin Kimliği, Kıbrıs: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990.

Nesim, Ali. Kıbrıs Türk Edebiyatında Sosyal Konular, Kıbrıs: Gelişim Ofset, 1986.

"Osman Türkay Bildiriler", Lefkoşa: Kıbrıs Türk Yazarlar Birliği Yayını, 2010.

Öznur, Şevket. İlk Şiirleri Üzerine Bir Araştırma, Kıbrıs: Gökada Yayınları, 2002.

Öznur, Şevket. Tuncay Özdoğanoglu. Uzak Çağı Ozan Osman Türkay, Kıbrıs: Gökada ve Osman Türkay Vakfı Yayınları, 2003.

Serdar, Gülgün. Kıbrıs Türk Edebiyatı Türk Dünyası El Kitabı, 3. Cilt, Ankara, 1992.

Serdar, Gülgün. Şairlerimiz-Şiirlerimiz, Kıbrıs: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989.

Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Cilt 2. İstanbul: Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2001.

Topuz, Hıfzı. II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi, İstanbul: Remzi Kitapevi, 2003.

Türkay, Osman. Beethoven'de Aydınliğa Uyanmak, İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1970.

Türkay, Osman. Evrenin Düşünde Gezgini, İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1972.

Türkay, Osman. Edebiyat, Eleştiri ve Dil Üstüne Düşünceler, Kıbrıs: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayını, 1993.

Türkay, Osman. Kıyamet Günü Gözlemcileri, İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1975.

Türkay, Osman. Ölümsüzlük Acısı, Kıbrıs: K.K.T.C Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları, 1998.

Türkay, Osman. Piramit Üçlüsü, Kıbrıs: K.K.T.C Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları, 1998.

Türkay, Osman. Seçme Şiirler, Ankara: TC. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990.

Türkay, Osman. Uyurgezer, İstanbul: Yeditepe Yayınları, 1969.

Türkay, Osman. Yedi Telli, Kıbrıs: Beşparmak Yayınları, 1959.

Yaşın, Mehmet. Kıbrıslı Türk Şiiri Antolojisi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1994.

Yücelen, Hasan. Akıncılar (Lurucina) Türklerinin Yüzyıllık Varoluş Mücadelesi, Kıbrıs: Ateş Matbaacılık, 2006.